

B.04

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Γ. Θ. ΠΙΤΣΙΝΟΥ, ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ
ΚΑΙ ΩΡΟΛΟΓΙΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

(ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΙΣ)

ΑΘΗΝΑΙ, 1963

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Γ. Θ. ΠΙΤΣΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

119

ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ
ΚΑΙ ΩΡΟΛΟΓΙΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

(ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΙΣ)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1963

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΚΑΙ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΔΑΦΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ 1964

Ἡ ἔλλειψις ἑνὸς βιβλίου συγκεντρωτικοῦ τῶν ἀναλυτικῶν καὶ ὥρολογίων προγραμμάτων τῶν Γυμνασίων ὅλων τῶν κατευθύνσεων ὡδήγησεν εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν.

Σκοπὸς αὐτῆς εἶναι νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς συναδέλφους ἐκπαιδευτικοὺς τῆς Μέσης, ὥστε νὰ ἔχουν εἰς πᾶσαν στιγμήν πρόχειρα τὰ ἰσχύοντα περὶ τῶν προγραμμάτων τούτων Β. Διατάγματα.

Ἡ συστηματικὴ δὲ καταχώρισις, αἱ παραπομπαὶ καὶ αἱ ὑποσημειώσεις καθὼς καὶ ὁ συνοπτικὸς πίναξ τῶν περιεχομένων διευκολύνουν πολὺ τὴν εὔρεσιν τῶν προγραμμάτων τούτων.

Προτάσσεται ἐνταῦθα τὸ πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου τῆς Πρώτης Βαθμίδος, ἐπεὶδὴ ὡς γνωστὸν θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις πάντων τῶν Γυμνασίων οἰασδήποτε κατευθύνσεως.

Ἀθῆναι, Ὀκτώβριος 1963

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΒΑΘΜΙΔΟΣ

- Β.Δ. υπ' αριθ. 672)61 (Φ.Ε.Κ. 160)12.9.1961, τ. Α')
- «Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Γυμνασίων τῆς Πρώτης Βαθμίδος».
- Σελ. 3 μέχρι καὶ σελ. 60.

II. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

1. Π.Δ. ἀπὸ 18.11.31)13.1.1932 (Φ.Ε.Κ. 12)13.1.1932, τ. Α')
- «Περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου» ὡς ἐ τροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρχοῦ 3 τοῦ Β.Δ. ἀπὸ 5—9.11)35
- «Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης Ἑκπαίδευσως».
- (Φ.Ε.Κ. 537)9.11.1935, τ. Α').
2. Β.Δ. ἀπὸ 16—25.1)37 (Φ.Ε.Κ. 24)25.1.1937, τ. Α').
- «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὡς πρὸς τὰ Γυμνάσια Ὡηλέων».
- Σελ. 61 μέχρι καὶ τῆς σελ. 125.
3. Β.Δ. ἀπὸ 17.10—19.11)53 (Φ.Ε.Κ. 334)19.11.1953, τ. Α')
- «Περὶ κανονισμοῦ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης».

Σελ. 126 μέχρι καὶ τῆς σελ. 134.

III. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ (Ὡηλέων)

- Β.Δ. υπ' αριθ. 670)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')
- «Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Γυμνασίων Ξένων Γλωσσῶν».
- Σελ. 135 μέχρι καὶ τῆς σελ. 148.

IV. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Ὡηλέων)

- Β.Δ. υπ' αριθ. 672)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')
- «Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Γυμνασίων κατευθύνσεως Οἰκιακῆς Οἰκονομίας».

Σελ. 149 μέχρι καὶ τῆς σελ. 162.

V. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

1. Β.Δ. υπ' αριθ. 191)61 (Φ.Ε.Κ. 55)18.3.1961, τ. Α')
- «Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Δ' τάξεως Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευθύνσεως».
- Σελ. 163 μέχρι καὶ τῆς σελ. 173.

2. Β.Δ. υπ' αριθ. 624)61 (Φ.Ε.Κ. 151)12.9.1961, τ. Α')

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ υπ' αριθ. 191)61

Β.Δ. «περί του αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος της Δ' τάξεως των Γυμνασίων Πρακτικής Κατευθύνσεως και καθορισμού ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος των τριών πρώτων τάξεων των Γυμνασίων και των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων των Γυμνασίων Κλασσικής Κατευθύνσεως».

Σελ. 174 μέχρι και της σελ. 175.

3. Β.Δ. υπ' αριθ. 620)61 (Φ.Ε.Κ. 151)12.9.1961, τ. Α')

«Περί του αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος της Ε' τάξεως Γυμνασίων Πρακτικής κατευθύνσεως».

Σελ. 176 μέχρι και της σελ. 185.

4. Β.Δ. υπ' αριθ. 671)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')

«Περί του ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος της ΣΤ' τάξεως των Γυμνασίων πρακτικής κατευθύνσεως».

Σελ. 186 μέχρι και της σελ. 197.

VI. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Β.Δ. υπ' αριθ. 669)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')

«Περί του ωρολογίου και αναλυτικού προγράμματος των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων των Οικονομικών Γυμνασίων (Γυμνασίων οικονομικής κατευθύνσεως)».

Σελ. 198 μέχρι και της σελ. 232.

VII. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

1. Β.Δ. υπ' αριθ. 507)63 (Φ.Ε.Κ. 144)13.9.1963 τ. Α')

«Περί αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος του έν Οινόυσαις Ναυτικού Γυμνασίου»

Σελ. 233 μέχρι και της 235.

2. Β.Δ. από 31.1—3.3)55 (Φ.Ε.Κ. 53)3.3.1955, τ. Α')

«Περί τροποποιήσεως των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων της Ε' τάξεως των Γυμνασίων Πρακτικής Κατευθύνσεως και των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων των Ναυτικών Γυμνασίων (Ναυτικής Κατευθύνσεως)».

Σελ. 235 μέχρι και της σελ. 250.

VIII. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΕΠΤΑΤΑΞΙΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

(και Γυμνασιακόν Νυκτερινόν Παράρτημα)

Α'. Κλασσικής Κατευθύνσεως

1. Β.Δ. υπ' αριθ. 617)61 (Φ.Ε.Κ. 149)11.9.1961, τ. Α')

«Περί καθορισμού του αναλυτικού και ωρολογίου προγράμματος των Έσπερινών Γυμνασίων, της αντίστοιχίας των τάξεων αυτών προς τας των ημερησίων Γυμνασίων και ρυθμίσεως της έν γένει λειτουργίας αυτών».

Σελ. 251 μέχρι και της σελ. 260.

2. Β.Δ. υπ' αριθ. 634)61 (Φ.Ε.Κ. 154)13.9.1961, τ. Α')

«Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων».

Σελ. 269 μέχρι καὶ τῆς σελ. 265.

3. Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 673)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')

«Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Ε' τάξεως τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων».

Σελ. 266 μέχρι καὶ τῆς σελ. 271.

4. Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 620)63 (Φ.Ε.Κ. 182)22.10.1963, τ. Α')

«Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεων τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων».

Σελ. 272 μέχρι καὶ τῆς σελ. 280.

Β'. Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως

Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 674)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ. Α')

«Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (Γυμνασίων Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως)».

Σελ. 281 — 293.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Γυμνασίων τῆς πρώτης βαθμίδος

Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 672)61 (φ.ε.κ. 160) 13-9-61, τ. Α') (1).

Τὰ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Γυμνασίων πρώτης βαθμίδος καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

ΑΡΘΡΟΝ 1

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ — ΕΔΟΜΑΔΙΑΙΑΙ
ΩΡΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

	Τάξις Α'	Τάξις Β'	Τάξις Γ'	
	Ωραι	Ωραι	Ωραι	
1. Θρησκευτικά	2	2	2	6
2. Αρχαῖα Ἑλληνικά	7	7	8	22
3. Νέα Ἑλληνικά	4	4	4	12
4. Ξέναι Γλῶσσαι (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά)	3	3	3	9
5. Ἱστορία	3	3	3	9
6. Ἀγωγή τοῦ πολίτου	—	—	1	1
7. Σπουδὴ τοῦ περιβάλλοντος	—	1	—	1
8. Γεωγραφία	2	2	2	6
9. Μαθηματικά	4	4	4	12
10. Φυσικά	4	3	5	12
11. Τεχνικά	2	2	1	5
12. Ὡδική	2	2	1	5
13. Σωματικὴ Ἀγωγή	3	3	2	8
14. Πρῶται Βοήθειαι	—	—	1	1
15. Οἰκοκυριακὰ (διὰ τὰ Γυμνάσια Θηλέων)	36 2	36 2	37 2	109

(1) Ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ παρόντος ἔτους 1963—64 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 104513)26-9-63 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας: «Ἀπὸ ἀεξαμένου σχολικοῦ ἔτους 1963—64 ἔχει ἐφαρμογὴν Β.Δ. 672)1961 ὡς πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὥρολόγιον πρόγραμμα Α' τάξεως Γυμνασίων». Διὰ τὰς Β' καὶ Γ' τάξεις ἰσχύει πρὸς τὸ παρὸν τὸ Β.Δ. ἀπὸ 5)9. 11.1935 (Φ.Ε.Κ. 537, τ. Α') «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως», τὸ ὁποῖον καταχωρίζεται εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας διδλόν εὐθὺς μετὰ τὸ ἀνωτέρας πρόγραμμα τῆς πρώτης βαθμίδος.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 2. —1. ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ Θρησκευτικοῦ μαθήματος εἶναι ἡ καλλιέργεια καὶ διάπλασις ὑγιоῦς θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ δὴ ἡ μετάδοσις καὶ ἐμπέδωσις ἐν ταῖς καρδίαις τῶν μαθητῶν τῶν ἐκ θείας ἀποκαλύψεως Θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς αὐταὶ ἐξηγηθῶνται καὶ βιοῦνται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, πρὸς δημιουργίας χριστιανικῶν προσωπικοτήτων διαπνεομένων ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, ἐκδηλουμένης ἐν γνησίῳ Θρησκευτικῷ βίῳ καὶ ἐν ἔργοις φιλαλληλίας καὶ κοινωνικῆς εὐποιίας.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ.

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'

Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τὰ ἀκόλουθα: α) Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῇ πτώσει αὐτοῦ, ἐν τῇ παλαιότητι ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἰδιαίτερος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἰσραὴλ διὰ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν καὶ β) ἡ παρὰ τῷ λαῷ τούτῳ προπαρασκευὴ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος. Ἐκ τῆς ὕλης τῆς Π.Δ. θὰ ἐπιλεγῶσι ὅσα στοιχεῖα εἶναι ἀπαραίτητα ἵνα φανῇ ὁ προπαιδευτικὸς διὰ τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῆς διὰ τοῦ Κ.Η.Ι.Χ. σωτηρίας κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Γαλ. Γ' 23 — 24). Ἦτοι ἀναλυτικώτερον:

1) Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. 2) Παρακοὴ καὶ πτώσις τῶν Πρωτοπλάστων. 3) Πυργοποιία τῆς Βαβέλ, διασπορά. 4) Κλῆσις τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν Πατριαρχῶν, ἐπαγγελία τῆς Σωτηρίας. 5) Οἱ Ἰσραηλῖται ἐν Αἰγύπτῳ. 6) Μωϋσῆς καὶ ἡ ἐξ Αἰγύπτου ἔξοδος. 7) Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν Σινᾷ, δεκάλογος. 8) Σηπὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἐορταί. 9) Ἐγκατάστασις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὑπὸ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. 10) Ὀλίγα πινὰ περὶ τῶν Κριτῶν. Ἡ Ρουθ. 11) Ὁ Προφητὰνᾶξ Δαυὶδ. 12) Ὁ

Σολομών, ὁ Ναός. 13) Οἱ Προφῆται τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἰδία ὁ Ἡσαΐας. Αἱ περὶ Μεσσίον προφητεῖαι. 14) Οἱ Ἰσραηλῖται ὑπὸ τοὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους. 15) Ἐπάνοδος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας. Νέος Ναός. 16) Ἑλληνικὴ κυριαρχία, Μακαββαῖοι. 17) Ρωμαϊκὴ κυριαρχία, Ἡρώδης, Ναός, διάδοχοι τοῦ Ἡρώδου. 18) Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐλευθέρσεως τοῦ Κυρίου. 19) Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Ἡ διὰ τῆς μεταφράσεως τῶν Ὁ' προπαρασκευῇ τῶν εἰδωλολατρῶν. Προσέλθου καὶ σεβόμενοι τὸν Θεὸν εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς συναγωγὰς τῆς διασποράς.

Β'. Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον. Ὁ βίος τοῦ Κ.Η.Ι.Χ. Ζωηρὰ καὶ ἐποπτικὴ ἔκθεσις τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου, ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τῶν σχετικῶν περιούτων ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Ἀναλυτικώτερον δέον νὰ διδασχθῶσι τὰ ἐξῆς: 1) Τὰ κατὰ τὸν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. 2) Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ἐπίσκεψις ἐπ' αὐτῆς τῆς Ἐλισάβετ. 3) Τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου μέχρι τῆς ἐμφανίσεως Αὐτοῦ εἰς τὸν δημόσιον βίον. 4) Ὁ δημόσιος βίος τοῦ Κυρίου, κλήσις τῶν Ἀποστόλων. 5) Περιοδεῖαι καὶ θαύματα τοῦ Κυρίου. 6) Θριαμβευτικὴ εἵσοδος εἰς Ἱεροσόλυμα. 7) Οἱ Ἕλληνες παρὰ τῷ Ἰησοῦ. 8) Μυστικὸς Δεῖπνος, τὰ Ἅγια Πάθη, ἡ Τάφῃ, ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.

II. ΤΑΞΙΣ Β'. — Α'. Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχετικῶν περιούτων ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Εἰδιωκώτερον θὰ διδασχθῶσιν: 1) Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου. 2) Τινὲς τῶν παραβολῶν. 3) Αἱ τελευταῖαι πρὸ τοῦ Πάθους ὁμιλίαι τοῦ Κυρίου.

Β'. Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Τὰ κυριώτερα γεγονότα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Ἀναλυτικώτερον θὰ διδασχθῶσι τὰ ἐξῆς: 1) Ἰδούσις τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων καὶ τοῦ διδασκτικοῦ ἐγχειριδίου. 2) Τὰ κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. 3) Διάδοσις τοῦ Εὐαγγελίου ἐν μέσῳ διωγμῶν καὶ μαρτυρίων. 4) Θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ διάταγμα τῶν Μεδιολάνων καὶ ἡ

σημασία αὐτοῦ. 5) Καθορισμός τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἀφορμῆς τῶν αἰρέσεων. Αἱ Οἱ κομμενικαὶ Σύνοδοι. 6) Τὸ σχίσμα, αἷτια καὶ ἀποτελέσματα αὐτοῦ διὰ τὸν Χριστιανισμὸν ἐν γένει. 7) Συνοπτικὴ διαδρομὴ τῆς Ἱστορίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Δυτικῆς τοιαύτης, χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἑκατέρας τούτων. 8) Θρησκευτικὴ διαμαρτύρησις τοῦ 16ου αἰῶνος, αἷτια καὶ ἀποτελέσματα ταύτης. 9) Κατάτησις τῶν διαμαρτυρομένων εἰς πολλὰς ἐκκλησίας. 10) Ἡ Ὁρθοδοξία ἐπὶ Τουρκοκρατίας. 11) Ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ λοιπαὶ Βαλκανικαὶ Ἐκκλησίαι. 12) Τὰ λοιπὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς. 13) Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. 14) Σχέσις τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, δογματικὴ καὶ Ἱστορικὴ Ἑνότης τούτων. 15) Σύγχρονος Οἰκουμένη κινήσις.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'. — Α'. Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: α) Ἱερὰ Κατήχησις ἐπὶ τῇ βάσει ἀναλυτικῆς ἐξηγητικῆς τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, ἐπισυναπτομένης καὶ τῆς περὶ τῶν Χριστιανικῶν μυστηρίων διδασκαλίας.

Β'. Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Στοιχεῖα λειτουργικῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀναλυτικώτερον θὰ διδασχῶσι: 1) Τὰ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ. 2) Ἐκκλησιαστικὸν ἑορτολόγιον. 3) Ἱερὰ ἀκολουθία. Ἰδιαιτέρα θὰ καταβληθῇ προσπάθεια διὰ τὴν ἐξηγητικὴν τῆς θείας λειτουργίας.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 3. — 1. ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι γενικῶς μὲν ἡ δι' ἐνεργητικῆς προσοικειώσεως καὶ ὁλοκληρωτικῆς διώσεως τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀξιολογικοῦ περιεχομένου τῶν κλασσικῶν συγγραφέων θεμελίωσις τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, τοῦ ἠθικοῦ καὶ πατριωτικοῦ φρονηματισμοῦ, τῆς καλλιτεχνικῆς μορφώσεως, τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ἱστορικῆς τῶν μαθητῶν συνειδήσεως, δεδομένου ὅτι ἐκ τῶν πνευματικῶν δημιουργημάτων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀναβλύζει πλουσία πηγὴ διανοητικῆς ἰσχύος,

δυνάμεως βουλήσεως καὶ δυνάμεως δράσεως, δι' ὧν τὰ μάλιστα μορφοῦται ὁ νοῦς, ἐξευγενίζεται τὸ συναίσθημα καὶ διαπλάσσεται ὁ χαρακτήρ, εἰδικώτερον δέ:

α) Ἡ γνώσις τῆς ζωῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰς πρώτας αὐτῆς δοξίμους μορφὰς καὶ ἡ τοιαύτη τῶν μαθητῶν ἐξοικείωσις πρὸς τὸν ἀρχαῖον λόγον ὥστε οὗτοι 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοοῦν καὶ ἐρμηνεύουν μετὰ λελογισμένης χρήσεως καταλλήλων βοηθημάτων ἀρχαία Ἑλληνικά κείμενα, καὶ 2) ν' ἀποκτήσουν τὴν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως πρὸς τὸ ὕψος, τὴν δομὴν, τὸν πλοῦτον, τὴν εὐκαμψίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς τοῦ ἀρχαίου λόγου ικανότητα πρὸς ἀκριβῆ, σαφῆ, πλήρη καὶ καλλιπεπῆ διατύπωσιν τῶν ἰδίων διανοημάτων καὶ τὴν βαθυτέραν γνώσιν τοῦ νεολληνικοῦ λόγου, προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ, ἀποτελοῦντος ἐξελεκτικὴν μορφήν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, καὶ ὑπ' ἐκείνης πλουτιζομένου καὶ διαμορφουμένου.

β) Ἡ μύσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τέχνην τῆς ἐρμηνείας, βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς κατανόησεως τοῦ πνεύματος τῶν συνανθρώπων των καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐνασχολήσεως πρὸς τὰς πνευματικὰς ἐπιστήμας.

γ) Ἡ κατανόσις καὶ ἐκτίμησις τῶν πάσης φύσεως στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀξιῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ὑπόδομὴν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ τε Νέου Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Δυτικοευρωπαϊκοῦ, εἰς τρόπον ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ λάβωσι συνειδησιν τῆς πρωταρχικῆς ἀξίας, ἣν ἔχει ἡ Ἑλληνικὴ πνευματικὴ εἰσφορὰ ὡς βάσις καὶ πηγὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, εἰσφορὰ τὴν ὁποίαν διεφύλαξε καὶ διερμήνευσεν ἐν πολλοῖς εἰς τοὺς νεωτέρους ἡ Ἑλληνιστικὴ, Βυζαντινὴ καὶ νεωτέρα Ἑλληνικὴ παράδοσις.

δ) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν σημαντικωτέρων λογοτεχνικῶν ἔργων θεμελίωσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ διέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ ἀληθῶς ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ ὡραῖον.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΛΗ.

Ι. ΤΑΞΙΣ Α΄

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΑ: (ΩΡΑΙ 4)

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιζοπῶν ἐξ ἔργων ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, κλασσικῶν καὶ μετακλασσικῶν, περιλαμβανομένων εἰς καταλλήλως συντεθειμένην Ἀνθολογίαν πρὸς χορῶν τῶν μαθητῶν καὶ τῆς Β΄ τάξεως. Ἐκ τῶν δυνάμεων ν' ἀνθολογηθῶσι ζειμένων ἀναφέρονται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς: Οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι. Τὰ Στρατηγήματα τοῦ Πολυαίνου, ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἡ Ποικίλη Ἱστορία τοῦ Αἰλιανοῦ, οἱ Νεκρικοὶ Διάλογοι τοῦ Λουκιανοῦ, οἱ Βίοι καὶ αἱ Γνώμαι Διογένηος τοῦ Λαερτίου, τὰ Μηδικὰ τοῦ Διοδώρου Σικελιώτου, τὰ Ἀποφθέγματα καὶ οἱ βίοι τοῦ Πλουτάρχου, ἡ Ἑλλάδος περιήγησις τοῦ Πανσανίου, τὰ Γεωγραφικὰ τοῦ Στράβωνος, οἱ Δειπνοσοφισταὶ τοῦ Ἀθηναίου, οἱ λόγοι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τοῦ Ι. Χρυσόστομου, τὸ περὶ Κτισμάτων τοῦ Προκοπίου.

Β΄. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: (ΩΡΑΙ 3)

Α) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: Βάσει λημμάτων ἐκλεγμένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος ἐκ τῶν διδασκομένων ἐν τῇ τάξει περιζοπῶν τῆς Ἀνθολογίας καὶ τῶν σχετικῶν ἀσκήσεων τοῦ βιβλίου τῆς Γραμματικῆς συστηματικὴ διδασκαλία τῶν ἐξῆς γραμματικῶν φαινομένων τοῦ αἰτιζοῦ πεζοῦ λόγου ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τ' ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης.

Φθόγγολογικόν: Φθόγγοι — γράμματα καὶ διαίσεις αὐτῶν — δίφθογγοι — Συλλαβαὶ — Συλλαβισμός — Πνευματισμός καὶ Τονισμός — ἄτονοι καὶ ἐγκλιτικαὶ λέξεις — λοιπὰ σημεῖα γραπτῷ λόγῳ — πάθη τῶν φθόγγων.

Τυπικόν: Μέρη τοῦ λόγου — ἄρθρον — Α΄, Β΄, Γ΄ κλίσις οὐσιαστικῶν. Ἀνώμαλα οὐσιαστικά. Ἐπίθετα

καὶ κλίσεις αὐτῶν. Παραθετικά ὁμαλὰ καὶ ἀνόμαλα. Ἀντωνυμῖαι — ἀριθμητικά. Ρήματα. Συζυγία τῶν εἰς -ω ρημάτων (βαρύτενα καὶ περισπώμενα).

Β) ΣΤΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ β' τριμήνου ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐξημενουμένων συγγραφέων καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης ὅπως πρακτικὴ ἐξέτασις τῆς χαρακτηριζούσης τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκούουσαν συντακτικῆς ὕλης:

Ἡ πρότασις — Διάκρισις κυρίων καὶ δευτερευουσῶν προτάσεων. Σύνδεσις προτάσεων (κατὰ παράταξιν — καθ' ὑπόταξιν — ἀσύνδετον). Κύριοι ὅροι τῆς προτάσεως. Τὸ ἀπαρέμφατον, (εἰδικὸν — τελικὸν) χρῆσις τῆς μετοχῆς — ἀνάλυσις αὐτῆς. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ρήματος — τῆς μετοχῆς — τοῦ ἀπαρεμφάτου. Δυνητικὴ ὀριστικὴ καὶ εὐκτική ἀδομερῶς. Τὸ ἀντικείμενον. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον. Τροπὴ ἐνεργητικῆς συντάξεως εἰς παθητικὴν καὶ τάνάπαλιν. Δοτικὴ τοῦ ὀργάνου — τοῦ αἰτίου. Αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.

II. ΤΑΞΙΣ Β'

Α' ΚΕΙΜΕΝΑ: (ΩΡΑΙ 4). α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία Περιβοτῶν ἐκ τοῦ Β' Μέρους τῆς Ἀνθολογίας ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων (1 ὥρα ἐβδομαδιαίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος).

β) Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν εὐκολωτέρων καὶ ὁμαλωτέρων μερῶν τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, κυρίως δὲ ἐκ τῶν βιβλίων Γ' καὶ Δ' περὶ τῆς καθόδου τῶν Μυρίων, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐκτενῶν, σαφῶν καὶ γλαφυρῶν περιλήψεων.

γ) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν δύο πρώτων βιβλίων τῆς Ἀλεξάνδρου Ἀναβάσεως τοῦ Ἀριανοῦ — πλὴν τῶν κεφαλ. 7 — II τοῦ Α' βιβλίου. Γλαφυρὰ περίληψις τῶν ὑπολοίπων μερῶν τοῦ ἔργου.

B'. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: (ΩΡΑΙ 3)

A) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: Βάσει τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν περιζοπῶν τῆς Ἀνθολογίας καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει διδασκομένων ὡς ἂν συγγραφέων συστηματικὴ ἐξέτασις τοῦ ὑπολοίπου μέρους τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου ἐν παραλληλισμῷ πάντοτε πρὸς τ' ἀντίστοιχα γραμματικά φαινόμενα τῆς ἀπλῆς καθαρᾶς οὔσης:

ΤΥΠΙΚΟΝ: Συζυγία τῶν εἰς μι ρημάτων, ἀνωμαλα καὶ ἀποθετικά ρήματα. Ἀκλίτα μέρη τοῦ λόγου.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ: Παραγωγή καὶ σύνθεσις.

B) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Ἐξέτασις ὅλων πρακτικῆ, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῆς χαρακτηριζούσης τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκολούθου συντακτικῆς ὕλης: Συμφωνία τῶν ὅρων τῆς προτάσεως. Ὀνομαστικοὶ καὶ Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί. Σύνταξις παραθετικῶν. Σύνταξις τῶν κυριωτέρων προθέσεων. Γενικὴ ἀπόλυτος Δυνητικὴ Ὀριστικὴ καὶ Εὐκτικὴ. Σύνταξις ἀπροσώπων ρημάτων. Χρήσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν τῷ ἀπολύτῳ καὶ τῷ ἐξηρημένῳ λόγῳ. Εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου. Σύνταξις ἀποφατικῶν μορίων καὶ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μή.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'

A'. KEIMENA: (ΩΡΑΙ 5). α) Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν διζαντικῶν λόγων τοῦ Λυσίου, κατὰ προτίμησιν τοῦ κατὰ Ἐρατοσθένους ἢ τοῦ κατὰ σιτοπωλῶν ἢ τοῦ περὶ τοῦ Σηκοῦ ἀπολογία, 2) ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν ἐξῆς λόγων τοῦ Ἰσοκράτους: Πρὸς Νικοκλέα, Εὐαγόρας, Νικοκλῆς, περὶ Ελοήνης.

β) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος, οἷον ἐκ τοῦ Α' βιβλίου Κεφ. 1, 20, 11, 1 — 12, IV, 1—19 ἐκ τοῦ Β' βιβλίου, Κεφ. 1—12—34, 11, 1 — 14, III, 1 — 19, IV, V κλπ.

γ) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως) μετὰ σύντομον καὶ γλαφυρὰν περίληψιν τῶν ραφωδιῶν α, β, γ, καὶ δ' τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς ραφωδίας ε'.

δ) Χάριν κυρίως τῶν μελλόντων νὰ μὴ συνεχίσωσι

σπουδᾶς εἰς τὴν Β' γυμνασιακὴν βαθμίδα καὶ ἵνα οὗτοι γνωρίσωσιν ἐκτενέστερον τὰ δημιουργήματα τοῦ ἀρχαίου λόγου, ὥστε νὰ συνεχίσωσι καὶ κατ' ἰδίαν βραδύτερον τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, θὰ διδασχθῶσιν ἐν τῇ τάξει ταύτῃ κατ' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ μίαν ὥραν ἐβδομαδιαίως ἐν δοξίμῳ φιλολογικῇ μεταφράσει ἐξ Ἀνθολογίας, περιεχούσης ἀπαραιτήτως καὶ τὸ ἀρχαῖον κείμενον ὡς καὶ σύντομον ὑπομνηματισμὸν, περιζοπαῖ ἔργων ἢ ἔργα αὐτοτελῆ, ὑπηρετοῦντα τοὺς σκοποὺς τοῦ μαθήματος, τῶν ἐξῆς ἐνδεικτικῶς σημειουμένων συγγραφέων: Ξενοφῶντος: Κύρου Παιδεία, Οἰκονομικὸς, Πλουτάρχου: Ἠθικὰ, Βίοι. Ἐκλογὴ ἐκ τῆς συγγραφῆς τοῦ Θουκυδίδου καὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου. Δημοσθένους ἐκ τοῦ: περὶ τοῦ στεφάνου. Αἰσχίνου ἐκ τοῦ περὶ παραπροσβείας. Ἰσοκράτους: Πανηγυρικός; ἐπιστολαί. Λυκούργου: Κατὰ Λεωκράτους. Λυσίου: Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίωι Βοηθοῖς. Πινδάρου: Ὕμνοι. Μενάνδρου: Δύσκολος. Σμυωνίδου: Ἐπιγράμματα. Λουκιανοῦ: Ἐνύπνιον. Ἀριστοτέλους: Ἀθηναίων πολιτεία. Ἀθηναίου: ἐκ τῶν Δειπνοσοφιστῶν. Στράβωνος: ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν. Διογένηους Λαερτίου: Βίοι. Ἀποσπάσματα ἔργων ἐπιστημῶν (Ἰατρῶν, Μαθηματικῶν, Φυσικῶν, Μηχανικῶν) τῆς Ἑλληνιστικῆς ἐποχῆς. Πανσανίου: Ἑλλάδος περιήγησις. Προκοπίου: Ἱστορία περὶ Κτισμάτων. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Μ. Ψελλοῦ. Ἐκ τῆς Ἀλεξιάδος τῆς Ἀννῆς Κομνηνῆς.

Β'. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: (ΩΡΑΙ 3)

Α) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: Ἐπ' ἐνδεικτικῶν παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν ἐπανεξέτασις καὶ ἐμπέδοσις τῶν σχετικῶν μερῶν τῆς Γραμματικῆς τοῦ ἀπαιτοῦ περὶ λόγου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων.

Β) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἤδη ἡρμηνευμένων μερῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ τάξει διδασκόμενων συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελέτης αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος γραμματικῆς ἀπόψεως, συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων ἐξ αὐτῶν. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς δομῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς συμβολῆς

αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 4. — 1. ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Νέων Ἑλληνικῶν εἰς τὰ Γυμνάσια εἶναι γενικῶς μὲν:

Ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς γλώσσης ἀνάπτυξις καὶ καλλιέργεια τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τῶν μαθητῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐκφράζεσθαι προφορικῶς καὶ γραπτῶς κατὰ τρόπον σαφῆ, ἀκριβῆ, καλαίσθητον καὶ εἰς προσωπικὸν ὕψος καὶ ἡ διὰ τῆς μελέτης τῆς λογοτεχνίας καὶ ἐν γένει τῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς Γραμματείας, γνῶσις, κατανόησις καὶ ἐκτιμήσις τῆς νεωτέρας ἔθνικῆς πολιτιστικῆς μορφοπλασίας, ὥστε νὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ ἔνταξις τῶν μαθητῶν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σύστημα ἁξίων τῆς ἔθνικῆς πολιτιστικῆς κοινότητος.

Εἰκώτερον δέ.

1) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἀπὸ τῶν ριζῶν τοῦ νεοελληνικοῦ πνευματικοῦ βίου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐκλεκτοτέρων μνημείων τοῦ ἐντέχνου καὶ τοῦ δημόδου λόγου συνειδητοποιήσις τῆς ἐνότητος τῆς Ἑθνικῆς γλώσσης καὶ τῆς διαρκοῦς αὐτῆς ἐξελέξεως.

2) Ἡ διὰ τῆς βιώσεως τῶν λογοτεχνικῶν μορφῶν, ὡς αὐταὶ διεπλάσθησαν εἰς τὸν περὶ τὸν καὶ τὸν ποιητικὸν λόγον ὑπὸ τῶν μεγάλων τοῦ Ἑθνους φρυσιογνωμῶν καὶ τῆς λαϊκῆς μουσικῆς, καλλιέργεια τῆς καλαισθησίας τῶν μαθητῶν, τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἔργων τῆς τέχνης τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ ἀληθὲς ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ ὁρατοῦ.

3) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν διὰ τῆς μελέτης καὶ τοῦ ἐθιμοῦ εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἀνάγνωσιν τῶν ἔργων τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας γνῶσις καὶ κατανόησις τῆς ὅλης οὐσίας τοῦ Ἑθνους ἥτοι τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆσεως ἐν τῇ ἀδιασπαστῇ συνεχείᾳ αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐξαιρέτου αὐτοῦ πολιτιστικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν καὶ παθημάτων αὐτοῦ κατὰ τὸν μακροῦνα ἀγῶνα τῆς ἐπιβιώσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας.

4) Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω διέγερσις καὶ ἐκθέρμανσις τῆς πίστεως τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς δημιουργικὰς δυνά-

μεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ζωτικότητά τοῦ Ἔθνους· ἡ καλλιέργεια αἰσιδοῦξου πνεύματος πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὴν δημιουργοῦν πνευματικὴν δράσιν· ἡ ἐνθάδρουσις πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πολυτίμων ἐθνικῶν προδι-
αθέσεων, ὡς ἡ φιλογένεια καὶ ἡ φιλοξενία, ἡ ἀγάπη τοῦ πατρῖου ἐδάφους καὶ τὸ ἔντονον οἰκογενειακὸν συναίσθη-
μα, ἡ γενναιοδωρία καὶ ἰδίᾳ ἡ πρωτοβουλία, μέ ἀντίστοι-
χον κατανόησιν καὶ καταπολέμησιν τῶν ἐν τῷ ἔθνει βίῳ
πολλάκις ἐμφανισθέντων ἐθνικῶν ἐλαττωμάτων τοῦ ἀτομι-
μοῦ, τῆς διχοστασίας καὶ τῆς ἐλλείψεως συνεργατικοῦ
πνεύματος.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ

I. ΤΑΞΙΣ Α΄

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΑ

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς
νεοελληνικῶν κειμένων, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, δημοδῶν
καὶ ἐντέχνων.

Ταῦτα, γενικῶς ἀπλᾶ καὶ μὴ, ἀπαιτοῦντα περίπλοκον
ἐρμηνευτικὴν ἐπεξεργασίαν πρὸς κατανόησιν, ἐπιλεγόμενα
ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς τοῦ
Ἔθνους, θ' ἀναφέρονται τόσον εἰς τὰς παλαιότερας πε-
ριόδους τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς, ὅσον καὶ εἰς τὰς προσφά-
τους καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους. Δέον δὲ νὰ διακρί-
νῶνται διὰ τὸ ἠθικὸν περιεχόμενον καὶ τὴν φρονημαστι-
κὴν αὐτῶν ἀξίαν, προβάλλοντα μορφὰς ἀξιομιμητοῦς διὰ
τὴν ἀρετὴν των, γεγονότα τῆς ἱστορικῆς, θρησκευτικῆς
οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, περιστατικὰ ἐξείρο-
νίζοντα συμμέτρως τὰς πολυπλεύρους ἐκδηλώσεις τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ πολιτιστικοῦ βίου, ἀπόψεις τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἀν-
θρώπου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἑλλήνος εἰς τὸν καθ' ἡμέραν
ἐπαγγελματικὸν βίον, ἀγροτικόν, οἰκονομικόν, τεχνικόν,
ἐξαιρόντα τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα τῆς
πατρίδος καὶ παρέχοντα ζωηρὰς εἰκόνας τοῦ ἑλληνικοῦ
τοπίου καὶ τοῦ περιβάλλοντος, φυσικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ ἱ-
στορικοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κινεῖται καὶ δοῦ ὁ ἑλληνικὸς
κόσμος.

Δέον ἐπὶ τούτοις τὰ κείμενα νὰ μὴ εἶναι μαζρά, νὰ
διακρίνονται διὰ τὴν ἀπλὴν καὶ ἁρμονικὴν διάρθρωσιν,

τὴν λογικὴν συνοχὴν τῶν νοημάτων, τὴν ὁμαλὴν γλῶσσαν καὶ τὴν καλαισθητὸν ἔκφρασιν, ὥστε νὰ δύνανται νὰ προβάλλωνται ταῦτα εἰς τοὺς μαθητὰς ὡς πρότυπα μορφῆς πρὸς μίμησιν.

Κατ' ἀρχὴν πρέπει ν' ἀποφεύγεται ἡ εἰς τὰς συλλογὰς συμπερίληψις ἡρωτηριασμένων λογοτεχνημάτων καὶ ἀποσπασμάτων λογοτεχνικῶν ἔργων. Ὅπωςδὴποτε ἀποκλείονται διασκευαὶ λογοτεχνημάτων.

Τὰ πεζογραφήματα θ' ἀνάγονται βασικῶς εἰς τὰ ἐξῆς λογοτεχνικά εἶδη: τὸν μῦθον, τὸ διήγημα, τὴν περιγραφὴν, τὴν ταξιδωτικὴν ἐντύπωσιν καὶ τὴν ἐπιστολήν. Τὰ ποιήματα δέον νὰ εἶναι ἀπλᾶ λυρικά καὶ τινα δείγματα ἐπικῆς ποιήσεως.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν διδασκομένων κειμένων α) σύντομος ἐξέτασις τῶν χαρακτήρων ὀρισμένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου, ἥτοι τοῦ μύθου, τοῦ διηγήματος, τῆς περιγραφῆς, τῆς ταξιδωτικῆς ἐντυπώσεως, τῆς ἐπιστολῆς. Διάκρισις τῆς λυρικῆς καὶ τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. β) Σύντομοι πληροφορίαι περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τῶν διδασκομένων συγγραφέων. Καὶ γ) γενικὰ περὶ στίβου, στροφῆς, συνηχίσεως καὶ ὁμοιοκαταληξίας. Μέτρον. καὶ ρυθμός. Ἰαμβικοί καὶ Τροχαϊκοὶ στίχοι. Ἰδιαιτέρως περὶ ἱαμβικοῦ δεκαπεντασυλλάβου. Τομή, χασμωδία, συνίξεις.

Β'. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Α) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: Συστηματικὴ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης τῆς διδαχθείσης εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις τοῦ σχολείου στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Β) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΠΛΗΣ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΗΣ: Πρότασις καὶ στοιχεῖα αὐτῆς. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις. Σύνταξις κατὰ παράταξιν, καθ' ὑπόταξιν, ἀσύνδετον. Ὀνομαστικοὶ καὶ ἐπιρρηματικοὶ διόρισμοί. Ἐνεργητικὴ σύνταξις, τὸ ἀντικείμενον. Παθητικὴ σύνταξις, τὸ ποιητικὸν αἷτιον. Ἡ μετοχὴ εἰς τὸν νεολογικὸν λόγον.

Γ) ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (ΓΡΑΨΑΙΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ): Πλουτισμὸς τοῦ λεξιλογίου τῶν μαθητῶν βάσει τῶν διδασκομένων κειμένων καὶ τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ περιβάλλον ἐμπειρίας αὐτῶν (ἐπαγγέλματα,

φυσικὸν περιβάλλον — πολιτιστικὸν περιβάλλον). Ἐν-
μολογικὴ καταγωγὴ τῶν λέξεων. Συνώνυμα καὶ ἀντί-
θετα. Κυρία καὶ μεταφορικὴ σημασία τῶν λέξεων. Ἐπί-
μονος ἐμπέδωσις τῆς ὀρθογραφίας βάσει τῆς ἐτυμολο-
γίας καὶ τῆς γραμματικῆς. Ἀσκησις εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ
Λεξικοῦ.

Γ'. ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Αἱ ἐκθέσεις ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν διὰ τῆς ὀρθῆς
καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν ὕψος ἐκφράσεως διαμόρφωσιν τῆς
προσωπικότητος τοῦ μαθητοῦ εἶναι ἐπὶ μέρους μόνον ἀπο-
τέλεσμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Νέων Ἑλ-
ληνικῶν, ἀποτελοῦσαι μᾶλλον σύνθεσιν τῶν δημιουργι-
κῶν προσπαθειῶν καὶ ἐκφρασιν τῆς ὅλης μορφώσεως τῶν
μαθητῶν.

α) Προφορικαὶ ἐκθέσεις βιωμάτων τῶν μαθητῶν
ἐκ τῆς παιδικῆς σχολικῆς, οἰκογενειακῆς καὶ τῆς ἐν γένει
ζωῆς τοῦ περιβάλλοντος, φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, ὡς καὶ
ἐπὶ θεμάτων ἀναφερομένων εἰς κατ' ἰδίαν ἀναγνώσματα
αὐτῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐκθέσεων τούτων καὶ τῆς ἀκολου-
θοῦσης ταύτας κριτικῆς συζητήσεως: α) Διόρθωσις ἀτο-
μικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἀκριβὴ ἐκ-
φώνησιν ὀρισμένων φθόγγων καὶ ἀσκησις εἰς ὑγιά καὶ
ἤρεμον, καθαρὰν καὶ εὐάρεστον προφορὰν ἀνευ βεβιασμέ-
νων μιμικῶν κινήσεων καὶ σεσυρμένης ἢ μηχανικῆς ἐκ-
φορᾶς τῶν λέξεων. β) Ἀσκησις εἰς ὀρθὴν καὶ ἀνεπιτή-
δευτον ὁμιλίαν ἐν γλώσσῃ ἀπλῇ καὶ ἐπιμελημένῃ, ἀνευ
ξενισμῶν καὶ ἀδικαιολογήτων ἰδιωματισμῶν, εἰς σύνλη-
ψιν τοῦ κυρίου, τοῦ οὐσιώδους, εἰς τὴν δημιουργίαν ἀπο-
κορυφώματος εἰς πᾶσαν σύνθετον διὰ τοῦ λόγου ἐξωτερί-
κευσιν καὶ διαφέροντος τῶν ἀκροατῶν. Καὶ γ) καθοδήγη-
σις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ εὐπρεπὴ διεξαγωγὴν
τῆς ἐλευθέρας συζητήσεως διὰ τῆς ἐπιδιώξεως, ὅπως ἡ
ἐκφερομένη γνώμη εἶναι σαφὴς καὶ ἀπηρτισμένη καὶ διὰ
τῆς ἐξοικειώσεως πάντων πρὸς τὸν σεβασμὸν τῶν ἄλλο-
τρίων γνωμῶν. Ἀσκησις εἰς τὸν τρόπον τῆς κατευθύν-
σεως ἐκάστης συζητήσεως πρὸς καθωρισμένον σκοπόν.

β) Γραπταὶ ἐκθέσεις: Μία κατὰ μῆνα, γραφομένη
ἐν τῷ σχολείῳ ἐντὸς μιᾶς διδασκτικῆς ὥρας. Οὐχὶ ὀλιγώ-

τεραί τῶν ἐννέα ἐκθέσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδασκτικοῦ ἔτους.

Εἶδη: Μῦθοι, ἀπλᾶ διηγήσεις, ἀπλᾶ περιγραφαί. Τὰ θέματα ἀνάλογα πρὸς τὰς πνευματικὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν καὶ τὴν ψυχικὴν αὐτῶν ἐξέλιξιν, θ' ἀφορμῶνται ἐκ συγκρινοῦντος αὐτοὺς περιεχομένου, καταλλήλου νὰ διεγείρῃ τὴν βούλησιν πρὸς γνησίαν ἔκφρασιν, ἀποφευγομένων τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεων, αἱ ὁποῖαι ὁδηγοῦν εἰς ἐπιτηδεύσεις καὶ νοθείας: Ἦτοι βιώματα τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς παιδικῆς, σχολικῆς, οἰκογενειακῆς, θεησευτικῆς ζωῆς καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἀδρομερεῖς ἐξεικονίσαις τοπίων, κινήσεως καταστημάτων, ζώων προσιτῶν εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν μαθητῶν κλπ. Διηγήσεις φανταστικαὶ βάσει ἐνδείξεων, παρεχομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος.

III. ΤΑΞΙΣ Β'.

A'. KEIMENA:

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου Συλλογῆς νεοελληνικῶν κειμένων, πεζῶν καὶ ποιητικῶν, λαϊκῶν ἐντέχνων, πληροῦντων τὰς ἐν τῇ Α'. τάξει διαγραφείσας ιδιότητας καὶ ἱκανῶν, ὅπως παρὰσχον εἰς τοὺς μαθητὰς πρότυπα ἀψόγου χρήσεως τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐρμηνεία κειμένων τῆς παλαιότερας, δημώδους καὶ ἐντέχνου, ποιητικῆς παραγωγῆς τοῦ Ἑθνους, εἰς τὴν ὁποίαν ζῆ ἡ μνήμη εὐγενῶν μορφῶν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ ἐκφράζονται τὰ ἰδεώδη της, ὡς καὶ ἀξιολόγων πεζογραφημάτων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν διδασκομένων κειμένων α) συστηματικώτερα ἐξέτασις ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ νεοελληνικοῦ πεζοῦ λόγου. Κύριοι χαρακτήρες ἐκάστου τούτων. Ἡ ἔννοια τῆς δημώδους ποιήσεως. Περὶ ἀκριτικῶν καὶ ἱστορικῶν δημῶδων ἀσμάτων. β) Σύντομοι γραμματικοὶ πληροφοροὶα περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν διδασκομένων συγγραφέων. Καὶ γ) συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκθέντων στοιχείων μετρικῆς. Στίχοι ἀναπαιστικοὶ — στίχοι δακτυλικοὶ — στίχοι μεσοτο-

νιζοί. Ἀσκησις εἰς τὴν ρυθμιζὴν ἀνάγνωσιν ποιημάτων.

Β'. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Α) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ:

α) Συμπλήρωσις παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν γραμματικὴν τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης (κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον).

β) ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ τῶν κυριωτέρων φαινομένων τῆς Γραμματικῆς τῆς δημόδου γλώσσης (κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον).

6) Συντακτικὸν τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης:

Ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων ἐν τῇ Α' τάξει καὶ συμπλήρωσις τῆς συντάξεως τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης: Χοῆσις τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων κατὰ τὴν ἐκφορὰν τῶν προτάσεων. Περί εὐθέος καὶ πλαγίου λόγου. Ἡ θέσις τῶν προτάσεων ἐν τῇ περιόδῳ. Βραχυλογία, ἐπιγραμματικὴ ἔκφρασις.

γ) Λεξιλόγιον καὶ ἀσκήσεις:

Ἐπέκτασις τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ τῶν μαθητῶν. Ἑτυμολογικαὶ καταλήξεις καὶ εὐχέρεια τῆς δημιουργίας νέων λέξεων. Σύνθετοι λέξεις. Ἀντίθετα καὶ συνώνυμα. Τεχνικοὶ ὅροι εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν, τὰς τέχνας, τὰ ἐπαγγέλματα. Μετατροπὴ εὐθέος λόγου εἰς πλάγιον καὶ τὰνὰπάλιν, χωρὶς νὰ παραβλάπτεται ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις τοῦ λόγου. Ἐπίμονος ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν στίξιν καὶ τὴν διάκρισιν παραγράφων. Χοῆσις λεξιζοῦ.

Γ'. ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Α) ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ:

Ἐπὶ θεμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει καὶ ἐπὶ πλέον ἀνάθεσις εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ μελετοῦν ὠρισμένα κείμενα καὶ ν' ἀνακινώσουν προφορικῶς ἐν περιλήψει ἐνώπιον τῆς τάξεως τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, εἰς τὸσπον ὥστε οἱ μὲν λογοδοτοῦντες νὰ ἐξοικειοῦνται εἰς εὐχερῆ καὶ ὀρθὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς προβολὴν ἐρωτήσεων καὶ ὁμαλὴν καὶ κοσμίαν διεξαγωγ-

γὴν τῆς συζητήσεως ἐν ὧσιν ἐπιτεύξεως τῆς τελικῆς ἐπιδιώξεως.

Β) ΓΡΑΠΤΑΙ:

Μία κατὰ μῆνα ἑκθέσεις, γραφομένη ἐν τῷ σχολείῳ εἰς διάστημα μιᾶς διδακτικῆς ὥρας. Οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν ἐννέα ἐκθέσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους.

Εἶδη: ἡ ἀπλὴ διήγησις καὶ ἡ περιγραφὴ (συνθετοτέρα) ἐπὶ θεμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀπλοὶ χαρακτηρισμοὶ προσώπων ἐκ τοῦ παιδικοῦ, σχολικοῦ, οἰκογενειακοῦ καὶ τοῦ στενοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἀσκήσεις περὶ τὴν σύνταξιν αἰτήσεων, ἀναφορῶν, τηλεγραφημάτων. Ἐπιστολαί.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. ΚΕΙΜΕΝΑ.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ Συλλογῆς νεοελληνικῶν κειμένων ἢ καὶ ἐκ καταλλήλων βιβλίων διαφόρων αὐτοτελῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον καὶ ἀνωτέρου πνευματικοῦ περιεχομένου τεμαχίων, ἰδίᾳ ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου ἐκ τῶν ἐκλεκτωτέρων καὶ ὑποδειγματικῶν τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, τῶν ἀνταποκρινομένων πρὸς τὸν ψυχικὸν κόσμον τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως ταύτης καὶ ἀποδιδόντων οὐχὶ τόσον τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν τῶν πραγμάτων, ὅσον τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

Τὰ κείμενα θ' ἀναφέρονται εἰς τὰς πολυπλεύρους τοῦ Ἑθνικοῦ προσπαθείας διὰ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ τὰς πολιτιστικὰς του ἐκδηλώσεις, εἰς τὰ ἥθη, τὸν ἐπαγγελματικὸν βίον, τὴν τεχνικὴν καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα. Θὰ προβάλλονται δι' αὐτῶν ἡρωϊκαὶ μορφαὶ πλήρεις ἀκτινοβολίας, πρότυπα σκέψεως καὶ δράσεως, κατάλληλα νὰ ὑποβοηθήσουν τοὺς μαθητὰς εἰς διαμόρφωσιν ἑλληνοπρεποῦς βιοθεωρίας. Τὰ κείμενα θὰ εἶναι ἀντιπροσωπευτικὰ ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου, πεζοῦ καὶ ποιητικοῦ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῆς Νέας Ἑλλάδος: ποιήματα καὶ πεζὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ τὴν Ἐπανάστασιν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν διδασκομένων κειμένων:

α) Συστηματικώτερα ἐξέτασις ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ πεζοῦ καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου καὶ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν αὐτῶν. Ἰδιαιτέρως περὶ τῆς δημῶδους ποιήσεως καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν αὐτῆς.

β) Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς. Γραμματολογικαὶ πληρῶς φορταὶ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τῶν διδασκομένων συγγραφέων καὶ γ) Εἴδη στροφῶν (δίστιχος στροφῆς, τρίστιχος, τετράστιχος κλπ.). Ἀνασκόπησις τῶν ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει διδασκνέντων στοιχείων μετρικῆς. Περὶ συνότου, περὶ ἐλευθέρου στίχου.

Β'. ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Α) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: Συστηματικὴ ἀνακεφαλαίωσις τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης ἐν ἀντιπαβολῇ πρὸς τὴν τῆς δημῶδους. Βαρβαρισμοὶ — σολοικισμοὶ — ξενισμοὶ — διαλεκτικοὶ τύποι. Γλωσσολογικοὶ ἔμφηνοι ἐνίων γλωσσικῶν φαινομένων πρὸς βαθυτέραν διείσδυσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γλώσσης.

β) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Συστηματικὴ διδασκαλία τῶν κυριωτέρων φαινομένων τῆς συντάξεως τῆς δημῶδους γλώσσης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης. Σχήματα τοῦ λόγου. Περὶ ὕφους (στοιχειωδῶν).

Γ) ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἐπισκόπησις τοῦ λεξιλογίου τῶν διδασκομένων κειμένων. Λέξεις ἀρχαῖκαί, λέξεις νεωτερικαί, ὀρολογία ἐπιστημονικῆ, τεχνικῆ. Λέξεις πολύχρηστοι καὶ λέξεις εἰδικευμένα. Κριολεξία, ἀκριολεξία. Λέξεις ἀσαφεῖς ἐννοιολογικοῦ περιεχομένου. Ἐκκλησιαστικὴ φρασεολογία, λογοτεχνικαὶ ἐκφράσεις. Διάρθρωσις τῶν λογοτεχνικῶν κειμένων. Ἐπίμονος ἀσκησις περὶ τὴν διάκρισιν παραγράφων καὶ τὴν στίξιν.

Γ'. ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Α) ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ:

Ἐπὶ θεμάτων ὡς ἐν τῇ προηγουμένη τάξει, ἰδίᾳ δὲ ἀνάθεσις μελέτης κατ' οἶκον λογοτεχνιμάτων καὶ μελετημάτων καὶ προφορικῇ ἀνακοίνωσις περὶ αὐτῶν οὐχὶ ἀπλῶς δι' ἀποδόσεως περιληπτικῶς τοῦ περιεχομένου, ἀλ-

λὰ καὶ διὰ στοιχειώδους κριτικῆς. Ἐπίσης προφορικὰ ἀνακοινώσεις ἐπὶ θεμάτων τοπικοῦ λαογραφικοῦ διαφέροντος καὶ τοπικῶν ἐνδιαφερόντων, τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἔργων.

Ἐπ' εὐκαιρία: ὅπως ἰδιαιτέρως προσοχὴ εἰς τὴν διακρίσιν οὐσιώδους καὶ ἐπουσιώδους, εἰς ἀκριβῆ καὶ καλαίσθητον προφορὰν, εἰς ἥρεμον, ἀνεκτικὴν καὶ κοσμίαν συζήτησιν, ἐξουσιώσεις εἰς τὸ βραχυλογικῶς ἐκφράζεσθαι, εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν δισταγμῶν, τῶν ἐνδείξεων ἀπαρεσκείας καὶ τῶν ἀτόπων χειρονομιῶν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ. Ἀσκήσεις εἰς τὴν κατάρτισιν ἀπλῶν προσφωνήσεων διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν καταλλήλων λέξεων, τῆς συναρμογῆς τῶν ἀπαραιτήτων νοημάτων, τῆς προσφορᾶς, τῆς γενικῆς στάσεως καὶ τῶν ὁμιλητικῶν κινήσεων.

Β) ΓΡΑΦΤΑΙ.

Ἐν τῷ σχολείῳ μία κατὰ μῆνα γραφομένη ἐντὸς 1 - 2 διδακτικῶν ὥρῶν.

Εἶδη: Διήγησις, σύνθετος περιγραφὴ, χαρακτηρισμοὶ προσώπων, στοιχειώδης κριτικὴ ἀνάλυσις λογοτεχνημάτων καὶ μελετημάτων, περιγραφὴ ἔργων τέχνης. Ἡμερολόγιον.

Θέματα: Εἰζόντες ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἥτοι περιγραφὴ συμβάντων, χαρακτηριστικαὶ στιγμαὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐξεικονίσεις βιωμάτων, περιγραφὴ τεχνικῶν ἔργων, ἔργων τέχνης, κοινωνικῶν γεγονότων, ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἐργασίας καταστημάτων, βιομηχανιῶν, ἐκ ταξιδίων, ἐπισκέψεων, ἐκδρομῶν. Χαρακτηρισμοί. Ἀσκήσεις περὶ τὴν σύνταξιν δημοσίων ἐγγράφων Ἐπιστολαί.

ΓΑΛΛΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 5. 1. ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Γαλλικῆς γλώσσης εἶναι:

α) Νὰ καταστή ὁ μαθητὴς ἱκανὸς ὥπως κατανοῇ τὴν ὁμιλουμένην Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἀναγινώσκῃ ὀρθῶς καὶ κατανοῇ τὰ γραπτὰ ταῦτα κείμενα ἄνευ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς καὶ χρησιμοποιοῇ ὀρθῶς ταύτην προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

β) Νὰ ἀναπτύξῃ ὁ μαθητὴς τὰς πνευματικὰς καὶ βουλευτικὰς του δυνάμεις διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ὑφῆς

τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς.

γ) Νὰ ἀποκτήσῃ συνείδησιν τῶν διὰ τῆς γλώσσης κυρίως ἐκφραζομένων στοιχείων καὶ ιδιοτυπιῶν τοῦ Γαλλικοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ πολιτισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν, καὶ

δ) Νὰ ἀποκτήσῃ διαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐπιστήμης.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ.

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Φωνητικαὶ καὶ συλλαβιστικαὶ ἀσκήσεις ἀποβλέπουσαι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀκούῃ ἀκριβῶς καὶ προφέρῃ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν πρέποντα τόνον τὰς λέξεις καὶ φράσεις τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ: α) Φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσων καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας καὶ β) ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Τὸ περιεχόμενον τοῦ διδασκομένου ὕλικου θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τοὺς ἀριθμοὺς, τὰ χρώματα, τὰς διαστάσεις, τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχάς, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν οἰκίαν, τὰ ἔπιπλα, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰς ἀπλουστέρας κοινωνικὰς σχέσεις. Τὰ ἀναγνώσματα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ὁμαλὴν καὶ σύγχρονον, τὰ δὲ ποιήματα καὶ ᾄσματα θὰ ληφθῶσιν ἐκ τῆς παιδιτικῆς καὶ νεανικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ: Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντῶσων νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιηματίων. Συσχέτισις τῶν λέξεων κατὰ τὴν ἐτυμολογικὴν καὶ ἐννοιολογικὴν των συγκρίνειαν.

Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ πλεονασι τῶν 500—600 λέξεων (οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ρημάτων κλπ.) ἐκλεγομένων ἐκ τῶν μᾶλλον εὐχρήστων.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Θὰ διδασκῶσιν τὰ ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμμα-

τικῆς ἀπαραίτητα στοιχεῖα (ᾄθρον, κλίσεις ὀνομάτων, βαθμοὶ συγκρίσεως, τὰ μᾶλλον εὐχρηστα ῥήματα εἰς τὸν ἔνεστώτα, μᾶλλοντα καὶ παρακείμενον, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμίαι, αἱ προθέσεις) καὶ ἐκ τοῦ συντακτικοῦ ἡ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Ε'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Συχναὶ ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐκάστοτε διδασκόμενα. Ἀπομνημόνευσις ἐκλεκτῶν χωρίων τῶν διδασκομένων κειμένων καὶ ἰδιωτικῶν Γαλλικῶν φράσεων. Χρήσις ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων. Διάλογοι μαθητῶν, ἀπαγγελίαι, ᾄσματα.

ΣΤ'. ΓΡΑΠΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἀντιγραφὴ κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις ἢ τροποποιήσις φράσεων, ἀντικαταστάσεις λέξεων, ἀπαντήσεις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις σχετικῶς πρὸς τὰ ἀναγινωσκόμενα, γραφὴ κατ' ὑπαγόρευσιν.

II. ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Ἀσκήσεις εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, τὸν ὀρθὸν τονισμόν καὶ τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τῶν προτάσεων.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ: Ἐκ καταλήλου βιβλίου περιγραφῶν, διηγήσεων καὶ ποιημάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ (σχολεῖον, οἰκία, οἰκογένεια, κήπος, ζῶα καὶ φυτὰ, ἐξοχή, φύσις, ὄρη, θάλασσα, ταξίδια, ἡ πόλις καὶ τὸ χωρίον, ὁ δρόμος καὶ τὰ ἐπαγγέλματα). Μεταξὺ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἅτινα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν ὁμαλὴν καὶ σύγχρονον, θὰ περιλαμβάνονται καὶ μῦθοι, διηγήσεις, ἱστορίαι ζώων, ᾄσματα καὶ παροιμίαι.

Γ'. ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΑΙΚΟΥ πρέπει νὰ περιέχῃ 400 τοῦλάχιστον νέας λέξεις πέραν τῶν τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ ἰδιωτικῶν Γαλλικῶν ἐκφράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας καὶ συλλογῆς ἐκφράσεων, ἰδίᾳ ἐπιρρηματικῶν, ἐκ τῶν λίαν συνήθων καὶ ἀπαραίτητων διὰ τὴν διεξαγωγὴν συνομιλίας ἐπὶ θεμάτων τοῦ κατ' ἡμέραν βίου.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Ἀναθεώρησις, συμπλήρωσις καὶ ταξινόμησις τῶν προκτιθεισῶν γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχρήστων ρηματικῶν τύπων εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους. Ἐπίθετα, ἐπιρρήματα. Ἐκ τοῦ συντακτικοῦ διδασκαλία τῶν ἀπλουτέρων συντακτικῶν φαινομένων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προφορικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Β'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει, ἔτι δὲ ἀπόδοσις ἐν τῇ Γαλλικῇ γλώσσῃ ἀπλουστάτης περιλήψεως ἀναγινωσκομένων τεμαχίων.

ΣΤ'. ΓΡΑΠΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Ἀσκήσεις ὡς ἐν τῇ Β' τάξει. Ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν καὶ ρυθμικὴν ἐκφράσιν τῆς φράσεως.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφῶν, διηγήσεων καὶ ποιημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ζωὴν τῆς πόλεως (οἰκονομικὴν, συγκοινωνιακὴν καὶ πνευματικὴν), καθὼς ἐπίσης καὶ ἀναγνωσμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν ζωὴν, τὰ ἥθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Γάλλων.

Παραλλήλως πρὸς τὰ πραγματικοῦ περιεχομένου ἀναγνώσματα θὰ περιληφθῇ εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν ἀριθμὸς λογοτεχνικῶν ἀναγνωσμάτων. Τὰ ἀναγνώσματα δεόν νὰ εἶναι ἐπαγωγὰ καὶ κινοῦντα τὸ ἐνδιαφέρον τῆς παιδικῆς ψυχῆς, μετὰ δὲ τούτων θὰ περιλαμβάνονται καὶ περικοπαὶ συγγραφέων καὶ ἀποσπάσματα ἱστορικὰ λογοτεχνικῆς ἀξίας, δυνάμενα νὰ δώσουν εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, τῆς ἱστορίας του καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ πολιτισμοῦ του.

Γ'. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ: Τὸ λεξιλόγιον τοῦ ἀνωτέρω ὁλικοῦ δεόν νὰ περιέχῃ 500 τοῦλάχιστον νέας λέξεις. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντῶσων νέων λέξεων καὶ τῶν ἰδιούτων Γαλλικῶν ἐκφράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνὶν ἐκ τῶν ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας καὶ συλλογὴ γαλλισμῶν, τῶν συνηθεστέρων ἀπαντωμένων καὶ ἐκφράσεων ἐκ τῶν λίαν συνηθῶν καὶ ἀπαραιτήτων εἰς τὴν διεξαγωγὴν συνομιλίας.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Συνστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ. Ἐπανάληψις τῶν διδασθέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμόλου τυπικοῦ. Χρήσις τῶν χρόνων τῶν ρημάτων, ἐγκλίσεις, μεταβατικά, ἀμετάβητα, αὐτοπαθὴ καὶ ἀπρόσωπα ρήματα. Ἀπαρέμφατον καὶ μετοχή, ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῶν στοιχειωδεστέρων συντακτικῶν φαινομένων, ἵνα ἀποκτήσουν οἱ μαθηταὶ ἐμπειρίαν τῆς κατασκευῆς τῆς γλώσσης.

Ε'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγινωσκομένων τεμαχίων, ἄσκησις εἰς τὴν ὀρθοφωνίαν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ δεδιδασγμένων θεμάτων, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελία ποιημάτων, ἀπομνημόνευσις ἐκλεκτῶν χωρίων, ἄσματα.

ΣΤ'. ΓΡΑΨΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἐγγραφοὶ περιλήψεως ἀναγνώσεως ὅλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασθείσης Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ, ἔγγραφοι συνθέσεις (ἁπλᾷ) ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαγμένη ἀπόδοσις διδασθέντος κειμένου, μεταφράσεις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν.

ΑΓΓΛΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 6. 1. ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἶναι:

α) Νὰ καταστή ἱκανὸς ὁ μαθητὴς ὅπως κατανοῇ τὴν ὁμιλουμένην Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἀναγινώσκῃ ὀρθῶς καὶ κατανοῇ τὰ γραπτὰ τῆς κείμενα καὶ χρησιμοποιῇ ὀρθῶς ταύτην προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

β) Νὰ ἀναπτύξῃ ὁ μαθητὴς τὰς πνευματικὰς καὶ βουλευτικὰς του δυνάμεις διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ὕφης τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς.

γ) Νὰ ἀποκτήσῃ συνείδησιν τῶν διὰ τῆς γλώσσης ἐκφραζομένων στοιχείων καὶ ἰδιοτυπιῶν τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν ἀγγλοφώνων λαῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ καὶ νὰ κατανοήσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν, καὶ

δ) Νὰ ἀποκτήσῃ ἐνδιαφέρον πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσι-

κῆς καὶ νεωτέρας Ἀγγλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐπιστήμης.

2. ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗ ΤΑΗ.

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Φωνητικαὶ ἀσκήσεις ἰδίᾳ ἐξ ἀφορμῆς συνομιλίας ἐπὶ θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν μαθητῶν, ἀποβλέπουσαι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀκούῃ ἀκριβῶς, νὰ προσφέρῃ ὀρθῶς καὶ μὲ τὸν πρέποντα τόνον τοὺς ἰδιάζοντας εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν φθόγγους καὶ τὰς λέξεις καὶ φράσεις αὐτῆς. Δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις καὶ φωνητικῶν συμβόλων.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ καὶ ἐρμηνεία: α) φράσεων καὶ ἀπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομῶν ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας, καὶ

β) Ἀναγνωσμάτων καὶ μικρῶν ποιημάτων ἐκ καλλιῆλου βιβλίου. Τὸ περιεχόμενον τοῦ διδασκομένου ὁλικοῦ θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τὴν οἰκογένειαν, τὰς ἀπλουστέρας κοινωνικὰς σχέσεις, τοὺς ἀριθμοὺς, τὰ χρώματα, τὰς διαστάσεις, τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου, τὰς ἐποχάς, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, τὴν τροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν κατοικίαν καὶ τὰ ἐπιπλα. Τὰ ἀναγνώσματα θὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν καὶ ὁμαλὴν, τὰ δὲ ποιήματα καὶ ᾠδαί θὰ ληφθῶσιν ἐκ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς λογοτεχνίας.

Γ'. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ: Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκαστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ φράσεων, μικρῶν ἱστορημάτων, διαλόγων, ἰδιωμάτων ἐκφράσεων καὶ ἐνίων ποιημάτων καὶ ᾠδῶν.

Τὸ λεξιλόγιον τῆς τάξεως ταύτης θὰ περιλαμβάνῃ περὶ τὰς πεντακοσίας λέξεις (οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ῥήματα κλπ.) ἐκλεγόμενας ἐκ τῶν μάλλον εὐχρηστών.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Θὰ διδασκῶσιν ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς τὰ κυριώτερα στοιχεῖα (ᾄρθρον, οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἄντωνυμίαι, προθέσεις, ἐπιρρήματα, τὰ εὐχρηστότερα ῥήματα καὶ τὰ βοηθητικά) καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ ἡ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ προτάσει. Ἡ ἀφορμὴσις θὰ γίνεται πάντοτε ἐκ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου.

Ε'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Συχναὶ ἀσκήσεις εἰς τὸ ἀγγλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλιῶν ἀναφε-

ρομένων εἰς τὰ ἐκάστοτε διδασκόμενα. Χρησιμοποίησις ἐρωτηματικῶν καὶ ἀρνητικῶν προτάσεων. Διάλογοι μαθητῶν καὶ ἀπαγγελίαι. Σύνθεσις ἀπλῶν φράσεων ἀποδιδομένης ἰδιαίτερας σημασίας εἰς τὴν θέσιν τῶν λέξεων ἐντὸς τῆς προτάσεως καὶ ἄσκησις εἰς τὸν σχηματισμὸν ἀπαντήσεων. Αἱ ἀσκήσεις τῆς συνομιλίας θὰ ἀνάγονται εἰς τὰ συνήθη θέματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰ διδασκόμενα ἀντικείμενα.

ΣΤ'. ΓΡΑΦΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἀντιγραφή κειμένου κατ' οἶκον, συμπλήρωσις ἢ τροποποίησις φράσεων, ἀντικατάστασις λέξεων καὶ τύπων, μεταβολὴ προτάσεων εἰς ἀρνητικὰς καὶ ἐρωτηματικὰς ἀπαντήσεις εἰς στοιχειώδεις ἐρωτήσεις, σχετιζόμενας πρὸς τὰ ἀναγινωσκόμενα ἐν τῇ τάξει, γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν.

II. ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Ἀσκήσεις εἰς τὴν ὁρθὴν προφορὰν τῶν λέξεων καὶ εἰς τὸν ὁρθὸν τονισμὸν τῶν προτάσεων καὶ τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιαίτερον χαρακτῆρα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ καὶ ἐρμηνεία: Θὰ ἀναγνωσθῶσιν ἐκ καταλλήλου βιβλίου ἀπλὰὶ περιγραφαί, διηγήσεις καὶ ποιήματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ (σχολεῖον, οἰκία, οἰκογένεια, ἡ πόλις καὶ τὸ χωρίον, τὰ ἐνδύματα, ὁ δρόμος, τὰ ἐπαγγέλματα, ὁ καιρὸς κλπ.). Μεταξὺ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἅτινα δέον νὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς γλώσσαν ὁμαλὴν καὶ σύγχρονον, θὰ περιλαμβάνονται καὶ μῦθοι, διηγήσεις, ἱστορίαι ζώων, ἄσματα καὶ παροιμίαι. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἀναγινωσκομένων ἀποδίδεται ἀγγλιστί.

Γ'. ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ τοῦ ἀνωτέρου ὕλικου πρέπει νὰ κινῆται ἐντὸς χιλίων λέξεων, ὧν 500 αἱ διδασκθεῖσαι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ 500 νέαι.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ ἰδιωτύπων ἐκφράσεων, ἱστορημάτων καὶ ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτεμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Συστηματικώτερα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ κατὰ τοῦ Συντακτικοῦ καί, ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται ἀντιπαράβολή πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλλην.

νικῆς γλώσσης, ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατασκευὴ ἐκατέρω-
τῶν γλωσσῶν. Ἐπανάληψις τῶν διδασκέντων καὶ συμ-
πλήρωσις τοῦ ἀνωμάλου τυπικοῦ, χοῆσις τῶν ρημάτων εἰς
ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φω-
νῆς, χοῆσις τῶν ἀκλίτων λέξεων καὶ ἄσκησις εἰς τὰς ἰ-
διωματικὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ εἰς
τὰς ἰδιοτυπίας τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἀπόδοσις πε-
ρὶλήψεων ἀναγινωσκομένων τεμαζίων, ἄσκησις εἰς τὴν
ρυθμικὴν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν
καὶ δεδιδασγμένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὁμιλίαι ἐπὶ τῆς
καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις,
ἀπαγγελαὶ ποιημάτων, ἀπομνημονεύσεις ἐκλεκτῶν χωρίων
καὶ ᾠμάτων.

ΣΤ'. ΓΡΑΠΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Γραπτὴ περίληψις
ἀναγνοσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασκείας
Γραμματικῆς καὶ Συντακτικοῦ, ἀπλᾶ γραπτὰ συνθέσεις
ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαχένη ἀπόδοσις διδασκέν-
τος κειμένου, σύνταξις ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις, συμ-
πλήρωσις προτάσεων, μετατροπὴ ἀποφατικῶν εἰς κατα-
φατικὰς, ἀνασύνθεσις μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κει-
μένου ποιημάτων εἰς πεζὴν ἀπόδοσιν, μεταφράσεις ἐκ τῆς
Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, σύνταξιν ἐπιστολῶν καὶ
συντόμων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς
καθ' ἡμέραν ζωῆς.

ΙΙΙ. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. ΠΡΟΦΟΡΑ: Ἀσκησις εἰς τὴν ὀρθὴν προφο-
ρὰν τῶν φθόγγων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὸν ὀρθόν
τονισμόν καὶ τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τῶν προτάσεων κα-
τὰ τὸν ἰδιαιτέρον χαρακτῆρα τῆς γλώσσης ταύτης.

Β'. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ: Θὰ ἀναγνώ-
σῳσιν ἐκ καταλλήλου βιβλίου περιγραφαί, διηγήσεις καὶ
ποιήματα ἀναφερόμενα εἰς θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν ζωὴν
καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ, τὴν φύσιν, τὰς ἐποχάς,
τὴν ζωὴν τῆς πόλεως, οἰκονομικὴν, συγχρονισμὸν καὶ
πνευματικὴν καθὼς ἐπίσης καὶ ἀναγνώσματα ἐ-
παγωγὰ κινουμένη τὸ διαφέρον τῆς παιδικῆς ψυχῆς καὶ
ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς
Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς ζωῆς. Ἡ ἀνάγνωσις θὰ γί-

νεται γεγωνυία τῇ φωνῇ, χωρὶς νὰ ἀπαγορεύεται ἡ χοῦσις τῆς σιωπηρᾶς ἀναγνώσεως.

Γ'. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ: Τὸ διδασκτικὸν βιβλίον θὰ κινητῇ ἐντὸς περιθωρίου 1500 λέξεων, ὧν 1000 αἱ προδιδαχθεῖσαι εἰς τὰς προηγουμένας δύο τάξεις καὶ 500 νέαι ἄγνωστοι. Ἀπομνημόνευσις τοῦ λεξιλογικοῦ θησαυροῦ δι' ἐντάξεως αὐτοῦ εἰς καταλλήλους φράσεις ἀπομνημονευομένας. Ἀπομνημόνευσις ἰδιωτικῶν ἐκφράσεων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ ποιημάτων. Κατάρτισις ὁμάδων λέξεων ἐτυμολογικῆς καὶ ἐννοιολογικῆς συγγενείας.

Δ'. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ: Συνσηματικωτέρα διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς ἐν τῇ τάξει ταύτῃ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ ὅπου τοῦτο ἐνδείκνυται ἀντιπαρβολῇ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἵνα γίνῃ σαφὴς ἡ κατασκευὴ ἐκατέρας τῶν γλωσσῶν. Ἐπανάληψις τῶν διδασχθέντων καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμαλίου τυπικοῦ. Χρήσις τῶν ρημάτων εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, χρήσις τῶν ἀκλήτων λέξεων καὶ ἄσκησις εἰς τὰς ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως.

Ε'. ΠΡΟΦΟΡΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Ἀπόδοσις περιλήψεων ἀναγινωσκομένων τεμαχίων, ἄσκησις εἰς τὴν ρυθμικὴν ἐκφορὰν τοῦ λόγου, συνδιαλέξεις ἐπὶ γνωστῶν καὶ δεδιδαγμένων θεμάτων καὶ βραχεῖαι ὁμιλίαι ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ἀπαντήσεις εἰς τιθεμένας ἐρωτήσεις, ἀπαγγελίαι ποιημάτων, ἀπομνημόνευσις ἐκλεκτῶν χωρίων καὶ ἁσμάτων.

ΣΤ'. ΓΡΑΠΤΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Γραπτὴ περίληψις ἀναγνωσθείσης ὕλης, γυμνάσματα ἐπὶ τῆς διδασχθείσης Γραμματικῆς καὶ Συντακτικοῦ, ἀπλᾶ γραπταὶ συνθέσεις ποικίλου περιεχομένου, παρηλλαγμένη ἀπόδοσις διδασχθέντος κειμένου, σύνταξις ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις, συμπλήρωσις προτάσεων, μετατροπὴ ἀποφατικῶν εἰς καταφατικὰς, ἀνασύνθεσις μικρῶν διηγημάτων, μετατροπὴ κειμένου ποιημάτων εἰς πεζὴν ἀπόδοσιν, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, σύνταξις ἐπιστολῶν καὶ συντόμων

περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐπὶ θεμάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΡΘΡΟΝ 7. 1. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας εἶναι ὅπως ὑποβοηθήσῃ τὸν μαθητὴν νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν εἰκόνα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, νὰ γνωρίσῃ τὴν πατρίδα του ἐν τῇ ἐξελίξει αὐτῆς διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ νὰ λάβῃ συνείδησιν τῶν ἐναντι αὐτῆς καθηζόντων του.

Εἰδικώτερον ἡ διδασκαλία τῆς Ἱστορίας θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου τῆς Α' βαθμίδος διὰ παραστατικῆς ἐξεικονίσεως τῶν ἱστορικῶν προσώπων, γεγονότων καὶ καταστάσεων, ὅπως γνωρίσουν τὸ πολὺπλευρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τὸ πολὺπλοκον τῶν παραγόντων τοῦ ἱστορικοῦ βίου καὶ τῶν σχέσεών του.

Οὕτω δὲ ἡ γνῶσις τῆς οὐσίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων κρατῶν καὶ τῶν κινήτρων τῆς δρασεώς των, ἡ κατανόησις τῆς πολιτικῆς ζωῆς ὡς συγκρούσεως καὶ ἐξισορροπήσεως τῶν διαφόρων ἀντιμαχομένων τάσεων καὶ δυνάμεων ἐν τῷ ἱστορικῷ βίῳ, ἡ διαπίστωσις τῆς χρονικῆς καὶ αἰτιολογικῆς ἀλληλουχίας καὶ ἀλληλεξαρτήσεως τῶν γεγονότων καὶ ἡ θεώρησις καὶ ἐκτίμησις τῶν ζωσδν κοινωνικῶν μορφῶν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, οἶαι τὸ πολίτευμα, ἡ διοίκησις τὸ δίκαιον, ἡ ὁργάνωσις τῶν πολιτῶν, ἡ θρησκεία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη, θὰ ὁδηγήσουν τὸν μαθητὴν εἰς γνήσιαν ἱστορικὴν συνείδησιν ἣτοι εἰς ἀσφαλὴ γνῶσιν καὶ ὀρθὴν χρῆσιν τῶν μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων, εἰς κατανόησιν τῆς ἀλληλεξαρτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, εἰς ἀφοσίωσιν καὶ ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν τοῦ λαοῦ μας καὶ τέλος εἰς προθυμίαν πρὸς συνεργασίαν καὶ πρὸς σύμπραξιν εἰς πᾶσαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους του ἐνέργειαν καὶ θυσίαν ὡς πολίτου καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔθνος ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον φορέα ἐν τῇ αἰσθητοποιήσει τῶν ἱστορικῶν σχέσεων καὶ ὑπὲρ τῆς εὐρυτάτης κοινωνικῆς μονάδος, ἥτοι τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΛΗ

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων με-

χοι τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μετὰ συντομω-
τάτης ἱστορίας τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγυ-
πτίων, Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Φοινίκων, Ἑβραίων, Μή-
δων καὶ Περσῶν).

II. ΤΑΞΙΣ Β'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου
Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως μετὰ στοιχείων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας καὶ τῆς
Ἱστορίας τῶν μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων, μέχρι τῆς
Ἱερᾶς Συμμαχίας.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων μετὰ στοιχείων
τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας τοῦ ΙΘ' καὶ Κ' αἰῶνος. Ἑ-
νικὴ ἐπισκόπησις τῶν περιόδων τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΑΡΘΡΟΝ 8.—1. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγωγῆς τοῦ πολίτου εἶναι
να ἐπεβοηθήσῃ τοὺς νέους ὅπως 1) συνειδητοποιήσωσι τὴν
ἐξάρτησίν των ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Κοινωνίας, 2) μνη-
θῶσιν εἰς τοὺς θεσμοὺς τῆς εἰς Κράτος ὀργανωμένης κοι-
νωνίας καὶ 3) κατανοήσωσιν ἐνεργητικῶς τὰ πολιτικὰ κα-
θήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ Ἑλλήνος πολίτου, ἅτινα πάν-
τα ἀποτελοῦν προϋπόθεσιν τῆς ὁμαλῆς καὶ ἐνσυνειδήτου
ἐντάξεως τοῦ νέου ὡς ἐλευθέρου προσωπικότητος εἰς τὴν
πολιτικὴν κοινότητα.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΛΗ.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Κοινωνία — Ἔθνος — Κράτος.

Πολίτευμα — Εἶδη πολιτευμάτων — Βραχεῖα ἀνα-
σκόπησις τῶν Ἑλληνικῶν πολιτευμάτων.

Σύνταγμα — Τὰ Συντάγματα τῆς νεωτέρας Ἑλλά-
δος — Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος.

Ὁργανοὶς νομοθετικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς

ἐξουσίας, Ἀρμοδιότητες τῶν Ὑπουργείων, Διοικητικὴ διαίρεσις, Τοπικὴ αὐτοδιοίκησις, Συμβούλια.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος — Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ὁργάνωσις — Ἡ ἀσφάλεια τῆς χώρας.

Τὰ δημοσιονομικὰ — Ὁ προϋπολογισμός.

Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

Πατρίς — Ἐθνικὰ σύμβολα καὶ μνημεῖα — Ἐθνικαὶ ἑορταὶ καὶ ἐπέτειοι — Ἐθνικὸς Ὕμνος.

Οἱ κυριώτεροι διεθνεῖς θεσμοί. Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης. Ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς — Ἡ Οἴ-
ΝΕΣΚΟ — Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης — Ὁ Ὁργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας — Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας κλπ. — Ὁ Ὁργανισμὸς Ἡνωμένων Ἐθνῶν (Ο.Η.Ε.) — Αἱ διεθνεῖς συμμαχίαι.

ΣΠΟΤΔΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΡΘΡΟΝ 9. 1. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ φέρῃ τοὺς μαθητὰς εἰς συστηματικωτέραν πὺξ ἐπαφὴν καὶ γνωριμίαν πρὸς τὸν περιβάλλοντα αὐτοὺς κόσμον, τὴν τε φύσιν καὶ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ νὰ καταδείξῃ εἰς αὐτοὺς τὰς προσιτὰς εἰς τὴν μαθηματικὴν παρατήρησιν καὶ σπουδὴν δραστηριότητος τῶν ἀνθρώπων πρὸς καθυπόταξιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῆς φύσεως, ὡς ἐκδηλοῦνται αὐταὶ εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Διὰ τοῦ μαθήματος δὲν ἐπιχειρεῖται ἡ ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις τῶν μαθητῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἡ διέγερσις ἢ ἡ διακρίβωσις τῶν προτιμήσεων αὐτῶν πρὸς τὰ πρακτικὰ ἐπαγγελματικὰ καθὼς καὶ ἡ ἐνημέρωσις αὐτῶν μὲ τὸ τεχνολογικὸν λεξιλόγιον, ὥστε νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰς πρακτικὰς ἀσχολίας ἐκτίμησις τῶν μαθητῶν.

ΤΑΞΙΣ Β'.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΛΗ.

Δεδομένου ὅτι τὸ περιβάλλον γενικῶς παρουσιάζει πλουσιωτάτην ποικιλίαν, διαφέρει δὲ οὐσιωδῶς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, εἶναι προφανές ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ στερεότυπος καὶ ἐνιαία δι' ὅλα τὰ σχολεῖα ἡ διδα-

κτέα ἄλη, διότι αὕτη θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου καὶ τῆς περιφερείας του. Ἐπομένως εἶναι σκόπιμον ὅπως εἰς ἕκαστον σχολεῖον ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ ἔτους καθορίζεται ἐν ἀρχῇ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐν εἰδικῇ παιδαγωγικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων.

Διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ προγραμματισμοῦ τοῦ μαθήματος παρέχονται ἐνδεικτικῶς οἱ κατωτέρω ὑποκινήσεις:

α) Θὰ ἐξετασθῶν συστηματικῶς ἐν ἡ πλείονα προϊόντα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατὰ κύριον λόγον συγκεντροῦνται ἡ δραστηριότης τοῦ τόπου ἢ τῆς περιφερείας (σταφίς, ἐσπεριδοειδῆ, ἔλαιον, βάμβαξ, ὄρυζα, καπνός, οἶνος, δημητριακά, μεταλλεύματα κ.λ.π.). Ἡ ἐξέτασις θὰ γίνῃ ἐξ ἀπόψεως γεωγραφικῆς, ἐπιστημονικῆς, οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς, ἥτοι θὰ ἐξετασθῇ ἡ παραγωγή τοῦ προϊόντος, οἱ τρόποι τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ, ἡ ἐπεξεργασία, ἡ μεταφορά, ἡ διανομή καὶ ἡ κατανάλωσις αὐτοῦ.

β) Θὰ ἐξετασθῶν τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἐπιχωριαζόντων ἐπαγγελμάτων καὶ οἱ ὅροι τῆς λειτουργίας των, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ βιοτεχνικὴ ἐπίδοσις τῶν κατοίκων, ὅπου σημειοῦται τοιοῦτον εἶδος δραστηριότης, ὡς ξυλοτεχνία, μεταλλοτεχνία, ἐντυπικὴ, ἀγιοπλαστικὴ κ.λ.π. καθὼς καὶ αἱ χαρακτηριστικαὶ ἀσχολίαι των, ὡς ἀλιεία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία κ.λ.π.

γ) Θὰ ἐξετασθῶν τὰ ἐνδεχομένως ὑπάρχοντα ἐν τῇ περιοχῇ μνημεῖα τοῦ ἱστορικοῦ μας βίου, γραφικὰ τοπία καὶ τὰ ἐν γένει ἀξιοθέατα, ἐν ὧν τῆς τουριστικῆς αὐτῶν ἀξίας, θὰ συνεξετασθῶν δὲ οἱ ὅροι καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς λειτουργίας τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν τῷ τόπῳ ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων.

δ) Θὰ ἐξετασθῶν ἐπίσης οἱ ὅροι καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ λειτουργίας ἐπιχειρήσεών τινων, ἡ ὁργανισμῶν δημοσίων ἢ δημοσίας ὠφελείας, ἡ τοῦ Ο.Τ.Ε. τῶν Ταχυδρομείων, τῆς Δ.Ε.Η., Ἐταιρείας Ὑδρελέσεως, Μηχανικῆς Καλλιέργειας, Ταμιευτηρίου, Συνεταιρισμῶν, Βιβλιοθήκης κ.λ.π.

Πρακτικαὶ ἀσκήσεις:

Ἡ κατὰ τὸ πρόγραμμα διδασκαλία θὰ συμπληροῦνται καὶ διὰ πρακτικῆς φύσεως ἀσκήσεών τινων, οἷαι αἱ ὑπὸ ἐνδεικτικὸν χαρακτῆρα ἀναγραφόμεναι ἐν τοῖς ἐπομένοι:

α) Καταρτισμὸς σχολικοῦ μουσείου, περιέχοντος

συλλογὰς σχετικὰς πρὸς τὰ προϊόντα τοῦ τόπου καὶ δείγματα τῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων, ὡς καὶ λαογραφικοῦ τοπικοῦ Μουσείου.

β) Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν διαφόρων καταλόγων, ὡς τηλεφωνικοῦ Ὁδηγοῦ, ἐμποροβιομηχανικοῦ ὁδηγοῦ, δρομολογίων αὐτοκινήτων, σιδηροδρόμων, ἀτμοπλοϊκῶν, ἀεροπορικῶν.

γ) Ἀσκήσεις εἰς ταχυδρομικὰς ἀποστολὰς πάσης φύσεως καὶ τὴν σήμανσιν τούτων (ἐπιστολαί, δελτάρια, συστημένα, ἐπείγουσα, ἐπιταγαί, μικροδέματα, δείγματα ἄνευ ἀξίας, δέματα ἀπλᾶ καὶ συστημένα, σήμανσις ἐντύπων, βιβλίων, ἐφημερίδων, σύνταξις τηλεγραφημάτων κλπ.).

δ) Ἀσκήσεις εἰς ὀργάνωσιν ἀρχείου μετὰ ταξινομήσεως κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, κατ' αὖξοντα ἀριθμὸν, ἀλφαριθμητικῶς. Χρήσις τῶν φακέλλων, DOSSIERS, CLASSEURS, δελτιοθῆκαι καὶ ἀποδελτιώσεις, χρήσις διατρητήρων (PERFORATEURS).

ε) Ἀσκήσεις εἰς καταρτισμὸν προγράμματος ταξιδίων μετὰ προϋπολογισμοῦ, διὰ καταρτισμοῦ δρομολογίων μέ συγκροτημένα συγκοινωνιακὰ μέσα, διασχιστένας πόλεις, ἀποστάσεις, ξενοδοχεῖα καὶ τιμὰς, βάσει τῶν τουριστικῶν διαφημιστικῶν φυλλαδίων καὶ ἄλλων σχετικῶν δημοσιευμάτων καὶ πληροφοριῶν.

στ) Ἀσκήσεις εἰς τὸν καταρτισμὸν πλήρους λεξιλογίου τῆς τεχνικῆς ὁρολογίας τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν εἶδους ἐργασίας ἢ ἐπαγέλματος.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΑΡΘΡΟΝ 10. 1. ΣΚΟΠΟΣ: Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας εἶναι: α) Νὰ παράσχη εἰς τοὺς μαθητὰς ὅσον τὸ δυνατόν πληρεστέραν γνῶσιν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὡς πεδίου τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, β) νὰ καταδείξῃ τὴν ὑπάρχουσαν στενὴν σχέσιν τῶν γεωγραφικῶν ὁρῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀφ' ἑτέρου. ἦτοι τὴν ἐπίδρασιν τῆς φύσεως ἐπὶ τῶν κατοίκων καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν κατοίκων πρὸς διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος ἀναλόγως τῶν ἱκανοτήτων αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μαθητὴς νὰ καταστή ἱκανὸς ὅπως διαμορφώσῃ γεωγραφικὴν σκέψιν, δυνάμενος νὰ συναγάγῃ ἐκ διαφορῶν

γεωγραφικῶν δεδομένων ἀσφαλῆ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συμπεράσματα καὶ γ) νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ἰδιουτικίας τῶν ἄλλων λαῶν τῆς γῆς τὴν συμπάθειαν πρὸς αὐτοὺς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διεθνoῦς συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίας βοηθείας, ἐπιτυγχανομένης οὕτω σημαντικῆς συμβολῆς εἰς τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν τῶν νέων.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α) Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον: Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, σχῆμα, μέγεθος, κινήσεις τῆς Γῆς. Γεωγραφικαὶ συντεταγμέναί ἐνὸς τόπου. Ἐνδογενῆ καὶ ἐξωγενῆ γεωλογικὰ φαινόμενα. Σύντομος γεωλογικὴ ἱστορία τῆς Γῆς.

Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Οἱ κυριώτεροι τύποι κλίματος. Τὰ θαλάσσια ρεύματα.

Ἀναπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, Γεωγραφικοὶ χάρται. Ἀνάγνωσις καὶ χρήσις τῶν χαρτῶν.

Β) Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον: Ἡ Εὐρώπη ἐν τῷ συνόλῳ τῆς (Φυσιογεωγραφικῆς ἐξέτασις αὐτῆς).

Τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης (ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας) κατὰ μεγάλας γεωγραφικὰς περιοχάς (Βαλκανικὴ Χερσόνησος, Νότιος, Δυτικὴ, Κεντρικὴ καὶ Βόρειος Εὐρώπη).

Ἀνασχόησις τῆς Εὐρώπης ἀπὸ ἐθνογραφικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.

ΙΙ. ΤΑΞΙΣ Β'.

Α' Ἡπειροὶ ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης. Ἀσία καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία, Ἀφρικὴ, Ἀμερικὴ, Ὁκεανία καὶ Πολιτεῖαι.

Ἐκάστη Ἡπειρὸς δὴ ἐξετασθῇ ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς διαιρέσεώς της, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξαχθοῦν τὰ κύρια γεωγραφικὰ χαρακτηριστικά αὐτῆς καὶ τῶν γεωγραφικῶν φυσικῶν περιοχῶν της.

Ἡ ἐπακολουθοῦσα καθ' ἑκαστον ἐξέτασις τῶν κρατῶν ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς Γεωγραφίας δὴ περιορισθῇ εἰς τὰ σπουδαιότερα τούτων καὶ εἰς τὰ σχέσις ἔχοντα μέ τὴν Ἑλλάδα.

Τὰ ὑπόλοιπα κράτη θὰ ἐξετασθῶν ὁμαδικῶς κατὰ Φυσικὰς Γεωγραφικὰς περιοχάς, ὥστε νὰ ἐξαχθῶν τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ καὶ αἱ οὐσιώδεις ιδιομορφίαι αὐτῶν.

Τὰ σπονδαιότερα χαρακτηριστικὰ προϊόντα ἐκάστης Ἡπείρου. Τὰ μεγάλα κέντρα ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας. Αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις μεταξὺ των. Αἱ σπονδαιότεραι ὁδοὶ συγκοινωνίας κλπ.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Ἡ Ἑλλάς: Γενικὴ φυσικογεωγραφικὴ ἐξέτασις αὐτῆς καὶ ἀναγνώρισις τῶν μεγάλων φυσικῶν περιοχῶν τῆς.

Ἐξέτασις ἐκάστης τῶν περιοχῶν τούτων ἀπὸ ἀπόψεως φυσικῆς, οἰκονομικῆς, δημογραφικῆς καὶ διοικητικῆς.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος: Γεωλογικὴ κατὰσκευὴ καὶ μορφολογία, κλίμα, πληθυσμός.

Ἡ Ἑθνικὴ οἰκονομία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ παράγοντες αὐτῆς (παραγωγή, ἐμπόριον, ναυτιλία, τουρισμός, οἰκονομικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὸν λοιπὸν κόσμον).

Ὁ ἔξω Ἑλληνισμός καὶ ἡ συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ πρόοδον.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 11. 1. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν: 1) εἰς τὴν ἀσφαλή, εὐκόλῃ καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μετὰ διάφορα εἶδη ἀριθμῶν καὶ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ιδιοτήτων των καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεις των, καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἐξαρτήσεως τῶν μεαβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστερας κατανοήσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων τοῦ περιβάλλοντος διὰ τοῦ μαθηματικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς μορφῆς, τῶν διαστάσεων, τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἐννόμων μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων.

6) Ἡ ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν καὶ εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκριβείαν, τάξιν καὶ ἀντιειμενικότητα, δι' ὧν τὸ ἄτομον προφυλάσσεται ἀπὸ τοῦ τυφλὸν δογματισμὸν καὶ τὸν μηδενιστικὸν σκεπτικισμὸν, ὥς καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας καὶ περιεκτικότητος διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων.

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόρφωσις τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ Μαθηματικὴ εἶναι αὐτοτελὴς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελοῦσα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιωτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ σημαντικώτατα βοηθοῦσα εἰς τὴν ἐν γένει ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ ὥς νοεῖται οὗτος σήμερον ὑπὸ τὴν ἄρρηκτον πνευματο-τεχνικὴν ὕφῃν του.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ (Α καὶ Β' ἐξάμηνον 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

Ἀκεραῖοι ἀριθμοί: Σύντομος πραγματεύσις τῶν θεμάτων: ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ, δεκαδικὸν σύστημα ἀριθμήσεως, προφορικὴ καὶ γραπτὴ ἀρίθμησης, Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴ γραφὴ τῶν ἀκεραίων. ἴσοι καὶ ἄνισοι ἀριθμοί, διάταξις τῶν ἀριθμῶν.

Πρόσθεσις ἀκεραίων ἀριθμῶν: Ἡ ἔννοια τῆς προσθέσεως, σαφὴς ἐπίδειξις δι' ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων τῆς ἀντιμεταθετικῆς ιδιότητος $(a+b)=b+a$ καὶ τῆς προσεταιριστικῆς ιδιότητος $(a+b)+\gamma=a+(b+\gamma)$. Αἱ λοιπαὶ κυριώτεραι ιδιότητες ἐπὶ περιπτώσεων πολλῶν προσθετέων ὑπὸ μορφήν παραδειγμάτων καὶ ἀσκήσεων. Ἐξήγησις τῆς πορείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσθέσεως βάσει τῶν θεμελιωδῶν ιδιοτήτων, ἀσκήσις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμὸν. Ἀπλὰ προβλήματα.

Ἀφαίρεσις ἀκεραίων ἀριθμῶν. Σαφὴς διάκρισις τῶν ἐννοιῶν: «ὑπόλοιπον» καὶ «διαφορὰ». Εἰσαγωγή τοῦ ἀγνώστου x . Ἡ ιδιότης: $a-b=(a+x)-(b+x)$. Ἐξήγησις τῆς πορείας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀφαιρέσεως. Αἱ λοιπαὶ κυριώτεραι ιδιότητες βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Ἀσκήσις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμὸν, προβλήματα συνδυάζοντα προσθεσιν καὶ ἀφαίρεσιν.

Πολλαπλασιασμὸς ἀκεραίων ἀριθμῶν. Ἡ ἔννοια τοῦ

πολλαπλασιασμοῦ. Σαφῆς ἐπίδειξις δι' ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων τῆς ἀντιμεταθετικῆς ιδιότητος $\alpha\beta = \beta\alpha$, τῆς προσεταιριστικῆς ιδιότητος $(\alpha\beta)\gamma = \alpha(\beta\gamma)$ καὶ τῆς ἐπιμεριστικῆς ιδιότητος $\alpha\chi(\beta+\gamma) = \alpha\beta\chi + \alpha\gamma\chi$. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ καὶ ἡ βάσανος διὰ τοῦ 9. Γινόμενον πολλῶν παραγόντων καὶ αἱ κυριώτεραι τῶν λοιπῶν ιδιοτήτων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμὸν καὶ ἀπλὰ προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μιᾶς. Εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἀγνώστου χ .

Διαιρέσεις ἀκεραίων ἀριθμῶν. Σαφῆς διὰκρισις τῶν ἔννοιῶν: «μερισμὸς» καὶ «μέτρησις». Αἱ κυριώτεραι ιδιότητες βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Πρώτη εἰσαγωγή εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου, σύγκρισις δύο ποσῶν διὰ τῆς διαφορᾶς καὶ τοῦ λόγου αὐτῶν. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαιρέσεως καὶ ἡ βάσανος αὐτῆς διὰ τοῦ 9. Ἀπλὰ προβλήματα συνδυάζοντα πράξεις περισσοτέρας τῆς μιᾶς. Εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἀγνώστου χ εἰς τὰ διάφορα ἀριθμητικὰ παραδείγματα. Ἡ μέθοδος τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα (λόγος ἀκέραιος). Διαιρετότης. Δυνάμεις: πολλαπλασιασμός καὶ διαιρέσεις. Ἀνάλυσις ἀριθμοῦ εἰς τοὺς πρώτους παράγοντας. Εὗρεσις ΕΚΠ καὶ ΜΚΔ.

Κλάσματα Ἐννοια τοῦ κλάσματος. Ἴσοδυναμία κλασμάτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις μεταξὺ κοινῶν κλασμάτων. Ἰσχύς τῶν τριῶν θεμελιωδῶν νόμων (ἀντιμεταθετικοῦ, προσεταιριστικοῦ, ἐπιμεριστικοῦ) εἰς πράξεις μέ κλάσματα, βάσει ἀριθμητικῶν παραδειγμάτων. Αἱ τέσσαρες πράξεις μεταξὺ μεικτῶν, ἀκεραίων καὶ κλασμάτων διὰ τροπῆς εἰς κλάσματα καὶ ἐν συνεχείᾳ μέσῳ καταλλήλων ἐφαρμογῶν καὶ ἀσκήσεων, διὰ τῆς συντομιωτέρας ἐκάστοτε μεθόδου. Δεκαδικοὶ ἀριθμοὶ καὶ αἱ μεταξὺ τῶν τέσσαρες πράξεις. Ἡ ἔννοια τοῦ περιοδικοῦ ἀριθμοῦ. Ἀπλὰ προβλήματα, εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τοῦ ἀγνώστου χ κατὰ διαφόρους περιπτώσεις. Ἀναγωγή εἰς τὴν μονάδα.

Τετραγωνικὴ ρίζα καὶ εὗρεσις αὐτῆς. Ἐννοια τοῦ ἀρρήτου ἀριθμοῦ. Αἱ κυριώτεραι μονάδες μετρήσεως (σημειγεῖς ἀριθμοὶ) καὶ αἱ μεταξὺ τῶν πράξεις. Ἀναλογία. Ἀπλὴ μέθοδος τῶν τριῶν. Ποσοστά, προβλήματα μέ ἀλλεπάλληλα ποσοστά.

Β) ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ) ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

(Α' καὶ Β' ἐξάμηνον 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

Έποπτική εξέτασις τῶν ἀπλουστέρων γεωμετρικῶν στερεῶν. Τὰ κυριώτερα ἐπίπεδα σχήματα (γραμμαί, γωνίαι, εὐθύγραμμα σχήματα, κύκλος) καὶ ιδιότητες αὐτῶν ἐποπτικῶς διαπιστοῦμεναι. Ἀπλούστατα γεωμετρικὰ προβλήματα λυόμενα μέ τὴν βοήθειαν κανόνος, γνώμονος καὶ διαδήτου.

Κλίμαξ. Μεταφορὰ εὐθυγράμμου τμήματος ἐπὶ χάρτου (ὅμοια εὐθύγραμμα σχήματα). Μέτρησις εὐθυγράμμων σχημάτων.

II. ΤΑΞΙΣ Β'.

A) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ (Α' ἐξάμηνον 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

Σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν. Προβλήματα τόκου. Προεξόφλησις γραμματίου ἢ συναλλαγματικῆς (κυρίως ἐξωτερικῶς).

Εὔρεσις τόκου διὰ τῶν τοκαρίθμων καὶ διὰ τοῦ σταθεροῦ διαιρέτου. Εὔρεσις τόκου διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀπλῶν μερῶν (κεφάλαιον—τόκος). Μέσον ἐπιτόκιον. Κοινὴ λήξις γραμματίων. Ἰσοδύναμα γραμμάτια. Πινάκιον προεξοφλήσεως.

Μέρισμός εἰς μέρη ἀνάλογα. Μειῖξις, κράματα (δύο ἢ καὶ περισσότερα μειγνύμενα εἶδη).

Λύσις προβλημάτων δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων καὶ ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης.

Πινάκωσις στατιστικῶν δεδομένων, συχνότης, γραφικαὶ παραστάσεις. Ἀριθμητικὸς μέσος, διάμεσος, σταθερὰ ἀπόκλισις.

Τήρησις βιβλίων κατὰ τὸ ἀπογραφικὸν σύστημα. Ὑποχρεωτικὰ βιβλία (ἀποθήκης καὶ ἡμερολόγιον). Βιβλίον ἰσολογισμοῦ.

B) ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ) ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ. (Α' ἐξάμηνον 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

Λεπτομερὴς ἐποπτικὴ ἐξέτασις τῶν ιδιοτήτων καὶ μετρήσεως τῶν ἐξῆς στερεῶν: κύβου, παραλληλεπίπεδου, πρίσματος, κολούρου πυραμίδος, πυραμίδος, κυλίνδρου, κώνου, κολούρου κώνου, σφαίρας. Σχετικὰ προβλήματα.

Γ) Α.Δ.ΓΕΒΡΑ (Β' ἐξάμηνον 4 ὥραι ἐβδομαδιαίας).

Σύντομος ἀνακεφαλαίωσις: α) τῶν γνωστῶν ἐπὶ τῶν

πράξεων τῶν ἀκεραίων ἰσχυόντων νόμων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προκύπτουσων ἰδιοτήτων, β) τῶν εἰς τὰ προβλήματα τοῦ τόκου ἀναφερομένων τύπων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς σαφοῦς ἀναγνωρίσεως τῶν γραμμάτων ὡς γενικῶν ἀριθμῶν. Μῆσιν εἰς τὴν χορῆσιν παρενθέσεων. Ἀριθμητικὴ τιμὴ.

Πρώτη μῆσις εἰς τὰς ἐξισώσεις διὰ τῆς ἐπιλύσεως ἀπλουστάτων προβλημάτων ὡς καὶ δι' ἐφαρμογῶν εἰς τὴν εὗρεσιν ἀγνώστου ὅρου ἀναλογίας. (Ἡ ρίζα θὰ εἶναι θετικὸς ἀκέραιος ἢ κλασματικὸς ἀριθμὸς. Λύσεις π.χ. μορφῶν ὡς ἡ ἀκόλουθος: $10x - 7 = 3x - 12$).

Ἀρνητικοὶ ἀριθμοὶ (π.χ. ἐξ ἀφορμῆς τῆς λύσεως τῆς ἐξισώσεως $5 + x = 2$ καταφανίεται ἡ ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοὶ καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν πράξεις.

Πρώτη εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ συνόλου (Προσδιορισμὸς ἐνὸς συνόλου α) διὰ περιγραφῆς, β) δι' ἀναγραφῆς τῶν στοιχείων του). Τὸ κενὸν σύνολον. ἴσα σύνολα. Ρητοὶ ἀριθμοὶ καὶ γεωμετρικὴ ἀπεικόνισις αὐτῶν.

Βασικὸν ἢ κυρίαρχον σύνολον, ὑποσύνολον. Ἡ ἔννοια τῆς μεταβολῆς.

Μονώνυμα, πολυνύμα. Πρόσθεσις, ἀφαίρεσις, πολλαπλασιασμός πολυνυμίων. Ἀξιοσημεῖωτοι ταυτότητες. Πρωτοβάθμιοι ἐξισώσεις μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου. Διαίρεσις πολυνυμίου διὰ πολυνυμίου (ὄχι θεωρητικῶς). Ἀλγεβρικά κλάσματα.

Πρωτοβάθμιοι ἐξισώσεις μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου καὶ ἀπλὰ προβλήματα.

Ἀπλὰ περιπτώσεις ἀναλύσεως πολυνυμίου εἰς γινόμενον παραγόντων καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῆς δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου.

Συνθῆκαι μεταβλητῆς. Ὄνομα ἀριθμοῦ καὶ τιμὴ ἀριθμοῦ. Ἰσότης καὶ ἐξίσωσις. Ἀνοικτὴ περίοδος (ἢ προτεσιακὸς τύπος: ἐξίσωσις—ἀνισότης). Λύσεις ἀνοικτῶν περιόδων. Σύνολον λύσεων.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'

Α) ΑΛΓΕΒΡΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑΣ.

(Α' καὶ Β' ἐξάμηνον, ὥραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Γενικὴ ἀνασκόπησις τῶν διδαχθέντων εἰς τὴν προ-

ηγουμένην τάξιν. Ἡ ἔννοια τῆς ἰσοδυναμίας εἰς τὰς ἐξι-
σώσεις. Λύσεις πρωτοβαθμίου ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώ-
στου. Συστήματα ἐξισώσεων πρώτου βαθμοῦ. Προβλήματα
ἐξισώσεων καὶ συστημάτων πρώτου βαθμοῦ. Λύσεις δευτε-
ροβαθμίου ἐξισώσεως μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου ἔννοια τοῦ ἀρ-
ρήτου ἀριθμοῦ.

Ἡ ἔννοια τοῦ διατεταγμένου ζεύγους. Καρτεσιανὸν
γινόμενον. Περίοδος δύο μεταβλητῶν. Σχέσεις. Συναρτή-
σεις. Διατομή (τομή) συνόλων. Σύνολον λύσεων συστη-
ματος.

Περὶ λογαριθμῶν. Εὗρεσις ἀριθμητικῶν ἐξαγομένων
διὰ τῆς χρησιμοποίησεως λογαριθμικῶν πινάκων. Ὁ λογα-
ριθμικὸς κανὼν καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ.

Ἐνωσις συνόλων.

Στοιχεῖα τριγωνομετρίας. Ἀντικείμενον καὶ ἐπιδιώ-
ξεις τῆς ἐπιπέδου Τριγωνομετρίας. Πρώτη ἀπλή μῆσις
εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Τριγωνομετρίας, ἐκ τῆς
ὁποίας θὰ διαφανῇ ἡ Ἑλληνικὴ καταγωγὴ τῆς.

Οἱ τέσσαρες τριγωνομετρικοὶ λόγοι (ἀριθμοὶ) ὀξείας
γωνίας καὶ λόγοι μηκῶν ἀντιστοίχων πλευρῶν ὀρθογωνίου
τριγώνου.

Μεταβολὴ τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων μετὰ τῆς ἀν-
τιστοίχου ὀξείας γωνίας.

Χρῆσις πινάκων διὰ τὴν εὕρεσιν τῆς τιμῆς ἐκάστου
τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων δοθείσης ὀξείας γωνίας. Εὗρε-
σις τῆς τιμῆς καὶ γραφικὴ κατασκευὴ ὀξείας γωνίας δοθέν-
τος ἐνὸς τῶν τριγωνομετρικῶν αὐτῆς λόγων.

Ἀπλᾷ σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν λόγων
(ἀριθμῶν) ὀξείας γωνίας. Ἐπίλυσις ὀρθογωνίων τρι-
γώνων.

B) ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ (ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΗ) ΓΕΩΜΕ- ΤΡΙΑ.

(Α' καὶ Β' ἐξάμηνον, ὥραι 2 καθ' ἑβδομάδα).

Ὁρισμοί, ἀξιώματα. Γωνίαι, εὐθύγραμμα σχήματα,
κύκλος. Ἀξιοσημείωτα στοιχεῖα κύκλου καὶ περιφερείας,
καὶ πρῶται ιδιότητες αὐτῶν.

Ἐπίκεντροι γωνίαι, ἀντίστροφα θεωρήματα, ἡ μέθο-
δος τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς, γωνίαι, γωνίαι μέ κοινὴν
κορυφὴν. Κάθετοι καὶ πλάγιοι εὐθεῖαι καὶ γωνίαι αὐτῶν,
μέτρησις τόξου καὶ γωνίας, μοιρογνωμόνιον.

Κάθεται καὶ πλάγιοι πρὸς εὐθείαν ἐκ σημείου ἐκτὸς αὐτῆς, χάραξις καθέτων εὐθειῶν διὰ τοῦ κανόνος καὶ διὰ τοῦ διαβήτου.

Τρίγωνα, περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων, ιδιότητες τῶν ἰσοσκελῶν καὶ ἰσοπλευρῶν τριγώνων, ἀνισότητες μεταξὺ στοιχείων τριγώνου, ἰδιαίτεροι περιπτώσεις ὀρθογωνίων τριγώνων.

Παραλλήλοι εὐθεῖαι, ιδιότητες καὶ χάραξις παραλλήλων εὐθειῶν, γνώρισμα τεμνομένων εὐθειῶν καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτοῦ εἰς τὰς διχοτόμους καὶ τὰς μεσοκαθέτους τριγώνου. Γωνίαί μέ πευράς παραλλήλους ἢ καθέτους μίαν πρὸς μίαν, ἄθροισμα γωνιῶν εὐθυγράμμου σχήματος. Ἐννοια τοῦ γεωμετρικοῦ τόπου.

Συμμετρικὰ πρὸς κέντρον καὶ ἄξονα ἐπίπεδα σχήματα. Θέσεις εὐθείας πρὸς περιφέρειαν καὶ δύο μὴ ὁμοκέντρων περιφερειῶν πρὸς ἀλλήλας (ἐποπτικῶς ἐξεταζόμεναι). Κατασκευὴ τριγώνου ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ.

Ἐγγεγραμμένα γωνίαί, ἐγγεγραμμένα καὶ περιγεγραμμένα εἰς περιφέρειαν εὐθύγραμμα σχήματα.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 12. 1. ΣΚΟΠΟΣ.

I. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν βιολογικῶν μαθημάτων εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων (φυτῶν, ζώων, ἀνθρώπου) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξοικεῖωσις αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεῖνης τῶν ὀργανικῶν ὄντων.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὀργανικῶν ὄντων χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξυψώσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν διέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὸν ἐξευγενισμόν καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῶν, ὥς καὶ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἰδίας τῶν ζωῆς βασιζομένη κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν οἰκείων σωματικῶν δυνάμεων.

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανόησεως τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος

τῶν μαθητῶν, ὥς καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ καλαισθητικοῦ αὐτῶν συναισθηµατος.

II. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Φυσικῆς Πειραµατικῆς καὶ τῆς Χηµείας εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χηµικῶν φαινοµένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων.

β) Ἡ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς μεθοδικῆς παρατηρήσεως καὶ ἐρεῦνης τῶν ἀνωτέρω φαινοµένων καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀντικειµενικότητος τῶν, ἡ ὑποκίνησις τῆς φαντασίας καὶ τῆς ἐφευρετικῆς τῶν ἱκανότητος καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης τῶν διὰ τὴν ἔρευναν καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐκµετάλλευσιν τῶν δυνάµεων τῆς φύσεως, ὑπὸ τύπον ἐφαρμογῶν τῶν ἰδιοτήτων τῶν σωµάτων, πρὸς καλυτέρευσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς.

γ) Ἡ ἐκ τῆς κατανόησεως τῆς σημασίας, ἣν ἐνέχει ἡ χρησιμοποίησις τῶν φυσικῶν δυνάµεων διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐκτίμησις τῆς ἀνάγκης πρὸς ἐπιστημονικὴν συνεργασίαν τῶν λαῶν ἐπὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ πεδίου χάριν τῆς ἀνθρωπίνης προόδου καὶ τῆς κοινῆς τῶν λαῶν εὐδαιµονίας.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΞΗ

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΝ: ΦΥΤΟΛΟΓΙΑ:

Διαιρέσις τοῦ ἐνοργάνου κόσμου εἰς φυτὰ καὶ ζῶα (συντόμως καὶ γενικῶς).

Ἐξέτασις κατὰ σειρὰν τοῦ Βοτανικοῦ συστήµατος χαρακτηριστικῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαιρέσεων αὐτοῦ, ἐκ τῶν τελειωτέρων πρὸς τοὺς ἀπλουστεροὺς, προτιµωµένων τῶν πλέον γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι εἰδῶν (Φυσιολογ., µηλέα, κερασέα, ροβή, βάµβαξ, κράµβη, ἄµπελος, κακτώδες φυτόν, ἐσπεριδοειδὲς φυτόν, γεώµηλον, καπνός, ἐλαία, κολοκύνθη, συνάνθηρον, σικκῆ, σίτος, ἀραβόσιτος, φοῖνιξ, πεύκη, πτέρις, θρύψυτον, µύκητες, λειχήνες).

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην καὶ εἰς διαφόρους θέσεις — ἐπ' εὐκαιρίᾳ — εὐρύτερα ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν μορφολογικῶν καὶ ἀνατομικῶν χαρακτηριστικῶν τῶν φυτῶν (διαπνοή, ἀφομοίωσις κλπ.), ὥς καὶ ἄλλων τινῶν θε-

μάτων (ἐξευγενισμὸς τῶν φυτῶν, δάσος καὶ ὠφελιμότης αὐτοῦ κλπ.).

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς μορφολογίας, ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας τῶν φυτῶν.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΝ: ΖΩΟΛΟΓΙΑ:

Διαίρεσις τοῦ ἐνοργάνου κόσμου εἰς φυτὰ καὶ ζῶα.

Ἐξέτασις, κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ ἰσχύοντος συστήματος, χαρακτηριστικῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαίρεσεων αὐτοῦ, ἐκ τῶν τελειωτέρων πρὸς τοὺς ἀτελειωτέρους, προτιμωμένων τῶν πλέον γνωστῶν ἐν Ἑλλάδι εἰδῶν.

Ἐκ τῶν σπονδυλωτῶν: α) Θηλαστικά: πίθηκος, νυκτερίς, γαλῆ, κύνικλος, ἐλέφας, χοῖρος, πρόβατον, ἵππος, δεφίν. β) Πτηνὰ: ὄρνις, ἀετός, χελιδὼν, γλαῦξ. γ) Ἑρπετὰ: σαύρα, χελώνη, ἔχιδνα. δ) Ἀμφίβια: βάτραχος καὶ ε) Ἰχθύες: Λάβραξ, ἔγχελυς, καρχαρία.

Ἐκ τῶν ἀσπονδύλων: α) Μαλακόζωα: κοχλίας, ὀκτώπους. β) Ἀρθρόποδα: μέλισσα, μεταξοσκώληξ, καρκίνος. γ) Σκώληκες: σκώληξ ὁ γήινος, ταινία. δ) Ἐχίνόζωα: ἀστερίας. ε) Κουλεντερωτά: χοράλλιον, μέδουσα. στ) Σπογγώδη: σπόγγος. ζ) Πρωτόζωα: ἀμοιβάς.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφορῶν τούτων ἀντιπροσώπων — ἐπ' εὐκαιρίᾳ — εὐρυτέρα ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν μορφολογικῶν καὶ ἀνατομικῶν χαρακτηριστικῶν τῶν ζώων καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν ὀργάνων τῶν.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς μορφολογίας, ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας τῶν ζώων.

II. ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΝ: ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ. Ὁ σκελετὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ μυϊκόν, τὸ πεπιικόν, τὸ ἀναπνευστικόν, τὸ κυκλοφοριακόν, τὸ οὐροποιητικόν καὶ τὸ νευρικόν σύστημα. Τὸ δέρμα. Ἐνδοκρινεῖς ἀδένες. Συνολικὴ θεώρησις τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ. Στοιχεῖα ὑγιεινῆς.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΝ: ΒΙΟΛΟΓΙΑ. Ἐπεξεργασία τῶν διδαγμάτων τῆς Φυτολογίας, Ζωολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας πρὸς σχηματισμὸν τῆς γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κατανόησιν τῆς σημασίας αὐτῆς.

Τὸ κύτταρον ὡς μονὰς τῆς ζωῆς. Συστατικὰ τοῦ κυττάρου. Πολλαπλασιασμός αὐτοῦ.

Συνθῆκαι τῆς ζωῆς. Ἐρεθιστικότης.

Πολλαπλασιασμός τῶν ὀργανισμῶν. Κληρονομικότης. Ἐφαρμογαὶ τῶν πορισμάτων τῆς Βιολογίας εἰς τὴν Γεωπονίαν καὶ Ζωοτεχνίαν.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. ΦΥΣΙΚΗ (ΩΡΑΙ 3,1) 2 ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Μῆκος, ἐπιφάνεια, ὄγκος. Μονάδες αὐτῶν. Μᾶζα καὶ βάρος τῶν σωμάτων. Μονάδες αὐτῶν. Μονάδες χρόνου.

ΟΠΤΙΚΗ. Ὅρισμοί. Εὐθυγράμμισις διάδοσις τοῦ φωτός. Φωτεινὴ ἀκτίς. Φωτεῖναι δέσμαι. Σκιά. Ἀνάκσις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα ἐπίπεδα καὶ σφαιρικὰ. Διάθλασις τοῦ φωτός. Ὅριζή γωνία. Ὀλικὴ ἀνάκσις. Ἡ διάθλασις τοῦ φωτός εἰς τὰ ὀπτικὰ πρίσματα. Φακοί. Εἶδη φακῶν. Εἰδωλα διδόμενα ὑπὸ τῶν φακῶν. Ὀφθαλμός. Ὀπτικὰ ὄργανα (ἀστρονομικὴ διόπτρα, προβολεὺς). Ἀνάλυσις τοῦ λευκοῦ φωτός. Χρῶμα τῶν σωμάτων. Φωτογραφικὴ μηχανή. Φωτογραφία.

ΘΕΡΜΟΤΗΣ: Θερμοκρασία. Διαστολὴ τῶν σωμάτων. Θερμόμετρα. Μελέτη τῆς διαστολῆς τῶν στερεῶν (γραμμικῆς καὶ κατ' ὄγκον), ὑγρῶν καὶ αερίων. Ἀνωμαλία τῆς διαστολῆς τοῦ ὕδατος. Μονὰς ποσότητος θερμότητος. Εἰδικὴ Θερμότης.

ΔΙΑΙΡΕΤΟΤΗΣ ΤΗΣ ΤΛΗΣ: Μόρια. Φυσικαὶ καταστάσεις τῶν σωμάτων. Μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων (τῆξις, πήξις, διάλυσις, ἐξαερίωσις, ὑγροποίησις αερίων καὶ ἀτμῶν). Ἀπόσταξις. Διάδοσις τῆς θερμότητος.

ΔΥΝΑΜΙΣ: Ὅρισμός τῆς δυνάμεως. Χαρακτηριστικὰ αὐτῆς. Ἐλαστικὴ παραμόρφωσις σώματος. Στατικὴ μέτρησις τῆς ἐντάσεως τῶν δυνάμεων. Δυναμόμετρα. Μονάδες δυνάμεως. Σύνθεσις δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦν εἰς ἓν σημεῖον. Ἀνάλυσις δυνάμεως εἰς συνιστώσας ἐνεργούσας εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον μετὰ τῆς δυνάμεως. Παραδείγματα καὶ ἐφαρμογαί.

ΒΑΡΥΤΗΣ: Βάρος τῶν σωμάτων. Σύνθεσις δυνάμεων παραλλήλων (ὁμορρόπων καὶ ἀντιρρόπων). Ἀνάλυσις δυνάμεως εἰς ἄλλας παραλλήλους (ὁμορρόπους καὶ ἀν-

τιοφόρους). Παραδείγματα. Κέντρον βάρους σώματος. Παραδείγματα. Ἀξίωμα ισότητος δράσεως καὶ ἀντιδράσεως. Παραδείγματα καὶ ἐφαρμογαί. Ἴσορροπία στερεῶν σωμάτων στερεπτῶν περὶ ὀριζόντιον ἄξονα καὶ στηριζομένον ἐπὶ ἐπιπέδον. Ζυγός. Εἶδη ζυγῶν.

ΠΙΕΣΙΣ: Ὁρισμός καὶ μονάδες αὐτῆς. Ἴσορροπία τῶν ὑγρῶν. Σχῆμα τῆς ἐλευθέρας ἐπιφανείας ὑγροῦ ἐν ἰσορροπία. Πιέσεις ἐντὸς τῆς μάζης ὑγροῦ. Θεμελιώδες θεώρημα τῆς ὑδροστατικῆς. Ἀρχὴ τοῦ PASCAL Ὑδραυλικὸν πιεστήριον. Ἴσορροπία ὑγρῶν μὴ μιγννομένων. Συγκοινωνοῦντα δοχεῖα. Πιέσεις ὑγρῶν ἐπὶ τοῦ τυθμένου καὶ τοιχωμάτων δοχείου. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους. Πυκνότης σωμάτων. Μέτρησις αὐτῆς. Ἀραιόμετρα.

Χαρακτηριστικὰ τῶν ἀερίων. Ἀτμόσφαιρα. Ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις καὶ μέτρησις αὐτῆς. Βαρόμετρα. Νόμος BOTLE — MARIOTTE Μανόμετρα. Ἀντλία. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους εἰς τὰ ἀέρια. Ἀερόστατα.

Ἡρεμία καὶ κίνησις. Τροχία. Κίνησις ἐνθῦγραμμος ὁμαλὴ. Ταχύτης καὶ μονάδες αὐτῆς. Κίνησις μεταβαλλομένη. Μέση ταχύτης. Κίνησις ἐνθῦγραμμος ὁμαλῶς μεταβαλλομένη. Ἐπιτάχυνσις. Πτώσις τῶν σωμάτων. Νόμοι αὐτῆς. Ἀρχὴ τῆς ἀδρανείας. Θεμελιώδης ἐξίσωσις τῆς Δυναμικῆς. Ἔργον δυνάμεως καὶ μονάδες αὐτοῦ. Ἴσχυς καὶ μονάδες αὐτῆς. Ἐνέργεια. Μορφαὶ ἐνεργείας. Ἀξίωμα τῆς διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας. Ἀπλὰ μηχαναὶ (μοχλός, τροχάλια). Θεομικαὶ μηχαναί.

Σπουδὴ τῆς κυκλικῆς καὶ ὁμαλῆς κινήσεως. Φυγόκεντρος δύναμις. Ἐκκενρές. Παγκόσμιος ἔλξις.

Ἀκουστικὴ: παραγωγή τοῦ ἤχου καὶ διάδοσις αὐτοῦ. Φύσις τοῦ ἤχου. Ταχύτης αὐτοῦ ἐντὸς τῶν διαφόρων σωμάτων. Ἀνάκλασις τοῦ ἤχου. Χαρακτήρες αὐτοῦ. Φωνογράφος.

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ: Ἠλεκτρισίς διὰ τριβῆς. Θετικός καὶ ἀρνητικὸς ἠλεκτρισμός. Καλοὶ καὶ κακοὶ ἄγωγοὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Κατανομή τοῦ ἠλεκτρικοῦ φορτίου ἐπὶ ἄγωγου. Νόμος τοῦ COULOMB Μονάδες ἠλεκτρικοῦ φορτίου. Ἠλεκτρικὸν πεδίον. Ἠλεκτρισίς ἐξ ἐπιδράσεως. Ἠλεκτρονικὴ ἐρμηνεύα τῆς ἠλεκτρίσεως τῶν σωμάτων. Ἀτμοσφαιρικὸς ἠλεκτρισμός. Ἠλεκτρικὸν ρεύμα. Ἰδιότητες τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Ἐντάσις αὐτοῦ. Διαφορὰ δυναμικοῦ, ἀντίστασις ἄγωγῶν. Νόμος τοῦ OHM. Ἐ-

φαρμογαί τῶν θεωρικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἡλεκτροικεῦ ρεύματος. Ἰσχύς ἡλεκτροικοῦ ρεύματος. Ἡλεκτροόλυσις καὶ ἐφαρμογαί αὐτῆς. Συσσωρευταί. Ἡλεκτρικὰ στοιχεῖα.

Μαγνήται. Ἀμοιβαία ἐπίδρασις τῶν πόλεων. Μαγνήτις ἐξ ἐπιδράσεως. Γήινος μαγνητισμός. Ναυτικὴ πηξίς. Πηνία. Ἡλεκτρομαγνήται. Ἐφαρμογαί αὐτῶν.

Ἐπαγωγή. Παραγωγή ἐπαγωγικῶν ρευμάτων. Ἐν-αλλασσόμενα ρεύματα. Παραγωγή αὐτῶν. Μετασχηματισταί.

Ἀγωγιμότης αερίων. Ἐκκενώσεις ἐντὸς ἡραιωμένων αερίων. Σωλήνες GEISSLER.

Ἡλεκτρομαγνητικὰ κύματα. Ἀσύρματος τηλεπικοινωνία

Ἀτομικὴ θεωρία τοῦ Λευκίππου καὶ τοῦ Δημοκρίτου. Στοιχειώδης σπουδὴ τῆς δομῆς τοῦ ἀτόμου. Ἰσοδυναμία μάζης καὶ ἐνεργείας. Ἀτομικὴ ἐνέργεια ἐκ διασπάσεως καὶ συντήξεως πυρηνῶν. Ἐκμετάλλευσις τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας.

Τὸ ἐνεργειακὸν πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητος.

B'. ΧΗΜΕΙΑ (ΩΡΑΙ 1,1)2 ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ).

Ἡ ὕλη γενικῶς. Φυσικὰ καὶ χημικὰ φαινόμενα. Τὰ ὄργαντά. Ἀπλὰ σώματα καὶ στοιχεῖα. Μείγματα καὶ χημικαὶ ἐνώσεις. Φυσικαὶ καὶ χημικαὶ ιδιότητες τῶν σωμάτων. Χημικὴ ἀνάλυσις καὶ σύνθεσις. Μέταλλα καὶ ἀμέταλλα.

Ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ. Τὸ ὀξυγόνον. Τὸ ὕδρογόνον. Τὸ ἄζωτον. Τὸ θείον. Στοιχειώδης θεωρία περὶ ἀτόμων καὶ μορίων. Ἡ ἀτομικὴ θεωρία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Στοιχειώδεις χημικοὶ νόμοι. Τὰ ἀλλογόνα στοιχεῖα. Τὰ ἀλκάλια. Ὁ σίδηρος. Ὁ ξέα, βάσεις καὶ ἄλατα. Τὸ ἀργίλιον. Τὸ Μαγνήσιον. Τὸ πυρίτιον. Μέταλλα λαμβανόμενα ἐκ τῶν ὀρυκτῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ συναφῆς βιομηχανία. Λιπάσματα.

Ἐνώσεις τοῦ ἀνθρακος. Τὸ πετρέλαιον. Κανσαέριον. Τὰ σάκχαρα. Ζυμώσεις καὶ φυράματα. Οἰνόπνευμα. Λίπη καὶ ἔλαια. Σάπωνες. Λευκώματα καὶ πρωτεΐναι. Ἄρτος. Χάρτης. Συντετηρημένα τρόφιμα. Ὑφαντικὰ ὕλα φυσικὰ καὶ τεχνητὰ.

Ἡ χημεία εἰς τὴν ἐξυτηρέτησιν τοῦ λαοῦ. Στοιχεῖα ἱστορίας τῆς Χημείας.

ΤΕΧΝΙΚΑ.

ΑΡΘΡΟΝ 13. — 1. ΣΚΟΠΟΣ.

Τὸ μάθημα τῶν Τεχνικῶν σκοπὸν ἔχει: α) νὰ διεγείρῃ, καλλιεργήσῃ, πλουτίσῃ καὶ προαγάγῃ τὰς δημιουργικὰς καλλιτεχνικὰς δυνάμεις τῶν μαθητῶν, αἵτινες διὰ τοῦ μαθήματος τούτου τίθενται εἰς ἐνέργειαν κατὰ τρεῖς σκοποὺς ἁμείνων. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς καθηγητικῆς τῶν δεξιότητων τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῶν μαθητῶν, διὰ τῆς ἐξασκήσεως αὐτῶν περὶ τὰς ποικιλίας τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χρώματος, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς φαντασίας καὶ διὰ τῆς καλλιέργειας τῶν πλαστικῶν καὶ ἐκφραστικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, β) νὰ ἀφυπνίσῃ καὶ καλλιεργήσῃ τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν πρὸς πρακτικὰς καὶ ἐν ταῦτῳ καλλιτεχνικὰς κατασκευάς, χρησιμωτάτας εἰς τε τὰς θεωρητικὰς — ἐπιστημονικὰς ἀσχολίας καὶ εἰς τὰς τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΛΗ.

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Α) ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ (μία ὥρα κατὰ 15)θήμερον).

Διδασκαλία τῶν στοιχειωδῶν κανόνων μὲ σκοπὸν τὴν διὰ τῆς ἀσκήσεως καλλιέργειαν τοῦ ἀτομικοῦ γραφικοῦ χαρακτήρος τῶν μαθητῶν, διακρινομένου διὰ τὸ καθαρόν, ἀπλοῦν, σύμμετρον καὶ εὐανάγνωστον. Μέρημα πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν τυχόν ἐμφύτων ἱκανοτήτων καλλιγραφικῆς δεξιότητέας. (Ἀσκήσεις κυρίως περὶ τὴν ἰσοπαγῇ ὀρθὴν στρογγύλην Ἑλληνικὴν γραφὴν). Ἐφ' ὅσον θεβαίως διατίθεται χρόνος, δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῇ ἡ διδασκαλία καὶ τῶν διακοσμητικῶν γραφικῶν στοιχείων.

Β'. ΣΧΕΔΙΟΝ (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως).

Εἰσαγωγή: Ἡ ἔννοια τοῦ σχεδίου.

Ἀσκήσεις κατάλληλοι ἵνα οἱ μαθηταὶ ἀποκτήσωσι τὴν ἱκανότητα νὰ βλέπουν σχεδιαστικῶς, νὰ μετροῦν καὶ νὰ παρατηροῦν τὸν χαρακτῆρα τῶν μορφῶν. Βασικὰ χρώ-

ματα: Τρόπος χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Ἡ σημασία τοῦ χρώματος εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν Τέχνην.

α) Ἐλεύθερον ἔγχρωμον σχέδιον:

Ἐλευθέρα σχεδίασις ἐξ ἀφορμῆς περιγραφῶν, μύθων, ποιημάτων, ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων, σκηνῶν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου κ.τ.δ. Τοποθέτησις σχημάτων καὶ χρωμάτων κατὰ τὴν προσωπικὴν ἀρέσκειαν τοῦ μαθητοῦ.

6) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν προτύπων: Σχεδίασις τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ ἀπλουστερῶν μνημείων τῆς τέχνης ἐκ τῆς ἐν τῇ τάξει διδασκομένης ἱστορίας, ὡς κίχων, τύπων ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ναῶν κλπ.

Γ'. ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ (μία ὥρα κατὰ 15) θήμερον).

α) Χαρτοτεχνία (Χαρτοζοπτική — χαρτοζολλητική): Κατασκευὴ γεωμετρικῶν σχημάτων, ἐν τῇ τάξει διδασκομένων, δι' ἐγχρώμου χάρτου (γλασσέ) καὶ ἐπικόλλησις αὐτῶν ἐπὶ φύλλον τοῦ BLOCK, ἢ ἐπὶ βαθέος χρώματος χαρτονίου, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐν ἁρμονικῶν σύνολον. Συνθέσεις ὑποτυπώδεις διὰ συναρμολογήσεως καὶ ἐπικολλήσεως ἐγχρώμων τεμαχίων χάρτου εἰς φύλλον τοῦ BLOCK ἢ ἐπὶ χαρτονίου βαθέος χρώματος πρὸς κατασκευὴν μωσαϊκῶν πλακοστρώτων, προσόψεων οἰκιῶν, κλαδίσκων μετ' ἀνθέων καὶ φύλλων κλπ.

Κατασκευὴ στοιχειωδῶν στερεῶν διὰ συναρμολογήσεως τεμαχίων χαρτονίου ἢ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων. Ὑποτυπώδης κατασκευὴ οἰκίσκων.

6) Πλαστική: Εἰσαγωγή: Ἐννοία πλαστικῆς — σκοπὸς καὶ σημασία αὐτῆς. Ὑλικά καὶ ἐργαλεῖα.

Κατασκευὴ ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπλῶν ἀντικειμένων διὰ πηλοῦ ἢ δι' ἄλλων ἐν χρήσει πλαστικῶν ὕλων.

II. ΤΑΞΕΙΣ Β'.

Α'. ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ (μία ὥρα ἐβδομαδιαίως κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον).

Ὅς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσεις καὶ εἰς τὴν ἰσοπαχῇ ὀρθῇ — στρογγύλῃ Λατινικῇ γραφῇ.

Β' ΣΧΕΔΙΟΝ. (Α' καὶ Β' ἑξάμηνον 1 ὥρα).

Εἰσαγωγή: Ἀνάλυσις χρώματος — διάκρισις διὰ διαμέσων τόνων τῶν χρωμάτων. Ἀσκήσεις εἰς τὴν στοιχειώδη διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τῆς συμμετρίας τῶν με-

ρῶν καὶ τῆς σχέσεως τῶν διαστάσεων τῶν ἀντικειμένων. Στοιχεῖα ἑλευθέρας σχεδιάσεως προσώπων.

α) Ἐλευθέρον σχέδιον: Ἐνθέρω ἐγχρωμος σχεδίασις σκηνῶν συνθετωτέρων ἐξ ἀφορμῆς ἱστορημάτων, ποιημάτων, περιγραφῶν κλπ. ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀσκήσεις πρὸς διάκρισιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ κυριάρχου αὐτῶν χαρακτηριστοῦ.

β) Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν προτύπων: Σχεδίασις ἀπλῶν μνημείων τέχνης ἐκ τῶν ἐν τῷ μαθηματικῇ τῆς ἱστορίας διδασκομένων. Σπουδαὶ πτυχολογίας.

γ) Γραμμογραφία Σχεδίασις μὲ BIC μελανοῦ χρώματος ἢ γραμμοσύρτου τῇ βοηθείᾳ χάρακος ἢ διαβήτητος καὶ ἐν συνεχείᾳ χρωματισμὸς γεωμετρικῶν ἐπαλλήλων σχημάτων (διαφάνεια), ὡς ῥόμβων, παραλληλογράμμων, τετραγώνων, τριγώνων, πολυγώνων, κύκλων, ἐλλείψεων καὶ ὑπὸ τοιαύτην διάταξιν, ὥστε νὰ σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ περιθωρίου ἐν ἁρμονικῶν συνθετικῶν σύνολον.

Ἀπλούστατα ἐγχρώμα διακοσμητικὰ σχέδια μὲ γεωμετρικὰ σχήματα ὑπὸ τύπον λαϊκῶν ὑφαντῶν, νιγλιδωμάτων, κίονες, ἀπλὰ γέφυραι κατὰ μέτωπον, κωδωνοστάσια κλπ. εἰς ἑλευθέραν καὶ ἄνευ μετρήσεων ἀπόδοσιν.

Γ' ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

(Β' ἑξάμηνον μία ὥρα καθ' ἑβδομάδα).

α) Χαρτοτεχνία: Κατασκευαὶ στερεῶν διὰ διαφανῶν πλαστικῶν φύλλων (ἐκ ξηλατίνης), οἰκίσκων ἐκ χαρτονίου κ.ἄ.

Κατασκευαὶ κλαδίσκων ἀνθέων ἐκ τῶν διδασκομένων ἐν τῇ τάξει κατὰ τὸ μάθημα τῆς φυτολογίας δι' εἰδικῶν ἐγχρώμων τεμαχίων καὶ σύματος.

Χαρτοκοπτική — Πανοκολητική.

Κατασκευὴ κυτίων, καλυμμάτων βιβλίων (COUVRE LIVRE διὰ κολλήσεως ὀδόντης καταλλήλως διακοσμημένης ἐπὶ χονδροῦ χαρτονίου.

Κατασκευὴ χαρτοφύλλων, ἀπλῇ δέσει βιβλίων.

β) Πλαστική: Ἐλευθέραι ἐργασίαι ἀπὸ μνήμης:

Κατασκευὴ ἀντικειμένων ἐκ τοῦ ζωτικῆς καὶ τοῦ φυτικῆς (καρποὶ) κόσμου, ὡς καὶ γεωφυσικῶν μορφῶν.

ΙΙΙ. ΤΑΞΙΣ Γ'

ΣΧΕΔΙΟΝ.

Εἰσαγωγή: Ὡς εἰς τὴν Β' τάξιν. Φωτοσχίσαις. Ἀ-

νάμιξις χρωμάτων. Ἀξονες κινήσεων.

α) Ἐλεύθερον σχέδιον: Ἀπὸ μνήμης ἢ ἐκ προτύπων προσφερομένων ἀπὸ τοῦ πίνακος: Ἑλληνικά τοπία ἔγχρωμα, σπίτια, ναῖσχοι, δένδρα, θάλασσα. Πρόσωπα ἀπὸ διαφόρους ὄψεις. Κινήσεις ἀπλαῖ ἀνθρώπων, πτηνῶν, ζώων. Πλοίαρια, λέμβοι, αὐτοκίνητα, σιδηρόδρομοι, ἀεροπλάνα. Ἐντυπώσεις ἀπὸ ταξίδια, ἐορτάς, παιδικοὺς κήπους κλπ.

β) Γεωμετρικὸν σχέδιον: Εἰσαγωγή εἰς τὴν διακοσμητικὴν τέχνην. Ἐξέλιξις καὶ ἐφαρμογαὶ ταύτης εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς βίον. Εὐθύγραμμα διακοσμητικὰ σχήματα διὰ μετρήσεων εἰς συνδυασμοὺς χρωμάτων τῆς ἀρεσκείας τῶν μαθητῶν. Πλακόστρωτα δαπέδων, κυκλιδώματα συνθετώτερα, λαϊκὰ ὑφαντὰ κλπ. ἐκ προτύπων ἀπὸ τοῦ πίνακος προσφερομένων.

γ) Γεωμετρικὸν σχέδιον:

Ἡ φύσις τοῦ γεωμετρικοῦ σχεδίου. Ὅργανα σχεδίασεως. Λύσεις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Κλίμακες ἀναγωγῆς. Ἰχνογράφεισι ὑπὸ κλίμακα ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρικὰ σχέδια δαπέδων, ὀροφῶν.

Περὶ προβολῶν: Κεντρικὴ προβολὴ ἢ προοπτικὸν σχήματος. Ὄρθῃ προβολή. (Προβολαὶ σημείου, γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων).

Προοπτικὴ: Σημασία αὐτῆς. Ὀπτικὴ γωνία, γεωμετρικὸν καὶ προοπτικὸν ἐπίπεδον. Γραμμὴ ἐδάφους. Γραμμὴ ὀρίζοντος. Σημεῖον ὁράσεως. Σημεῖον ἀποστάσεως. Προοπτικὴ τριγώνων, τετραγώνων, ἑγγεγραμμένου τοῦ ἐνὸς ἐντὸς τοῦ ἄλλου, κύκλων, πολυγώνων.

ΩΔΙΚΗ

ΑΡΘΡΟΝ 14. — 1. ΚΟΠΟΣ.

Τὸ μάθημα τῆς Ὀδίκης ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναπτύξῃ τὰς μουσικὰς προδιαθέσεις τοῦ μαθητοῦ καὶ νὰ καταστήσῃ τοῦτον ἱκανόν, ὥπως κατανοήσῃ τὴν γλῶσσαν τῆς μουσικῆς καὶ οἰκειωθῇ αὐτήν, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐκφρασθῇ ὅχι μόνον μὲ τὴν ἐθνικὴν του γλῶσσαν τῆς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πανανθρώπινην γλῶσσαν τῆς Μουσικῆς, εἰς ἣν ἐξεφράσθη ὁ λαὸς διὰ τῶν ἀσμάτων του καὶ οἱ μεγάλοι μουσικοὶ διὰ τῶν ἀθανάτων ἔργων των, διὰ

τῶν ὁποίων ἐμορφοποίησαν οὗτοι τὸ βάθος τῶν ἀνθρωπίνων διανοημάτων καὶ τῶν σναισθημάτων.

Οὕτω ἡ Ὡδικὴ καλεῖ τὸν μαθητὴν νὰ στραφῇ πρὸς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐσωτερικὰς δυνάμεις, νὰ ἐκλεπτύνῃ τὰς αἰσθητικὰς του καταβολὰς καὶ ἀντιλήψεις καὶ νὰ κατενθύνῃ τὴν προτίμησιν του πρὸς τὸ ὠραῖον καὶ ὄχι πρὸς τὸ κοινὸν καὶ τὸ ἀγοραῖον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Ὡδικὴ βοηθεῖ εἰς ὁλοκλήρωσιν τῆς μορφώσεως, ἣν ὁ μαθητὴς λαμβάνει διὰ τῶν λοιπῶν μαθημάτων, καὶ δημιουργεῖ ἀντιστάθμισμα αἰσθητικὸν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς μορφώσεως καὶ τὴν μηχανοποίησιν τῆς ζωῆς.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Α'. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ — ΜΕΛΩΔΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

Ὁρισμὸς τῆς Μουσικῆς. Ἦχοι καὶ φθόγγοι. Ὑψος φθόγγων. Ὀνόματα φθόγγων. Μουσικὴ ἔκτασις. Πεντάγραμμος, βοηθητικαὶ γραμμαί. Γνώμονες. Γνώμων τοῦ σολ. Ὀνομασία φθογγοσῆμων. Διάρκεια ἢ ἀξία τῶν φθόγγων. Σχήματα φθογγοσῆμων. Ρυθμὸς, μελωδία. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυθμικὴ καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωσις ἀσκήσεων εἰς μέτρον 2)4 ἐπὶ διαστημάτων 2 (τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ντό) μὲ ἡμίση καὶ τέταρτα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ διαστημάτων 3ης καὶ 4ης. Παύσεις Σύνδεσις διαρκείας. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις. Περί μέτρον ἓν γένει. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις εἰς μέτρον 4)4. Τὶ εἶναι κλίμαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντό. Μείζων κλίμαξ (τόνοι καὶ ἡμιτόνια). Ἐλλιπὲς μέτρον. Ρυθμικὴ ἀγωγή καὶ συνηθέστεροι ὅροι αὐτῆς. Κορώνα. Στιγμὴ διαρκείας. Παραστιγμένα φθογγόσημα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις μὲ παρεστιγμένα ἡμίση. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις εἰς μέτρον 3)4. Χρωματισμοὶ καὶ συνηθέστεροι ὅροι αὐτῶν. Προσώδια. Ὅροι καὶ σημεῖα τῆς προσώδιας. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα. Ὅγδοα καὶ παύσεις ὀγδῶν. Παραστιγμένα τέταρτα. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα, ἐπὶ διαστημάτων 5ης, 6ης, 7ης καὶ 8ης. Κανόνες δίφωνοι. Δέκατα ἕκτα καὶ παύσεις δεκάτων ἑκτῶν. Ὅγδοον πα-

ρεστιγμένον. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα μονόφωνα μὲ συνδυασμοὺς ὁγδόων καὶ δεκάτων ἔκτων.

Β'. ΑΣΜΑΤΑ. Ἀκροάσεις δίσκων κλπ.: Ἐκμάθησις ἀσμάτων ἐθνικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοπλαστικοῦ ἐν γένει περιεχομένου καθιερωμένων ξένων καὶ Ἑλλήνων μουσουργῶν ἢ μουσικῶν παραγωγῶν. Ἐκμάθησις ἀσμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν μουσικῆς παραδόσεως ὡς καὶ λαϊκῶν ἀσμάτων ἄλλων χωρῶν. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων, μαγνητοφωνημένων ἐκτελέσεων ἢ ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν, συνοδευομένων ὑπὸ συντόμων ἀναλύσεων, ἔργων δι' ᾄσμα (μονωδιῶν, διωδιῶν, χορωδιακῶν ἔργων, ἀποσπασμάτων μελοδραμάτων καὶ ὁρατορίων, δημοδῶν ἀσμάτων κλπ.).

ΤΑΞΙΣ Β'.

Α'. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ — Μελωδικαὶ ἀσκήσεις: Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα ἐπὶ τῆς διδασχθείσης κατὰ τὸ προηγούμενον σχολικὸν ἔτος ὕλης. Σημεῖα ἐπαναλήψεως καὶ παραπομπῆς. Μεσαῖοι φθόγγοι τῶν τόνων. Σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ἐναρμόνιοι φθόγγοι. Χρωματικὴ κλίμαξ τοῦ Ντό. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα μὲ ἠλλοιωμένους φθόγγους. Διπλὴ στιγμὴ διαρκείας. Συγκοπὴ καὶ ἀντιχρονισμός. Μείζων κλίμαξ τοῦ Σόλ. Ὀπλισμός τοῦ γνώμονος ἢ τῆς κλίμακος. Σχηματισμός τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Ρέ. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εἰς τὰς μείζονας κλίμακας Σόλ καὶ Ρέ. Τρίηχον. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα. Σχηματισμός τῆς μείζονος κλίμακος τοῦ Λά. Μέτρον 3)8 καὶ 6)8. Αἱ μείζονες κλίμακες τοῦ Φά καὶ Σι ὕφ. Σχετικαὶ μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Μετατροπία καὶ μεταφορά.

Β'. ΑΣΜΑΤΑ — Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων κλπ.: Ἐκμάθησις ἀσμάτων ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων ἢ ἀπὸ μαγνητοφώνου ἐκτελέσεων ΣΟΛΟ ἑνὸς ἐκάστου τῶν ὀργάνων τῇ συμφωνικῇ ὀρχήστρᾳ μετὰ κατατοπιστικῶν πληροφοριῶν ἐπ' αὐτῶν. Ἀκροάσεις ἐκ δίσκων κλασσικῶν, ἀπλῶν καὶ εὐλήπτων συμφωνικῶν ἔργων.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ — Μελωδικαὶ ἀ-

σκήσεις: Ἑλάσσων κλίμαξ τοῦ Λά, ἁρμονικὴ καὶ μελωδική. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 2ας καὶ ἁρμονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος τοῦ Λά. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εἰς τὴν ἐλάσσονα κλίμακα τοῦ Λά. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος. Τρόποι μείζων καὶ ἐλάσσων. Μελωδικαὶ ἀσκήσεις καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα εἰς ἐλάσσονα κλίμακα Μί, Σί, Ρε καὶ Σόλ. Μέτρα 2)2, 3)2 καὶ 4)2. Ἀρχαῖοι Ἑλληνικοὶ τρόποι. Ἦχοι Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Τρόποι Ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Μέτρον 7)8. Σχετικὰ δημῶδη καὶ Βυζαντινὰ ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα.

Β'. ΣΤΥΝΤΟΜΟΣ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ τῶν ἱστορικῶν περιόδων καὶ τῶν σπουδαιότερων μορφολογικῶν τύπων τῆς Μουσικῆς.

Γ'. ΑΣΜΑΤΑ: Ἐκμάθησις ἁσμάτων τῶν μεγάλων μουσικῶν δημιουργῶν δι' ἀναγνώσεως τοῦ μουσικοῦ κειμένου.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΡΘΡΟΝ 15. 1. ΣΚΟΠΟΣ: Ἡ Σωματικὴ Ἀγωγή ἀποβλέπει εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τῆς βαθμιαίας καὶ ἁρμονικῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀναπτύξεως τοῦ μαθητοῦ, μὲ ἐιδικοὺς σκοποὺς τοὺς ἑξῆς:

1) Τὴν ἐξασφάλισιν τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας, τὴν ἰστίρωσιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων καὶ τὴν ὁασικὴν σκληραγωγίαν τοῦ ὁργανισμοῦ.

2) Τὴν πρόληψιν καὶ διόρθωσιν τῶν σφαλμάτων καὶ ἐλλείψεων τῆς στάσεως καὶ τῶν ὀργάνων τῆς κινήσεως.

3) Τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν τοῦ ὁργανισμοῦ καὶ ἰδίως τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς κυκλοφορίας.

4) Τὴν ἄσκησιν τοῦ ὁργανισμοῦ πρὸς μεγαλύνεωσιν ἀποδοσιν διὰ τῆς μικροτέρας νευρομυϊκῆς καταβολῆς.

5) Τὴν ἐπίτευξιν συμμετροῦ καὶ ἁρμονικῆς διαπλάσεως καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐννοίας τῆς στάσεως, τῆς κινήσεως καὶ τῆς σωματικῆς ἐκφράσεως.

6) Τὴν συμβολὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν, ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, αἱ ὁποῖαι ὁλοκληρώνουν τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

7) Τὴν καλλιέργειαν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸ σῶμα (ὡς ἀξία καὶ φορέα ἀξιών) καὶ τῶν ὑγιῶν ἀντιλήψεων περὶ τῆς ἱερότητος καὶ τοῦ βαθυτέρου προορισμοῦ του.

8) Τὴν διὰ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ ζωῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἐν γένει κινήσεως καλλιέργειαν τῆς χαρᾶς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τῆς διαθέσεως πρὸς ἐργασίαν καὶ δράσιν.

9) Τὴν προετοιμασίαν τοῦ μαθητοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς πρακτικῆς ζωῆς.

10) Τὴν διατήρησιν τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τοῦ ὑγιοῦς ἀγωνιστικοῦ πνεύματος, κυρίου χαρακτηρηστικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΛΗ.

ΤΑΞΙΣ Α' — Γ'.

Α) ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΑΞΕΩΣ: Κλίσεις καὶ μεταβολαὶ ἐν στάσει. Φυσιολογικὴ βάδισις μὲ τὸν ἀπαιτούμενον γυμναστικὸν τόνον, φυσικὴν αἰώρησιν τῶν χειρῶν ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ ἀβιάστως τεταμένους τοὺς ἀγκῶνας καὶ τὰς παλάμας, εἰς 120 βήματα ἀνὰ Γ'. Διάφοροι βηματισμοί. Ἄλτ. Ἀλλαγὴ βήματος, τροχάδην βηματισμός. Κλίσεις καὶ μεταβολαὶ ἐν βαδίσματι. Ἀλλαγὴ κατευθύνσεως. Σχηματισμός φάλαγγος, παρατάξεως καὶ εἶδη αὐτῶν. Μετασχηματισμός φάλαγγος ἐν στάσει καὶ κινήσει. Μετασχηματισμός φάλαγγος εἰς παρατάξιν μὲ τὸ αὐτὸ μέτωπον.

Β) ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ:

α) Ἐλεύθεραι ἀσκήσεις ἐκ τῶν θεμελιωδῶν καὶ τῶν παραγῶν αὐτῶν στάσεων, β) συνασκήσεις, γ) ἀναπηδήσεις καὶ ἄλματα καὶ δ) φυσικαὶ μετατοπίσεις (βαδίσεις, δρόμοι, ἐρπυσμοί, διαπεράσεις κλπ.). Ἀσκήσεις ἐδάφους καὶ ἐφαλτηρίων. α) Κυβιστήσεις καὶ ἀνακυβιστήσεις ἐπὶ γυμναστικῶν στρωμάτων ἢ καταλλήλου ἐδάφους (ἀμμουδιά, χλόη) καὶ β) αἱ ἐλαφρότεραι μορφαὶ τῶν ἀσκήσεων ἐφαλτηρίων καὶ πλινθίων. Ἀσκήσεις μὲ φορητὰ ὄργανα, ἥτοι μὲ βαρείας δερματίνους γυμναστικὰς σφαίρας (τῶν 2 χιλ.) μὲ ἐλαστικὰς σφαίρας καὶ μὲ ἀτομικοὺς ξυλίνους κοντοὺς (80—100 ἐνμ.). Ἀσκήσεις ἐπὶ πε-

πηγμένων ὀργάνων, ἐπὶ πολυζύγων, δοκῶν, ἐδράνων, σχοινίων, κλιμάκων καὶ μονοζύγων).

Γ) ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΒΟΤ:

Δρόμοι: α) Δρόμοι ταχύτητος 60 — 80 μ. β) Δρόμοι προοδευτικῆς ἀποστάσεως καὶ βραδέος ρυθμοῦ, ἐναλλασσόμενοι μὲ βάδισιν, αἵτινες εἰς τὴν Γ' τάξιν καὶ μόνον διὰ τοὺς μαθητὰς δύνανται νὰ φθάσουν τὴν ἀποστασιν τῶν 1.000 μ. περίπου, χωρὶς οὗτοι νὰ λαμβάνουν τὴν μορφήν καὶ ρυθμὸν τοῦ ἀγωνιστικοῦ δρόμου ἡμιαντοχῆς. γ) Οἱ αὐτοὶ δρόμοι ἐπὶ φυσικοῦ ἐδάφους καὶ μετὰ τεχνητῶν ἢ φυσικῶν ἐμποδίων. δ) Συναλοδρομία. Ἄλματα εἰς μῆκος καὶ ὕψος μετὰ φορᾶς. Ρίψεις: α) μικρᾶς δερματίνης σφαίρας 80—100 γραμμ., β) ἐπισκύρου (2 χιλ.) καὶ γ) σιδηρᾶς σφαίρας (3 χιλ.). Παλαιστικαὶ ἀσκήσεις, ἥτοι ὀρθοστάση πάλη (μέση μὲ μέση) μόνον διὰ τοὺς μαθητὰς, διεκυστίνδα.

Δ'. ΠΑΙΔΙΑΙ:

Πάντα τὰ εἶδη τῶν ὁμαδικῶν γυμναστικῶν παιδιῶν ἐπιχωρίων καὶ ξένων καὶ ἐκ τῶν ἀθλοπαιδιῶν ἢ πετοσφαίρησις, ἢ χειροσφαίρησις καὶ ἢ καλαθοσφαίρησις, εἰς μικροτέρας διαστάσεις γηπέδου, μειωμένα χρονικὰ ὅρια καὶ κατόπιν σχετικῆς προπαρασκευῆς αὐτῶν διὰ συναφῶν παιδιῶν.

Ὁ διαιτηθέμενος διὰ τὰς ἀθλοπαιδιάς χρόνος νὰ περιλαμβάνῃ κατὰ τὸ 1)3 μὲν στοιχεῖα τεχνικῆς, ἥτοι ρίψεις, ὑποδοχὴν, λαβὴν ἢ σταμάτημα, μεταβίβασιν τῆς σφαίρας μὲ ἐλιγμούς μὲ αὐτήν, κατὰ δὲ τὰ ἕτερα 2)3 διεξαγωγὴν τῆς παιδιᾶς μὲ παρεμβολήν, στοιχείων ιακτικῆς τ.ἑ., διατήρησιν τῶν θέσεων, ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τὸν ἀντίπαλον, συνεργασίαν καὶ σχέδιον ἐπιθέσεως καὶ ἀμύνης.

Ε'. ΛΑΓΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ:

Οἱ δύο πανελλήνιοι κατ' ἀρχὴν χοροὶ, ὁ Καλαματιανὸς καὶ ὁ Κλέφτικος καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶναι ἀπολύτως γνωστοὶ εἰς τὸν Γυμναστήν ἢ τὴν Γυμνάστιαν μὲ τὴν γηγενῇ μορφήν των, χωρὶς χορογραφικὰς προσθήκας ἢ ἀλλοιώσεις, ἀπαραιτήτως δὲ οἱ αὐτόχθονες τοπικοί.

ΣΤ'. ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ:

Ἀσκήσεις καὶ παιδιαὶ ἐξοικιώσεως μὲ τὸ νερὸ (διολίσθησις καὶ ἄνωσις, πήδηματα εἰς τὸ νερὸ ὑπὸ μορφὴν παιδιᾶς. Δρόμος καὶ πτώσις μὲ τοὺς πόδας, πήδημα μὲ στροφὴν περὶ τὸν ἐπιμήκη ἄξονα, πήδημα ἐν συσπειρώσει κλπ.). Προσθία καὶ ὑπτία καλύμβησις. Πήδημα μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ κατάδυσις. Κατάδυσις διὰ τὴν ἀνέλκυσιν ἀντικειμένου εἰς μικρὸν βάθος καὶ ὁμαλὸν πυθμένα.

Ζ'. ΕΚΑΡΟΜΑΙ:

Ἡμιμερήσιαι εἰς τὰς πέριξ τῆς ἔδρας τοῦ σχολείου τοποθεσίας καὶ ἡμερήσιαι, καθ' ἃς οἱ μαθηταὶ ἀσκοῦνται εἰς τὴν ὀργανωμένην πεζοπορίαν καὶ ὀρειβάσιον καὶ προοδευτικὴν αὐξήσιν τῆς ἀποστάσεως καὶ τῶν δυσκολιῶν αὐτῶν καὶ ἐφαρμογὴν σχετικῶν παιδιῶν αἰσθήσεως καὶ διανοήσεως (ὡς ἀνιχνεύσεως, προσανατολισμοῦ), ἀποκρύψεως, ἐκτιμήσεως ὕψους, βάθους καὶ μήκους, καταδείξεως ἀντικειμένων κλπ.).

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

ΑΡΘΡΟΝ 16.— 1. ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τῶν Πρώτων Βοηθειῶν εἶναι ἡ μετάδοσις εἰς τοὺς μαθητὰς πρακτικῶν ὑγιεινολογικῶν γνώσεων διὰ τὴν προφύλαξιν τῶν ἐκ σωματικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἡ καθοδήγησις καὶ ἄσκησις αὐτῶν διὰ τὴν κατὰ τρόπον τηλεσφόδρον πρόχειρον μὲν, ἀπεσον ὅμως ἀντιμετώπισιν τῶν κυριωτέρων καὶ συνηθιστέρων ἐν τῷ ἀτομικῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ ἀπαντωμένων ἀτυχημάτων τούτων μέχρις ἐπεμβάσεως τοῦ ἐιδικοῦ ἐπιστήμονος.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Τὶ εἶναι αἱ Πρῶται Βοήθειαι. Κακώσεις μηχανικαί, θλάσις, διάστρεμμα. Ἐξάρθρωμα. Κάταγμα. Τραῦμα. Αἱμορραγία ἐκ τραυμάτων. Πρῶται βοήθειαι ἐπὶ αἱμορραγιῶν. Ἐπίδεσμοι. Ἐγκεφαλικὴ διάσεισις. Τραύματα ἐξ ὀβόλων ὕφρων. Δῆγματα λυσσόντων ζώων. Κακώσεις

θερμαντικά· Ἐγκαυμα. Κρονοπαγήματα. Καθολικὴ ψύξις. Ἡλίαςις. Κακώσεις ἡλεκτρικαί. Ἐσωτερικαὶ αἰμορραγίαι. Ρινικὴ ἐπίσταξις. Πνευμονικὴ αἰμορραγία. Στομαχικὴ αἰμορραγία· Λιποθυμία. Ἐπιληψία. Σπασμοί. Ἀσφυξία. Τεχνητὴ ἀναπνοή, πρακτικὴ ἐξάσκησις τεχνητῆς ἀναπνοῆς. Διάσωσις πνιγομένου. Δηλητηριάσεις ἐξ οἰνοπνεύματος, ἐκ τροφῶν, ἐκ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακος. Μεταφορὰ τραυματιῶν καὶ ἀσθενῶν.

ΟΙΚΟΚΤΡΙΚΑ

ΑΡΘΡΟΝ 17. 1. ΣΚΟΠΟΣ:

Τὸ μάθημα τῶν Οἰκοκυριῶν ἐπιδιώκει σκοποὺς παιδευτικοὺς καὶ πρακτικούς, ἥτοι νὰ διεγείρῃ καὶ καθοδηγήσῃ τὴν ἔμφυτον κλίσιν τῆς μαθητρίας εἰς τὸν ρόλον τῆς μητρὸς καὶ τῆς οἰκοδεσποίνης, νὰ ἀναπτύξῃ τὸ διαφέρον αὐτῆς πρὸς τούτο καὶ νὰ τὴν προπαρασκευάσῃ εἰς τὰς μέλλοντας αὐτῆς ὑποχρεώσεις διὰ τὴν ἐπιτυχὴ διοίκησιν τοῦ οἴκου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν πρὸς αὐτὴν ἐργασιῶν.

Περαιτέρω διὰ τῆς καθοδηγήσεως τῆς μαθητρίας εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκλογὴν τῆς ποιότητος, τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χρώματος τῶν χρησιμοποιητέων ὑλικῶν καὶ εἰς τὸν καλύτερον τρόπον τῆς ἐπεξεργασίας τῶν καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν δι' ἐργασίας ἀκριβοῦς, ἐν συνεχείᾳ δὲ διὰ τῆς ἐξάρσεως τῆς ἀξίας καὶ τοῦ κάλλους ἐκείνου τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον ἔχουν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον προσαρμωσθῇ πρὸς ἄλληλα τὸ ὑλικόν, ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἡ μορφή του ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, θὰ ἀναπτυχθῇ πνεῦμα δημιουργικὸν εὐκάμπτου προσαρμογῆς πρὸς τὰς μετατούσας περιστάσεις τοῦ βίου καὶ ὀρθολογικὴ ἀντιμετώπισις τῶν πρακτικῶν θεμάτων τοῦ οἴκου ἀντὶ τῆς ἀταλαπύρου ἀποδοχῆς παρηυδοκημένων σχημάτων.

Οὕτω διὰ τῆς ρεαλιστικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν συνθηκῶν τοῦ οἰκιακοῦ βίου, συνδυαζομένης μὲ τὴν ἀπλὴν χάριν καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ αἰσθήματος, θὰ προαχθῇ ἡ μέλλουσα οἰκοδόσποινα νὰ δώσῃ τὴν προσωπικὴν της σφραγίδα εἰς τὴν διευθέτησιν τοῦ οἴκου της, ὥστε οὗτος νὰ ἐμπνέῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας, τῆς οἰκιακῆς θαλαπλοῖας καὶ τῆς ἀνέσεως καὶ νὰ καθιστᾷ βαθύτερον καὶ συν-

εκτικώτερον τὸν δεσμὸν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

2. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΗ:

Ι. ΤΑΞΙΣ Α'.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν εἰδῶν τῶν ὑφασμάτων μετὰ τῆς ὕλης αὐτῶν καὶ τὸ εἶδος τῆς παρασκευῆς τῶν.

Α'. Ραπτική: Ἀπλοῦν κέντημα λευκὸν καὶ χροματιστόν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων καὶ πλεκτῶν δι' ἐμβαλώματος ἢ συρραφῆς (μανταρίσματος).

Β'. Πλεκτική: Χοῆσις μικρᾶς βελόνης μετ' ἀγκίστρου πρὸς πλέξιν περιποδίων καὶ διδασκαλίαν τοῦ συστήματος ἀνασυνδέσεως ἐξηλωθέντος στήμονος (πιάσιμο πόντου). Χοῆσις μεγάλων βελονῶν πρὸς πλέξιν βρεφικῶν παιδικῶν ἢ ἀνδρικῶν πλεκτῶν εἰδῶν.

Γ'. Στοιχειώδης μαγειρική: Ἀπλᾷ γνώσεις μαγειρικῆς καὶ ζαχαροπλαστικῆς. Τρόποι παρασκευῆς φαγητῶν καὶ γλυκιμάτων. Παράθεσις τῶν φαγητῶν, τρόπος τοποθετήσεως καὶ θέσις τῶν ἐπιτραπέζιων σκευῶν. Κανόνες συμπεριφορᾶς ἐν τῇ τραπέзῃ.

ΙΙ. ΤΑΞΙΣ Β'.

Συνδυασμὸς χρωμάτων τῶν ὑφασμάτων.

Α'. Κοπτική καὶ ραπτική, ἀπλῶν ἀσπροούχων, ἰδίως νηπιακῶν καὶ παιδικῶν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων πλεκτῶν καὶ ὑφαντῶν δι' ἐμβαλωμάτων ἢ συρραφῶν. Πλύσις εἰδῶν ἐνδύσεως βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλίνων, μεταξωτῶν, συνθετικῆς ὕλης, δαντελῶν. Σιδέρωμα ἐκάστου εἶδους. Καθαρισμὸς κηλίδων. Καθαρισμὸς τῶν μαγειρικῶν, ἐπιτραπέζιων καὶ διακοσμητικῶν σκευῶν τοῦ οἴκου.

Β'. Πλεκτική, βρεφικῶν, παιδικῶν ἢ ἀνδρικῶν εἰδῶν διὰ βελονῶν μεγάλων.

Γ'. Στοιχειώδης γνώσις διαιτητικῆς: Ἀξία τῶν κυριωτέρων σιτίων, ἰδίᾳ τῶν ἐγγωρίου προελεύσεως καὶ ἐξέτασις αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς θρεπτικότητος, γνησιότητος καὶ τιμῆς. Ἡ ἀξία τῆς σταφίδος καὶ τῶν ἐγγωρίων νωπῶν καὶ ξηρῶν καρπῶν διὰ τὴν παρασκευὴν γλυκιμάτων καὶ ὑπόδειξις διαφόρων τρόπων χρήσεως.

Τρόποι συνθέσεως ἁπλῶν, θρεπτικῶν καὶ εὐθυνῶν γευμάτων.

III. ΤΑΞΙΣ Γ'.

Α'. Ἡ κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν διατιθεμένων χώρων τῆς κατοικίας, ὑποδοματίων, χώρου διαμονῆς τῆς οἰκογενείας κατὰ τὴν ἡμέραν, χώρων ὑποδοχῆς, ἐργασίας, βοηθητικῶν, χώρων καταφυγῆς τῶν παιδιῶν πρὸς ἐργασίαν ἢ παιδιάν, ἐστεγασμένων καὶ εἰ δυνατόν καὶ ὑπαιθρίων μετὰ πρασίνου.

Ἀπλὴ πρακτικὴ καὶ ὀρθολογικὴ διευθέτησις τῶν χώρων, ἐπίπλωσις καὶ διακόσμησις αὐτῶν. Ὑγιεῖνοι κανόνες φωτισμοῦ, θερμάνσεως, ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως. Μέσα καθαρισμοῦ τῶν χώρων. Στοιχειώδεις ὁδηγία ἐκλογῆς ἐπίπλων καὶ συνδυασμοῦ σχημάτων, χρωμάτων καὶ ὕλης τούτων.

Β'. Καταρτισμὸς ἐβδομαδιαίου προγράμματος γευμάτων πρὸς χρησιμοποίησιν ποικίλης φύσεως σιτῶν, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, πρὸς ἐπίτευξιν διατροφῆς ἐπαρκοῦς, ὑγιεινῆς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν διαχρυσιμένης διὰ τὴν εὐρείαν ἐναλλαγὴν θρεπτικῶν στοιχείων μετὰ κατάλληλον συνδυασμὸν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν τροφίμων. Προφύλαξις ἐδεσμάτων καὶ τροφίμων ἀπὸ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μέθοδοι διατηρήσεως αὐτῶν διὰ ζωνσερβοποιήσεως τῇ βοηθείᾳ καταλλήλων ὑλῶν, ἁλτος, ὄξους, ζαχαρώς, ἐλαίου κλπ. διὰ ψύξεως κλπ.

Γ'. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἁπλῶν ἐξωτερικῶν ἐνδυμάτων, ἰδίᾳ παιδικῶν, ἐπιδιορθώσεις καὶ μεταποιήσεις αὐτῶν. Ράψιμον διὰ μηχανῆς καὶ ἐπὶ μέρους διὰ χειρὸς. Χορῆσις τύπων δι' ἁπλὰ φορέματα (PATRON) κατασκευαζομένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Πλέξιμο διὰ βελόνων διαφόρων εἰδῶν. Κέντημα διακοσμητικὸν μετὰ ὑποδείγματα λαϊκῆς τέχνης πρὸς διακόσμησιν ἐνδυμάτων ἢ ἐπενδύσεως οἰκιακῶν ἐπίπλων.

ΑΡΘΡΟΝ 18.. Τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος προβλεπόμενον ἀναλυτικὸν καὶ ὥρολογιακὸν πρόγραμμα ἐφαρμόζεται διὰ τὴν Α' τάξιν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1962—63, διὰ τὴν Β' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους

1963—64 καὶ διὰ τὴν Γ' τάξιν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—65. (1)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμετέρον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1961

(1) Ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τὴν Α' τάξιν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1963 — 64. Συνεπῶς διὰ τὴν Β' τάξιν θὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τοῦ σχολ. ἔτους 1964 — 65 καὶ διὰ τὴν Γ' τάξιν ἀπὸ τοῦ σχολ. ἔτους 1965 — 66.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (1)

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙ
ΩΡΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΚΑΤΑ ΤΑΞΕΙΣ					
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'
1. Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	7	7	7	8	8	8
3. Νέα Ἑλληνικά	4	4	4	4	4	4
4. Ἱστορία — Ἀγωγή Πολίτου	3	3	3	3	2	4
5. Λατινικά	—	—	3	3	3	3
6. Φιλοσοφικά	—	—	—	—	2	2
7. Ξένη γλῶσσα	4	3	3	3	2	2
8. Μαθηματικά — Κο- σμογραφία	4	4	4	4	4	5
9. Φυσικά	3	3	3	3	4	4
10. Γεωγραφία	2	2	2	1	1	—
11. Τεχνικά	2	2	2	1	1	—
12. Ὀδισκία	2	2	1	1	—	—
13. Ὑγιεινὴ	—	—	—	—	1	—
14. Γυμναστική	3	3	3	3	3	3
Σύνολον ὥρων	36	35	36	36	37	37
15. Οἰκοκυριακά (εἰς τὰ τμήματα θηλέων)	2	2	2	2	1	1

Β. Διάταγμα

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης

Ἐκπαιδεύσεως (2)

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Π. Διάταγμα (3) «περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου», τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ πρόγραμμα τῶν εἰς τὰ Γυμνάσια, τὰς δύο κατω-
τέρας τάξεις τῶν Πρακτικῶν Λυκείων καὶ ἡμιγυμνάσια

(1) ὡς ἐτροποιοήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 624)61 (Φ.Ε.Κ. 151)12-1961, τ. Α'), (ὅπερ· βλ. ἀλλαχού τοῦ παρόντος διδλίου, εἰς πρόγραμμα Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευ-
θύνσεως)

(2) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 537 τῆς 9 Νοεμβρίου 1935 φύλλῳ Ἐφ. Κυβερν. (Τ.Α').

(3) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 12 τῆς 13 Ἰανουαρίου 1932 φύλλῳ τῆς Ἐφ. Κυβ. (τ. Α').

τοῦ Κράτους, Δημόσια καὶ Ἰδιωτικά, διδασκῶν μαθημάτων κανονίζεται ἀπὸ μὲν τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1931 — 32 διὰ τὰς δύο κατωτέρας τάξεις αὐτῶν, ἐφεξῆς δὲ κατ' ἔτος δι' ἐκάστην τῶν ἐπομένων τάξεων τῶν Γυμνασίων ὡς ἀκολούθως: (1)

ΑΝΑΛΤΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Σκοπὸς. Ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν κυρίως σκοποὺς ἔχει α) τὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν σαφῆ ἐπίγνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ β) τὴν διὰ τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως τοῦ ἔργου τούτου τοιαύτην ἐξύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματός των, ὥστε τοῦτο νὰ ἀποδῇ μὲν ὁ κύριος ρυθμιστὴς τῆς τε ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς των ζωῆς, νὰ ἐκδηλώνηται δὲ καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των εἰς τὸν θρησκευτικὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προνοίας τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

(1) Διὰ τὰ ἐξατάξια γυμνάσια θηλέων ἰσχύουσιν αἱ τροποποιήσεις τοῦ ἐπὶ 16 Ἰανουαρίου 1937 Β.Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων» δημοσιευθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1937 φύλλῳ Ἐφ. Κυβ. (Τεύχ. Α'), ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Διάταγμα «περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9 Νοεμβρίου 1935 Διατάγματος περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» τροποποιεῖται ὡς πρὸς τὰς γυμνάσια τῶν θηλέων ὡς ἀκολούθως: (ἡ συνέχεια τοῦ Διατάγματος εὑρηται εἰς ὑποσημειώσεις κάτωθεν τῶν τροποποιουμένων ἄρθρων τοῦ προγράμματος τῶν γυμνασίων τῶν ἀρρένων).

Τάξις Α'.

Ἰερά Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον γεωγραφικὴν ἐξέτασιν τῆς χώρας, ἐν ᾗ ἔδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἐπισκόπησις τῆς ἱστορίας του, ιδίως δὲ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς του ἐξελίξεως, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἱστορικοῦ του βίου μέχρι τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἐνδιατρίβουσα κυρίως εἰς τὰ ἱστορικὰ σημεῖα τὰ προπαρασκευάσαντα ἢ καταστήσαντα ἀναγκαίαν τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ.

Τάξις Β' . (1)

Ἰερά Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικὴ Ἱστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου.

Τάξις Γ'.

1. Μετὰ σύντοπον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν II. Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκλεκτῶν περικοπῶν ἐκ τῶν ἱστορικῶν βιβλίων αὐτῆς, ὧν τὸ περιεχόμενον νὰ ἀναφέρεται εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ἰσραὴλ καὶ σχετίζεται μετὰ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

2. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα περικοπῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ἀναφερομένων ιδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς

(1) .Ως πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων.

Τάξις Β'

Ἰερά Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον ἐπισκόπησιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικὴ ἱστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου, ἐξαιρουμένης τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ συμβολῆς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ (Β.Δ. 16)25-1-1937).

διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Τάξις Δ'. (1)

Ἱστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὐσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρουμένων ἰδίᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμιῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Χριστιανικῆς τέχνης καὶ τοιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἐνωτικὴ κίνησις) καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ Ὀρθόδοξος προσύνodus ἐν Ἀγίῳ Ὁρει).

Τάξις Ε'.

1. Ὀρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσων θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας, μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργία

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Τάξις Δ'

Ἱστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὐσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐπὶ τῶν διδασκαλιῶν του καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐξαιρουμένων ἰδίᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμιῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς συμβολῆς τῆς γυναικὸς καθόλου καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐπὶ χριστινικῷ ζήλῳ καὶ εὐλαβείᾳ διακριθεισῶν γυναικῶν εἰς τὴν στήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἐτι δὲ καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν (κλπ. ὡς καὶ διὰ τὰ τῶν ἀρρένων) ἐν Ἀγίῳ Ὁρει. (Β.Δ. 16)-25-1937).

γική μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους. (1).

Τάξις ΣΤ'. (2)

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσων ἀληθειῶν.

2. Σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἱστοριοφιλολογικὰ προβλήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῶν Ποιητικῶν καὶ Προφητικῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι: α) ἡ τοιαύτη ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν λόγον, ὥστε οὗτοι 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοοῦν ἀρχαῖα Ἑλληνικά κείμενα μετὰ λελογισμένης χρήσεως τῶν εἰδικῶν βοηθημάτων καὶ νὰ γράφουν εἰς τὸ Ἀττικὸν ἰδίωμα μικρὰς συνθέσεις κινουμένας εἰς τὴν σφαῖραν τῶν νοημάτων τοῦ ἀρχαίου βίου. 2) Νὰ

(1) Τὸ ἐδάφιον τοῦτο τροποποιεῖται ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων ὡς ἑξῆς:

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυρίων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας, ἐν οἷς ἰδίᾳ τροπαρίων τῶν Θεομητορικῶν Ἑορτῶν καὶ γυναικῶν Ἁγίων καὶ Μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους. (Β.Δ. 16)25.1. 1937).

(2) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Τάξις Στ'.

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσων ἠθικῶν ἀληθειῶν, ἐξαιρουμένων ἰδίως τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

β) Ἐν τέλει τοῦ προγράμματος τῶν Ὀρησκευτικῶν προστίθενται τὰ ἀκόλουθα:

ἀποκτήσουν τὴν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς καὶ καλλιειδοῦς διατυπώσεως τῶν νοημάτων των καὶ 3) νὰ καταστοὺν ἱκανοὶ εἰς τὴν βαθύτεραν κατανόησιν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ λόγου.

6) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας θεμελίωσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὥραϊον καὶ γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα τοῦ ἡμετέρου. (1).

Τάξις Α'.

1. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περὶ ζωπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγινωσκομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου μέχρι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ρημάτων.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς (ὡς γραφὴ κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ γυμνασμάτων διορθουμένων ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, προφορικῇ ἢ γραπτῇ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐν τῷ σχολείῳ μετὰ

Παρατήρησις. Ἡ Θεσκευτικὴ διδασκαλία δέον νὰ ἐνισχύεται διὰ τῆς δημιουργίας ἐμπνευσμένης θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ γυμνασίῳ καὶ διὰ τῆς ἀδιάστου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς αὐτήν (κοιναὶ προσευχαί, κοινὴ παρακολούθησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτήν, διὰ καταλλήλου χοροῦ παρακολούθησις ἀπλοῦ καὶ ζωντανοῦ κηρύγματος, ἐμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς φιλανθρωπίας, κλπ.). (Β.Δ. 16)25.1.1937).

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Εἰς τὸν σκοπὸν γ) τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν προσθετέα ἐν τέλει τὰ ἐξῆς: ἐξεταζομένης ἰδίᾳ τῆς ἐν τῷ οἰκογενειακῷ καὶ κοινωνικῷ βίῳ θέσεως τῆς γυναίκος ἐν τῷ ἀρχαίῳ Ἑλληνικῷ κόσμῳ (Β.Δ. 26)25.1.1937).

φρασας εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα τῶν εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν συντεταγμένων σχετικῶν περικοπῶν τοῦ ἐγκειμένου Ἀναγνωστικοῦ, ἰδίᾳ δὲ μετάφρασας ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον ἰδίωμα ἢ ἀντιστρόφως προτάσεων συνθεθειμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τὰ ἐξετασθέντα μέρη τῆς Γραμματικῆς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν σύνδεσις τῶν μεταφραζομένων εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς προφορικὰς ἢ γραπτὰς συνθέσεις κλπ.).

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 6' τριμήνου, ἐξ ἀφορμῆς ἐπίσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ καὶ τῶν ἐρμηνευομένων συγγραφεῶν καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ὅπως πρακτικὴ ἐξέτασις τῆς χαρακτηριζούσης τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκολούθου συντακτικῆς ὕλης: τῆς κατὰ πάσας τὰς πλαγίας πτώσεις ἐκφορᾶς τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ εἰδικοῦ καὶ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῶν τῆς τροπῆς τῆς ἐνεργητικῆς συντάξεως εἰς παθητικὴν καὶ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου, τῆς χρήσεως τῶν μετοχῶν καὶ τῆς ἀναλύσεως αὐτῶν, τῆς ὀργανικῆς Δοτικῆς, τῆς Δοτικῆς τοῦ αἰτίου καὶ τῆς Αἰτιατικῆς τῆς ἀναφορᾶς.

2. Ἀνάγνωσις: α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν περικοπῶν τοῦ Ἀναγνωστικοῦ.

6) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ ἐκ τῆς Ποικίλης Ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ ἐνίων ἐκ τῶν Νεκρικῶν Διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ, γινομένη ἐπὶ δύο καθ' ἑβδομάδα ὥρας κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς καὶ σαφοῦς εἰκόνης αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντώντων στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως ἐξεταζομένους χρόνους.

Τάξις Β'.

1. Γλωσσικὴ διδασκαλία ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περι-

κοπῶν τοῦ ἐγκειμένου 'Αναγνώστου αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγνώσσομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα γραμματικά φαινόμενα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς ἐξέτασις τῶν ὑπολοίπων μερῶν τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐντύπωσιν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Ἐξέτασις ὡς ἐν τῇ Α' τάξει τῆς χαρακτηριζούσης τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀκολούθου συντακτικῆς ὕλης: τῆς συμφωνίας τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ρήματος πρὸς δύο ἢ περισσότερα ὑποκείμενα, τοῦ διορισμοῦ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ ἐπιθέτου, τῆς συντάξεως τῶν παραθετικῶν, τῶν προθετικῶν διορισμῶν καὶ τῆς συντάξεως τῶν διαφόρων προθέσεων, τῆς Γενικῆς ἀπολύτου, τῆς Εὐκτικῆς καὶ τῆς Ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, τῶν ἐπιρρηματικῶν διορισμῶν, τῆς χρήσεως τῶν Ἑγγλίσεων ἐν τῷ ἀπολύτῳ καὶ τῷ ἐξηρημένῳ λόγῳ, τῆς Εὐκτικῆς τοῦ πлагίου λόγου, τῶν ἀπροσώπων ρημάτων, τῶν ἀποφατικῶν μορίων καὶ τῆς συντάξεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μῆ.

2. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν εὐκολωτέρων καὶ ὁμαλοτέρων μερῶν τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐκτενῶν, σαφῶν καὶ γλαφυρῶν περιλήψεων. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὀλίγων ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος, (ιδίως τῶν ἀφορώντων τὴν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ δοῦσιν τοῦ Θίβρωνος, τοῦ Δερυλίδου καὶ τοῦ Ἀγησιλάου) κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἀναγνώσσομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς ἀλλὰ σαφοῦς εἰκό-
νος τῆς ὅλης ἐξελίξεως τῶν ἱστορουμένων.

Ἐξαγωγή, ταξινόμησις καὶ ἐκτίμησις τῶν ἐν τοῖς ἀναγνώσσομένοις ἀπαντῶντων στοιχείων τοῦ Ἑλληνικοῦ ιδίως καὶ τοῦ ξένου (τοῦ Περσικοῦ ιδίως) πολιτισμοῦ.

Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανοῦ (πλὴν τῶν κεφαλαίων 7—11

τοῦ πρώτου βιβλίου), ὥς καὶ γλαφυρᾶς περιλήψεως τοῦ ὑπολοίπου μέρους τοῦ ἔργου, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου (ιδίως ἀφόρως εἰς περιγραφὴν τῶν ἡθῶν λαῶν παρουσιαζομένων ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως), ἐπίσης μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀναλόγως πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφώντος.

Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Ξενοφὼν καὶ ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἱστορικοὶ συγγραφεῖς.

β') Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἐφεξῆς ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.χ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σκητοῦ, ὑπὲρ τοῦ Μαντιθέου, κατὰ τῶν σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐργοκλέους κλπ.), κατόπιν δὲ ἐξ ἐνὸς ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π.χ. τῶν: πρὸς Νικοκλέα, περὶ εἰρήνης Εὐαγόρου, πρὸς Δημόνικον κλπ.).

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινομήσιν καὶ ἐκτίμησιν τόσον τῶν γενικῶν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι ἐπροξάλεσαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ρητορίας, ὅσον τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγινωσκομένους λόγους δικαστικῶν, πολιτειακῶν, πολιτικῶν, ἡθικῶν, θρησκευτικῶν κλπ. συνθηκῶν.

Στοιχειώδης καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν ἀπλῶν καὶ σαφῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου ἐκάστου γένους, τοῦ ρητορικοῦ ὅφους καὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ. Ὁ Λυσίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης ὡς ρήτορες.

γ') Ἀνάγνωσις ἐκ τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας ἐν δοξίμῳ ἐμμέτρῳ μεταφράσει γινομένη ἐπὶ δύο ὥρας ἀνὰ δεκαπενθήμερον. Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων γινομένη ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ τάξει ἀναγινωσκόμενον νεοελληνικὸν ἔπος.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμμα-

τις ἡ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἡροδότου συντομωτάτῃ ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς.

Β) **Συντακτικόν.** Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἤδη ἡρμηνευμένων μερῶν ἐκ τῶν ἀναγινωσκομένων Ἀττικῶν συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελέτης αὐτῶν ἀπὸ καθοριζομένης συντακτικῆς ἀπόψεως ὑπὸ τῶν μαθητῶν συστηματικωτέρα ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων ἐξ αὐτῶν.

Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ποικίαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν: Α) πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ὡς α: προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολεῖν μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τὰν ἀπάλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, β: ὅμοιαι μεταφράσεις προτάσεων συντιθεμένων ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ σύνδεσις τῶν μεταφραζομένων εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς συνθέσεις κλπ.), Β) πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαγμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὡς α: γραπτὴ ἐν τῷ σχολεῖν μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τὰν ἀπάλιν σειρὰς προτάσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμήμα καὶ ἄμεσος διόρθωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, β: γραπτὴ ἐν τῷ σχολεῖν μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τὰν ἀπάλιν δεδιδαγμένου κεμένου παρουσιάζοντος τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φαινόμενα κλπ.).

Τάξις Δ'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς

ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους, ὡς καὶ ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὅφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκούργος ὡς ρήτορες. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελοῦντων ἐνιαῖα τμήματα.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ Ξενοφῶντα.

δ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ῥαψωδίας τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας, καὶ δύο ῥαψωδιῶν τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινομήσιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντώντων εἰς αὐτά. Ὁ Ὀμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περικύκλωσις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκτίμησις τῆς ἐξελίξεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπους, καὶ δὴ τοῦ ἥρωϊκοῦ, καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. Ὁ Ὀμηρὸς ὡς

πρότυπον τῆς ἐπιχῆς ποιήσεως. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπιχῆς ποιήσεως πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικά εἶδη (ἱστορίαν, μυθιστορίαν, ρητορείαν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας καὶ τὴν Πλαστικὴν καὶ Γραφικὴν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγινωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παραστάσιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ᾄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκάστοτε ἐρμηνευομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμματικὴ. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου σύντομος ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων Γραμματικῶν φαινομένων.

Β) Συντακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ'. τάξει.

Τάξις Ε'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος ἢ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου (ιδίως τοῦ τρίτου μέρους αὐτῆς) μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἠθικῆς ἀπόψεως πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους — Πλάτωνος καὶ ἐκτίμησις αὐτῶν (π.χ. εἰς τὸν Κρίτωνα τῶν ἀρχῶν: τοῦ ἀπολύτως ὑπακούει εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, ἐν πάσει δὲ περιπτώσει τοῦ μὴ ἀνταδίζειν). Σύγκρισις τῶν ἀνωτέρω ἔργων τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα προιόντα τοῦ περὶ λόγου καὶ καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων πρὸς σχηματισμὸν σαφοῦς ἐννοίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

β'. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἢ δυὸ ἐκ τῶν ἀπλουστερῶν παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων.

γ'. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δράματος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων δραματοποιῶν, τὰ περὶ τῶν δραματικῶν ἀγώνων, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῶν παραστάσεων καὶ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Εὐριπίδου (τῆς Ἰφιγενείας ἐν Αὐλίδι ἢ τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις ἢ τῆς Μηδείας ἢ τοῦ Ἴππολύτου), ὅλης ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγινωσκομένων ἐκ δοξίμου μεταφράσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἐφεξῆς.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν καὶ ὑποτύπωσιν διαγράμματος τοῦ ὅλου δράματος.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῆς κυρίας ιδέας του, τῶν δραματικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν λοιπῶν δραματικῶν στοιχείων.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ ἱαμβικοῦ τριμέτρου καὶ ᾄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

δ'. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχεις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας μὴ ἀνωγνωσθέντων μερῶν τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας καὶ Ἰλιάδος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον δοξίμου ἐμμέτρου μεταφράσεως αὐτῆς μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Συμπλήρωσις τῆς εἰζόνος τοῦ Ὀμήρου ὡς προτύπου τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

ε'. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνίων ἐκλεκτῶν προϊόντων τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων λυρικῶν ποιημάτων ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ νεολληνι-

καὶ καὶ Γαλλικὰ λυρικά ποιήματα. Ἡ ἀρχαία λυρική ποίησις.

Ἡ διαφορὰ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπικῆς. Αἱ ὁμοιότητες καὶ αἱ διαφοραὶ τῆς πρὸς τὴν νεωτέραν λυρικὴν. Τὰ διάφορα εἶδη τῆς.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Σύγκρισις διαφόρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Λατινικῆς, Νέας Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς. Κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικῆ ἐρμηνεία αὐτῶν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς πρὸς λογικὴν καὶ καλλιεπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων. Διαφοραὶ ὅφους συγγραφέων τοῦ αὐτοῦ λογοτεχνικοῦ εἵδους. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφορὰν περὶ τῶν τεμαχίων τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τὰνάπαλιν. Μικραὶ συνθέσεις εἰς τὸ ἀρχαῖον ἰδίωμα.

Τάξις Στ'.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως κατ' οἶκον καὶ ἐν τῷ σχολεῖν δοκίμιον μεταφράσεως μιᾶς ἐτι τραγωδίας εἴτε τοῦ αὐτοῦ Τραγικοῦ, εἴτε τοῦ Εὐριπίδου (ἐκ τῶν σημειουμένων ἐν τῇ Ε' τάξει) μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκόμενων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων τῶν καὶ ὑποτύπωσιν διαγραμματῶν τῶν ὅλων τραγωδιῶν.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει, πρὸς καθορισμὸν τῶν αὐτόθι ἀναγραφόμενων στοιχείων, ἐτι δὲ τῆς φύσεως ἐν γένει τοῦ τραγικοῦ (χαρακτηριστικὰ του: τάσις τοῦ ἥρωος πρὸς ἀνώτερα ἀγαθὰ καὶ ἀγὼν ὑπὲρ αὐτῶν, διαμαρτυρία του, πτώσις του) καὶ τῆς ἐπιδράσεώς του (ἔλεος πρὸς τὸν ἥρωα, φόβος ὑποκειμενικοῦ, κάθαρσις διὰ τῆς ἀξιοπρεποῦς πτώσεως τοῦ ἥρωος καὶ τῆς ὑποκύψεώς του εἰς τοὺς νόμους τῆς ἡθικῆς τάξεως τοῦ κόσμου), τοῦ τυπικοῦ ἢ γενικῶς ἀνθρωπίνου τῶν χαρακτήρων ἐν τῷ ἀρχαίῳ δράματι, τῆς συνθέσεώς του ἐκ τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως. Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ

Εὐριπίδου ὡς τραγικῶν ποιητῶν . Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου δράματος ἐπὶ τὸ νεώτερον . Ἡ ἐπίδρασις του εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας, καὶ δὴ τὴν πλαστικὴν καὶ γραφικὴν.

Ἐκτετακτικὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκυδίδη Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους κατὰ Φεβρουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐναυτῶν ἐξαιρουμένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναίου πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς. Ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ') Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φαίδωνος ἢ τοῦ Πρωταγόρου ἢ τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινομήσιν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν. Ἡ σημασία τοῦ Πλάτωνος ὡς φιλοσόφου. Ἡ ἰδεολογία του (αἱ ἔννοιαι τοῦ εἶδους, τὰ εἶδη ἢ ἄλλως αἱ ἰδέαι ὑπάρχοντες πρὸ καὶ ὑπεράνω τῶν καθέκαστον ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ὑφίστανται τὴν δημιουργικὴν ἐπίδρασιν των καὶ προσαρμόζονται πρὸς αὐτάς) καὶ ἡ περαιτέρω παντοία ἐπίδρασις της.

δ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνέχισις τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐν τῷ σχολείῳ ἢ κατ' οἶκον δοκίμου ἑμμέτρου μεταφράσεως της μέχρις τέλους Φεβρουαρίου. Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

ε') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὀλίγων εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως δοκίμου ἑμμέτρου μεταφράσεως ἄλλων (π.χ. τῶν Νομῶν Βάτου καὶ Κορύδωνος, τῆς Ἠλικῆς, τῶν Βουκολιαστῶν Δάφνιδος καὶ Μενάλκα, τῶν Ἀηνῶν ἢ Βακχῶν, τῶν Ἀλιέων, τῶν Συρακοσίων ἢ Ἀδωνιαζουσῶν κλπ.).

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων

ειδυλλίων ἐν παραλληλισμῷ πρὸς νεώτερα ειδυλλιακὰ ποιήματα πρὸς ὑποτύπωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ειδυλλιακοῦ (ὡς τῆς καλλιτεχνικῆς παραστάσεως τῶν μετριοφρόνων σκοπῶν τῆς συντηρήσεως τῆς ζωῆς).

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

3. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Νέων Ἑλληνικῶν εἶναι: (1)

α') Ἡ παρὰ τοῖς μαθηταῖς ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος εἰς τε τὴν προφορικὴν καὶ εἰς τὴν γραπτὴν χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

β') Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν εἰς τὸ λογοτεχνικὸν ὅραϊον, καὶ

γ') Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ μίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

δ') Ἡ ἠθοπλαστικὴ καὶ ἐθνοπρεπὴς μόρφωσις τροφίμων.

Τάξις Α'

1. (2) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγέσεων, περιγραφῶν καὶ μύθων) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεολογι-

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Οἱ σκοποὶ γ) καὶ δ) τοῦ μαθήματος τῶν Νέων Ἑλληνικῶν δέον νὰ τροποποιηθοῦν ὡς ἑξῆς:

γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ ἡ παρὰ ταῖς μαθητρίας ἀνάπτυξις τῆς θρησκευτικῆς πίστωσης καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν οἰκογενεῖαν καὶ τὸν οἶκον, πρὸς τὰ ἀγνὰ Ἑλληνικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα (Β.Δ. 16)25-1-1937.

(2) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἐδαφ. 1 τῆς Α' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγέσεων, περιγραφῶν καὶ μύθων) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεο-ἑλληνικῶν ἀναγνώσμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν παιδικήν, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν θρησκευτικὴν, ἔτι δὲ εἰς τὴν ἀγροτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει καθόλου νεο-ἑλληνικὴν ζωὴν καὶ σχετιζομένων ἰδίως πρὸς τὰ γυναικεῖα διαφέροντα καὶ τὴν γυναικεῖαν φύσιν (Β.Δ. 16)25.1.1937).

νικῶν ἀναγνώσμάτων, ἀναφερομένων ἰδίᾳ εἰς τὴν παιδικὴν καὶ οἰκογενειακὴν ὥς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν, ναυτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει καθόλου νεολληνικὴν ζωὴν.

Γλωσσικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ὅπου παρίσταται ἀνάγκη. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινομήσιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντωμένων χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς νεολληνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ νεολληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Στοιχειώδης λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Ἡ κυρία ἰδέα ἐκάστου ἀναγνώσματος. Τὰ προσιτὰ εἰς τοὺς μαθητὰς μέσα τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Χρωματισμός καὶ ἀπόδοσις πλήρης τοῦ νοήματος τῶν κειμένων διὰ τῆς ἀναγνώσεως. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Στοιχεῖα μετρικῆς, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγινωσκομένων ποιημάτων. Ρυθμός καὶ εἶδη αὐτοῦ. Μέτρα δισύλλαβα καὶ μέτρα τρισύλλαβα. Ὁ δεκαπεντασύλλαβος καὶ τὰ ἄλλα εἶδη τῶν ἱαμβικῶν στίχων καὶ οἱ τροχαῖοι στίχοι. Ἡ σύνθεσις τῶν στίχων. Στίχοι καὶ στροφὴ. Ἡ ὁμοιοκαταληξία. Ἡ πλήρης ὁμοιοκαταληξία καὶ ἡ συνηχησις. Ἡ σύνθεσις τῶν ποιημάτων (κατὰ στίχον δίστιχον, κατὰ στροφάς).

Σύντομοι πληροφορίες περὶ τοῦ βίου τῶν συγγραφέων τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι, ἀναφέρονται δὲ ἰδίως εἰς τὴν παιδικήν, τὴν σχολικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν, ὥς καὶ τὴν ἀγροτικὴν, τὴν ναυτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει ἐν γένει ζωὴν.

Διόρθωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἐκφώνησιν ὀρισμένων φθόγων καὶ καθόλου περὶ τὴν προφοράν. Ἐθισμός τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν, σαφεῖ, εὐχερῇ καὶ ἀπὸ γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς ἀποψεως ἀκριβῆ ἔκφρασιν.

Ἀποφυγὴ τῆς ἀναιτιολογήτου παρατακτικῆς συνδέσεως προτάσεων.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, ὅσα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορ-

φὴν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν. Τήρησις, εἰ δυνατόν, καὶ ἡμερολογίων ὁμαδικῶν ἢ τῆς τάξεως. Τὰ πρὸς ἔκθεσιν θέματα δύνανται νὰ εἶναι ἢ κοινὰ διὰ πάντας τοὺς μαθητὰς ἔξενρισκόμενα ἐν συνεργασίᾳ διδασκάλου καὶ μαθητῶν, ἢ ἀτομικά, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν τελευταίων. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν ὡς πρὸς τὴν συντακτικὴν πλοκὴν, εἰς τὴν ὀρθὴν στίξιν, εἰς τὴν συνένωσιν λογικῶς συνανηκουσῶν προτάσεων ἢ περιόδων εἰς παραγράφους, εἰς τὴν εὐρεσιν ὀρθῆς ἐπιγραφῆς κλπ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων διαρκὴς μελέτη τῆς προτάσεως καὶ τῆς περιόδου ἀπὸ γραμματικῆς, ὀρθογραφικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως. Ἐπίμονος παρακολούθησις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ εὐαναγνώστου τῆς γραφῆς, τῆς τηρήσεως περιθωρίου, τοῦ χωρισμοῦ εἰς παραγράφους κλπ.

Τάξις Β'.

1. (1) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων καὶ περιγραφῶν) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων ἰδίᾳ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τάξει.

Στοιχειώδης λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἔτι δέ: σύντομοι πληρο-

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἐδαφ. 1 τῆς Β' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων) διηγημάτων, διηγήσεων καὶ περιγραφῶν καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν θρησκευτικὴν, τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν νεοελληνικὴν ζωὴν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς κρατοῦντα ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ σχετιζομένων ἰδίως πρὸς τὰ γυναικεῖα διαφέροντα καὶ τὴν γυναικεῖαν φύσιν (Β.Δ. 16)25-1-1937).

φορίαί περί τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγιγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ιδίως τοῦ διήγηματος, τῆς περιγραφῆς, τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ).

Μετρική, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκομένων ποιημάτων. Ἐπανάληψις, συμπλήρωσις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει εὐρεθέντων ἐπὶ ἰαμβικῶν καὶ τροχαϊκῶν μέτρων. Τὰ περὶ τομῆς, συνιζήσεως καὶ χασμωδίας.

2. (1) Προφορικὰ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων τὰ ὅποια ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ σχολικὴν, τὴν κοινοτικήν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Ἐθισμὸς ἰδίως τῶν μαθητῶν εἰς τὸ νὰ ἐκλέγωσι καὶ ἐκθέτωσι τὰ οὐσιώδη καὶ μὴ ἐξέρχονται τοῦ θέματος τῶν.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, ὅσα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορφὴν μικρῶν διηγέσεων καὶ περιγραφῶν, ὡς καὶ ἐπιστολῶν, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει. Τήρησις εἰ δυνατόν καὶ ἀτομικῶν ἡμερολογίων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κυριολεξίαν, εἰς τὴν πυκνὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν πλεονασμῶν. Προσπάθεια αὐτῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων καὶ διὰ εἰς ἀπλοὺς δεκαπεντασυλλάβους στίχους.

Τάξις Γ'.

1. (2) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ παρ. 1 ἔδαφ. 2 τῆς Β' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: Προφορικὰ ἐκθέσεις τῶν μαθητριῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἐπέζησαν αἱ ἴδιοι, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν θρησκευτικὴν, τὴν κοινοτικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν νεοελληνικὴν ζωὴν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς κρατοῦντα ἦθη καὶ ἔθιμα, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει κλπ. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

(2) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἔδαφ. 1 τῆς Γ' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διδλίων πεζῶν (ιδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπικολλυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν θρησκευτικὴν, τὴν κοινοτικὴν καὶ κοινωνικὴν νεοελληνικὴν ζωὴν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς κρατοῦντα ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ σχετιζομένων ἰδίως πρὸς τὰ γυναικεῖα διαφέροντα καὶ τὴν γυναικεῖαν φύσιν. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ιδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων) καὶ ποητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ιδίως δὲ ἐπικολυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνώσμάτων. Γλωσσικῇ, λογικῇ καὶ πραγματικῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνικῇ ἐπεξεργασίᾳ τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθντέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς προτάσεως. Καλαισθητικῇ ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδὼν τοῦ λόγου (ἐκτενοῦς διηγήματος, ἐπικολυρικοῦ καὶ ἐπικοῦ ποιήματος κλπ.) καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων.

Μετρικῇ. Οἱ συνηθέστεροι τῶν ἱαμβικῶν στίχων (ὁ ἐνδεκασύλλαβος, δωδεκασύλλαβος καὶ ὁ τροχαϊκὸς δεκάσύλλαβος). Σὺγκρισις ἱαμβικοῦ καὶ τροχαϊκοῦ ρυθμοῦ. Οἱ στίχοι τοῦ τρισυλλάβου ρυθμοῦ (δακτυλικοί, ἀμφιτραχηνοί, ἀναπαιστικοί). Στίχοι μικτοί, στίχοι ἐλεύθεροι.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινόμενας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις (κοινὰ τῆς τάξεως ἢ ἀτομικὰ τῶν μαθητῶν).

Διηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοψίας. Περιγραφαὶ ἀντικειμένων, ἀνθρώπων, τοπίων, κτιρίων, καταστημάτων, ἐργοστασίων κλπ. κατόπιν ἀμέσου ἀντιλήψεως. Ἐπιστολαὶ ποιητικοῦ περιεχομένου. Ἀναμνήσεις ἐξ ἑορτῶν, ἐκδρομῶν, ταξιδίων κλπ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς περισυλλογῆς πληροφοριῶν καὶ γραπτῆς ἀνακοίνσεως αὐτῶν. Προσπάθειαι τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων.

Τάξις Δ'

1. (1) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ιδίως ἐκτενεστέρων δι-

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ παρ. 1 τοῦ ἔδαφ. 1 τῆς Δ' τάξεως τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς:

Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ιδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἐκλογῶν, ἐξ αὐτογραφίων, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ιδίως λυρικῶν) νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων, ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὴν κοινωνικὴν πατριωτικὴν καὶ ἐθνικὴν καθόλου ζωὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ σχετιζομένων ἰδίως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑλλάδος. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

ηγημάτων καὶ ἐκλογῶν ἐξ αὐτογραφῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ιδίως λυρικῶν ἢ νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων). Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημοδεδεστέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περφόρου, πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου.

Γλωσσική, λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ ὡς καὶ εἰς ζητήματα τῆς καθαρότητος τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Λογοτεχνική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὅρους τῶν ἀναγινωσκομένων πεζολόγων (πυκνόν, νευρώδες, ἀνθηρόν, ἅπλουν, ἐπιτηδευμένον, ἄτονον, πλαδαρόν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχοποικῆς.

2. Π ρ ο φ ο ρ ι κ αὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινόμενας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Ἀσκησις ἐπίσης τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διὰ συνεχοῦς λόγου ἐκθεσιν ἀτομικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν μὲ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων.

3. Γ ρ α π τ αὶ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδούς περιεχομένου κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τῆς τάξεως, ἢ ἐνὸς ἐκαστοῦ τῶν μαθητῶν, ιδίως δὲ περιλήψεις ἀγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν, ταξινομήσεις διδαχθέντος ὅλικου ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων, μικραὶ πραγματεῖαι ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ὁμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ε'.

1. Ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453—1830 (ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσική λογική πραγματική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Λογοτεχνική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Τὰ περὶ θεάτρων ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου καὶ τὸ νεοελληνικόν. Τὰ νεοελληνικά θεατρικὰ εἶδη. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτική ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453—1830. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων.

Μετρική. Εὗρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στιχουργικῆς ἐκάστου τῶν διδασκομένων ποιημάτων.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Μικραὶ διαλέξεις ὑπ' αὐτῶν. Ἡ τέχνη τῆς διαλέξεως.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει, ἔτι δὲ ἀναπτύξεις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων, κριτικαὶ ἔργων, ἀτομικῶς ἢ ὁμαδικῶς ἀναγνωσθέντων καὶ περιγραφαὶ καὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης.

Ποιητικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς νεοελληνικῆς ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι σήμερον καὶ τῆς ξένης πεζογραφίας καὶ ποιήσεως.

Γλωσσική, λογική καὶ πραγματική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

Λογοτεχνική έπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων.

4. ΛΑΤΙΝΙΚΑ (1)

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι:

α') Ἡ ἐπαρκὴς ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν

(1) Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Α.Ν. 2)2 Νοεμ. 1935 (Ἐφ. Κυβ. 519) τὸ μάθημα τῶν λατινικῶν ἔγινε ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1935—36 ὑποχρεωτικόν. Ἡ σχετικὴ διάταξις ἔχει ὡς ἐξῆς:

»Τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 4373 »περὶ διαρ-

Λατινικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι: 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶσιν εὐκόλῃ κείμενα ἀρχαίων Λατίνων συγγραφέων μετὰ λελογισμένης χρήσεως καὶ ειδικῶν βοηθημάτων καὶ 2) νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς διατυπώσεως τῶν νοημάτων των.

β') Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ ἐκτιμήσεως ἔργων τῶν κυριωτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Ρωμαϊκῆς λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὥραϊον, καὶ

γ') Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτιμήσις καὶ τῶν λοιπῶν, πλὴν τῆς Λογοτεχνίας, στοιχείων τοῦ Ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Τάξις Γ'.

1. Ἀναγνώσις καὶ ἐρμηνεία περιχοπῶν τοῦ ἐγκυκλομένου Λατινικοῦ Ἀναγνωστικοῦ. Βαθμιαία δι' αὐτῶν ἐξοικειώσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν Ρωμαϊκὸν βίον.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως ἐξετάσις τοῦ ὁμαλοῦ τυπικοῦ τῆς Λατινικῆς. Παράλληλισμός αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀντίστοιχον τυπικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερῇ χρῆσιν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τῆς Γραμματικῆς (π.χ. γυμνάσματα κλίσεως, γενόμενα κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ σχολείῳ καὶ διορθούμενα ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν αὐτῶν μαθητῶν, προφορικὴ ἢ γραπτὴ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἀντιστρόφως προτάσεων συντεθειμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἢ καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, σχετικῶν πρὸς τὰ ἐξετασθέντα μέρη τῆς Γραμματικῆς κλπ.).

ρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς: 1) Τὰ ἐν τοῖς γυμνασίοις διδασκόμενα μαθήματα εἶναι: 1) Ὀρθοκεντρικά, 2) Ἀρχαία Ἑλληνικά, 3) Νέα Ἑλληνικά, 4) Λατινικά, 5) Γαλλικὴ γλῶσσα, 6) Μαθηματικά — Κοσμογραφία, 7) Φυσικὴ Ἱστορία καὶ Χημεία, 8) Φιλοσοφικά, 9) Ἱστορία, 10) Γεωγραφία, 11) Ἱχθυογραφία, Καλλιγραφία καὶ Χειροτεχνία, 12) Μουσικὴ — Ὠδὴ, 13) Ὑγιεινὴ, 14) Γυμναστική».

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνώστου καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἐξετάσις τῶν συνηθεστέρων καὶ ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ἐρμηνείαν ὁμαλοῦ κειμένου ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς χρήσεως τῆς Ἀφαιρετικῆς, τῶν συνεθεστέρων προθέσεων καὶ τῶν συνηθεστέρων συνδέσμων.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ L'HOMONDE «URBIS ROMAE VIRI ILLUSTRÉS».

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνθεσις τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνης τοῦ βίου τοῦ ἐκάστοτε ἱστορουμένου ἀνδρός.

Ἐπανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων ἐν τῷ κειμένῳ.

Τάξις Δ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ τῶν βίων τοῦ Κορινθίου Νέπωνος μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, ἀπὸ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν «COMMENTARII DE BELLO CIVILI» τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ὡς τῶν κατὰ τὴν ἐν Φαρσάλους μάχην, βιβλ. γ' κεφ. 82—104) ἢ ἐκ τῆς τοῦ Κουρτίου Ρούφου «HISTORIA ALEXANDRI MAGNI MACEDONIS» βιβλ. III κεφ. 1, 2, 5, 7, 8, 10, 12 — βιβλ. IV κεφ. 7, 8, 15 — βιβλ. VI κεφ. 2 παρ. 1—8, βιβλ. VIII κεφ. 1 καὶ 2 παρ. 5—8, βιβλ. X κεφ. 5), ἔτι δὲ ἐνίων ἐκ τῶν μύθων τοῦ Φαίδρου.

Ποικίλη ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων τὸ μὲν πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνης τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, τὸ δὲ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων ἐκπολιτιστικῶν καὶ ἠθικῶν στοιχείων.

Ἀντιπαραβολὴ τῆς ἱστορίας τοῦ Κουρτίου Ρούφου, ἐφόσον ἀναγινώσκεται, πρὸς τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ τῶν μύθων τοῦ Φαίδρου πρὸς τοὺς Αἰσωπεύς.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας διὰ τῶν εἰδῶν τῆς Βιογραφίας καὶ τῶν Ἀπομνημονευμάτων.

Ἐπανάληψις διὰ καταλλήλων φράσεων τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ ταξινόμησις αὐτῶν καθ' ὁμάδας (ἀναφερομένας ἐν ποδ. εἰς τὴν πόλιν, τοὺς κατοικοῦντας, τὰ ἐπαγγέλματα αὐτῶν, τὸν στρατὸν κλπ. ὡς URBIS (ἄστυ), OPPIDUM (πόλις), PATRIA — INCOLAE, HOMINES, VIRI, FEMINAE, SENES κλπ.).

2. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως ἐξέτασις τοῦ ἀνωμάλου τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς μετὰ ποικίλων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν πρὸς ἐντύπωσιν καὶ εὐχερῇ χρῆσιν αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ τάξει.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς, ὡς τῆς χρήσεως τῶν πτώσεων ἐν γένει τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος, τῶν ἐγγλίσεων αὐτοῦ ἐν ἀνεξαρτήτῳ (ιδίως τῆς CONJUNCTIVUS) καὶ ἐν ἐξηρητημένῳ λόγῳ τοῦ ὑπτίου, τοῦ γερονδίου καὶ τοῦ γερονδιαζού.

Ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν: Α) πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ ὡς α'. προφορικῇ ἢ γραπτῇ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικόν, ἢ τὰν ἀπάλιν προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα, διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, β'. ὅμοιαι μεταφράσεις προτάσεων συντασσομένων ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν. Β) πρὸς ἐφαρμογὴν μειζόνων καὶ αὐτοτελῶν δεδιδαγμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὡς α' γραπτῇ ἐν τῷ σχολείῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικόν καὶ τὰν ἀπάλιν γυμνασμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμήμα καὶ ἄμεσος διόρθωσις αὐτῶν ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν, βοηθουμένων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, β'. γραπτῇ ἐν τῷ συνόλῳ μετάφρασις ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικόν καὶ τὰν ἀπάλιν δεδιδαγμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τὸ πρὸς ἐφαρμογὴν συντάκτικόν φαινόμενον).

Τάξις Ε'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α) ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἐκ τῶν ἐξῆς λόγων τοῦ Κικέρωνος: PRO ARCHIA POETA, IN CATILINAM III ἢ IV, PRO MARCELLO. PRO LIGARIO. β) ὁλίγων ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος (AD FAMILIARES II, 4, 5, 6 — IV, XIV, 2, AD ALLICUM III, 7—V, 15—Vñ, 9—VII, 9—XIII, 52—XIV, 10—XVI 4) μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωστρομένων λόγων τοῦ Κικέρωνος ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν λόγων τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων. Ὁ Κικέρων ὡς ῥήτωρ. Σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ῥήτορας.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος πρὸς σχηματισμὸν ἀπλῆς καὶ σαφοῦς ἐννοίας τοῦ λογοτεχνικοῦ εἵδους τῆς ἐπιστολῆς.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν Μεταμορφώσεων τοῦ Ὀβιδίου (ὡς τῶν κατὰ τὸν Φαέθωνα (II, 1—360) ἢ τῶν κατὰ τὴν Νιόβην (VI 146—312) κλπ.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων μερῶν ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν. Ὁ Ὀβίδιος ὡς ἐπικός ποιητής. Τὸ εἶδος τῆς ἐπικῆς τοῦ ποιήσεως.

Σύντομος ἐξέτασις ἐκ τῆς Λατινικῆς Μετρικῆς τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ᾄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκάστοτε ἐρμηνευομένου μέρους.

2. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων συμπληρώσεις τοῦ συντακτικοῦ. Συχνὴ ἐπισκόπησις ομάδος ὁμοειδῶν συντακτικῶν φαινομένων τῆς Λατινικῆς γλώσσης, σύγκρισις τούτων πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς καταδειξὶν τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν (π.χ. τῆς Γενικῆς ἀπολύτου. Αἰτιατικῆς ἀπολύτου, τῆς ἀπορροίας τοῦ ἐξηρητημένου λόγου ἐκ τοῦ ἀνεξαατήτου κλπ.). Παραλληλισμὸς ἰδίως τῆς ἐν ταῖς δύο κλασσικαῖς γλώσσαις χρήσεως τῆς Ὑποτακτικῆς ἐν τῷ ἐξηρητημένῳ λόγῳ καὶ διασάφησις τῆς βασικῆς ἐν ταύτῃ διαφορᾶς τῶν γλωσσῶν τούτων (COSECUTIO TEMPORUM) Ἡ προσεκτικὴ ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τῆς Λατινικῆς γλώσσης καὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τῶν καθέκαστον συντακτικῶν φαινομένων αὐτῆς πρὸς τὴν λογικὴν παράστασιν τῶν νοημάτων. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικὸν καὶ τὰν ἀπάλιν πρὸς βαθεῖαν καὶ πλήρη κατανόησιν τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν τῶν δύο γλωσσῶν.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῆς Αἰνείας τοῦ Οὐδεργιλίου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ Β'. διβλίου τοῦ AD MARCUM FILIUM OFFICIIIS (Κεφ. 1, 2, 6, 7, 8, 9—14, 15—24) ἢ τοῦ SOMNII SCIPIONIS τοῦ

Κικέρωνος ἢ κατ' ἐκλογὴν μερῶν ἐκ τῶν πρώτων βιβλίων τοῦ Λιβίου ἀναφερομένων εἰς τὴν διαγραφὴν καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μεγάλων προσωπικοτήτων καὶ σπουδαίων γεγονότων.

Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὁδῶν τινῶν τοῦ Ὁρατίου (π.χ. ἐκ τῶν I, 1, 3, 6, 10, 13, 14, 21, 22, 37, II, 1, 7, III, 8, 13, 25, 30).

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων συγγραφέων ἀνόλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Οὐεργίλος καὶ Ὅμηρος. Ὁ Κικέρων ὡς φιλοσοφικὸς συγγραφεὺς. Ὁ Λίβιος ὡς ἱστορικὸς. Ἡ λυρική ποίησις τοῦ Ὁρατίου.

Γλωσσικὴ διδασκαλία καὶ γλωσσικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

5. ΓΑΛΛΙΚΑ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Γαλλικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἐπαρκὴς ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι ἐν τέλει 1) νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ἱκανὴν εὐχέρειαν, εἷς τε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν γραπτὴν χρῆσιν αὐτῆς, 2) νὰ δύνανται νὰ κατανοοῦν εὐκόλῃ Γαλλικὰ κείμενα ἄνευ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς.

β) Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικῶς ὥρατον, καὶ

γ) Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν.

Τάξις Α'.

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων, ἐξαχθεϊσῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία. α') φράσεων καὶ ἀπλοστίτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας ἀναφερομένων εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν ὅλην σχολικὴν ζωὴν, καὶ

6') Σχετικῶς πρὸς τὴν ὕλην ταύτην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

3. Τὰ πρὸς σχηματισμὸν ἀπλουστάτων φράσεων ἀπαραιτήτα ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς (ἄρθρον, ὄνομα, τὰ μᾶλλον εὐχρηστα ῥήματα εἰς τὸν ἐνεστώτα, ἀριθμητικά, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμίαι) καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν, ἐξαγομένα ἐκ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνουσίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενα.

5. Ἀσκήσις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν α') δι' ἀντιγραφῆς κατ' οἶκον, β') διὰ γραφῆς καθ' ὑπαγόρευσιν, γ') διὰ τῆς γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς δεδομένας ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενα, δ') ἀπλούστατα θέματα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν (στηριζόμενα ἐπὶ τῶν δεδογμένων) πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν κτηθεισῶν λεξιλογικῶν, γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν γνώσεων.

Τάξις Β'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία: α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἢ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν οἰκιακὴν ζωὴν ὥς καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωμένων νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησις, συμπληρώσις, ταξινόμησις τῶν προκτηθεισῶν γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχρηστών ρηματικῶν τύπων (παρατατικός, μέλλων, ἱστορικός ἀόριστος, παρακείμενος). Ἐπίθετα, ἐπιρρήματα. Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων διδασκαλία τῶν συντακτικῶν φαινομένων ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν.

3. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὥς ἐν τῇ Α' τάξει.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν, ὥς ἐν τῇ Α' τάξει, ἔτι δὲ α') δι' ἐγγράφου ἀποδόσεως ἀναγνωσθείσης ὕλης καὶ β') διὰ γραπτῶν κατὰ δεκαπενθήμερον μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν ἐκ τῶν γυμνασμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν κατ' αὐτὸ διδασχθεῖσαν ὕλην.

Κείμενα: Διάφορα ὁμαλὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ παιδιοῦ. Μῦθοι, περιγραφαί, ἀφηγήσεις, παροιμίαι, ἀνάλογα ποιήματα.

Τάξις Γ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α') περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῶν εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικὴν, συγγεινῶνιαν, πνευματικὴν καὶ λοιπὴν) καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὧν ἱκανὰ δύνανται νὰ ἔχουν ὡς τοπικὴν βάσιν τὴν Γαλλίαν.

Τὰ πραγματικοῦ περιεχομένου ἀναγνώσματα θὰ ὑποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τῶν λογοτεχνικῶν τοιούτων. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησις τῶν διδασκέντων. Συμπλήρωσις τοῦ ἀνωμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ Παράγωγα καὶ Σύνθετα. Ἐγκλίσεις. Χρήσις τῶν χρόνων. Ἀπαρέμφατον, ἐνεργητικὴ μετοχή, παθητικὴ μετοχή. Μεταβατικά, ἀμετάβατα, αὐτοπαθῆ, ἀπρόσωπα ῥήματα.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὥς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν: α') δι' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, β') διὰ διαφόρων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδασκέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ') δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τὰνάπαλιν καὶ δ') δι' ἐγγράφων συνθέσεων ποιητικοῦ περιεχομένου.

Τάξις Δ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἱστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν. Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελίαι ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χοῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία, χρόνων καὶ ἐγκλίσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

3. Ἀσκήσις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ I' τάξει.

Τάξις Ε'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν προϊόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας (ὡς μικρῶν διηγημάτων τῶν VOLTAIRE, P. FEVAL, E. ABOUT, TONT REVILLON, A. THEURIET, A. DAUDET, G. DE MAUPASSANT, F. COPPEE, A. FRANCE κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων, ὡς ἐκ τῆς ATALA ἢ τοῦ DERNIER DES ABENCERAGES τοῦ CHATEAUBRIAND, ἐκ τῆς COLOMBA τοῦ P. MERIMEE, τῶν CONTEMPLATIONS τοῦ V. HUGO κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων RONSARD, MALHERBE, BOILEAU, LAFONTAINE, A. CHENIER, BERANGER, LAMARINE DE VIGNY, V. HUGO κλπ. ἐνὸς δράματος τοῦ Κορινθίου ἢ τοῦ Ρακίνα ὅλου ἢ κατὰ τὰς κυριώτερας σκηνάς.

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσεις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασσικῶν καὶ κατὰδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπ' αὐτούς. Κατάδειξις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας Γαλλικῆς Λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν. Ἐξαγωγή στοιχείων τοῦ νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰδειξις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

2. Συμπλήρωσις τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγιγνωσκομένων λογοτεχνημάτων. Ἰδιωματικά ἐκφοραί, παροιμίαι καὶ συνώνυμα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς κατὰδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικῇ ἐξηγησίᾳ αὐτῶν.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. π

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐξηγησίαι τεμαζίων τοιούτων, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεθοδικωτέρα γνώσις καὶ διδασκαλία τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων:

Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀναγνωστικά ἐξ ἀποσπασμάτων ἢ αὐτοτελῶν ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων ἢ ποιημάτων καταλλήλως συντεθειμένα ἐκ τῶν CORNEILLE καὶ RACINE, MOLIERE, LAFONTAINE, SAINTE BEUV, A. FRANCE, BRUNETIERE, TAINÉ, BOSSUET, DESCARTES, VOLTAIRE, PASCAL, ROUSSEAU, MONTAIGNE, MICHELET, MONTESQUIEU, SEVIGNE, MIRABEAU, STENDHAL, PALZAK, FLAUBER, V. HUGO, VERLAINE, VERHAREN, FABRE, ROMAIN ROLLAND E.T.C. Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν περὶ Γαλλικῆς λογοτεχνίας μελετῶν τῶν G. PARIS καὶ BÉDIET.

Συστηματικωτέρα σύγκρισις τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας πρὸς τὴν Νεοελληνικὴν καὶ ἔλεγχος τῆς ἐπιδράσεως τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς δευτέρας.

6. ΙΣΤΟΡΙΑ.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας εἶναι :

α') Ἡ μόρφωσις τῆς ἱστορικῆς σκέψεως τῶν μαθητῶν ἥτοι τῆς ἱκανότητος, ὅπως ἀντιλαμβάνονται ἐκαστὴν μὲν ἐποχὴν τῆς ζωῆς ἐνὸς λαοῦ ὡς σταθμὸν ἐξελέξεώς του ἐκ τῆς προηγουμένης διὰ τὴν μέλλουσαν, ἐκάστην δὲ ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὡς συνεχομένην αἰτιωδῶς πρὸς τὰς λοιπὰς, πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων λαῶν, μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν ἀντιληφθῶν καὶ τὸ παρὸν διὰ τοῦ παρελθόντος ὡς σταθμὸν προσπαθείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς περαιτέρω ἐξέλιξιν, β') ἡ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα κατανόησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐξελέξεως τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς συνεχομένης πρὸς αὐτὴν ἱστορίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἰδίως δὲ ἡ κατανόησις τῆς ἐξελέξεως τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ γ') ἡ διὰ τῆς προσηκούσης ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκτιμήσεως τῆς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίως ἔθνους καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν συντελεσθείσης ἐργασίας εἰς τὰ διάφορα πεδία τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάπτυξις 1) τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ ποικίλα εἶδη τῶν συμφερόντων τῶν, τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τῶν ποικίλων ἐκφάνσεων τοῦ ἠθικοῦ, 2) ὅλως ἰδιαίτερος τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἐκπολιτιστικά της ἰδεώδη καὶ τῆς ἐφέσεως, ὅπως, ἐν σαφῇ ἐπιγνώσει τῶν πρὸς αὐτὴν πολιτειακῶν ὑποχρεώσεων τῶν, συμμετάσχον ἐνεργῶς εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας κατευθυνομένην κοινὴν ὅλων τῶν πολιτῶν της, ἐργασίαν, ἡ ὁποία οὐχ' ἦττον θὰ δίδῃ τὴν προσηκουσαν σημασίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν τῶν ξένων ἐθνῶν καὶ τῶν προηγηθεῖσων ἐποχῶν, μῆτε ὑποτιμῶσα μῆτε ὑπερτιμῶσα αὐτήν.

Τάξις Α'.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἱστορίαν (διαίρεσις ἱστορίας προῖστορία καὶ κυρίως ἱστορία. Πηγαὶ καὶ βοηθήματα τῆς ἱστορίας).

Προῖστορικὴ Ἑλλὰς. (Πελασγοὶ ἢ Προέλληνες,

Κοῖτες, Κυζιάδιοι, Μηχυναῖοι. Ἡ ἐμφάνισις τῶν ἐλληνικῶν φυλῶν καὶ αἱ ἰδρυθεῖσαι ἐπ' αὐτῶν πολιτεῖαι). Ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τῶν πρώτων Ἑλλήνων μέχρι τῆς λεγομένης καθόδου τῶν Δωριέων. Οἱ περὶ τῶν θεῶν καὶ ἡρώων μῦθοι τῶν Ἑλλήνων. Τρώες. Τρωϊκὸς πόλεμος.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων μέχρι τῶν μηδικῶν χρόνων.

Τάξις Β'.

Σύντομος ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἀσυρίων, Βαβυλωνίων, Μήδων, Περσῶν, Φοινίκων καὶ Ἑβραίων).

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν μηδικῶν πολέμων μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Τάξις Γ'.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐλληνιστικῶν πολιτειῶν.

Προῖστορία τῆς Εὐρώπης.

Ρωμαϊκὴ ἱστορία μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τάξις Δ'.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τάξις Δ'.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, ἐνδεχόμενον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Τάξις Ε'.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Τάξεις ΣΤ'.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐκτενέστερον ἐκτιθεμένης τῆς ἀπὸ τοῦ 1821 ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἐκτενῶς δέ πως καὶ τῆς τῶν γειτόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῶν περιόδων τῆς ἱστορίας καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Σημείωσις: (1) Ἐν ἐκάστῃ τάξει διδάσκονται κυρίως τὰ σπουδαιότατα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν.

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ (2)

Τάξεις ΣΤ'. — Ὡρα 1.

Σκοπὸς καὶ ὠφέλεια τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου. Γένεσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Τὸ Ἑννοιαί, σκοπὸς καὶ στοιχεῖα τῆς πολιτείας. Ἑννοια καὶ στοιχεῖα τοῦ ἔθνους. Εἶδη τῆς πολιτείας. Τριχοτομία τῆς πολιτείας. Ἑννοια τοῦ πολιτεύματος καὶ διαίρεσις τῶν πολιτευμάτων κατ' Ἀριστοτέλην. Τὰ σύγχρονα πολιτεύματα.

Ἑλληνικὴ πολιτεία. Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐκτελεστικὴ, νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἀρμοδιότης τῶν Ὑπουργείων. Συμβούλια. Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος. Δήμοι καὶ Κοινότητες. Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι.

Κοινωνία τῶν ἔθνων καὶ ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος.

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ἡ ἐν τέλει τοῦ προγράμματος τῆς Ἱστορίας Σημείωσις τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Σημείωσις. Ἐν ἐκάστῃ τάξει διδάσκονται κυρίως τὰ σπουδαιότατα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν, ἐξαιρουμένης ἰδίᾳ τῆς θέσεως τῆς γυναίκος ἐν τῇ σχετικῇ ἐκδοχῇ καὶ τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

(2). Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ὁλόκληρος ἡ παράγραφος ἡ ἀφορώσα τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγωγῆς τοῦ πολίτου ἐν τῇ ΣΤ' τάξει διαγράφεται. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

Πατρίς, σημαία, ὁ Ἑθνικὸς Ὕμνος, Ἑθνικὴ ἑορτὴ καὶ ἑθνικαὶ ἐπέτειοι. Καθήμενα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

7. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθηματικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν, 1) εἰς τὴν ἀσφαλῆ, εὐκόλῳ καὶ ταχείᾳ ἐκτέλεισιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μὲ διάφορα εἶδη ἀριθμῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ιδιοτήτων τῶν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεών τῶν καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἐξαρτήσεως τῶν μεταβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστερας κατανοήσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων τοῦ περιβάλλοντος διὰ τοῦ μαθηματικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς μορφῆς, τῶν διαστάσεων, τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἐννόμων αὐτῶν σχέσεων.

β) Ἡ ἐξοικεῖσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύνειν καὶ εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκρίβειαν, τάξιν καὶ ἀντικειμενικότητα, ὡς καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας καὶ βραχύτητος διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων καί,

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόρφωσις τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἡ Μαθηματικὴ εἶναι αὐτοτελὴς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελέσασα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιωτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ βοηθήσασα τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Κοσμογραφίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν οὐρανίων σωμάτων καθ' ἑαυτὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλα σχέσεσι, ὡς καὶ τῶν διεπόντων τὰς σχέσεις ταύτας σταθερῶν καὶ ἀπαράβατων νόμων.

Τάξις Α'.

1. Ἀριθμητικὴ. Ἐπανάληψις μετὰ βαθυτέρας ἐξετάσεως καὶ ἐπέκτασις τῶν γνώσεων περὶ τῶν πράξεων ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων.

Συντομίαι καὶ δοκιμαὶ τῶν πράξεων. Συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Αἱ θεμελιωδέστεραι ιδιότητες τῶν ἀκεραίων μέ ἀφειρητρίαν κατάλληλα προβλήματα συγκεκριμένης φύσεως. Ἐφαρμογαὶ αὐτῶν εἰς τὰς συντομίας τῶν πράξεων καὶ τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμόν.

Γινόμενον πολλῶν παραγόντων. Δυνάμεις, ἔννοια καὶ θεμελιώδεις ιδιότητες αὐτῶν. Διααιρετότης. Χαρακτηρεῖς διααιρετότητος διὰ 2, 5, 3, 9, 4, 25, 8, 125, 12, 100, κλπ. Πρῶτοι καὶ σύνθετοι ἀριθμοὶ Μέγιστος κοινὸς διααιρετής καὶ ἐλάχιστον κοινὸν πολλαπλάσιον ἀριθμῶν.

Κλασματικοὶ ἀριθμοὶ. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων.

Σύνθετα κλάσματα. Λύσεις προβλημάτων διὰ τῆς μονάδος.

Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογιμοῦ.

Γενίκευσις τῶν προβλημάτων διὰ τῆς παραστάσεως τιμῶν τῶν διαφόρων ποσῶν διὰ γραμμῶν καὶ λύσις τοιοῦτων προβλημάτων. Ἀριθμητικοὶ τύποι.

Δεκαδικὰ κλάσματα καὶ δεκαδικοὶ ἀριθμοὶ. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογιμοῦ. Τροπὴ κλασμάτων εἰς δεκαδικοὺς ἀριθμοὺς. Περιοδικὰ δεκαδικὰ κλάσματα καὶ τροπὴ αὐτῶν εἰς κοινὰ.

Ἐννοια τῆς ρίζης. Πρακτικὴ εὗρεσις τῆς τετραγωνικῆς ρίζης.

Μονάδες διαφόρων ποσῶν, πολλαπλάσια καὶ ὑποπολλαπλάσια τῶν διαφόρων μονάδων. Μετρικὸν σύστημα τῆς πατρίδος. Μετρικὰ συστήματα τῶν σπουδαιοτέρων χωρῶν.

Συμμιγεῖς ἀριθμοὶ. Τροπὴ αὐτῶν εἰς μονάδας μᾶς τάξεως τῶν, τροπὴ συγκεκριμένων ἀριθμῶν εἰς συμμιγεῖς. Πράξεις ἐπὶ τῶν συμμιγῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογιμοῦ.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης δεδιδασμένης ὕλης ποικίλου περιεχομένου, ἀναγομένου εἰς τὸν κύκλον τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποκομίσει ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ζωῆς τῶν καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων.

2. Πρακτικὴ Γεωμετρία. Ἐποπτικὴ ἐξέτασις ἀπλουστερῶν γεωμετρικῶν στερεῶν. Τὰ κυριώτερα ἐπίπεδα σχήματα (γραμμαὶ — γωνίαι, ἐκθύγραμμα σχή-

ματα, κύκλος), ιδιότητες αὐτῶν ὅλως πρακτικῶς ἀποδεικνύμεναι. Ἀπλούστατα γεωμετρικὰ προβλήματα κατασκευῆς διὰ κανόνος, γνώμονος καὶ διαβήτην.

Κλίμαξ. Μεταφορὰ εὐθυγράμμων σχημάτων ἐπὶ χάρτου. (Ὅμοια εὐθύγραμμα σχήματα).

Τάξις Β'.

1. Ἀριθμητικὴ. Λόγοι καὶ ἀναλογίαι. Αἱ κυριώτεραι τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν.

Ἀπλὴ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν.

Προβλήματα τῶν ποσοστῶν, τοῦ τόκου, τῆς ἐταιρείας, τῆς μίξεως, τοῦ μέσου ὄρου καὶ τοῦ μερισμοῦ εἰς μέρος ἀνάλογα.

Λύσεις προβλημάτων δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Ἀσκήσεις εἰς τὴν γενικοποίησιν καὶ ἐκφρασίν τῶν κανόνων διὰ γραμμῶν.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης, ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἐπὶ δὲ καὶ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ κρατικοῦ βίου, ἐνέχοντα στοιχεῖα κοινωνικῆς μορφώσεως (π.χ. προϋπολογισμοῦ κοινότητος — σχολικῆς ἐπιτροπῆς, Τραπεζῶν, Ταμείου Ἀσφαλείας Χαρτοσήμου, Ταμιευτηρίων).

Αἱ κυριώτεραι τῶν ιδιοτήτων ἰσότητος καὶ ἀνισότητος, προσθέσεως ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως τῶν ἀκεραίων καὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν, θεωρητικῶς πὺς ἐξεταζόμεναι. Λόγος δύο ποσῶν καὶ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν λόγον τῶν ἀριθμῶν τῶν παριστῶντων τὰ μεγέθη τῶν ποσῶν τούτων, αἱ κυριώτεραι τῶν ιδιοτήτων τῶν ἀναλογιῶν θεωρητικῶς ἐξεταζόμεναι.

2. Πρακτικαὶ Γεωμετρίαι. α) Ἀπλούσταται γεωμετρικὰ κατασκευαὶ διὰ τοῦ κανόνος, τοῦ γνώμονος καὶ τοῦ διαβήτην.

β) Μέτρησις τῶν εὐθυγράμμων σχημάτων.

γ) Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν γεωμετρικῶν στερεῶν (κύβου — πρίσματος — πυραμίδος — κυλίνδρου — σφαίρας). Μέτρησις αὐτῶν.

γ) Κατασκευὴ ἐκ χαρτονίου τῶν ἀπλουστάτων γεωμετρικῶν σχημάτων ἐπιπέδων καὶ στερεῶν.

Τάξις Γ'.

1. Ἀλγεβρα. Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀλγέβρας (χορηγίας γραμμῶν ὡς ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν.

Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις. Εἶδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Αἰσθητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως.

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ. Ἰσοδύναμοι ἐξισώσεις, τρόποι εὐρέσεως ἐξισώσεως ἰσοδύναμον πρὸς δοθεῖσαν. Λύσεις ἐξισώσεως α' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον καὶ διερευνήσις αὐτῆς. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις συναρτήσεως $y = ax + b$. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὔρεσις ἰσοδύναμον συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερευνήσις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὔρεσις ἰσοδύναμον συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερευνήσις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ δύο ἄγνωστους καὶ γραφικὴ λύσις τούτων. Λύσις ἀνισοτήτων α' βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον καὶ διερευνήσις αὐτῆς.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Εἶδη γραμμῶν (εὐθεῖα, τεθλασμένη, καμπύλη, μικτή) καὶ ιδιότητες εὐθείας. Κανὼν καὶ χοῆσις αὐτοῦ. Ἐπιφάνεια καὶ εἶδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυριότερα γραμμὰ αὐτοῦ. Διαβήτη καὶ χοῆσις αὐτοῦ. Γωνία. Διάφορα εἶδη αὐτῆς. Γνώμων, μοιρογνωμόνιον, χοῆσις αὐτῶν. Κάθετοι καὶ πλάγιοι πρὸς ἀλλήλας εὐθεῖαι. Παράλληλοι εὐθεῖαι. Γνωρίσματα παραλληλότητος εὐθειῶν καὶ ιδιότητες παραλλήλων. Εὐθύγραμμα σχήματα. Εἶδη τριγώνων.

Περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων. Ἀθροισμα γωνιῶν τριγώνων καὶ πολυγώνων. Εἶδη τετραπλευρῶν καὶ ιδιότητες τούτων. Θέσεις εὐθείας καὶ περιφερείας, χορδαί, τόξα καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Γινόμενον μεγέθους ἐπὶ ἀριθμῶν. Ἰδιότητες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπίκεντροι καὶ ἐγγεγραμμένοι γωνία καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσεις δύο περιφερειῶν. Γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν διδασθέντων.

Τάξις Δ'.

1. Ἀλγεβρα. Λύσεις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων με ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Προβλήματα, ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν, παραστάσεις τῶν ριζῶν ὡς δυνάμεων καὶ ἀντιστρόφως. Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικοὶ καὶ μιγάδες ἀριθμοί. Ἀσκήσεις. Λύσεις δευτεροβαθμίων ἐξισώσεως με ἓνα ἄγνωστον. Προβλήματα.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Σημεῖα εὐθείας, ὧν α' ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων τεμνουσῶν δοθείσης εὐθείας καὶ ιδιότητες παραλλήλων τεμνομένων ὑπὸ εὐθειῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀγομένων. Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα, περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων, ιδιότητες ὁμοίων πολυγώνων, σχέσις περιμέτρων ὁμοίων πολυγώνων. Μετοικαὶ σχέσεις πλευρῶν ὀρθογωνίων τριγώνων. (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα. Ἰδιότητες τομνουσῶν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν γωνίαν τριγώνου. τεμνουσῶν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν γωνίαν τριγώνου. Ἔυρεσις σημείων ἀρμονικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κανονικὰ πολύγωνα.

Μέτρησις περιφερείας. Ἐμβαδὰ εὐθυγράμμων σχημάτων. Σχέσις ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγώνων, ἐμβαδὸν κύκλου.

Τάξις Ε'.

1. Ἀλγεβρα. Διερεύνησις τύπου λύσεως δευτεροβαθμίων ἐξισώσεων. Ἀθροισμα τῶν ριζῶν τῆς $ax^2+bx+\gamma = \psi$ καὶ γινόμενον αὐτῶν, διακρίσις ἐκ τῶν παραμέτρων τῆς $ax^2+bx+\gamma = \psi$ τοῦ εἶδους τῶν ριζῶν. Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου τοῦ Βου βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσῃ τῶν ριζῶν αὐτοῦ. Σπουδὴ τοῦ τριωνύμου τοῦ Β' βαθμοῦ καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ διὰ πραγματικὰς τιμὰς τοῦ Χ. Ἀνισότητες β' βαθμοῦ. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi = ax^2+bx+\gamma$. Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως,

$\psi = \frac{ax+b}{a'x+b'}$ καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῆς. Λιτερά-

γωνία ἀντίστροφοι καὶ διώνυμοι ἐξισώσεις. Συστήματα ἐξισώσεων Βου καὶ ἀνωτέρου βαθμοῦ. Ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαὶ πρόοδοι. Θεωρία τῶν λογαριθμῶν καὶ χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικά καὶ λογαριθμικά ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικά συστήματα. Ἀνατολισμός, καὶ καταθέσεις, χρεωλύσια. Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς στερεομετρίας).

Ἐπίπεδον καὶ εὐθεία. Προσδιορισμός ἐπιπέδου. Τομὴ ἐπιπέδου καὶ εὐθείας, τομὴ δύο ἐπιπέδων. Παραλληλότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κάθετος καὶ πλάγαι ἐκ σημείου ἐπὶ ἐπίπεδον καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον. Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ τρίτου, ιδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Διεδρὸν γωνία, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι.

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδοῦ ἐπιπέδου σχήματος καὶ τῆς προβολῆς του.

Σύμμετρία πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον. Στερεαὶ γωνία. Σχέσεις ἑδρας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅριον ἄθροίσματος ἑδρῶν στερεᾶς γωνίας. Παραπληρωματικά καὶ συμμετρικά τριέδροι. Περίπτωσις ἰσότητος ἢ σύμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομαὶ στερεῶν γωνιῶν ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Τάξις ΣΤ'.

Α'. Τριγωνομετρία, Στερεομετρία καὶ Ἄλγεβρα, ὧραι 4 καθ' ἑβδομάδα.

1. Τριγωνομετρία. Σκοπὸς αὐτῆς. Σχέσις τῆς Τριγωνομετρίας πρὸς τὴν Ἄλγεβραν καὶ τὴν Γεωμετρίαν καὶ ἀξία αὐτῆς. Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τόξου καὶ γωνίας, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξων ἀντιθέτων, συμπληρωματικῶν, παραπληρωματικῶν, διαφερόντων κατὰ 90°, κατὰ 180° ἐχόντων ἄθροισμα 270°, 360°, διαφερόντων κατὰ 270°, καὶ 360°. Εὔρεσις τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ ἄθροίσματος καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τόξων συναρτήσει τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν τό-

ξων τούτων. Σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου πρὸς, τοὺς τοῦ διπλασίου τόξου καὶ τοῦ ἡμίσεος τόξου, εὗρεσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου, συναρτήσῃ τῆς ἐφαπτομένης τοῦ ἡμίσεος τόξου. Μετασχηματισμὸς τοῦ ἀθροίσματος καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν εἰς γινόμενον καὶ ἀντιστρόφως. Λογάριθμοι τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν καὶ χρήσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν. Λύσις ἀπλῶν τριγωνομετρικῶν ἐξισώσεων. Σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου. Ἐπίλυσις τριγώνων.

2. Στερεομετρία. Πολύεδρα, εἶδη αὐτῶν καὶ ἰδιότητές τῶν. Ὅμοια πολύεδρα. Σφαῖραι, μικροὶ καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πόλοι κύκλου σφαίρας καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Θέσεις εὐθείας καὶ ἐπιπέδου πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν σφαίρας. Ὅγοι πολυέδρων, σχέσεις ὄγκων ὁμοίων πολυέδρων. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς, ἐμβαδὰ κυρτῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ ὄγκοι τῶν. Κῶνος καὶ κύλινδρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαῖραν.

3. Ἀλγεβρα. Ὅρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικῆ σημασία αὐτῆς. Παράγωγοι ἀθροίσματος, γινομένου, πηλίκου, δυνάμεως καὶ ρίζης. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ἀπλουστάτων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

Β'. Στοιχεῖα Κοσμογραφίας ὥρα 1 καθ' ἑβδομάδα. Κοπερνίκιον σύστημα.

Ὁ ἥλιος. Κηλίδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφή του περὶ ἄξονα, σχῆμα καὶ διαστάσεις του. Ἀπόστασις του ἐκ τῆς γῆς. Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῆς φυσικῆς του καταστάσεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν πλανητῶν.

Ἡ γῆ. Σχῆμα καὶ διαστάσεις της. Περιστροφή της περὶ ἄξονα, ἡμέρα καὶ νύξ. Πόλοι, ἰσημερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι, μῆκος καὶ πλάτος τόπου τινός. Περιστροφή της περὶ τὸν ἥλιον, ἐποχὰι τοῦ ἔτους.

Ἡ σελήνη. Αἱ κινήσεις της. Τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστάσεις της. Αἱ φάσεις της. Ἡ φυσικὴ σύστασις της.

Κομῆται, διάττοντες, βολίδες.

Ἀστέρες, νεφελώματα, Γαλαξίας.

8. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς φύσεως ὡς ἐνιαίαν, εὐτάκτον καὶ ὑπὸ σταθερῶν νόμων διαπομένου ὅλου καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανοήσεως ταύτης ἐξοικειώσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεῦνης τῆς φύσεως.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς φύσεως στηριζομένη χρησιμοποίησις αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐκτελέσεως ἐν τῇ φύσει σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ φύσει ἀνθρωπίνην ἐργασίαν, καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς φύσεως ἐνίσχυσις τοῦ ὁρσезευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, τῆς πρὸς τὴν φύσιν ἀγάπης καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

1. Φυσικὴ — Χημεία μετὰ στοιχείων Ὀρυκτολογίας.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι:

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ὡς καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο οἰκειώσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεῦνης τῶν ἐν λόγῳ φαινομένων.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν φυσικῶν καὶ νημικῶν νόμων στηριζομένη χρησιμοποίησις τῶν φυσικῶν δυνάμεων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῶν διεπόντων τὴν φύσιν χημικῶν καὶ φυσικῶν νόμων ἐνίσχυσις τῆς λοιπῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν.

α) Κατώτερος κύκλος.

Εἰδικοὶ σκοποὶ τοῦ κατωτέρου κύκλου εἶναι:

α') Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν ἀπλουστερῶν καὶ συνηθεστέρων εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῶν ὁποίων ἡ γνώσις εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὕλης τῶν Βιολογι-

κῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανόησεως ταύτης εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς παρατήρησεως καὶ τοῦ πειράματος βασίζοντον τρόπον τῆς ἐρεῦνης τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῆς ἐξακριβώσεως τῶν διεπουσῶν αὐτὰ αἰτιῶδων σχέσεων καὶ τῆς συμπεριλήψεως τῶν σχέσεων τούτων εἰς σταθεροὺς νόμους, καὶ

β') Ἡ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἀπλῶν ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ. (1).

Τάξις Α'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς: Αἱ στοιχειώδεις καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὕλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς γεωγραφίας ὥς καὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς γνώσεις. Ἐκ τῆς μηχανικῆς, τῆς βαρύτητος, τῆς ἔδρουστατικῆς, τῆς ἀεροστατικῆς, τοῦ θερμοαντικυνοῦ καὶ ὀπτικῆς, τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ ἡλεκτρισμοῦ.

2. Ἐκ τῆς Χημείας καὶ Ὀρυκτολογίας. Αἱ στοιχειώδεις καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὕλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς γεωγραφίας, ὥς καὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς γνώσεις τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος, τῶν ὀξέων, βάσεων καὶ ἀλάτων, τῶν στοιχείων τῆς λιθοσφαίρας τῆς γῆς καὶ τῶν ὀργανικῶν ἐνώσεων καὶ ἐποπτικῇ ἐξέτασις τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀπαντώντων καὶ ἐχόντων σημασίαν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ὀρυκτῶν ἐν συναφεῖᾳ ἐκίστοτε πρὸς τὰς σχετικὰς χημικὰς ἐνώσεις.

β) Ἀνώτερος κύκλος.

Εἰδικοὶ σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ κύκλου τούτου εἶναι:

α') Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν βαθεῖα καὶ συστηματικὴ κατανόησις τῶν σπουδαιότερων φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανόησεως ταύτης πλήρης ἐξοικείωσις αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον τῆς ἐρεῦνης ἐν τῇ Φυσικῇ

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Κατωτέρου κύκλου τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας προσθετέα ἡ σημείωσις:

Σημείωσις.— Συνεχῆς ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἀπλὰς ἐφαρμογὰς τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ. (Β.Δ. 16)25-1-1935).

καὶ Χημεία καὶ β') ἡ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας καὶ ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ καὶ Τεχνολογίᾳ. (1).

Τάξις Ε'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς: Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκέντων ἐκ τῆς μηχανικῆς, τῆς βαρύτητος, τῆς ὑδροστατικῆς, τῆς ἀεροστατικῆς, τοῦ θερμαντικοῦ καὶ τῆς ἀκουστικῆς.

2. Ἐκ τῆς Χημείας: Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκέντων ἐκ τῆς Ἀνοργάνου Χημείας.

Τάξις ΣΤ'.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς: Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκέντων ἐκ τῆς ὀπτικῆς, τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

2. Ἐκ τῆς Χημείας: Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκέντων ἐκ τῆς Ὁργανικῆς Χημείας.

II. ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι:

α) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων (φυτῶν, ζώων καὶ ἀνθρώπων) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξοικεῖωσις αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεῦνης τῶν ὀργανικῶν ὄντων.

β) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὀργανικῶν ὄντων στηριζομένη χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀνωτέρου κύκλου τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας προσθετέα ἡ σημείωσις:

Σημείωσις.— Συνεχῆς ἀσκήσις τῶν μαθητῶν εἰς ἐφαρμογὰς τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ, κατὰ τὸ δυνατόν δὲ ἐν τῇ Τεχνολογίᾳ καὶ τῇ Βιομηχανίᾳ. (Β.Δ. 16)25 — 1-1937).

βίον καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγε-
 ρις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασί-
 ας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὸν ἐξευγενισμόν καὶ τὴν διά-
 δοσιν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἰδίας τῶν ζω-
 ῆς βασιζομένη κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν οἰκείων
 σωματικῶν δυνάμεων, καὶ

γ') ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ζωῆς τῶν ὁργανικῶν
 ὄντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήμα-
 τος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὰ φυ-
 τὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

Τάξις Β'. α) Φυτολογία

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Φυτολογίας εἶναι οἱ κοι-
 νοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι,
 ὑπ' αὐτῶν διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μετ' τὴν ζωὴν τῶν φυ-
 τῶν.

Διδακτέα ὅλη.

1. Βιολογικὴ ἐξέτασις κατὰ τὴν σειρὰν ὀρισμένου
 βοτανικοῦ συστήματος, τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ ἐν Ἑλ-
 λάδι ἰδίως ἀπαντῶντων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑ-
 ποδιαρέσεων αὐτοῦ, συνδυαζομένη μετ' τὴν ἑξαρσιν τῆς
 σημασίας τῶν ἐξεταζομένων φυτῶν διὰ τὸν βίον τοῦ ἀν-
 θρώπου καὶ μετ' πρακτικὴν ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς
 ἐργασίας τὰς ἀποβλεπούσας εἰς διάδοσιν καὶ τὸν ἐξευγε-
 νισμόν αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρω βιολογικῆς ἐξε-
 τάσεως καὶ μετ' αὐτήν.

2. Γενικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ἅμα καὶ Ἀ-
 νατομίας τῶν ἐξετασθέντων φυτῶν, ὡς καὶ τῶν σχέσεων
 αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Ἀνασκόπησις καὶ βαθύτερα θεμελιώσις τοῦ χρη-
 σιμοποιηθέντος βοτανικοῦ συστήματος μετ' ἀσκήσεων τῶν
 μαθητῶν εἰς τὴν ἀσφαλῆ ταξινόμησιν τῶν συνηθεστά-
 των φυτῶν τῆς πατρίδος.

4. Σύντομος ἐξέτασις τῆς γεωγραφικῆς κατανομῆς
 τῶν φυτῶν, ἰδίως δὲ τῆς κατανομῆς αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι (1).

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Εἰς τὸ τέλος τῆς Φυτολογίας προσθετέα ἡ σημείωσις:

Σημείωσις.— Ἡ πρακτικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν συνί-
 σταται εἰς ἐργασίας ἀνθοκομίας, λαχανοκομίας, δένδροκομίας
 καὶ ὀπωροκομίας. (Β.Δ. 16)25-1-1937).

Τάξις Γ'. β) Ζωολογία.

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῆς Ζωολογίας εἶναι οἱ κοῖνοι σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τῶν ζώων.

Διδακτέα ὕλη.

1. Βιολογικὴ ἐξέτασις κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ κρατοῦντος ζωολογικοῦ συστήματος τῶν χαρακτηριστικῶν, μάλιστα δὲ ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶντων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδιαίρεσεων αὐτοῦ, συνδυαζομένη μὲ τὴν ἐναρξιν τῆς διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου σημασίας των καὶ μὲ πρακτικὴν ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἐξευγενισμόν τῶν ἐξ αὐτῶν χρησίμων εἰς αὐτόν, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀνωτέρω βιολογικῆς ἐξετάσεως καὶ μετ' αὐτήν.

2. Γενικὴ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ἅμα καὶ Ἀνατομίας τῶν ἐξετασθέντων ζώων, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Σύντομος ἐξέτασις τῆς γεωγραφικῆς ἐξάπλώσεως τῶν ζώων.

Τάξις Δ'.

Πρῶτον ἐξάμηνον. γ) Ἀνθρωπολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀνθρωπολογίας εἶναι οἱ κοῖνοι σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου.

Διδακτέα ὕλη.

Ἐπισκόπησις τῆς φυσιολογίας ἅμα καὶ ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον.

Δεύτερον ἐξάμηνον. δ) Γενικὴ Βιολογία.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Γενικῆς Βιολογίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς ἐν γένει καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ διὰ τῆς κατανόησεως ταύτης ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος αὐτῶν.

Διδακτέα ὕλη.

Ἐπεξεργασία τῶν διδαγμάτων τῆς Φυτολογίας, Ζωολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας πρὸς σχηματισμὸν γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κατανόησις τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ φύσει ἐπὶ τῇ βάσει διαγράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, ἔχοντος ὑπ' ὄψει τὴν προηγηθεῖσαν δι-

δασκαλίαν εἰς τὰ μνημονευθέντα μαθήματα. Ὡς παράδειγμα παρατίθεται τὸ ἀκόλουθον διάγραμμα.

Ἡ ζωὴ ὅπως παρουσιάζεται εἰς τὰ φυτά, τὰ ζῶα καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἀποτελεῖ σύνολον ὀρισμένων, λειτουργιῶν, κατευθυνομένων εἰς κοινὸν ἀποτέλεσμα. Αἱ κοιναὶ εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα λειτουργίαι: Ἡ ἀναπνοή, ἡ θρέψις καὶ ὁ πολλαπλασιασμός ἢ ἡ συνέχισις τῆς ζωῆς. Αἱ εἰς τὰ ζῶα προσιδιάζουσαι αἰσθηματικαὶ καὶ βουλητικαὶ λειτουργίαι. Ἡ προσαρμογὴ τῶν διαφόρων λειτουργιῶν πρὸς ἀλλήλας.

2. Ἡ ἐπιτέλεσις τοῦ συνόλου αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν εἶναι δυνατὴ ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὄντα, μόνον διότι εἶναι ὁργανισμοί, διότι ἔχουν καταλλήλως ὀργανωμένον σῶμα, ἥτοι σῶμα τοῦ ὁποίου τὰ καθ' ἕνα ὄργανα προσαρμύζονται πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελεστέας λειτουργίας καὶ πρὸς ἀλλήλα.

3. Αἱ λειτουργίαι ἀσχοῦνται ὑπὸ τῶν ὁργανισμῶν μόνον ὑπὸ ὀρισμένας ἐξωτερικὰς συνθήκας καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν συνθηκῶν τούτων. Αὐτόνομος προσαρμογὴ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν ὁργάνων τῶν ὁργανισμῶν πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς συνθήκας.

4. Κάθε ὁργανισμὸς ὑφίσταται ὀρισμένην ἐξέλιξιν, ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν ἄκραν δυνατὴν ἱκανότητα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς. Γένεσις τοῦ ὁργανισμοῦ. Τὸ κύτταρον ὡς ὁργανικὴ μονάς. Τὸ πρωτόπλασμα ὡς φορεὺς τῆς ζωῆς. Ἡ διὰ τῆς γενέσεως μετάδοσις ὀρισμένων διαθέσεων καὶ ἱκανοτήτων (κληρονομικότης). Μονοκύτταροι καὶ πολυκύτταροι ὁργανισμοὶ φυτῶν καὶ ζώων. Ἡ αὔξησις τοῦ ὁργανισμοῦ μέχρις ὀρισμένου σημείου ὀριμάνσεως. Θάνατος.

5. Τὸ σύνολον τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς κάθε ὁργανισμοῦ κατευθύνεται εἰς τὴν συντήρησίν του καὶ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ εἶδους εἰς ὃ ἀνήκει.

6. Κατευθύνεται ὁμως ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ εἶδους του. Αἱ θεωρίαι περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν εἰδῶν.

7. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ἡ ζωὴ καθόλου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς σύνολον λειτουργιῶν καταλλήλως ὀργανωμένων φυσικῶν ὄντων, αἱ ὅποιαι ἐπιτελοῦνται ὑπὸ ὀρισμένας ἐξωτερικὰς συνθήκας καὶ διὰ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν πρὸς συντήρησιν τῶν ὄν-

των τούτων καὶ πρὸς συντήρησιν καὶ ἐξέλιξιν τῶν εἰς ἃ ἀνήκουν εἰδῶν. Ἡ ἀδυναμία τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν νόμων πρὸς ἐξηγησίαν τοῦ φαινομένου τῆς ζωῆς ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἐν τοῖς καθέκαστον. Ἡ σημασία τῆς ζωῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν. (1).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς εἶναι:

α') Ὁ ὑπὸ τῶν μαθητῶν σχηματισμὸς σαφοῦς εἰκόνης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν καθ' ἑκάστον χωρῶν τῆς, ἰδίᾳ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπως διαμορφώνεται ἡ εἰκὼν αὐτὴ διὰ τῆς κατὰ σταθεροὺς νόμους συντελουμένης ἀλληλοεπιδράσεως τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ

β') Ἡ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τοιαύτης εἰκόνης ἀνάπτυξις εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦτο μὲν ὕγιους, ἡθικῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐν τῇ καθόλου καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ θέσεως τοῦ ἀνθρώπου, τοῦτο δὲ θεσμῆς ἀγάπης πρὸς τὴν φύσιν ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν γῆν τῆς πατρίδος, τὰς καλλονὰς τῆς, τὸν λαόν τῆς καὶ τὴν ὅλ' αὐτοῦ διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως τῶν φυσικῶν στοιχείων τῆς συντελουμένην ἐκπολιτιστικὴν ἐργασίαν, τέλος δὲ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Τάξις Α'.

1. Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῆς Ἑλλάδος κατὰ φυσικὰς περιοχάς, ὧν πρώτη ἐξετάζεται ἡ περιοχὴ ἐν ἣ τὸ Γυμνάσιον. Ἐρευνᾶ ἐν ἐκάστη περιοχῇ ἐκάστου τῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς, τῶν τε φυσικῶν (θέσις τῆς περιοχῆς, γεωλογικὴ διάπλασις τῆς, ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους τῆς, πλαστικὴ μορφή τῆς, ὕδατα κλίμα, φυτὰ καὶ ζῶα αὐτῆς) καὶ ἐκτενέστερον τῶν ἀνθρωπίνων (οἱ κάτοικοι, οἱ συνοικισμοὶ τῶν καὶ αἱ ἐκπολιτιστικαὶ τῶν ἐνεργεῖαι, αἱ τε οἰκονομικαὶ — γεωργία

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Εἰς τὸ τέλος τῆς Ζωολογίας προστίθεται ἡ σημείωσις: Σημείωσις. — Ἡ πρακτικὴ ἀσκήσις τῶν μαθητῶν συνίσταται εἰς ἐργασίας, ὀρνιθοκομίας, πτηνοτροφίας, μελισσοκομίας, σφητοτροφίας καὶ οἰκιακῆς κτηνοτροφίας.

καὶ κτηνοτροφία, ἀλιεία, δασοκομία, ὀρυκτωρυχία, βιοτεχνία καὶ βιομηχανία, ἐμπόριον, μέσα συγκοινωνίας — καὶ αἱ πνευματικαὶ - θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ σχέσεις εκπαιδευτικῇ κατάστασις ὅπως ἕκαστον τούτων ἔχει διαμορφωθῇ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν λοιπῶν.

2. Γενικὴ γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος. Τὰ φυσικὰ γεωγραφικὰ στοιχεῖα τῆς, ἡ σχετικὴ θέσις τῆς, ἡ ὅλη γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς, τὰ εἶδη τοῦ ἐδάφους τῆς, ὁ κάθετος καὶ ὁριζόντιος διαμελισμὸς τῆς (ὁρεῖνά συστήματα, διάταξις τῶν, αἱ σπουδαιότεραι κορυφαί, τὰ μεταξὺ τῶν ὁρέων στενά, αἱ κοίλαι χώραι, ἡ μορφολογία τῶν θαλασσῶν τῆς, ἡ παραλιακὴ γραμμὴ τῆς καὶ τὸ μήκος τῆς, αἱ νῆσοι τῆς, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι τῆς, τὸ κλίμα τῆς καὶ τὰ εἶδη τοῦ, ἡ χλωρίς καὶ τὰ ζῶα τῆς Ἑλλάδος) ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσῃ τῶν καὶ ἐν τῇ σημασίᾳ τῶν διὰ τὴν ἐπὶ τοὺς κατοίκους τῆς καὶ τὰς ἀσχολίας τῶν ἐπίδρασιν. Τὸ ἐμβαδὸν τῆς Ἑλλάδος, ὁ πληθυσμὸς τῆς καὶ ἡ πυκνότης τοῦ. Ἡ ἐθνικὴ ὁμοιογένεια τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ἡ κατανομὴ καὶ ἡ πυκνότης τῶν συνοικισμῶν τῆς, οἱ ἐξ αὐτῶν σπουδαιότεροι καὶ οἱ λόγοι τῆς διαμορφώσεώς τῶν. Αἱ ἀσχολίαι τῶν κατοίκων τῆς, αἱ τε οἰκονομικαὶ (γεωργία, κτηνοτροφία, ἀλιεία, δασοκομία, ὀρυκτωρυχία, βιοτεχνία καὶ βιομηχανία, ἐμπόριον — ἐσωτερικόν, ἐξωτερικόν, εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικόν — συγκοινωνία ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος) καὶ αἱ πνευματικαὶ (ἡ κρατοῦσα θρησκεία καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς, αἱ ἠθικαὶ σχέσεις, καλὰ τέχναι καὶ ἐπιστήμαι, ἡ ἐκπαίδευσις, τὸ πολιτικόν), οἱ κυριώτεροι συντελεσταὶ ἐκάστης, ὡς καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων.

Τάξις Β'.

1. Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῶν λοιπῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν Ἑλλάδα, γινομένη ὡς ἡ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνδιατρίβουσα περισσότερον εἰς τὰς γειτονικάς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν εἰς ἐκεῖνας, μεθ' ὧν ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται εἰς στενωτέραν ἐπικοινωνίαν ἢ αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἰδιάζουσαν σημασίαν ἀπὸ γεωγραφικῆς ἀπόψεως.

2. Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Εὐρώπης. Αἱ μεγάλοι ὁδοὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς συγκοινωνίας, ἀρχομένης τῆς

ἐξετάσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ σημασία τῆς Μεσογείου διὰ τὴν παγκόσμιον συγκοινωνίαν. Ἡ Ἑλλὰς ὡς Μεσογειακὸν καὶ Εὐρωπαϊκὸν κράτος καὶ ἡ συμβολὴ τῆς εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Ἑλληνισμὸς τῆς σήμερον ἐν Εὐρώπῃ.

Τάξις Γ'.

Γεωγραφικὴ ἐξέτασις τῶν χωρῶν ἐκάστης τῶν λοιπῶν Ἠπειρῶν, γινομένη ὡς ἡ τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἐνδιατρούουσα περισσότερον εἰς οἷας καὶ ἐκεῖνη χώρας καὶ τεματιζομένη διὰ γενικῆς γεωγραφικῆς ἐπισκοπῆσεως τῆς ἡπείρου. Σύντομος ἐξέτασις τῶν πολικῶν χωρῶν καὶ τοῦ ἔργου τῶν ἐξερευνητῶν αὐτῶν.

Τάξις Δ'. (1)

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς ὅλης γῆς.

α) Ἡ ἐξάρτησις τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐκ τῆς φύσεώς της ὡς οὐρανίου σώματος καὶ ἐκ τῶν σχέσεών της πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα καὶ ἰδίως τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Ἡ σφαιρικότης της. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος). Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα (γῆινος ἄξων, χρόνος, ἡμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος. Ἡ γῆ ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἰδίως δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Μέγεθος τοῦ ἡλίου ἐν σχέσει πρὸς τὸ τῆς γῆς. Ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς. Κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μορφή τῆς τροχιάς τῆς γῆς. Διεύθυνσις τοῦ ἄξονός της. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ὁραὶ τοῦ ἔτους. Ἡ σελήνη. Τὸ μέγεθός της, ἡ ἀπόστασις της ἀπὸ τῆς γῆς καὶ αἱ κινήσεις της. Αἱ φάσεις της. Χρόνος τῶν κινήσεων. Ἀμπωτὶς καὶ πλημμυρίς. Ἐκλεί-

(1) Εἰς τὴν Δ' τάξιν ἡ ὥρα ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας μερίζεται: Κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον διδάσκεται προσαρμοσμένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 624)61 ὕλη τῆς Γεωγραφίας, κατὰ δὲ τὸ Β' ἑξάμηνον ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ αὐτοῦ Β.Δ. 624)61 ὕλη τῆς Γεωλογίας καὶ Ὁρυκτολογίας. (βλ. εἰς Δ' τάξιν Γυμνασίον Πρακτικῆς Κατευθύνσεως).

ψεις ἡλίου καὶ σελήνης· Ἡμερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ χρόνου. Μεσευρωπαϊκὸς χρόνος.

6) Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσει των. Ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς. Αἱ γεωλογικαὶ ἐποχαὶ καὶ τὰ γνωρίσματά των. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. Ἡ ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ καθέτου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὕδατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικαὶ ζῶναι. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. Ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

Τάξις Ε'.

1. Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐξαρτήσει των ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει των. Ἡ γῆ ὡς κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προϊστορικὸς ἀνθρώπος καὶ ἡ πρωτογενὴς ζωὴ. Αἱ ἡλικίαι τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτισμένη ζωὴ. Ἀρχαῖαι κοιτίδες τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγραφικὴ διασπορὰ τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατὰ φυλάς. Ζῶναι γῆς πυκνῶς καὶ ἀραιῶς κατοικημέναι. Αἰτίαι συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ κέντρα τοῦ πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, οἱ μὲ αὐτὰ ἀσχολούμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἐκάστου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα ὀρυκτωρυχικὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου. Αἱ μεγάλαι, ὁδοὶ τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος). Τὰ στοιχεῖα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ συντελεσταὶ ἐκάστου. Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευμάτων, γλωσσῶν καὶ πολιτευμάτων. Τὰ κέντρα τῆς καλλιέργειας τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

2. Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιατρίβουσα κυρίως εἰς τὰ στοιχεῖα τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐτῶν.

10. ΟΙΚΟΚΤΡΙΚΑ (1)

(1) Τὸ μάθημα τῶν Οἰκοκυρικῶν μετατίθεται εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα. (Β.Δ. 16)25.1.1937).

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς ταύτην ἐργασίας.

Τάξις Α'.

Οἰκιακαὶ ἐργασίαι. Ἀπλὸν κέντημα λευκὸν καὶ χρωματιστόν. Πλέξιμον ἰδίως παιδικῶν εἰδῶν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων (ἐμβάλωμα) καὶ περιποδίων (μαντάρισμα). Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ.

Τάξις Β'.

Οἰκιακαὶ ἐργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἀσπρορουχῶν, ἰδίως νηπιακῶν καὶ παιδικῶν. Ἐπιδιορθώσεις φορεμάτων (ἐμβάλωμα). Πλύσις (βαμβακερῶν, λινῶν, μαλλίνων, μεταξωτῶν καὶ δαντελλῶν). Σιδέρωμα κολλάρια. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέχεια). Καθαρισμὸς τῶν μαγειρικῶν καὶ ἐπιτραπεζίων σκευῶν.

Τάξις Γ'.

Οἰκιακαὶ ἐργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἐξωτερικῶν ἐνδυμάτων, ἰδίως παιδικῶν. Καθαρισμὸς κηλίδων. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέχεια). Διατήρησις τροφίμων καὶ ἐδεσμάτων.

Τάξις Δ'.

Οἰκιακαὶ ἐργασίαι. Κοπτικὴ καὶ ραπτικὴ ἀπλῶν ἐξωτερικῶν ἐνδυμάτων. Στοιχειώδης μαγειρικὴ καὶ παράθεσις τῶν παρασκευαζομένων ἐν ἐφαρμογῇ (συνέχεια). Τὰ διὰ τὰ νήπια κατὰλληλα ἐδέσματα καὶ ἡ παρασκευὴ αὐτῶν.

Τάξις Ε'.

Οἰκιακὴ οἰκονομία. Αἱ ἀπαραίτητοι εἰς τὴν οἰκοδόμην γινώσκειν ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας μετὰ πρακτικῶν ἐφαρμογῶν.

11. ΥΓΙΕΙΝΗ

Τάξις Ε'.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ὑγιεινῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἢ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιστημονικὴ ἐξηγήσις τῶν μέ-
χρὶ τοῦδε μεταδιδομένων εἰς αὐτοὺς ὑγιεινῶν συνηθειῶν
καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑγιεινολογικῶν αὐτῶν γνώσεων
τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν
τῶν βίον, τοῦτο δὲ καὶ ἰδίως ἡ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντός
των πρὸς διαμόρφωσιν τῶν γνώσεων τούτων εἰς σταθερὰς
συνηθείας τῆς ζωῆς των.

Τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας τῆς ὑγιεινῆς κα-
ννίζεται ὡς ἀκολούθως: (1).

α') Σωματολογία, (λειτουργία, κατασκευὴ καὶ ὑ-
γιεινὴ τῶν ὀργάνων) ἐμπέδωσις καὶ συστηματοποίησις
τῶν δεδιδαγμένων συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐν ἀριθμῷ
4.

β') Γενικὴ Ὑγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέ-
ρος, ὕδατος, ἐδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικί-
ας τοῦ ἀνθρώπου).

γ') Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.

δ') Πρόχειροι βοήθειαι.

12. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΠΡΟΠΑΙΔΕΙΑ

Τάξις Ε'.

1) Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη. Στοιχεῖα Ψυχολογίας.
Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς Ψυχολογι-
κῆς ἐρεῦνης.

(1) Ὡς πρὸς τὰ γυμνάσια θηλέων:

Ὁλόκληρον τὸ πρόγραμμα τῆς Ὑγιεινῆς δεόν νὰ τροπο-
ποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

1. Σωματολογία καὶ ἰδίως τῆς γυναικὸς (Ἀτομικὴ
ὕγιεινή).

2. Γενικὴ ὑγιεινὴ, λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ἐδάφους,
διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου.

3. Ὑγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας. Στοιχεῖα θρεφ-
κομίας καὶ παιδοκομίας.

4. Ὑγιεινὴ τῆς γυναικὸς, ἀγάμου καὶ ἐγγάμου, Ὑγιεινὴ
τῶν ἡλικιῶν καὶ τινα περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν διαφορῶν ἐπιτηδευ-
μάτων.

5. Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς. Πρόχειροι βοήθειαι. Περιποίη-
σις πασχόντων. Πρόχειρον οἰκιακὸν φαρμακεῖον μετὰ πρακτι-
κῶν ἀσκήσεων ἐφαρμογῆς (Β.Δ. 16)25-1-1937).

2) Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρουμένου ὡς ὁργανικῆς ἐνότητος).

α') Ἡ διάνοια. Ἡ κατ' αἴσθησιν ἀντίληψις (αἰσθησις, αἰσθήματα, παραστάσεις).

Ἡ νόησις. Ἡ βάσις τῆς νοήσεως (συνειρμός τῶν παραστάσεων, ἀφομοίωσις τῶν παραστάσεων). Μνήμη. Φαντασία.

β') Τὸ θυμικόν. Αἱ κύριαι μορφαὶ τοῦ Συναισθήματα καὶ βούλησις.

Τὸ συναίσθημα. Ἡ φύσις καὶ αἱ ιδιότητες τῶν συναισθημάτων. Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτὴρ αὐτῆς Ὁρμή καὶ ὁρμέμφυτον. Ἐπιθυμία, ἐξις, βούλησις. Ἀτομικότης. Χαρακτὴρ, ἔννοια αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι χαρακτῆρων. Ὁμαλὸς καὶ ἀνώμαλος χαρακτὴρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Τάξις ΣΤ'.

I. Στοιχεῖα Λογικῆς.

1. Τὸ ἔργον τῆς λογικῆς. Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις.

2. Στοιχειολογία.

α') Περὶ ἐννοιῶν.

β') Περὶ κρίσεων.

γ') Περὶ συλλογισμῶν.

3. Μεθοδολογία.

α') Αἱ μεθοδικαὶ μορφαὶ τῆς νοήσεως.

β') Περὶ ἐπιστήμης — διαίρεσις τῶν ἐπιστημῶν.

γ') Μέθοδοι τῶν ἐπιστημῶν.

II. Στοιχεῖα γνωσιολογίας.

Ἡ γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη. Τὶ ἐξετάζει αὕτη. Τὸ δυνατόν τῆς γνώσεως. Τὶ εἶναι ἀλήθεια. Ἐμπειρικὴ γνώσις - λογικὴ κρίσις. Τὰ ὅρια τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.

13. ΤΕΧΝΙΚΑ

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι:

α') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος πρὸς ὀρθὴν ἀντίληψιν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς καλλιτεχνικὴν παράστασιν καὶ ἔκφρασιν τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν μορφῶν καὶ ἡ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἱκανότητος ταύτης καλαισθητικὴ μόρφωσις αὐτῶν.

β') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς παροχὴ καταλλήλων μέσων

πρακτικῆς καὶ ἐν ταύτῃ καλλιτεχνικῆς κατασκευῆς χρησιμωτάτων εἰς τε τὰς ἐπιστημονικάς, θεωρητικάς ἀσχολίας καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν των, διὰ τοῦ τρόπου δὲ αὐτοῦ ἡ μετάδοσις εἰς αὐτοὺς τῆς πεποιθήσεως ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς χειρὸς εἶναι ἀπαραίτητοι σύντροφοι τῶν ἐργασιῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τεχνικοῦ — πρακτικοῦ διαφέροντος αὐτῶν.

Τάξις Α'.

1. Κ α λ λ ι γ ρ α φ ί α. Ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς ἐκάστου μαθητοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν, σύμμετρον καὶ εὐανάγνωστον.

2. Ἰ χ ν ο γ ρ α φ ί α. Ἰχνογράφησις ἐπὶ τοῦ πίνακος διὰ λευκῶν καὶ ἐγχρώμων κιμωλιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ χαρτου διὰ μολυβίων μαύρων καὶ ἐγχρώμων:

Α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπομνήμης: σπουδαὶ ἰδίως α) φύλλων ἀνθέων καὶ καρπῶν, β) τῶν διαφόρων ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, εὐρισκομένων ἰδίως ἐν κινήσει.

Β) Ἐλευθέρα, ἐξ ἀφορμῆς ἱστορημάτων, συνθέσεων, διηγημάτων περιγραφῶν κ.λ.π.

Γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογραφίσις τῶν χαρακτηριστικωτέρων καὶ ἀπλουστερῶν μνημείων τῆς τέχνης, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ τάξει διδασκομένην ἱστορίαν.

3. Χ ε ι ρ ο τ ε χ ν ί α. Α) Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτου λευκοῦ καὶ χρωματιστοῦ:

α) Χαρτοκοπτική. Κοπὴ χαρτου διὰ ψαλιδίου πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἐπιπέδων γεωμετρικῶν σχημάτων, διδασκομένων ἐν τῇ τάξει, ὥς καὶ σχημάτων καὶ εὐκολωτέρων ἐκ τῶν ἰχνογραφουμένων ἀντικειμένων.

β) Χαρτοκοπτικὴ χαρτοκολητικὴ. Κοπὴ καὶ κόλλησις χαρτου πρὸς κατασκευὴν Μωσαϊκῶν πλαστοστροφῶν, προσόψεων οἰκιῶν, σχημάτων τῶν εὐκολωτέρων ἐκ τῶν ἰχνογραφουμένων ἀντικειμένων, ὥς φύλλων, ἀνθέων, καρπῶν, κλαδίσκων μετ' ἀνθέων, καὶ φύλλων, μερῶν καὶ ὀργάνων ζώων ὥς καὶ ἀντικειμένων τοῦ σχολείου καὶ τῆς οἰκίας.

γ) Χαρτοϋφαντική. Πλέξιμον χρωματιστῶν ταινιῶν χαρτου πρὸς κατασκευὴν ποικίλων διακοσμητικῶν σχεδίων.

Β) Πλαστική. Εἰσαγωγή εἰς τὴν Πλαστικὴν. Σκοπὸς καὶ σημασία τῆς. Ὑλικά καὶ ἐργαλεῖα. Κατασκευὴ καὶ διατήρησις πηλοῦ. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης

ἀπλουστάτων ἐκ τῶν ὁμοίως ἱχνογραφηθέντων ἀντιχειμένων.

Τάξις Β'.

1. Ἰχνογράφια. Ἰχνογραφίαις ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ τοῦ χάρτου ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

α) ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης: σπουδαὶ ὡς ἐν τῇ Α' τάξει, ἔτι δὲ καὶ συνθετώτεραι ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωϊκοῦ κόσμου, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπίσης δὲ καὶ σπουδαὶ πτυχολογίας. β) ἑλευθέρα, ὡς ἐν τῇ Α'. τάξει.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰζόνων ἱχνογραφίαις μνημείων τέχνης, ἰδίως δὲ ἑλληνικῶν ρυθμῶν.

2. Χειροτέχνια. Α) ἐργασίαι ἐπὶ χάρτου: Συμπλήρωσις Χαρτοζοπιτικῆς καὶ Χαρτοζολητικῆς. Κατασκευὴ διὰ χρωματιστῶν τεμαχίων χάρτου τῶν ἱχνογραφουμένων συνθετωτέρων εἰζόνων ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Β) Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία.

α) Ἐλευθέρα ἐργασίαι ἀπὸ μνήμης: Κατασκευὴ ἀπλῶν ἀντιχειμένων ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ζωϊκοῦ κόσμου καὶ σκηνῶν ἐκ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἔτι δὲ τῶν ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ἐξεταζομένων μορφῶν τοῦ ἐδάφους (λόφων, βουνῶν, ὀρέων, χαράδρων, ὁροσειρῶν, κοιτῶν, ποταμῶν κλπ.). Χρωματισμὸς τῶν κατασκευαζομένων.

β) Εργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ, δι' ὧν κατασκευάζονται γεωμετρικὰ στερεά, διδασκόμενα ἐν τῇ τάξει, ὡς καὶ ἀντιχειμένα ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἰδίως κόσμου, ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν, ἥτοι:

1. Εὐθύγραμμα γεωμετρικὰ στερεά.

2. Σφαῖρα (μετὰ τῶν ὑποδιαίρέσεων αὐτῆς) καὶ σφαιροειδῆ ἀντιχειμένα καίκαρποι (βῶλοι, κεράσια, κοίμαρα, πορτοκάλια, ρόδια, μῆλα, ραφανίδες κλπ.).

3. Ὄν, ἥμισυ ὄν κατὰ τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν ἄξονα μετὰ τὸν κῆκλον ἐξέχοντα, ὡς πτηνῶν, φωλεαὶ μετ' ὧν. Ὡς δὲ ἀντιχειμένα καὶ καρποὶ (δαμάσκηνα, ροδάκινα, διάφοροι βολβοὶ, λεμόνια, κρόμυνα, ἀγλάδια, σῦκα κλπ.).

4. Κύλινδροι καὶ κυλινδρικὰ ἀντιχειμένα (λαμπά-

δες, ραφανίδες, καρότα, κολοκύθια, μπάμια κλπ.).

5. Ἀγγεία ἀπλᾶ, ὡς γάστραι, ποικίλα μικρὰ πινάκια, φλυζάνια, ποτήρια, κανάτια ἀπλᾶ, ἀνθοδόχαι κλπ.

Ὅσα ἐκ τῶν διὰ πηλοῦ κατασκευαζομένων ἀντικειμένων δύνανται νὰ ἀποδοθοῦν διὰ γύψου, θὰ ἀποδίδονται δι' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μαθητῶν.

Τάξις Γ'.

1. Ἰχνογραφία.

α') Ἰχνογραφίαις ὡς ἐν τῇ Β' τάξει.

β') Εὐρεσις τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ σχηματοποιήσις τῶν ἰχνογραφουμένων.

γ') Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία. Μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς διακοσμητικῆς.

δ') Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογραφίαις καὶ μνημείων Ρωμαϊκῆς τέχνης.

2. Χειροτεχνία.

Α'. Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Ἐργασίαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ μέ πρότυπα φυσικά, τεχνικά καὶ φανταστικά. Θὰ κατασκευάζονται:

α) Ἀντικείμενα τεχνικώτερα, ὡς καλαθίσκοι, μικρὰ πανόρια, ὅμοια μὲ καρποὺς καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, κώδωνες, χωρία, πύρα, δρεπάνια, σφυρία, πρόονες, ἀξίνας κλπ.

β) Ἀνάγλυφα φύλλων, ἀνθέων, κλαδίσκων, ἐντόμων, πτηνῶν, ζώων, διακοσμήσεις μὲ ἄνθη, καρποὺς καὶ ἄλλα ἀντικείμενα (μετὰ καταλλήλου χρωματισμοῦ).

Ἀπόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

Β'. Βιβλιοδετικὴ. Ἀπλὴ δέσις βιβλίων (δέσιμο καρφωτό). Δέσις βιβλίων διὰ ραφῆς κατὰ φυλλάδια.

Κατασκευὴ χαρτοφυλακίων καὶ μπλόκ. Δέσις εἰκόνων καὶ χαρτῶν γεωγραφικῶν.

Τάξις Δ'.

1. Ἰχνογραφία.

α) Σπουδαί ἐκ τοῦ φυσικοῦ συνθετώτερα.

β) Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία: διακοσμητικὰ σχέδια ἀρχαῖα, βυζαντινὰ καὶ νεώτερα.

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογραφίαις μνημείων τῆς βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

2. Χειροτεχνία.

Α) Πλαστική καὶ Γυψοτεχνία, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.
 Β) Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίου. Κατασκευὴ διὰ χαρτονίου α) ποικίλων κυτίων, κομψοτεχνημάτων κεκοσμημένων διὰ προϊόντων χαρτοκοπτικῆς καὶ πλεκτῶν χαρτοῦ φαντικῆς, οἰκιῶν καὶ ναῶν διαφόρων ρυθμῶν ὑπὸ κλίμακα, β) τῶν γεωμετρικῶν στερεῶν ἐπὶ τῇ βάσει μαθηματικῶν δεδομένων.

Τάξις Ε'.

α') Ἰχνογραφία.

α') Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογραφίαις μνημείων τέχνης, ἰδίως τοῦ Μεσαίωνος καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως.

β') Ζωγραφικὴ. Χρώματα καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διαμέσων τόνων. Ὑδατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ, ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλευθέρᾳ, ἰδίᾳ τοπίων.

γ') Στοιχεῖα προοπτικῆς, διαστάσεων καὶ χρωμάτων.

2. Χειροτεχνία.

Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ μέ πρότυπα φυσικά, τεχνητὰ καὶ φανταστικά ἀντικειμένων τέχνης, ὡς ἀγγείων, στηλῶν, κινῶν διαφόρων ρυθμῶν, ἀπλῶν ἀρχιτεκτονημάτων κλπ. Ἀπόδοσις διὰ γύφου πηλίνων ἔργων.

14. ΩΔΙΚΗ.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ὠδικῆς εἶναι:

α') Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ Ἄσμα καὶ τὴν μουσικὴν ἐν γενεῇ.

β') Ἡ διάπλασις τῆς φωνῆς καὶ τῆς μουσικῆς ἀκοῆς αὐτῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς ἀπόδοσιν μουσικοῦ κειμένου, συμφῶνως πρὸς τὸν μουσικὸν αὐτοῦ χαρακτήρα καὶ μορφήν καὶ μετὰ τῆς προεπούσης συναισθηματικῆς ἐκδηλώσεως, ὡς καὶ τῆς δεξιότητος πρὸς τὴν ἐκ πρώτης ὄψεως ρυθμικὴν καὶ μελωδικὴν ἀνάγνωσιν ᾠμάτων καὶ

γ') Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκμάθησις ἀξιολόγων ἐκκλησιαστικῶν, δημοδῶν καὶ ἄλλων ᾠμάτων.

Τάξις Α'

Ὁρισμὸς τῆς Μουσικῆς. Ἦχος, Φθόγγος, φθογγό-

σημα. Πεντάγραμμιον, βοηθητικαὶ γραμμαί. Ὀνόματα φθόγγων. Κλειδί τοῦ Σόλ, ὀνομασία φθογγοσήμεων. Ἀξία καὶ σχήματα φθογγοσήμεων. Ὑψηλοὶ καὶ χαμηλοὶ φθόγγοι. Ρυθμός, μελωδία. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυθμικὴ καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωσις μέτρον 2)4 ἐπὶ διαστημάτων 2ας (κλίμακος Ντό μείζονος) μετέταρτα καὶ ἡμίση. Τὶ εἶναι κλίμαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντό. Μείζων κλίμαξ, (τόνοι, ἡμιτόνια). Ἐφαρμογὴ τῶν διαστημάτων 2ας εἰς σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀπλὰ παιδαγωγικὰ ᾄσματα μονόφωνα. Παῦσις ἡμίσεος. Παῦσις τετάρτου. Σύνδεσις προσωδίας. Σύνδεσις διαρκείας. Μέτρον 2)4 ἑλλιπές. Μέτρον 4)4 (τέταρτα, ἡμίση, ὀλόκληρα): Τὰ συνηθέστερα εἶδη χρωματισμῶν. Γυμνάσματα ἐπὶ διαστημάτων 3ης. Κλίμακος ντό. ᾠσματα μετὰ διαστημάτων 3ης. Ἀσκήσεις προφορᾶς φωνηέντων καὶ συμφώνων. Παῦσις ὀλοκλήρου. Τὶ εἶναι ρυθμικὴ ἀγωγή καὶ τίνες αἱ συνηθέστεραι διαβαθμίσεις αὐτῆς. Διαστήματα 4ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Ὀγδόα εἰς 2)4 καὶ 4)4. Ἑλλιπές ἀρχίζον ἀπὸ ὀγθοῦ. Παῦσις ὀγδοῦ. Κανὼν δίφωνος. Στιγμὴ διαρκείας, παρεστιγμένα ἡμίση καὶ τέταρτα. Ἐφαρμογὴ ἐπισχετικῶν γυμνασμάτων καὶ ᾄσματα. Ἀναπνευστικαὶ ἀσκήσεις.

Μουσικὴ ἡ γραφὴ. Ἀσκήσεις εἰς τὴν γραφὴν τοῦ κλειδιοῦ τοῦ Σόλ, τῶν φθογγοσήμεων, παύσεων καὶ λοιπῶν μουσικῶν σημείων.

Εἰς ἕκαστον μάθημα δίδεται κατάλληλον τμήμα μουσικοῦ κειμένου πρὸς ἀντίγραφον ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον εἰς τὸ τετραδίου μουσικῆς.

Τάξις Β'.

Ἀπλὰ δίφωνοι ἀσκήσεις κατ' ἀρχὰς ἐπὶ διαστημάτων 2ας καὶ εἶτα 3ης καὶ 4ης. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 2ας, 3ης, 4ης. Διαστήματα 5ης (κλίμακος Ντό). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 5ης. Κανὼν τρίφωνος. Μέτρον 3)4. Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διδασθείσας ρυθμικὰς μονάδας. Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διδασθείσας ρυθμιζάζονας μονάδας. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Διαστήματα 6ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις

τῶν διαστημάτων 6ης. Κανὼν τετράφωνος. Δέκατα ἑκτα εἰς 2)4, 3)4, 4)4. Ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ τῶν δεκάτων ἔκτων. Παῦσις δεκάτων ἔκτων. Ἑλλιπὲς ἀρχίζον ἀπὸ δέκατον ἕκτον. Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα σχετικά. Διαστήματα 7ης καὶ 8ης, ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα. Σχετικά γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 7ης καὶ 8ης. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μείζονος κλίμακος καὶ τῶν διαστημάτων. Μεσαῖοι φθόγγοι. τῶν τόνων. Σημεῖα ἀλλοιώσεως. Ἐναρμόνιοι φθόγγοι. Διατονικά καὶ χρωματικά καὶ ἡμιτόνια. Χρωματικὴ κλίμαξ Ντό. Γυμνάσματα χρωματικῶν φθόγγων. Σχετικά ᾄσματα. Μείζων κλίμαξ τοῦ Σόλ. Ὀπλισμὸς τοῦ κλειδιοῦ. Διαστήματα μείζονος κλίμακος Σόλ. Σχετικά γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα, κλασσικά καὶ νεότερα, κανόνες πολύφωνοι.—Μουσικὴ γραφὴ ὅπως ἐν τῇ Α' τάξει.

Τάξις Γ'.

Ἀπλὰι τριφώνοι ἀσκήσεις. Ἀπλὴ ἔννοια τριφώνου συγχορδίας. Τριφωνα γυμνάσματα καὶ ᾄσματα κλασσικά καὶ νεότερα κλίμακος Ντό. Ἀσκήσεις ἀρπιομάτων κλίμακος Ντό. Μείζονες κλίμακες Ρέ, Λά, ὅπως ἀνωτέρω ἢ κλίμαξ τοῦ Σόλ. Τρίηχον (συμπεπτυγμένον, ἀνεπτυγμένον). Ἐξάηχον. Σχετικά γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Μέτρον 3)8, ὅλαι αἱ ρυθμικαὶ μορφαὶ του. Σχετικά γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι ὕφ., Μι ὕφ., ὅπως καὶ ἡ μείζων Σόλ. Μέτρον 7)8, γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Μέτρον 6)8 (εἰς ἔξι κινήσεις καὶ εἰς δύο). Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα εἰς 6)8. Ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα ἀρμονική. Διαστήματα αὐτῆς καὶ ὠδικὴ ἀσκήσις ἐπ' αὐτῶν. Ἐλάσσων Λα μελωδική. Σχετικά γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα, κλασσικά καὶ νεότερα. Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα τριφώνων. Σύγκρισις μείζονος καὶ ἐλάσσονος κλίμακος. Ὁμώνυμοι κλίμακες. Ἀρχαία ἐλάσσων κλίμαξ τοῦ Λα, Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα δημώδη ἐπ' αὐτῆς. Διπλὴ στιγμή.

Τάξις Δ'.

Αἱ λοιπαὶ μείζονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα διεσ.,

Ντο δίσσ. Λα ύφ, Ρε ύφ, Σολ., Ντο ύφ.). Σχετικά τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικά καὶ νεότερα, κανόνες πολύφωνοι. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μειζόνων κλιμάκων, ἑναρμόνιοι κλίμακες, λειδί τοῦ Φα, σχετικὰ γυμνάσματα. Διπλᾶ σημεῖα ἀλλοιώσεως. Αἱ λοιπαὶ ἐλάσσονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα, δίσσ., Ντο δίσσ., Σολ δίσσ., Ρε δίσσ., Λα δίσσ., Ρε, Σολ., Ντο, Φα, Σι ύφ, Μι Λα ύφ.). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικά, νεότερα καὶ δημοδῆ. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ὅλων τῶν κλιμάκων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν φωνητικὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάκων μειζόνων καὶ ἐλασσόνων.

Τάξις Ε' (Προαιρετικῶς).

Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα εἰς τὰς διαφόρους κλίμακας. Συγκοπὴ (ὁμαλή, ἀνώμαλος). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Ἀντιχορονισμός, γυμνάσματα. Μέτρα 9)8, 12)8. Σχετικὰ γυμνάσματα γυμνάσματα καὶ ᾄσματα. Τριακοστὰ δεύτερα. Αἱ διάφοροι ρυθμικαὶ μορφαὶ αὐτῶν, γυμνάσματα μετὰ σχετικῶν ᾠμάτων. Τρόπος. Οἱ δύο κύριοι τρόποι (μείζων — ἐλάσσων). Πῶς διακρίνομεν εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο κυρίων τρόπων ἀνήκει τὸ μουσικὸν ἔργον.

Τάξις ΣΤ' (Προαιρετικῶς).

Γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα εἰς τὰς διαφόρους κλίμακας. Προσῳδία. Χρωματισμοὶ ἐν ἐκτάσει. Ρυθμικὴ ἀγωγή, ὅλοι οἱ ὅροι αὐτῆς. Μουσικοὶ καλλωπισμοί. Συντομίαι. Μουσικὴ ἔκφρασις. Μουσικὴ φράσις. Χαρακτῆρ. Ποία λέγεται κλασσικὴ μουσικὴ. Διάκρισις τῆς καλῆς μουσικῆς. Μορφαὶ τῶν μουσικῶν συνθέσεων (σονάτα, κοντσέρτο, συμφωνία κλπ.). Στοιχεῖα Ἱστορίας τῆς Μουσικῆς. Ἡ μουσικὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐν γενικωτάταις γραμματαῖς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Οἱ σπουδαιότεροι μουσικοὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν. Οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς Μουσικῆς τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς καὶ τὰ σπουδαιότερα ἔργα

αὐτῶν. Ἀνάλυσις καὶ ἀκρόασις ἔργων ὁργανωτικῆς ἢ φωνητικῆς μουσικῆς τῶν μεγάλων διδασκάλων Μπετό-
βεν, Μότσαρτ, Σούπερτ κλπ.

Παράτηρήσεις. 1. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἀρρέ-
νων, ὁσάκις λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῆς φωνῆς (μεταφωνή-
σεως) τῶν μαθητῶν εἶναι δύσκολον νὰ ἀρχίσουν αἱ τρί-
φωνοι ἀσκήσεις κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὀριζομένην τάξιν Γ',
ἢ ἔναρξις τῆς τριφωνίας δύναται νὰ ἀναβληθῇ δι' ἀρ-
γότερον εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος χρόνον.

2. Ἡ πλήρης ἐπίτευξις τῶν σκοπῶν τῆς διδασκαλίας
τῆς Ὡδικῆς θὰ κατορθωθῇ, μόνον ἂν δημιουργηθῇ εἰς
ἕκαστον Γυμνάσιον καλλιτεχνικὴ καὶ ἰδίως μου-
σικὴ ζωὴ, ἀποτελέσουν δέ αἱ μουσικαὶ ἐκτελέσεις τῶν
μαθητῶν καὶ ἰδίως αἱ τῶν μαθητικῶν χορωδιῶν
οἰσιώδες στοιχεῖον τῆς ὅλης σχολικῆς ζωῆς καὶ
τῶν καθέκαστον ἐκφάνσεών της. Διὰ τῆς ὁργανώσεως
χορωδιῶν ἐκ τῶν καλλιφωνοτέρων μαθητῶν ὅλου τοῦ
σχολικῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς κολυμβήσεως, εἰς παιδιὰς
καὶ διὰ τῶν συχνῶν μουσικῶν ἐκτελέσεων ἐνώπιον ὅλων
τῶν μαθητῶν, ἡ σχολικὴ ζωὴ ἀναπτύσσεται κατὰ τὸ εὐ-
γενέστερον καὶ μορφωτικώτερον τρόπον.

13. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ.

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς εἶναι τοῦ-
το μὲν ἡ φυσιολογικὴ καὶ ὑγιεινὴ ἀνάπτυξις καὶ ἐνίσχυ-
σις τοῦ σώματος τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἐξέγερσις τῆς ἐπι-
μήσεως αὐτῶν πρὸς τὸ σωματικὸν ὥραϊον, τοῦτο δέ ἡ
ἀνάπτυξις τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ τῆς αὐτοκυριαρ-
χίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συναισθήματος τῶν, τοῦ-
το δέ τέλος ἡ ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ σώματος βασιζομέ-
νη ἐνίσχυσις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ πνεύμα-
τος πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἀνωτέρων σκοπῶν τοῦ τε ἀτομι-
κοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ βίου.

Ἡ διδασκεία ὕλη καὶ ἡ κατανομὴ αὐτῆς εἰς τὸν δια-
τιθέμενον πρὸς διδασκαλίαν τῆς χρόνον.

Ἡ διδασκεία ὕλη τῆς Γυμναστικῆς τοῦ Γυμνασίου
συνισταμένη εἰς ἀσκήσεις τῆς ὑγιεινῆς Γυμναστικῆς, τῆς
σχολικῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς κολυμβήσεως, εἰς παιδιὰς
καὶ χοροὺς καὶ εἰς ἐκδρομὰς καὶ πορείας, ἔτι δέ εἰς ἀσκή-
σεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ

ἀσκήσεις ρυθμικῆς γυμναστικῆς διὰ τὰς μαθητορίας ἔχει ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ οἰκτεῖον Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου καὶ εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδεδομένον Ὁδηγὸν τοῦ Διδασκάλου διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ στρατιωτικὴν προπαιδεύσιν τῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως. Ἐκ τῆς ὕλης ταύτης ἡ μὲν καθοριζομένη διὰ τὰ τέως Ἑλληνικὰ σχολεῖα θὰ διδάσκεται εἰς τὰς δύο κατωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων, ἡ δὲ διὰ τὰ τέως Γυμνάσια εἰς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας τάξεις αὐτῶν. Εἰς τὸν Ὁδηγὸν τοῦ Ὑπουργείου ἀναγράφονται ἐπίσης ὅλαι αἱ μεθοδικαὶ ὁδηγίαι, αἱ ἀπαραίτητοι διὰ τοὺς διδάσκοντας τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς. Ἡ κατανομὴ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων στοιχείων τῆς διδασκτέας ὕλης τῆς Γυμναστικῆς εἰς τὸν διαθέσιμον διὰ τὸ μάθημα τοῦτο χρόνον γίνεται ἐκάστοτε κατ' ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου τῶν διδασκόντων ἐν ἐκάστῳ Γυμνασίῳ λαμβανομένην μετ' εἰσήγησιν τοῦ διδάσκοντος τὸ μάθημα τῆς Γυμναστικῆς.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ.

Δι' ὁμάδας ἐκ μαθητῶν (μαθητριῶν), ἰδίως τῶν ἀνωτέρων τάξεων, ἐκδηλούντων καταφανὴ κλίσιν καὶ ἀξιόλογον ἐπίδοσιν πρὸς ὁρισμένα μαθήματα (ἱστοριοφιλολογικά, φυσικομαθηματικά, καλλιτεχνικά, πρακτικά). Ἐπεξεργασία, ἐμβάθυνσις καὶ ἐπέκτασις τῆς κατὰ τὰς ὑποχρεωτικὰς ὥρας τῶν μαθημάτων διδασκείσης ὕλης. Ἐφαρμογαὶ καὶ ποιικίλαι ἐργασίαι ὑπὸ μαθητῶν. Ἐδυνάτη χοῆσις βοηθημάτων (βλέπε: (Κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίαι).

1. Λατινικά (Παρατ. — περιλαμβάνονται εἰς τὸ ὥρο-
λόγιον πρόγραμμα τῶν ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων).

2. Οἰκονομικά διὰ τὰς μαθητορίας ἀνὰ 1 ὥραν κατ' ἐβδομάδα, εἰς πάσας τὰς τάξεις (κατέστη ὑποχρεωτικόν).

3. Ὑγιεινὴ (Βλ. παρατήρ. εἰς τὸ σχετικὸν μέρος τοῦ προγράμματος).

4' Ὡδικὴ ἀνὰ μίαν ὥραν τὴν ἐβδομάδα εἰς τὴν Ε' καὶ ΣΤ' τάξιν.

5. Μαθήματα εἰδικῆς ἐπιδόσεως κατὰ τὰ ἀπογένηματα ἐλευθέρας ἐργασίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου ἐνὸς Γυμνασίου ἐπαρ-

κῶς δικαιολογημένην λόγῳ ἰδιαίτερον συνθηκῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ τόπου, ἢ λόγῳ ἐφαρμογῆς ἀπογευμάτων ἐλευθέρας ἐργασίας κλπ. καὶ μετὰ σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δύνανται νὰ γίνῃ αὐτομεσημεριάζας μόνον ὥρας, τῶν ἀπογευμάτων ἀφιερμένων ἐλευθέρῳ διὰ τὴν προαιρετικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ σχολεῖῳ καὶ τῷ οἴκῳ καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γυμναστικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς. Ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ καὶ ὁργάνωσις τῶν ἀπογευμάτων τούτων, ἐξαρτωμένων κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰ μέσα ἐκάστου σχολείου ἐπαφίεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου.

2. Ἡ διδακτικὴ ὥρα ὑπολογίζεται εἰς 50 πρῶτα λεπτά.

Συνεπῶς ἡ καθημερινὴ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ σχολεῖῳ δύνανται νὰ περιορισθῇ καὶ εἰς προμεσημεριάζας μόνον ὥρας, τῶν ἀπογευμάτων ἀφιερμένων ἐλευθέρῳ διὰ τὴν προαιρετικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ σχολεῖῳ καὶ τῷ οἴκῳ καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γυμναστικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς. Ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ καὶ ὁργάνωσις τῶν ἀπογευμάτων τούτων, ἐξαρτωμένων κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰ μέσα ἐκάστου σχολείου ἐπαφίεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου.

3. Διὰ τὴν προαιρετικὴν ἐργασίαν τῶν τάξεων καὶ τῶν ομάδων οἱ μὲν διδάσκοντες ἐργάζονται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ὥρων τῆς ὑποχρεωτικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας, οἱ δὲ μαθηταὶ 3—6 τὸ πολὺ ὥρας κατ' ἐβδομάδα πέραν τοῦ ὅριον τῶν ὑποχρεωτικῶν δι' αὐτοὺς μαθημάτων.

4. Πλήρεις καὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίαι ἐπὶ τοῦ παρόντος προγράμματος θέλουσιν ἐκτεθῆ εἰς τὰς «Κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας τῶν Προγραμμάτων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως».

Ἄρθρον 2. (Δ)τος 5)9 Νοεμβρίου 1935). Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος προγράμματος (1) ἄρχεται ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ μάθημα τῶν γαλλικῶν τῆς α' τάξεως τοῦ γυμνασίου καὶ τὰ φιλοσοφικά τῆς ε' καὶ στ' τάξεως ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐλαττωμένων κατ' αὐτὸ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γαλλικῶν κατὰ δύο ὥρας τοῦ μαθήματος τῶν νέων Ἑλλήνων, κατὰ μίαν δ' ὥραν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους 1936—1937, πλὴν τῶν μαθηματικῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ νέον πρόγραμμα θὰ ἐφαρμοσθῇ προοδευτικῶς

(1) Πρόκειται περὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ Διατάγματος τῆς 5)9 Νοεμβρίου 1935.

ἀπὸ τῆς α' τάξεως, τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς ἀρχομένης
ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1936—37.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1935.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργός

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΑΝ

Β.Δ. ἀπὸ 17) 10—19) 11—1953 (Φ.Ε.Κ. 334) 1953, τ. Α')

Περὶ κανονισμοῦ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς ΑΓΓΛΙΚΗΣ γλώσσης.

Κανονίζομεν τὰ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὰ Γυμνάσια τοῦ Κράτους ὡς κάτωθι:

I. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὴν Μέσῃν Ἐκπαίδευσιν εἶναι:

1. Ἡ ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἥτοι ἡ ἱκανότης κατανοήσεως τῆς ὁμιλουμένης Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἡ ἱκανότης ὀρθῆς ἀναγνώσεως καὶ κατανοήσεως τῶν γραπτῶν κειμένων, ὅπως ἐπίσης ἡ ἱκανότης προφορικῆς καὶ γραπτῆς χρήσεως αὐτῆς.

2. Ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς γλωσσικῆς ἱκανότητος καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ διαφέροντος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμῃσιν λογοτεχνικῶν ἔργων εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

3. Ἡ κατανόησις τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ εἰς τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν.

II. ΓΕΝΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

1. Ἡ «ἄμεσος μέθοδος» θὰ χρησιμοποιηθῇ κατὰ κανόνα εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀγγλικῶν.

2. Ἡ διδασκαλία κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος θὰ εἶναι προφορικῇ. Οὕτω θὰ δίδεται μεγάλη εὐκαιρία εἰς τὸν μαθητὴν νὰ ἀκούῃ τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν καὶ νὰ ὁμιλῇ αὐτήν.

3. Αἱ νέαι λέξεις δὲν θὰ διδάσκωνται μεμονωμένοι, ἀλλὰ ἐντεταγμένοι εἰς φράσεις, αἱ δὲ ἐκφράσεις κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὸν λόγον.

4. Ἡ γραμματικὴ δὲν θὰ διδάσκεται κατὰ συστηματικὸν τρόπον, ἀλλὰ μᾶλλον «λειτουργικῶς», δηλαδή ὁ μαθητὴς πρῶτον θὰ μανθάνῃ νὰ ἐκφράζεται καὶ κατόπιν θὰ μανθάνῃ διατὶ ἐκφράζεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

5. Προφορικαὶ καὶ γραπτὰ ἀσκήσεις θὰ χρησιμο-

ποιῶνται εἰς ἕκαστον μάθημα διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῶν διδασκομένων.

6. Διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς προόδου τῶν μαθητῶν εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιῶνται καὶ τέστ.

7. Ἡ ἐρμηνεία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν θὰ χρησιμοποιῶνται ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον. Ἡ χορὴς αὐτῆς καθίσταται ἀναγκαία ἰδίᾳ διὰ τοὺς ὅρους τῆς γραμματικῆς καὶ τὰς νέας λέξεις, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον δὲν εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς ἐμπειρίας τῶν μαθητῶν.

III. ΕΙΔΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Τὰ κύρια σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ στηρίζεται ἡ μέθοδος διδασκαλίας τῶν Ἀγγλικῶν κατὰ τὰ ἑξ ἔτη σπουδῶν εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1. Συνομιλαί Ἀγγλιστί. Οἱ μαθηταὶ δεόν νὰ ἀσκῶνται εἰς τὴν κατανόησιν καὶ τὴν προφορικὴν χρῆσιν τῆς κοινοχρήστου Ἀγγλικῆς γλώσσης. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἀσκήσεις συνομιλίας θὰ γίνωνται ἐπὶ συνήθων θεμάτων τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

2. Προφορά. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσκῶνται εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῶν προτάσεων. Κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη αἱ ἀσκήσεις θὰ ἀναφέρονται κυρίως εἰς τοὺς φθόγγους, οἵτινες εἶναι νέοι ἢ δύσκολοι διὰ τὸν Ἕλληνα μαθητὴν.

3. Ἀνάγνωσις. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις ἡ ἀνάγνωσις θὰ γίνεται πάντοτε μεγαλοφώνως μὲ κύριον σκοπὸν τὴν κατανόησιν τῶν ἀναγινωσκομένων. Εἰς πάσας τὰς τάξεις ἡ ἀπόδοσις τοῦ νοήματος θὰ γίνεται Ἀγγλιστί. Διευκολύνεται δὲ ἡ ἀπόδοσις δι' ἐρωτήσεων ἢ διαφόρων εἰδῶν ἀσκήσεων, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μαθηταὶ ἀπαντῶσι γραπτῶς ἢ προφορικῶς.

4. Γραμματικὴ καὶ σύνταξις. Διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ὀρθογραφίας, τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς συντάξεως τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης θὰ γίνωνται ἀσκήσεις. Ἡ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς θὰ ἐξαντλῇται εἰς τὴν πέμπτην τάξιν, εἰς δὲ τὴν ἕκτην ἡ γραμματικὴ θὰ διδάσκεται ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν.

5. Ἐκθέσεις. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη αἱ ἐκθέσεις

περιορίζονται εἰς προφορικὰς ἀσκήσεις. Ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους ἀρχίζει βαθμηδὸν ἡ συστηματικὴ ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν γραπτὴν ἐκθεσιν, ὡς ἐν ἐκάστῃ τάξει ὁρίζεται.

6. Ἀπομνημόνευσις. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις οἱ μαθηταὶ ἀπομνημονεύουσι φράσεις, μικρὰ ἱστορήματα, διαλόγους, ποιήματα.

7. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Σκοπὸς τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων κατὰ τὴν ὥραν διδασκαλίας καὶ κατ' οἶκον εἶναι οὐχὶ τόσον ἡ βαθμολογία τῆς ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν ὅσον ἡ πρόσθετος ἀσκησις. Θὰ δίδονται εἰς τοὺς μαθητὰς γραπτὰ ἀσκήσεις ὑπὸ τὴν μορφήν ἐρωτήσεων, συμπληρώσεων προτάσεων, μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῶν ρημάτων, μεταβολῆς τῶν προτάσεων εἰς ἀρνητικὰς, ἐρωτηματικὰς κλπ.

8. Μετάφρασις. Συστηματικαὶ ἀσκήσεις μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὰν ἀπ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις.

Τὰ ὡς ἄνω κῆρια σημεῖα τῆς διδασκαλίας σκοπόμενα εἶναι, ὅπως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς ἕκαστον μάθημα, κατανοημένης τῆς διδακτικῆς ὥρας μεταξὺ τούτων ἀναλόγως τῶν ἰδιαιτέρων ἀναγκῶν τῆς τάξεως.

IV. ΩΡΑΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Τάξεις	Ὡραι
Πρώτη	4
Δευτέρα	3
Τρίτη	3
Τετάρτη	3
Πέμπτη	2
Ἑκτὴ	2
	Σύνολον 17

Πρώτη Τάξις.

Τέσσαρες ὥραι διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως.

1. Προφορά. Ἐξοικείωσις εἰς τοὺς ἰδιάζοντας φθόγους τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

α) Φωνήεντα. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν λέξεων καὶ φράσεων, αἵτινες παρουσιάζουσι τὴν

ποικιλίαν προφορᾶς τῶν φωνηέντων τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

6) Σύμφωνα. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ὁρθὴν προφορὰν λέξεων καὶ φράσεων περιλαμβανουσῶν σύμφωνα, ὧν ἡ προφορὰ εἶναι διάφορος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

2. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ὁ διδάσκων ἀσκεῖ τοὺς μαθητὰς εἰς λέξεις καὶ ἀπλὰς φράσεις λαμβανομένας ἐκ τῆς καθημερινῆς ὁμιλίας καὶ σχετιζομένας πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου. Συνεθέστερα θέματα πρὸς συζήτησιν αποτελοῦσιν ἡ τάξις, τὸ σχολεῖον, ἡ οἰκογένεια, ὁ χρόνος, αἱ φράσεις χαιρετισμοῦ.

3. Ἀνάγνωσις. Ἀναγιγνώσκονται μικρὰ κατ' ἀρχὰς φράσεις γραφόμεναι ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος καὶ εἰτα μικρὰ ἱστορήματα, διαλόγους, ποιήματα, ἀγγλικὰς ιδιωβλίου, ὅπερ στηρίζεται εἰς λεξιλόγιον πεντακοσίων περίπου λέξεων καὶ συνοδεύεται ὑπὸ πλήθους ἀσκήσεων.

4. Ἀπομνημόνευσις. Οἱ μαθηταὶ ἀπομνημονεύουσι μικρὰ ἱστορήματα, διαλόγους, ποιήματα, ἀγγλικὰς ιδιωτυματικὰς ἐκφράσεις.

5. Γραμματικὴ καὶ σύνταξις. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τὰ ἀπλούστερα ἐκ τοῦ ὁμιλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς γραμματικῆς (ἄρθρον, ὄνομα, οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, τὰ μᾶλλον εὐχρηστα ρήματα) καὶ εἰς εἰδικὰς συντακτικὰς δυσκολίας, ἅς οἱ μαθηταὶ συναντῶσι κατὰ τὴν διδασκαλίαν.

Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν σύνθεσιν ἀπλῶν φράσεων, ἀποδιδομένης ἰδιαίτερης σημασίας εἰς τὴν θέσιν τῶν λέξεων ἐντὸς τῆς προτάσεως, ὥς καὶ εἰς τὴν χοῆσιν τῶν ἀρνητικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν προτάσεων καὶ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπαντήσεων.

Ὡσαύτως οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ἀναγνώρσιν καὶ χοῆσιν τῶν σημείων τῆς στίξεως καὶ ἰδίᾳ ἐκείνων, ἅτινα διαφέρουσι τῶν Ἑλληνικῶν.

6. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνατίθενται γραπτὰ κατ' οἶκον ἀσκήσεις εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀπαντήσεων εἰς ἐρωτήσεις εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀσκήσεων, ὅπως εἶναι ἡ συμπλήρωσις προτάσεων μὲ οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ρήματα, ἡ μετατροπὴ καταφατικῶν προτάσεων εἰς ἀρνητικὰς ἢ ἐρωτηματικὰς κλπ. Ἐχοῦσι δὲ αἱ γρα-

πταὶ αὐταὶ ἀσκήσεις ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασίαν.

Παρατηρήσεις. Πᾶσαι αἱ προσπάθειαι δέον νὰ κατατείνωσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλωσσικῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν, ὅπως χρησιμοποιῶσι γραπτῶς καὶ προφορικῶς, ὅσα μανθάνουσιν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν πεντακοσίων λέξεων.

Δευτέρα Τάξις.

Τρεῖς ὥραι διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως.

1. Προφορά. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ὀρθὴν Ἀγγλικὴν προφορὰν τῶν λέξεων καὶ τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῶν προτάσεων, συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιαίτερον χαρακτῆρα τῆς γλώσσης ταύτης. Ὡς καλυτέρα πρὸς τοῦτο μέθοδος θεωρεῖται ἡ μίμησις τῆς προφορᾶς τοῦ διδάσκοντος.

2. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὸ διαλέγεσθαι ἐπὶ θεμάτων καθημερινῆς χρήσεως ἐν συνδιασμῷ καὶ πρὸς τὸ πειεζόμενον τοῦ βιβλίου, ὅπως ἐπίσης ἀσχοῦνται εἰς τὴν χρῆσιν νέων λέξεων.

Μεταξὺ τῶν συνηθεστέρων θεμάτων δύνανται νὰ περιληφθῶσιν ἡ σχολικὴ ζωὴ, τὸ σῶμα, τὰ ἐνδύματα, ἡ κατοικία, αἱ πόλεις, ὁ καιρὸς.

3. Ἀνάγνωσις. Ἀναγιγνώσκονται μικραὶ περιγραφαί, ἱστορήματα καὶ ποιήματα ἐκ τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου, οὗτινος τὸ λεξιλόγιον δέον νὰ ἀποτελῇται ἐκ 1.000 περίπου λέξεων, ἐξ ὧν αἱ 500 νὰ εἶναι νέα.

Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται μεγαλοφώνως, τὸ δὲ περιεχόμενον ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλώσσαν.

4. Γραμματικὴ καὶ σύνταξις. Ἐπανάληψις καὶ ἐμπέδωσις τῆς διδαχθείσης ὕλης κατὰ τὸ προηγούμενον σχολικὸν ἔτος. Ἀσκήσεις εἰς τὴν χρῆσιν τῶν παραθετικῶν, τῶν ἀριθμητικῶν, τῶν ἀντωνυμιῶν, τοῦ ἀνωμαλοῦ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων, τῶν συνηθεστέρων ἀκλίτων λέξεων, τῶν ρημάτων εἰς τὸν ἐνεστώτα, μέλλοντα καὶ ἀόριστον, τῶν ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων.

Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς συντάξεως εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλώσσαν καὶ τὴν χρῆσιν συνθέτων προτάσεων, ἐρωτήσεων καὶ ἀρνήσεων.

5. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Γραπταὶ κατ' οἶκον ἀσκήσεις, ὥς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην τάξιν.

6. Ἀπομνημόνευσις. Οἱ μαθηταὶ ἀπομνημονεύουσι μικρὰ ἱστορήματα, ποιήματα καὶ ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις.

Παρατήρησις. Ἡ ἐπίδρασις εἰς τὴν τάξιν ταύτην θεωρεῖται ἱκανοποιητικὴ, ἐφ' ὅσον οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους δύνανται νὰ χρησιμοποιῶσιν εὐχερῶς τόσον γραπτῶς ὅσον καὶ προφορικῶς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἐντὸς τοῦ πλασίου 1.000 περίπου λέξεων.

Τρίτη Τάξις.

Τρεῖς ὥραι διδασκαλίας ἑβδομαδιαίως.

1. Ἀνάγνωσις. Χρησιμοποιεῖται ἀναγνωστικὸν περιέχον ποικιλίαν ὕλης, πλῆθος ἀσκήσεων καὶ λεξιλόγιον ἐκ 1.500 περίπου λέξεων, ἐξ ὧν αἱ 500 νὰ εἶναι νέαι.

Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται μεγαλοφώνως καὶ τὸ νόημα ἀποδίδεται Ἀγγλιστί.

2. Γραμματικὴ — σύνταξις. Ἐπανάληψις τῶν διδασθέντων καὶ περαιτέρω ἀσκήσεις εἰς τοὺς ἀνωμάλους ἰδίᾳ τύπους τῆς γραμματικῆς, τὴν χρῆσιν τῶν ρημάτων εἰς τοὺς ὑπολοίπους χρόνους τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, τὴν χρῆσιν τῆς παθητικῆς φωνῆς, τὴν χρῆσιν τῶν ἀκλίτων λέξεων, ὥς καὶ ἀσκήσεις εἰς εἰδικὰς δυσκολίας τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Ἐπίσης θὰ γίνεται ἀσκήσεις εἰς εἰδικὰ χαρακτηριστικά τῆς Ἀγγλικῆς συντάξεως καὶ εἰς ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ὀλιγόλεπτοι ὑπὸ τῶν μαθητῶν ὁμιλίαι ἐνώπιον τῆς τάξεως καὶ συζήτησις Ἀγγλιστί, ὅπως ἐπίσης ἀπασχόλησις εἰς διάφορα παιχνίδια διὰ τὴν ἀσκήσιν εἰς τὴν χρῆσιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἶναι ἐποφελεῖς. Μεταξὺ τῶν συνηθεστέρων θεμάτων συνομιλίας περιλαμβάνονται ἡ χώρα μας, ἡ φύσις, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, τὰ μέσα συγκοινωνίας, αἱ ὥραι ψυχαγωγίας, ἡ ὑγεία.

4. Ἀπομνημόνευσις. Οἱ μαθηταὶ ἀπομνημονεύουσι μικρὰ ἱστορήματα, διαλόγους, ποιήματα καὶ ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις ὅπως καὶ εἰς τὰς δύο προηγουμένας τάξεις.

5. Ἐκθεσις. Γραπτὴ ἀνασύνθεσις μικρῶν ἱστορημάτων καὶ ποιημάτων εἰς περὶ λόγον.

6. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Θὰ δίδωνται γραπταὶ ἀσκήσεις εἰς τὸ σχολεῖον καὶ κατ' οἶκον, αἵτινες θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν ἀπαντήσεως εἰς ἐρωτήσεις, συμπληρώσεις προτάσεων, μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῶν ρημάτων, μεταβολῆς ἀποφατικῶν προτάσεων εἰς καταφατικὰς κλπ.

Τετάρτη Τάξις.

Τρεῖς ὥραι διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως.

1. Ἀνάγνωσις. Μελέτη βιβλίου ἢ βιβλιαρίων ποιήλου περιχομένου καὶ λεξιλογίου 2.000 περίπου λέξεων, ἐξ ὧν 500 λέξεις νὰ εἶναι νέαι. Ὡφέλιμον εἶναι ὅπως μέρος τοῦ περιχομένου ἀναφέρεται εἰς χαρακτηριστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς ζωῆς.

2. Γραμματικὴ — σύνταξις. Ἐπανάληψις τῶν διδασκέντων καὶ περαιτέρω ἀσκήσεις εἰς τὴν παθητικὴν φωνήν, τὰ ἀνώμαλα ῥήματα, τὴν χρῆσιν τῶν ἀκλίτων λέξεων, ὅπως καὶ εἰς εἰδικὰς δυσκολίας καὶ εἰς συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ὀλιγόλεπτοι ὁμιλίαι ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν τάξιν καὶ συζήτησις Ἀγγλιστί, ὅπως ἐπίσης δραματοποιήσις τῶν ἀναγνωσθέντων ἢ ἄλλων γεγονότων διὰ τὴν ἀσκησιν εἰς τὴν προφορικὴν χρῆσιν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

Μεταξὺ τῶν συνηθεστέρων θεμάτων πρὸς συζήτησιν περιλαμβάνονται ἡ χώρα μας, αἱ διάφοραι χώραι, ἡ κοινωνικὴ ζωὴ, τὰ ἐπαγγέλματα.

4. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Αὗται θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν συμπληρώσεως προτάσεων μὲ κενά, μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῶν ρημάτων, μεταβολῆς τῶν καταφατικῶν προτάσεων εἰς ἀποφατικὰς, εἰς ἐρωτηματικὰς ἢ θὰ ἔχωσι τὴν μορφήν ἀπαντήσεως εἰς ἐρωτήσεις.

5. Ἐκθέσεις. Σύνταξις συνήθων ἐπιστολῶν, μικρὰ περιγραφὰ, ἀπόδοσις καὶ παράφρασις ἀναγνωσθέντων. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν κατ' οἶκον ἀνάγνωσιν βιβλιαρίου ἐκ 50 τοῦλάχιστον σελίδων καὶ μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους θὰ ὑποβάλωσι περίληψιν Ἀγγλιστί.

Πέμπτη Τάξις.

Δύο ὥραι διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως.

1. Ἀνάγνωσις. Χρησιμοποιεῖται ἀναγνωστικὸν τοῦ

μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁποίου θὰ ἀποτελεῖται ἐξ ἐκλογῶν καταλλήλων ἀναγνωσμάτων τῆς νεωτέρας καὶ κλασσικῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς λογοτεχνίας. Εἰς τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα θὰ ἀπεικονίζονται θεμελιώδεις ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τούτων.

Θὰ γίνεταί χορησίς καὶ τῆς σιωπηρᾶς ἀναγνώσεως πρὸς ἀσκήσιν εἰς τὴν ταχεῖαν ἀνάγνωσιν.

2. Γραμματικὴ - σύνταξις. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς Ἀγγλικῆς γραμματικῆς μὲ ἰδιαιτέραν ἀπόδοσιν σημασίας εἰς τοὺς ρηματικοὺς τύπους (μετοχές, ἀπαρέμφατα, γερούνδια κλπ.) εἰς τὴν χορῆσιν τῶν ἀκλίτων λέξεων, ὥς καὶ εἰς εἰδικὰς δυσκολίας καὶ ἰδιωματικὰς ἐκφράσεις.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Γίνονται ὁμιλίας, συζητήσεις καὶ δραματοποιήσεις πρὸς ἀσκήσιν εἰς τὸν προφορικὸν λόγον.

Μεταξὺ τῶν θεμάτων συζητήσεως δύνανται νὰ περιληφθῶσιν ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ κρατικὴ ὁργάνωσις, ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα, αἱ διάφοροι κοινωνικαὶ συνήθειαι.

4. Μετάφρασις. Ἀσκήσις εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τάνάπαλιν.

5. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Αὗται θὰ ἔχωσι τὴν μορφὴν τῶν γραπτῶν ἀσκήσεων τοῦ προηγουμένου ἔτους.

6. Ἐκθέσεις. Σύνταξις ἐπιστολῶν, ἀπόδοσις ἀναγνωσθέντων, παραφράσεις ἀναγνωσμάτων καὶ ἄλλαι συνθετικαὶ ἐργασίαι.

Παρατηρήσεις. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσχοληθῶσι κατ' οἷον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δύο βιβλίων μεχρις 100 τὸ πολὺ σελίδων ἑκατέρου καὶ θὰ ὑποβάλωσι περίληψιν τούτων. Ἐκ τῶν δύο τούτων περιλήψεων τὴν μὲν πρώτην θὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἑξαμήνου καὶ τὴν δευτέραν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Ἐκτὴ Τάξις.

Δύο ὥραι διδασκαλίας ἑβδομαδιαίως.

1. Ἀνάγνωσις. Χρησιμοποιεῖται βιβλίον ἀποτελούμενον ἐξ ἐκλογῶν καταλλήλων ἀναγνωσμάτων Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν συγγραφέων. Ἐπίσης εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀποσπάσματα ἢ αὐτοτελεῖ ἐκλεκτὰ πεζογραφήματα καὶ ἄλλα ἀναγνώσματα ἀναφερόμενα εἰς

τοὺς διαφόρους κύκλους τῶν γνώσεων, ἵνα ἐξοικειωθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν χοῆσιν τῶν εἰδιζῶν ὄρων.

2. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ἀνάπτυξις ἀναγνωσθέντων, ἐπιχαίρων γεγονότων καὶ συζητήσεως ἐπ' αὐτῶν. Αἱ παρουσιαζόμεναι εὐκαιρίαι πρὸς συζήτησιν Ἀγγλιστὶ δέον νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεραι.

3. Γραμματικὴ - σύνταξις. Ἐπανάληψις τῶν διδαχθέντων εἰς τὰς προηγουμένης τάξεις. Συμπλήρωσις πιθανῶν ἐλλείψεων καὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῶν σημείων ἐκείνων εἰς τὰ ὅποια ἡ τάξις ἀντιμετωπίζει δυσκολίαν.

4. Μετάφρασις. Οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τάναντα πάλιν. Θὰ δοθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν μετάφρασιν εἰδιζῶν ὄρων χρησιμοποιουμένων εἰς τὰ διάφορα μαθήματα.

5. Γραφαὶ ἀσκήσεις. Δίδονται γραφαὶ ἀσκήσεις, ὥς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην τάξιν.

6. Ἐκθέσεις. συνθετικαὶ ἐργασίαι ποικίλου περιεχομένου, ἀκριβοῦς ἀπόδοσις ἀναγνωσθέντων, σύνταξις ἐπιστολῶν κλπ.

Παρατήρησις. Οἱ μαθηταὶ θὰ ἀσχοληθῶσι κατ' οἶκον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δύο βιβλίων ἀνὰ 100 σελίδων ἑκατέρου καὶ τὴν σύνταξιν σχετικῶν περιλήψεων, ἐξ ὧν τὴν μὲν περίληψιν τοῦ ἐνὸς βιβλίου θὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἑξαμήνου, τὴν δὲ περίληψιν τοῦ ἄλλου βιβλίου θὰ ὑποβάλωσι πρὸ τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἐκτελέσειν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων 17 Ὀκτωβρίου 1953.

ΠΑΥΛΟΣ Β'.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἐκτελέσειν
ΚΩΝΣΤ. ΚΑΛΛΙΑΣ

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΓ' ΑΡΙΘ. 670)62

(Φ.Ε.Κ. 173)29-10-1962, τ. Α)

Περὶ τοῦ ὥρολόγιον καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος Δ', Ε', καὶ ΣΤ'. τάξεων τῶν Γυμνασίων Ξένων Γλωσσῶν. (1)

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Γυμνασίων Ξένων Γλωσσῶν καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα	Ὁραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας	Τάξις Δ'.	Τάξις Ε'.	Τάξις ΣΤ'.
1. Θρησκευτικὰ	2	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	7	7	7	7
3. Νέα Ἑλληνικὰ	3	3	3	3
4. Λατινικὰ	3	3	3	3
5. Ξένη γλῶσσα (πρώτη)	4	4	4	4
6. Ξένη γλῶσσα (δευτέρα)	5	5	5	5
7. Ἱστορία	2	2	2	2
8. Γεωγραφία	1	1	—	—
9. Μαθηματικὰ καὶ Κοσμογραφία	3	3	3	4
10. Φυσικὰ	2	3	3	4
11. Ὑγιεινὴ	—	1	—	—
12. Τεχνικὰ	1	—	—	—
13. Ὀδικὴ	1	—	—	—
14. Φιλοσοφικὰ	—	2	2	2
15. Σωματικὴ Ἀγωγή	2	2	2	2

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε', καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Γυμνασίων Ξένων γλωσσῶν καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένους ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

Τάξις Δ'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΜΑΘΗΜΤΙΚΑ, ΤΕΧΝΙΚΑ, ΩΔΙΚΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β'. ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Α'. τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΦΥΣΙΚΑ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β'. ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Α'. τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΓΑΛΛΙΚΑ.

α) ὡς πρώτη γλῶσσα (διδασχεῖσα ἤδη εἰς τὰς τάξεις Α', ἔως καὶ Γ'.)

Α'. Προφορά. Ἀσκήσεις ὡς ἐν ταῖς τάξεσι τῆς α'. βαθμίδος. Κυρίως ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὀρθὴν σύλληψιν, κατανόησιν καὶ ὀρθὴν προφορὰν ὁλοτήτων νοημάτων, χρωματισμὸς τῆς φράσεως κατὰ τὴν γαλλικὴν ἰδιωτεπίαν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν στίξιν.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ γαλλικὰ ἥθη καὶ ἔθνη, εἰς τὴν γαλλικὴν ζωὴν καὶ ἱστορίαν, διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τοὺς μέσους χρόνους, τὸν 17ον, τὸν 18ον καὶ τὸν 19ον αἰῶνα, ποιημάτων ἐκφραζόντων τὸ πνεῦμα τῶν ἐποχῶν ἐκείνων, ὡς καὶ βιογραφίων ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης ἀκμασάντων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ διαπρεφάντων εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον.

(1) Διὰ τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις ἰσχύει ἀντιστοίχως τὸ ὁρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων τῆς πρώτης βαθμίδος ὡς ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους 1963—64. (Βλ. σελ. 3 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου).

(2) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.ἐ. τοῦ βιβλίου τούτου.

Τὰ ζεῖμενα θὰ ἀναφέρονται καὶ εἰς εὐρύτερα πλαίσια εὐρωπαϊκά, ὥστε νὰ δίδωσι τὴν εἰκόνα τῆς γαλλικῆς ζωῆς τῶν ἐξεταζομένων ἐποχῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας, θὰ πλαισιοῦνται δὲ ὑπὸ ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καταλλήλων τεμαχίων ἐκ συγχρόνων νεανικῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων.

Ἐκτὸς τῆς ἀναλύσεως τῶν ζευμένων προσέτι ἀπαγγελία καὶ μετριοκὴ ἀνάλυσις ποιημάτων καὶ δὴ ἐκμάθησις μελοποιηθέντων τοιούτων παιδικῶν, νεανικῶν καὶ λαϊκῶν.

Γ'. Λεξιλόγιον. Τὸ λεξιλόγιον πλουτίζεται ἐν τῇ τάξει ταύτῃ κατὰ τὰς σχέσεις συνωνυμίας, ἀντιθέσεως καὶ παραγωγῆς. Ἐξεύρεσις λέξεων ἀναφερομένων εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἄλλ' ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας. Γλωσσικὴ καὶ ἐννοιολογικὴ ἐμβάθυνσις εἰς τὸ γαλλικὸν λεξιλόγιον, ὥστε νὰ ἀποδίδηται κυριολεξία. Γαλλισμοὶ καὶ ἰδιότυποι γαλλικαὶ ἐκφράσεις. Λατινισμοὶ καὶ Λατινικαὶ φράσεις ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ. Ὁρολογία ἀναφερόμενῃ εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ εἰς τὴν φιλολογικὴν, ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην. Ἀνάλυσις ἐννοιῶν διὰ γαλλικῶν λέξεων καὶ φράσεων τῇ βοηθείᾳ γαλλικοῦ λεξικοῦ.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ συντακτικόν. Συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν ἀνωμάτων ὁρημάτων. Ρήματα σύνθετα καὶ παράγωγα. Ἑτυμολογικόν. Σύνθεσις καὶ παραγωγή. Αἱ ἀντωνυμιαί, συστηματικῶς ἐν ὁλότητι. Προθέσεις καὶ σύνδεσμοι ἐν συντάξει. Κύρια καὶ δευτερεύονσαι προτάσεις. Γραμματικὴ καὶ συντακτικὴ δομὴ τῆς COMPOSITION FRANCAISE.

Ε'. Ἱστορία το γαλλικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ γαλλικὴ ζωὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς μέχρι καὶ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος. Πνευματικὴ, κοινωνικὴ, οἰκονομικὴ, πολιτικὴ ζωὴ. Ἀντιπροσωπευτικὰ εἶδη τῆς τέχνης (ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, μουσικῆς κ.τ.λ.). Ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι εἰς τὰ γράμματα, τέχνας, ἐπιστήμας, πολιτικὴν, οἰκονομικὴν ζωὴν.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ μετὰ βασις ἐκ τῆς παθητικῆς διαστροφῆς τοῦ προφορικοῦ λόγου (κατανόησις προφορικοῦ λόγου) εἰς τὴν ἐνεργητικὴν διάστροφωσιν αὐτοῦ (ὁμιλητικὴ πρωτοβουλία μορφώσεως λόγου). Κατὰ ταῦτα συνδιαλέξεις καὶ συνομι-

λίας ἐπὶ παντὸς θέματος ἄνευ προετοιμασίας κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἀρκεῖται τις μόνον εἰς τὴν κατανόησιν, ἀλλὰ προφορικῶς διαμορφοῖ τὸν λόγον. Τὸ μάθημα ἀπὸ τῆς τάξεως αὐτῆς διεξάγεται εἰς τὴν γαλλικὴν, ἀπαγορευομένης τῆς χρήσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Μετατροπὴν κειμένων εἰς διαλογικὴν συζήτησιν. Ἀνάλυσις ἐννοιῶν προφορικῶς.

Ζ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Ἐκθέσεις ἐπὶ θεμάτων χαρακτηριστικῶν διὰ τὴν δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν ζωὴν. Λογικὴ τῶν περιόδων καὶ τῶν παραγράφων. Κριτικὴ καὶ λογοτεχνικὴ ἀνάλυσις τῶν κειμένων. Ἐννοιολογικὴ ἀνάλυσις τῶν φράσεων.

Ἐπιστολογραφία. Θέματα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν, ὡς καὶ θέματα συντάξεως εἰς τὴν γαλλικὴν βάσει δεδομένων λέξεων.

6) Ὡς δευτέρα γλῶσσα (τὸ πρῶτον διδασχομένη).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932 ὡς τοῦτο τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Δ) τος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

4. ΑΓΓΛΙΚΑ.

α) ὡς πρώτη γλῶσσα (διδαχθεῖσα ἤδη εἰς τὰς τάξεις Α' ἕως καὶ Γ').

Α'. Προφορά. Ἀσκήσεις ὡς ἐν ταῖς τάξεσι τῆς α' βαθμίδος. Κυρίως ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἐπιμονὴ εἰς τὴν ὀρθὴν σύλληψιν, κατανόησιν καὶ ὀρθὴν προφορὰν ὁλοτήτων νοημάτων, χρωματισμὸς τῆς φράσεως κατὰ τὴν ἀγγλικὴν ἰδιότητα καὶ συμφώνως πρὸς τὴν στίξιν.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἀγγλικά καὶ ἀμερικανικά ἔθνη καὶ ἔθνη, εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἀμερικανικὴν ζωὴν καὶ ἱστορίαν, διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τοὺς μέσους χρόνους, τὸν 17ον, τὸν 18ον καὶ τὸν 19ον αἰῶνα, ποιημάτων ἐκφραζόντων τὸ πνεῦμα τῶν ἐποχῶν ἐκείνων, ὡς καὶ βιογραφικῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς ἀκμα-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 87 κ.έ. τοῦ ἀνα χειρός βιβλίου.

σάντων μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ διαφρεφάντων εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν βίον.

Τὰ κείμενα θὰ ἀναφέρονται καὶ εἰς εὐρύτερα πλάσια παγώσμια, ὥστε νὰ δίδωσι τὴν εἰκόνα τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἀμερικανικῆς ζωῆς τῶν ἐξεταζομένων ἐποχῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς παγχοσμίου κοινωνίας, θὰ πλαισιοῦνται δὲ ὑπὸ ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας καταλλήλων τεμαχίων ἐκ συγχρόνων νεανικῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων.

Ἐκτὸς τῆς ἀναλύσεως τῶν κειμένων προσέτι ἀπαγγέλῃ καὶ μετρίκῃ ἀνάλυσις ποιημάτων καὶ δὴ ἐκμάθησις μελοποιηθέντων τοιούτων παιδικῶν, νεανικῶν καὶ λαϊκῶν.

Γ'. Λεξιλόγιον. Τὸ λεξιλόγιον πλουτίζεται ἐν τῇ τάξει ταύτῃ κατὰ τὰς σχέσεις συνωνυμίας, ἀντιθέσεως καὶ παραγωγῆς. Ἐξεύροσις λέξεων ἀναφερομένων εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἄλλ' ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας. Γλωσσικὴ καὶ ἐννοιολογικὴ ἐμβάθυνσις εἰς τὸ ἀγγλικὸν καὶ ἀμερικανικὸν λεξιλόγιον, ὥστε νὰ ἀποδίδηται κυριολεξία. Ἀγγλισμοὶ καὶ ἰδιότυποι Ἀγγλικά ἐκφράσεις. Λατινισμοὶ καὶ λατινικά φράσεις ἐν τῇ Ἀγγλικῇ γλώσσῃ. Ὁρολογία ἀναφερομένη εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ εἰς τὴν φιλολογικὴν, ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην. Ἀνάλυσις ἐννοιῶν διὰ ἀγγλικῶν λέξεων καὶ φράσεων τῇ βοηθείᾳ ἀγγλικοῦ λεξικοῦ.

Δ'. Γραμματικὴ καὶ συντακτικόν. Συστηματικὴ ἐξέτασις τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων. Ρήματα σύνθετα καὶ παράγωγα. Ἐτυμολογικόν. Σύνθεσις καὶ παραγωγή. Ἀντωνυμιαὶ συστηματικῶς ἐν ὁλότῃ. Προθέσεις καὶ σύνδεσμοι ἐν συντάξει. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις. Γραμματικὴ καὶ συντακτικὴ δομὴ τῆς ἀγγλικῆς συνθέσεως.

Ε'. Ἱστορία τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ ἀγγλικὴ καὶ ἀμερικανικὴ ζωὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς μέχρι καὶ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος. Πνευματικὴ, κοινωνικὴ, οἰκονομικὴ, πολιτικὴ ζωή. Ἀντιπροσωπευτικὰ εἶδη τῆς τέχνης (ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, μουσικῆς κ.τ.λ.). Ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι εἰς τὰ γράμματα, τέχνας, ἐπιστήμας, πολιτικὴν, οἰκονομικὴν ζωὴν.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ μεταβάσις ἐκ τῆς παιητικῆς διαρθρώσεως τοῦ προφορικοῦ λόγου (κατανόησις προφορικοῦ λόγου) εἰς τὴν ἐνεργητικὴν διαρθρωσιν αὐτοῦ (ὁμιλητικὴ πρωτοβουλία μορφώσεως λόγου). Κατὰ ταῦτα συνδιαλέξεις καὶ συνομιλίαι ἐπὶ παν-

τὸς θέματος ὅνευ προετοιμασίας, κατὰ τὰς ὁποίας δέν ἀρκεῖται τις μόνον εἰς τὴν κατανόησιν, ἀλλὰ προφορικῶς διαμορφοῖ τὸν λόγον. Τὸ μάθημα ἀπὸ τῆς τάξεως αὐτῆς διεξάγεται εἰς τὴν ἀγγλικήν, ἀπαγορευομένης τῆς χρήσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Μετατροπὴν κειμένων εἰς τὴν διαλογικὴν συζήτησιν. Ἀνάλυσις ἐννοιῶν προφορικῶς.

Ζ'. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Ἐκθέσεις ἐπὶ θεμάτων χαρακτηριστικῶν διὰ τὴν δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν ζωὴν. Δομῇ τῶν περιόδων καὶ τῶν παραγράφων. Κριτικὴ καὶ λογοτεχνικὴ ἀνάλυσις τῶν κειμένων. Ἐννοιολογικὴ ἀνάλυσις τῶν φράσεων. Ἐπιστολογραφία. Θέματα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν ἀγγλικήν, ὡς καὶ θέματα συντάξεως εἰς τὴν ἀγγλικήν βάσει δεδομένων λέξεων.

6) Ὡς δευτέρα γλῶσσα (τὸ πρῶτον διδασκομένη).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β', ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17(10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπομένη διὰ τὰς Α' καὶ Β' τάξεις τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ἕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

Ἄρθρον 4.

Τάξις Ε'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΦΥΣΙΚΑ, ΓΥΓΙΕΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β', ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11)1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ἕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων.

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β', ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.1931)13.1.1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.1935 Β.Δ. (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ἕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ πα-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 128 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

ρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΓΑΛΛΙΚΑ.

α) Ὡς πρώτη γλῶσσα (διδαχθεῖσα ἤδη εἰς τὰς τάξεις Α' ἕως καὶ Δ').

Α'. Προφορά. Χρωματισμός τῆς φωνῆς συμφώνως πρὸς τὴν γαλλικὴν ἰδιουπὶαν καὶ ἀναλόγως τοῦ εἵδους τοῦ λόγου (διήγημα, ποίημα, θέατρον, διάλεξις κ.τ.λ.) καὶ τοῦ γεγονότος (ἐπιστημονικὴ, ἐμπορικὴ, λογοτεχνικὴ συζήτησις κ.τ.λ.). Ἀσκήσεις εἰς τὴν ταχεῖαν ἐκφορὰν τοῦ λόγου μετ' ὀρθῆς προφορᾶς.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία συγγραφῶν τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος ἐξ ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου, ποιημάτων, ἱστορικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ φιλοσοφικῶν κειμένων ὡς καὶ ἐκλεκτῶν τεμαχίων ραφωδῶν τοῦ Ὀμήρου καὶ τραγωδιῶν τῶν μεγάλων τραγικῶν μεταφρασθέντων εἰς τὴν γαλλικὴν ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀντίστοιχα ἔργα τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου.

Ἐπίσης ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὁδοιπορικῶν καὶ ἱστορικῶν ἔργων κτλ. γάλλων συγγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δὴ εἰς ἀρχαία μνημεῖα. Θεατρικὰ ἔργα τοῦ CORNEILLE, RACINE, MOLIERE. Ἀνάγνωσις ποιημάτων ἐκλεκτῶν τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος, μετρικὴ ἀνάγνωσις αὐτῶν καὶ ἀπαγγελία.

Γ'. Λεξιλόγιον. Ἀνάπτυξις τῆς διὰ γαλλικῶν λέξεων ἐπεξηγήσεων τῶν ὅρων καὶ ἐννοιῶν. Γαλλισμοὶ καὶ ἰδιουπὶαι φραστικαί. Πλουτισμός τοῦ γαλλιστὶ κυριολεκτεῖν καὶ ἀπόκτησις τῆς γαλλικῆς γλωσσικῆς νοοτροπίας. Ὁρολογία ἐπιστημονικὴ, μαθηματικὴ, φυσικὴ, οἰκονομικὴ, ἐμπορικὴ.

Δ'. Γλωσσικὴ καὶ λογικὴ ἀνάγνωσις. Ὁ σύνθετος λόγος. Ὁ πλάγιος λόγος. Σχήματα λόγου. Τὸ ὕψος. Συστηματικὴ δομὴ τῆς COMPOSITION FRANCAISE ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὕψος. Πρωτοβουλιακὴ διάρθρωσις γραπτῷ λόγῳ βάσει γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων. Θέματα.

Ε'. Ἱστορία τοῦ γαλλικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ 19ος αἰὼν, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὰ κείμενα, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὅλην εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν. Γράμματα, τέχναι, ἐπιστῆμαι κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα. Ἀντιπροσωπευτικὰ εἶδη

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης κατευθύνσεως εἰς σελ. 65 κ.ε. τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

τέχνης. Ἀντιπροσώπευτικοὶ τύποι εἰς τὰ γράμματα, τέχνας, ἐπιστήμας, πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ζωὴν.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Συζητήσεις ἐπὶ λογοτεχνικῶν, ἐπιστημονικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν θεμάτων καὶ χρήσις ὀρολογίας. Ἡ προσπάθεια κατὰ τὰς προφορικὰς ἀσκήσεις στρέφεται περὶ τὴν μόρφωσιν λόγου πρωτοβουλιακῶς.

Ζ'. Γραπταὶ ἀσκήσεις. Διαμόρφωσις ἐκθέσεων εἰς τὴν γαλλικὴν ἐπὶ θεμάτων ἀντιστοιχῶν τῶν ἐκθέσεων, αἱ ὁποῖαι διδάσκονται κατὰ τὸ μάθημα τῶν νέων ἑλληνικῶν εἰς τὴν τάξιν αὐτήν. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον. Θέματα σύνθετα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν.

6) Ω δευτέρα γλώσσα (τὸ πρῶτον διδαχθεῖσα εἰς τὴν Δ', τάξιν).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β', ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β' Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὰς Γ', καὶ Δ', τάξεις τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὑπὲρ τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

4. ΑΓΓΛΙΚΑ.

α) Ὡς πρώτη γλώσσα (διδαχθεῖσα ἤδη εἰς τὰς τάξεις Α', ἔως καὶ Δ').

Α'. Προφορά. Χρωματισμὸς τῆς φωνῆς συμφώνως πρὸς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἀμερικανικὴν ἰδιωτερίαν καὶ ἀναλόγως τοῦ εἵδους τοῦ λόγου (διήγημα, ποίημα, θέατρον, διάλεξις κ.τ.λ.) καὶ τοῦ γεγονότος (ἐπιστημονικὴ, ἐμπορικὴ, λογοτεχνικὴ συζητήσις κ.τ.λ.). Ἀσκήσεις εἰς τὴν ταχείαν ἐκφορὰν τοῦ λόγου μετ' ὀρθῆς προφορᾶς.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία συγγραμμάτων τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος ἐξ ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου, ποιημάτων, ἱστορικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ φιλοσοφικῶν κειμένων ὡς καὶ ἐκλεκτῶν τεμαχίων ραψωδιῶν τοῦ Ὀμήρου καὶ τραγωδιῶν τῶν μεγάλων τραγικῶν μεταφρασθέντων εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀντίστοιχα ἔργα τοῦ ἀγγλικοῦ θεάτρου.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 89 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

Ἐπίσης ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ὁδοιπορικῶν καὶ ἱστορικῶν ἔργων κ.λ.π. Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν συγγραφέων ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δι᾽ ἀρχαῖα μνημεῖα. Θεατρικὰ ἔργα τοῦ Σαίξπηρ. Ἀνάλυσις ποιημάτων ἐκλεκτῶν τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος, μετρικὴ ἀνάλυσις αὐτῶν καὶ ἀπαγγελία.

Γ'. Λεξιλόγιον. Ἀνάπτυξις τῆς δι' ἀγγλικῶν λέξεων ἐπεξηγήσεως τῶν ὅρων καὶ ἑννοιῶν. Ἀγγλισμοὶ καὶ Ἀμερικανισμοὶ καὶ ἰδιοτυπία φραστικαί. Πλουτισμὸς τοῦ ἀγγλιστὶ κυριολεκτεῖν καὶ ἀπόκτησις τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἀμερικανικῆς γλωσσικῆς νοοτροπίας. Ὁρολογία ἐπιστημονικὴ, μαθηματικὴ, φυσικὴ, οἰκονομικὴ, ἐμπορικὴ.

Δ'. Γλωσσικὴ καὶ λογικὴ ἀνάλυσις. Ὁ σύνθετος λόγος. Ὁ πλάγιος λόγος. Σχήματα λόγου. Τὸ ὕφος. Συστηματικὴ δομὴ τῆς ἀγγλικῆς συνθέσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὕφος. Πρωτοβουλιακὴ διάρθρωσις γραπτοῦ λόγου βάσει γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων. Θέματα.

Ε'. Ἱστορία τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ 19ος αἰὼν, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὰ κείμενα, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὅλην εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν, γράμματα, τέχναι, ἐπιστήμαι κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα. Ἀντιπροσωπευτικὰ εἶδη τέχνης. Ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι εἰς τὰ γράμματα, τέχνας, ἐπιστήμας, πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ζωὴν.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Συζήτησις ἐπὶ λογοτεχνικῶν, ἐπιστημονικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν θεμάτων καὶ χρήσις ὁρολογίας. Ἡ προσπάθεια κατὰ τὰς προφορικὰς ἀσκήσεις στρέφεται περὶ τὴν μόρφωσιν λόγου πρωτοβουλιακῶς.

Ζ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Διαμόρφωσις ἐκθέσεων εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐπὶ θεμάτων ἀντιστοιχῶν τῶν ἐκθέσεων, αἱ ὁποῖαι διδάσκονται κατὰ τὸ μάθημα τῶν νέων ἑλληνικῶν εἰς τὴν τάξιν αὐτήν. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον. Θέματα σύνθετα ἐν τῇ ἑλληνικῇ εἰς τὴν ἀγγλικήν.

6) Ὡς δευτέρα γλῶσσα (τὸ πρῶτον διδασχθεῖσα εἰς τὴν Δ'. τάξιν).

Κατὰ τὰ Α'. καὶ Β'. ἐξάμηνά διδάσκεται ἡ ὑπό τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17)10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπομένη διὰ τὰς Γ'. καὶ Δ'. τάξεις τῶν ἐξατα-

ξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

Ἄρθρον 5.

Τάξις ΣΤ'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ, ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β'. ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ'. τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (2)

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β'. ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ'. τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (3)

3. ΓΑΛΛΙΚΑ.

α) Ὡς πρώτη γλῶσσα (διδαχθεῖσα ἤδη εἰς τὰς τάξεις Α'. ἕως καὶ Ε').

Α'. Προφορά. Προσπάθεια ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ἐπιτηδεύσεως τῆς φωνῆς, ἥτις πλειστάκις δημιουργεῖται κατὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

Τοποθέτησις καὶ ἄσκησις πρὸς ὀρθὴν καὶ φυσικὴν προφορὰν.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ τῶν γαλλικῶν κειμένων ἐκ καταλλήλου ἀνθολογίας ἀντιπροσωπευούσης πλουσίως ἅπαντα τὰ εἶδη τοῦ ὄγνου κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Τὰ κείμενα ταῦτα δέον ὅπως ᾧσι κείμενα «μελέτης» καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν τέχνην, ἐπιστήμην, οἰκο-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 131 κ.ἐ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(2) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρα βιβλίου.

(3) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 65 κ.ἐ. τοῦ βιβλίου τούτου.

νομικὴν καὶ πολιτικὴν ζωὴν, πλαισιοῦνται δὲ ὑπὸ ἀντιπροσωπευτικῶν ποιημάτων, διηγημάτων κ.τ.λ. Ἐπίσης ἀνάλυσις ἀποσπασμάτων ἐκ λόγων, ᾄθρων κ.τ.λ. ἐκ περιοδικῶν ὡς καὶ θεμάτων τουριστικῶν.

Εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν ἀπαγορεύεται ἡ ἐομνηεὶα τῶν κειμένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ κυρίως γίνεται ἀνάλυσις αὐτῶν εἰς τὴν γαλλικὴν. Εὐρύτατα δέον ὅπως ἐπιχειρηται ἡ γνωριμία μεθ' ἀπάντων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου καὶ πολλῶν κειμένων.

Γ'. Λεξιλόγιον. Πλουτισμὸς λεξιλογίου καὶ εὐχέρεια χρήσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελικὴν ἐξέτασιν ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ κινήται εὐχερῶς περὶ λεξιλόγιον ἀποτελούμενον ἐκ 5.000 λέξεων τοῦλάχιστον καὶ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ γράφῃ χρησιμοποιῶν ἀπαισίτως ἀπάσας τὰς λέξεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ποικίλων ὄρων.

Δ'. Γλωσσικὴ καὶ λογικὴ ἀνάλυσις. Βάσει γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων ἐπέκτασις τοῦ γαλλιστί γράφειν εἰς ὅλα τὰ γνωστὰ εἶδη τοῦ λόγου. Διαμόρφωσις προσωπικοῦ ὕφους καὶ διαφοροποιήσις τῆς προσωπικῆς ἐκφράσεως, γαλλιστί. Τὰ γραμματικὰ καὶ συντακτικὰ φαινόμενα τῆς ἀναλυτικῆς γλώσσης, ἀναλυτικὴ γλώσσα ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν συνθετικὴν. Ἡ σύνθεσις τῆς προτάσεως καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῆς πλεονασμότητος καὶ χαλαρότητος τοῦ ὕφους κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν γλώσσαν. Ἡ γαλλικὴ ὀρθὴ ἔκφρασις. Ἀναγωγὴ εἰς τὴν γαλλικὴν λογικὴν διατύπωσιν βάσει τῶν γλωσσικῶν κανόνων.

Ε'. Ἱστορία τοῦ γαλλικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ 20ὸς αἰὼν ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὰ κείμενα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὅλην εὐρωπαϊκὴν καὶ παγκόσμιον κοινωνίαν. Γράμματα, τέχναι, ἐπιστήμαι, οἰκονομικὴ ζωὴ κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Ἀντιπροσωπευτικὰ εἶδη καὶ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Αἱ προφορικαὶ ἀσκήσεις στρέφονται κυρίως περὶ τὰ θέματα τῆς συγχρόνου ζωῆς κυρίως δὲ τουριστικῆς ξεναγῆσεως, ἐμπορικῆς ὁρολογίας καὶ ἐπαφῆς καὶ ἐπιστημονικῆς διατυπώσεως τῆς γλώσσης. Τελικῶς δέον ὅπως ὁ μαθητὴς βάσει στοιχείων διαμορφώσῃ κείμενον διαλέξεως τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαγγεῖλῃ πρὸ τῆς τάξεως, ἔχων πρὸ αὐτοῦ μόνον τὰ στοιχεῖα, ἐντὸς χρόνου 30' τῆς ὥρας.

Ζ'. Γραπταί ασκήσεις. Διαμόρφωσις μελετών. Τελικῶς δέον ὅπως ὁ μαθητὴς παρουσιάσῃ μελέτην εἰς τὴν γαλλικὴν ἀναφερομένην εἰς θέμα ἐπιστημονικόν, τουριστικόν ἢ ἐμποροοικονομικόν.

6) Ὡς δευτέρα γλῶσσα (διδασκθεῖσα εἰς τὰς Α' καὶ Ε', τάξεις).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β', ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Δ) τοῦ (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὰς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν ἑξατάξιων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου. (1)

4. ΑΓΓΛΙΚΑ.

α) Ὡς πρώτη γλῶσσα (διδασκθεῖσα ἤδη εἰς τὰς Α', ἕως καὶ Ε', τάξεις).

Α'. Προφορά. Προσπάθεια ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς ἐπιτηδεύσεως τῆς φωνῆς, ἥτις πλειστάκις δημιουργεῖται κατὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης.

Β'. Κείμενα. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν κειμένων ἐκ καταλλήλου ἀνθολογίας ἀντιπροσωπευούσης πλουσίως ἅπαντα τὰ εἶδη τοῦ λόγου κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Τὰ κείμενα ταῦτα δέον ὅπως ὦσι κείμενα «μελέτης» καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν τέχνην, ἐπιστήμην, οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ζωὴν, πλαισιοῦνται δὲ ἐπὶ ἀντιπροσωπευτικῶν ποιημάτων, διηγημάτων κ.τ.λ. Ἐπίσης ἀνάλοισ ἀποσπασμάτων ἐκ λόγων, ἄρθρων κ.τ.λ. καταλλήλων ἐκ περιοδικῶν ὡς καὶ θεμάτων τουριστικῶν.

Εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν ἀπαγορεύεται ἡ ἐρμηνεία τῶν κειμένων εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ κυρίως γίνεται ἀνάλυσις αὐτῶν εἰς τὴν ἀγγλικὴν. Εὐρύτατα δέον ὅπως ἐπιχειρῇται ἡ γνωριμία μεθ' ἀπάντων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου καὶ πολλῶν κειμένων.

Γ'. Λεξιλόγιον. Πλουτισμὸς λεξιλογίου καὶ εὐχέρεια χρήσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελικὴν ἑξέτασιν ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ κινῇται εὐχερῶς περὶ λεξιλόγιον ἀποτελούμενον ἐκ 5.000 λέξεων τοῦλάχιστον καὶ νὰ γράφῃ χρησιμοποιοῦν ἀπταιστως ἀπάσας τὰς λέξεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ποικίλων ὀρων.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης, κατευθύνσεως, εἰς σελ. 90 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας διδλίου.

Δ'. Γλωσσική καὶ λογική ἀνάλυσις. Βάσει γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων ἐπέκτασις τοῦ ἀγγλιστί γράφειν εἰς ὅλα τὰ γνωστὰ εἶδη τοῦ λόγου. Διαμόρφωσις προσωπικοῦ ὕφους καὶ διαφοροποιήσις τῆς προσωπικῆς ἐκφράσεως ἀγγλιστί. Τὰ γραμματικά καὶ συντακτικά φαινόμενα τῆς ἀναλυτικῆς γλώσσης, ἀναλυτικῆς γλώσσα ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν συνθετικὴν. Ἡ σύνδεσις τῆς προτάσεως καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῆς πλαδαρότητος καὶ χαλαρότητος τοῦ ὕφους κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν γλώσσαν. Ἡ ἀγγλικὴ καὶ ἀμερικανικὴ ὁρθὴ ἔκφρασις. Ἀνάγωγὴ εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἀμερικανικὴν λογικὴν διατύπωσιν βάσει τῶν γλωσσικῶν κανόνων.

Ε'. Ἱστορία τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ 20ὸς αἰὼν ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὰ κείμενα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὅλην εὐρωπαϊκὴν καὶ παγκόσμιον κοινωνίαν. Γράμματα, τέχναι, ἐπιστήμαι, οἰκονομικὴ ζωὴ κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα. Ἀντιπροσωπευτικά εἶδη καὶ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι.

ΣΤ'. Προφορικαὶ ἀσκήσεις. Αἱ προφορικαὶ ἀσκήσεις στρέφονται κυρίως περὶ τὰ θέματα τῆς συγχρόνου ζωῆς κυρίως δὲ τουριστικῆς ξεναγῆσεως, ἐμπορικῆς ὁρολογίας καὶ ἐπαφῆς καὶ ἐπιστημονικῆς διατυπώσεως τῆς γλώσσης. Τελικῶς δέον ὅπως ὁ μαθητὴς βάσει στοιχείων διαμορφώσῃ κείμενον διαλέξεως, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπαγγεῖλῃ πρὸ τῆς τάξεως, ἔχων πρὸ αὐτοῦ μόνον τὰ στοιχεῖα ἐντὸς χρόνου 30' τῆς ὥρας.

Ζ'. Γραπτὰ ἀσκήσεις. Διαμόρφωσις μελετῶν. Τελικῶς δέον ὅπως ὁ μαθητὴς παρουσιάσῃ μελέτην εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ ἀμερικανικὴν ἀναφερομένην εἰς θέμα ἐπιστημονικόν, τουριστικόν ἢ ἐμποροοικονομικόν.

6) Ὡς δευτέρα γλώσσα (διδαχθεῖσα εἰς τὰς Δ' καὶ Ε' τάξεις).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17)10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334), προβλεπομένη διὰ τὰς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (1)

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ Β. Δ)τος 621)1961 «περὶ ὁρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 132 κ.ε. τοῦ ἀνὰ χεῖρας διδλίου.

γυμνασίων Ξένων Γλωσσῶν», (Φ.Ε.Κ. 151) καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1962—63.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962

ΠΑΤΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ.)των Ὑπουργός

ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 672)62

(ΦΕΚ 173)29.10.1962, τ. Α')

Περὶ τοῦ Ὁρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Γυμνασίων κατευθύνσεως Οἰκιακῆς Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν γυμνασίων κατευθύνσεως Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Ἦραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας

Μαθηματα

	Τάξ Δ'	Τάξις Ε'	Τάξις Στ'
1. Θρησκευτικά	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	7	7	7
3. Νέα Ἑλληνικά	3	3	3
4. Λατινικά	3	2	3
5. Ξένη γλῶσσα (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά)	3	3	3
6. Ἱστορία καὶ ἀγωγή τοῦ πολίτου	2	2	3
7. Γεωγραφία	1	1	—
8. Μαθηματικά καὶ Κοσμογραφία	3	3	4
9. Φυσιογνωστικά	3	3	4
10. Τεχνικά	1	1	—
11. Ὡδική	1	—	—
12. Ὑγιεινὴ	—	1	—
13. Φιλοσοφικά	—	3	2
14. Σωματικὴ Ἀγωγή	2	2	2
15. Οἰκιακὴ Οἰκονομία	5	5	5

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν γυμνασίων κατευθύνσεως Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Άρθρον 3.

Τάξις Δ'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

Κατά τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.1931)13.1.1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατά τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 17)10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

3. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατά τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

4. ΤΕΧΝΙΚΑ.

Κατά τὸ Α' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

... (1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθ. εἰς σελ. 132 κ. έ. τοῦ βιβλίου τούτου

Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἐφηρμοσμένη ἱχνογραφία ἐπὶ ὑφασμάτων, ξύλου, ὕαλου, μετάλλου, ἀγγείων ὡς καὶ σχεδιάσματα οἰκίων (χωρισμὸς εἰς δωμάτια κ.λ.π.). Ἐπίσης κατασκευαὶ πλαγγόνων καὶ ἄλλων ἀθυρμάτων, ἰδίᾳ ἀντικειμένων πάσης φύσεως ἢ ζώων δι' ἐπενδύσεως ὑφάσματος ἐπὶ καταλλήλων ὑλικῶν ἢ χρησιμοποιούσεως σύρματος, ξύλου, πλαστικῆς ὕλης.

5. ΩΔΙΚΗ.

Κατὰ τὸ Α' ἐθάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐ τροποποιήθη καὶ συμπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας.

(1)

Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τῆς ἐκμαθήσεως ἐνὸς ἀπλοῦ μουσικοῦ ὀργάνου (μανδολίνον, κιθάρα, φασσαμόνικα, ἀκκορντεόν κ.λ.π.) καὶ εὐφώνεται ἡ γνῶσις τῶν παιδικῶν ἀσμάτων.

6 ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Α' Ἔνδυσις.

α) Ραπτική. Ἐπανάληψις σύντομος τῶν εἰς τὰς προηγούμενας τάξεις διδασθέντων. Χρήσις τῆς βελόνης διὰ τῆς χειρός. Βελονιαί (τροπώματα, καρνζώματα). Ραφαί. Ἐνδορροφαί (μανταρίσματα). Βοηθητικαὶ κατασκευαὶ ἐπὶ ὑφασμάτων (στοιφώματα, σοῦρες, πιετάνια). Ἐμβολώματα. Βελονιά διακοσμητικὴ (τροπογάξι, ἀζοῦρ). Ἐπιδιορθώσεις καὶ μεταποιήσεις ἐσωτερικῶν ἔνδυμάτων πάσης φύσεως διὰ ραπτικῶν ἐργασιῶν χειρός. Ἐπιδιορθώσεις ἐξωτερικῶν ἔνδυμάτων δι' ἐμβολωμάτων, συρραφῶν καὶ ἐνδορραφῶν.

Ἀσκήσις εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ραπτομηχανῆς δι' ἐργασίας ἐπὶ ὑφασμάτων καὶ ἐπὶ ἔνδυμάτων, ἐπὶ ἐπιδιορθώσεων καὶ μεταποιήσεων ἔνδυμάτων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν. Χρήσις τῶν βοηθητικῶν ἐξαρτημάτων τῆς ραπτομηχανῆς. Εἶδη χρησιμοποιουμένων κλωστῶν καὶ

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης κατευθύνσεως εἰς σελ. 120 τοῦ ἀνά χεῖρας βιβλίου.

ινών. Καθαρισμός καὶ συντήρησις τῆς ραπτομηχανῆς.

β) Κοπτική. Χοῆσις τύπων (πατρὸν) δι' ἀπλᾶ φορέματα. Κατασκευὴ χαρτίνων τύπων. Ἀσκήσις εἰς τὴν κατανόησιν καὶ ἐξηγησίαν τοῦ φιγουρινίου καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀπλῶν φορεμάτων.

γ) Περιποιήσις τῶν εἰδῶν ἐνδύσεως. Πλύσις καὶ σιδερώμα πάσης φύσεως ἐνδυμάτων καὶ ὑφασμάτων (πλεκτά, ὑφαντά, βαμβακερά, λινά, μάλλινα, μεταξωτά ἐκ συνθετικῆς ὕλης κ.λ.π.). Ἐνημέρωσις ἐπὶ τῶν νεωτέρων μηχανημάτων καὶ μεθόδων πλύσεως καὶ σιδερώματος. Ἀπορρυπαντικαὶ ὕλαι διὰ τὴν πλύσιν ἐνδυμάτων. Εἶδη πλυντηρίων. Τρόποι χρήσεως.

Β'. Διατροφή.

α) Τροφογενωσία. Τροφή. Τρόφιμα φυσικά, ζωϊκά, τεχνητά, θρεπτικαὶ οὐσαί τροφίμων καὶ κατηγορίαι αὐτῶν (λευκώματα, ὑδατάνθρακες, λίπη καὶ λιποειδή). Συμπληρωματικαὶ τῆς τροφῆς οὐσαί (ὕδωρ, ἄλατα, βιταμῖναι). Θρεπτικότης (τὸ εὐπεπτον καὶ εὐαπορρόφητον τῶν τροφίμων) καὶ θρεπτικὴ ἀξία (λευκώματα, βιταμῖναι, ἄλατα, ὕδωρ, θερμίδες). Τὰ κυριώτερα τῶν τροφίμων τῶν παραγομένων ἐν Ἑλλάδι. Περιγραφή καὶ σημασία αὐτῶν διὰ τὴν παρασκευὴν τροφῆς.

Φυτικά: Δημητριακά. Ὄσπρια. Γεώμηλα. Λαχανικά. Σάκχαρον. Μέλι. Ἐλαιον. Ἐλαῖαι. Σταφίς. Μαργαρίνη καὶ λιπαρὰ προϊόντα.

Ζωϊκά: Γάλα καὶ προϊόντα τοῦ γάλακτος. Ὠά. Κρέας ζώων, ἰχθύων, μαλακίων. Προϊόντα καὶ σκευάσματα τοῦ κρέατος.

Ποτά: Τὸ πόσιμο ὕδωρ. Οἶνος. Ζῦθος. Οἶνοπνευματώδη ποτά. Ἡδύποτα. Καφές. Τεῖον. Σοκολάτα. Ἀφεψήματα. Χαμαίμηλον. Φλαμούρι. Φασκόμηλον. Ἑλληνικά ἀφεψήματα.

Καρνεύματα: Λεμόνιον. Προϊόντα συνάπεως. Μοσχοκάρυον. Πιπεριά (καπνικὸν τὸ ἐδόδιμον). Πιπέρι. Κάππαρις. Καρνούφυλλον. Κινάμωμον. Ὀρίγανον. Κρόμμυον. Σκόρον. Ἀρωματικά χόρτα. Ὁξος. Μαγειρικὸν Ἄλας κ.τ.λ.

Καρποὶ καὶ ὀπῶραι: Ἀπαντες οἱ νωποὶ καὶ ξηροὶ καρποὶ οἱ ἀπαντώμενοι ἐν Ἑλλάδι.

Νοθεῖα τροφίμων: Ἡλίουωμένα ἢ ἐφθαριμένα τρόφιμα. Ἀπάται κατὰ τὴν ἐμπορίαν τροφίμων.

6) Μαγειρική. Παρασκευὴ πάσης φύσεως ἐδεσμάτων καὶ γευμάτων εἰς μεγάλην ποικιλίαν κατὰ τρόπον ὀρθολογικὸν διὰ τὴν ἁρτιωτέραν καὶ ὑγιεινότεραν διατροφήν τοῦ ἀνθρώπου. Ποσολόγιον ἐκάστου φαγητοῦ. Τρόπος παρασκευῆς. Συνταγαί. Ἀπλὰ καὶ σύνθετα γεύματα. Παρασκευὴ προγευμάτων, γευμάτων, δείπνων. Παρασκευὴ γευμάτων δι' ἄτομα καὶ ομάδας. Παρασκευὴ ἄρτου καὶ ἄρτιδιών. Παρασκευὴ ὀξωτῶν λαχανικῶν (τουρσιά). Ὁργάνωσις τῆς μαγειρικῆς ἐργασίας. Τὰ μαγειρικὰ σκεύη. Νεώτερα μαγειρικὰ σκεύη. Τρόπος χρήσεως καὶ ἐργασίαν τὴν ὁποίαν ἐπιτελεῖ ἕκαστον.

Γ'. Οἰκησις.

α) Κηπουρικὴ, λαχανοκομία, δενδροκομία, ἀνθοκομία, Βασικαὶ γνώσεις ἐκ τῶν κλάδων αὐτῶν ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς γνώσεις ἐκ τῆς φυτολογίας. Τὸ κατάλληλον ἔδαφος καὶ ἡ παρασκευὴ τοῦ πρὸ τῆς σπορᾶς ἢ φυτεύσεως. Ἡ καλλιέργεια τῶν κυριωτέρων λαχανικῶν καὶ μυρωδικῶν (σπανακία, ραδίκια, μαρούλια, ἀνηθον, μαϊνθός, τομάτα, κολοκάθια, στρογγυλεῖδη κλπ.) εἰς τὸν κήπον καὶ τινῶν εἰς σπορεῖα ἢ γάστρας. Ἡ καλλιέργεια τῶν κυριωτέρων ἐπιχωρίων ἀνθέων καὶ καλλωπιστικῶν φυτῶν εἰς τὸν κήπον ἢ τὸν ἐξώστην ἢ τὸ δωμάτιον. Ἡ καλλιέργεια τῶν κυριωτέρων δένδρων κήπου, αἱ ποικιλίαι τῶν ὀξισποδένδρων, τῶν πυρηνόκαρπων, ἡ συκὴ, ἡ μεσπιλέα, ἡ μηλέα κλπ. Κατάρτισις ἡμερολογίου σπορᾶς, φυτρώματος, ἀναπτύξεως, ἐργασιῶν περιποιήσεως καὶ ὠριμάνσεως ἢ καρποφορίας ἐκάστου φυτοῦ. Ἐκτίμησις τῆς σημασίας τῆς οἰκιακῆς λαχανοκομίας καὶ κηπουρικῆς διὰ τὴν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν ὑγιεινὴν σύνθεσιν τοῦ διαιτολογίου τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ τὸν οἰκογενειακὸν προϋπολογισμόν.

Διακοσμητικὴ χρησιμοποίησις τῶν ἀνθέων. Ἀνθοδετικὴ. Ἡ ἐμπορικὴ ἀξία τῶν ἀνθέων καὶ ὁ τρόπος χρησιμοποίησεως εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον. Ὁ οἰκιακὸς λαχονόκηπος.

6) Οἰκία: Περὶ κατοικίας. Ἐκλογή, προσανατολισμός, ἀερισμός, φωτισμός, ὕδρευσις, θέρμανσις καὶ συστήματα θερμάνσεως, καύσιμοι ὕλοι.

Ὁργάνωσις τῶν κυρίων χώρων τοῦ κτιρίου. Ἡ κατανομή εἰς δωμάτια. Τὸ κύριον δωμάτιον παραμονῆς τῆς οἰκογενείας. Ἡ τραπεζαρία. Τὰ ὑποδωμάτια. Τὰ γραφεῖα. Ἡ αἴθουσα ὑποδοχῆς. Ὁ προθάλαμος. Τὸ μαγει-

ρεϊον. Τὸ λουτρόν. Τὸ πλυντήριο. Αἱ ἀποθήκαι τροφίμων. Ὀρθολογικὴ ὀργάνωσις χώρων ποικίλης χρήσεως εἰς τὰς κατοικίας τεσσάρων, τριῶν, δύο δωματίων. Τὰ δωμάτια τῶν παιδιῶν. Οἱ βοηθητικοὶ χώροι (γλειστοί, ἀνοικτοί). Ἡ ταράτσα. Ὁ κήπος. Οἱ χώροι ἐργασίας καὶ παιγνίου τῶν παιδιῶν.

Ἀγροτικοὶ τύποι κατοικίας. Τύποι κατοικίας εἰς κοινοπόλεις. Ἀστικοὶ τύποι κατοικίας.

Ἡ συντήρησις τῶν κτιρίων, τοίχων, ὀροφῶν, δαπέδων, θυρῶν καὶ ἡ καθαριότης αὐτῶν. Ὑλικά καὶ ἐργασίαι συντηρήσεως καὶ καθαρισμοῦ.

Δ'. Οἰκογένεια.

α) Οἰκογενειακὸς βίος. Ἡ ἱεραρχία εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἡ σημασία τοῦ πατρὸς, τῆς μητρός, τῶν ἀδελφῶν. Ἡ κατανομή τῆς ἐργασίας εἰς τὴν οἰκογένειαν.

β) Κανόνες καλῆς συμπεριφορᾶς. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Ἐν τῷ σχολείῳ. Ἐν ταῖς συναναστροφαῖς. Παράθεσις τροφῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ κατὰ τὰς συναναστροφάς καὶ κατὰ τὰς δεξιώσεις. Ἀρχαὶ ἐθιμοτυπίας. Τρόποι ἐνδύσεως.

Ἄρθρον 4.

Τάξις Ε'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΦΤΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐθάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β.Δ. (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐθάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἁρθρου

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.ε. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 17(10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

4. ΓΓΙΕΙΝΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 16)25-1-1937 προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων θηλέων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου προσαρμοζομένης εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (3)

5. ΤΕΧΝΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1937, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)-11-1935 Β. Διατάγματος (Τ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (4)

Κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ κατασκευὴ τουριστικῆς σημασίας εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης διὰ χρησιμοποίησεως ξύλου, σιδήματος, μετάλλου, πλαστικῆς ὕλης, ὑφασμάτων, ὡς καὶ σύνθετοι ἐργασίαι ἀγγειοπλαστικῆς καὶ ἡ κατασκευὴ τεχνητῶν ἀνθέων.

6. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Διατάγματος

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης κατευθύνσεως εἰς σελ. 65 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 122 κ. έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(3) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 113 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(4) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 114, κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄ' θροῦ 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον διδασκαλίας. (1)

Κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον διδάσκονται στοιχεῖα ψυχολογίας τοῦ παιδός, ἥτοι ἡ ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ πορεία τῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδός, τὰ στάδια, τὰ ὁποῖα διατρέχει αὕτη, τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν λειτουργιῶν κατ' αὐτά, ἡ ψυχολογικὴ τυπολογία τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Ἐν συνδυασμῷ διδάσκονται στοιχεῖα ψυχοδηγητικῆς καὶ ψυχικῆς ὑγιεινῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῷ σχολείῳ, ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀρχαὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, ὡς καὶ ἀρχαὶ ἀνθρωπίνων σχέσεων.

Οὕτω κατὰ τὴν ψυχοδηγητικὴν διδάσκονται αἱ ἀφορμαὶ καὶ τὰ αἷτια τῶν ψυχικῶν τραυματισμῶν καὶ συγκρούσεων, οἱ τρόποι ἀποφυγῆς δημιουργίας αὐτῶν ὡς καὶ τῶν ψυχικῶν πλεγματῶν. Κατὰ τὴν ψυχικὴν ὑγιεινὴν διδάσκονται οἱ τρόποι στάσεως ἐνώπιον τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς καὶ τῆς τεχνικῆς τῆς χρήσεως τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν ὡς καὶ τῶν πνευματικῶν τοιούτων πρὸς ἀποφυγὴν καὶ πρόληψιν ψυχικῶν νόσων καὶ ψυχικῶν καταθλίψεων καὶ ἀνωμαλιῶν ὡς καὶ αἱ ἀρχαὶ ἀνατροφῆς τῶν παιδῶν συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τῆς συγχρόνου ἐφηρμοσμένης ψυχολογίας. Κατὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν διδάσκειται ἡ σημασία τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ὡς καὶ αἱ προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας δεόν νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψει προκειμένου νὰ ἐκλέξῃ ἕν ἐπάγγελμα. Κατὰ τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις διδάσκεται ἡ τεχνικὴ τῆς συζητήσεως καὶ τῆς δημιουργίας διαφερόντων καὶ σκοποῦ κατ' αὐτὴν ὡς καὶ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ νέα γυνὴ (ἐπάγγελμα, γάμος κ.τ.λ.).

7. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Α'. Ἐνδυσες.

α) Κοπτικὴ: Χρήσις τύπων (πατρὸν) διὰ πάσης φύσεως φορέματα. Ἐφαρμογαὶ φορεμάτων. Δοκιμαὶ (πρόδοι).

6) Πλεκτικὴ καὶ κεντητικὴ. Πάσης φύσεως πλεκτικὴ

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατεύθυνσεως εἰς σελ. 113 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου

καὶ κεντητικὴ ἐργασία χειρὸς. Τρόποι χρήσεως τῶν πλεκτικῶν βελονῶν. Χρήσις τῆς μικρᾶς βελόνης μετ' ἀγκίστρου καὶ βελονῶν διαφόρων εἰδῶν. Χρήσις κοινῆς βελόνης πρὸς κεντητικὴν ἐργασίαν διὰ σταυροβελονιάς ἢ κεντήματος μετρητοῦ. Χρήσις πλεκτικῶν μηχανῶν. Τρόποι χρήσεως. Εἶδη πλέξεως. Χρήσις τῆς ραπτομηχανῆς ὡς κεντητικῆς μηχανῆς. Τρόποι χρήσεως. Εἶδη κεντημάτων. Πλέξεις καὶ κεντήματα διακοσμητικὰ ἐπὶ ὑποδειγμάτων λαϊκῆς τέχνης καὶ πρὸς διακόσμησιν ἐνδυμάτων πάσης φύσεως.

Β'. Διατροφή.

α) Διαιτητικὴ. Σκοπὸς τῆς τροφῆς. Θεραπευτικαὶ ἀξίαι τῶν τροφίμων. Θερεμίδες. Θεραπευτικαὶ οὐσίαι — λευκώματα, ὑδατάνθρακες, λίπη, ἄλατα, ὕδωρ, βιταμῖναι. Ὑποσιτισμός, κακοσιτισμός, ὑπερσιτισμός. Δίαιτα βρέφους, νηπίου, δίαιτα παίδων, διαιτολόγιον διαφόρων ἡλικιῶν, διαιτολόγιον οἰκογενείας ἀντίστοιχον πρὸς διαφόρου ὕψους προϋπολογισμὸν δαπάνης. Εἰδικὴ διαιτητικὴ ἀσθενῶν, σωματικῶς ἀσχολουμένων ἀτόμων, πνευματικῶς ἀσχολουμένων ἀτόμων, ἐργαζομένων εἰς βαρεῖας ἐργασίας. Συσχετισμός τοῦ διαιτολογίου πρὸς τὸ εἰσόδημα τῆς οἰκογενείας. Ἐπιχώρια ἐδεσμάτα. Ὁρθολογικὴ σύνθεσις γευμάτων διὰ τὴν ὑγιεινὴν διατροφήν. Καταρτισμός ἐδεσματολογίου δι' ὁλόκληρον τὴν ἐβδομάδα. Ἑορτινὰ γεύματα. Δίαιτα λελογισμένης ἀπισχνάνσεως.

β) Ζαχαροπλαστικὴ. Παρασκευὴ πάσης φύσεως γλυκίσματος εἰς μεγάλην ποικιλίαν κατὰ τρόπον ὀρθολογικὴν διὰ τὴν ἀρτιωτέραν καὶ ὑγιεινότεραν διατροφήν τῶν ἀνθρώπων. Ποσολογία ἐκάστου κλυκίσματος.

Τρόποι παρασκευῆς. Συνταγαί. Ἀπλὰ καὶ σύνθετα γλυκίσματα. Γλυκίσματα κουταλιοῦ, πάσαι, ταψιοῦ. Κρέμα καὶ κλπ. Γλυκίσματα ἐκ μέλιτος καὶ ἰδιαιτέρος ἐκ σταφίδος.

Ὁργάνωσις τῆς Ζαχαροπλαστικῆς ἐργασίας. Τὰ σκευῆ. Νεώτερα σκευῆ ζαχαροπλαστικῆς, τρόποι χρήσεως καὶ ἐργασία τὴν ὅποιαν ἐπιτελεῖ ἕκαστον.

Γ'. Οἴκησις.

α) Μελισσοκομία, κτηνοτροφία, πτηνοτροφία.

Βασικαὶ γνώσεις μελισσοκομίας, κτηνοτροφίας (τῶν ἀπαντωμένων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν ζώων) καὶ πτηνοτροφίας. Κονιζλοτροφία.

β) Ἐπίπλωσις καὶ διακόσμησις: Ἐπιπλα καὶ σκευῆ ἀγροτικῆς οἰκίας καὶ ἀστικῆς. Ἐπισήμανσις τῶν καταλλή-

λων ὑλικῶν καὶ τῶν ποικιλιῶν αὐτῶν, τῆς ποιότητος καὶ τοῦ κόστους αὐτῶν. Καθοδήγησις πρὸς ὀρθοοικονομικὴν ἐκλογὴν, ἀπλῶν, στερεῶν, πρακτικῶν, εὐδύνων καὶ καλαισθητῶν ἐπὶ πλῶν καὶ σκευῶν συναρμοζομένων πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸ παντὸς προσαρμοζομένων πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς χρησιμοποιοῦσης ταῦτα οἰκογενείας. Δημιουργία κριτηρίου ἀσφαλτοῦς ἐν τῇ ἐκλογῇ καὶ τῇ χρησιμοποιοῦσιν τῶν οἰκιακῶν ἀντιζει μένων. Ἐνημέρωσις ἐπὶ τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν ὅλων τῶν δοματίων καὶ ἰδιαιτέρως τῆς κουζίνας. Καθαρισμὸς καὶ συντήρησις ἐπίπλων καὶ σκευῶν πάσης φύσεως (θερμάτρες, μετάλλινα εἶδη, ἀγγεῖα, πλαστικά, ξύλινα κ.λ.π.) Αἱ κατ' ἔτος ἐπιβαλλόμεναι ἀνανεωτικαὶ ἐπισκευαὶ καὶ ἐπισκευαὶ. Προϋπολογισμὸς σχετικῶν δαπανῶν.

Δ'. Οἰκογενεία.

α) Ψυχαγωγία τῶν παιδῶν. Προγράμματα. ψυχαγωγίας. Τὸ Ραδιόφωνον. Ὁ τύπος. Ὁ κινηματογράφος. Ἡ παιδικὴ βιβλιοθήκη. Οἱ δίσκοι τῆς μουσικῆς.

β) Διοργανώσεις παιδικῶν ἐορτῶν: Παιδικὰ παίγνια. Ἡ ἔννοια τοῦ ἀνεκδότου. Παιδικὰ ἀνέκδοτα.

γ) Περιποιήσις βρεφῶν καὶ παιδῶν ὡς καὶ ἀσθενῶν τοιούτων.

Ἄρθρον 5.

Τάξις Στ'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1) *

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ, ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁρίζοντος χρόνον ἑβδομαδιαίας διποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνω-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

τέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας δι-
αξ διδασκαλίας. (1)

3. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 17)10-19)11)1953 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπο-
μένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη
τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ
ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαί-
ας διδασκαλίας. (2).

4. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο
ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935
Β. Διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν
Στ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος
τούτου. (3)

Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον θὰ διδαχθῶν προσέτι καὶ
στοιχεῖα τινὰ τῆς Βρωματοχημείας ἐκ τῶν κάτωθι κεφα-
λαίων.

Θρεπτικὰ ὕλαι. Γενικά. Λευκώματα· Λίπη. Ὑδα-
τάνθρακες. Βιταμίνοι. Ἀνόργανα - ἄλατα. Τροφή τοῦ
ἀνθρώπου. Ὅροι τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ πληροῖ ἡ τρο-
φή. Θερμαντικὴ ἀξία τῆς τροφῆς, ἀπαραίτητον ποσὸν
λευκώματος. Σημασία τοῦ λίπους καὶ τῶν ὑδατανθράκων
διὰ τὴν διατροφήν. Ἐπίδρασις τῆς τροφῆς ἐπὶ τῶν ὀρ-
γάνων τῆς πέψεως. Ἰκανότης κορεσμοῦ. Σημασία τῆς
βιταμίνης διὰ τὴν διατροφήν. Φυτοφαγία· Σημασία τοῦ
ὑδατος καὶ τῶν ἀνοργάνων ἀλάτων διὰ τὴν διατροφήν.
Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν ὅρων, τοὺς ὁποίους πρέ-
πει νὰ πληροῖ ἡ τροφή.

α) Φυτικά τρόφιμα. Γενικά. Δημητριακοὶ καρποὶ
καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν προϊόντα. Γλυκαντικὰ ὕλαι. Δειγματο-
ληψία — κανονισμὸς δειγματοληψιῶν.

β) Ζωικά τρόφιμα. Γενικά. Κρέας καὶ προϊόντα ἐκ
κρέατος. Ὅροι λειτουργίας ψυγείων. Ὡά, προϊόντα ἐξ
ὠῶν. Γάλα καὶ προϊόντα ἐκ γάλακτος.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευ-
θύνσεως εἰς σελ. 65 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 133 κ. έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(3) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ 101 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

Λίπη καὶ Ἐλαία. Ζωϊκὰ λίπη. Φυτικὰ λίπη καὶ ἔλαια. Ἐσκληρωμένα φυτικὰ ἔλαια. Μείγματα λιπῶν καὶ Ἐλαίων.

5. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Α'. Ἐνδυσες.

α) Ὑφασματολογία. Τὰ συνηθέστερα ὑφάσματα δι' ἐσώρουχα καθ' ὕλην. Χαρακτηριστικὰ ὑφασμάτων Ποιότης. Χρῶμα. Αἱ ὑφαντικαὶ ἴνες. Συνθετικαὶ ὕλαι. Ἡ συντήρησις καὶ περιποίησις τῶν ὑφασμάτων καὶ ἐνδυμάτων. Ἡ ὕγιεινὴ τῆς ἐνδυμασίας. Σανδρασμὸς τοῦ χρώματος τῶν ὑφασμάτων πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Σύνθεσις τῶν ἀσπροροούχων τῆς προικῶς. Ἡ σύνθεσις τῆς ἐνδυμασίας τοῦ ἀνθρώπου καθ' ἡλικίας καὶ ἐποχάς. Ἐνημέρωσις ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων ὑφασμάτων κατὰ ποιότητος καὶ συστατικὰς ὕλας. Καταρτισμὸς πλήρους καταλόγου εἰδῶν λινοθήκης, στρωμάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ὑφασματικοῦ ὕλικου πρὸς πλήρη ἐπένδυσιν παιδικοῦ ὑποδωματίου χρησιμοποιοῦμενον ὡς ξενῶνος κ.λ.π. μεθ' ὑπολογισμοῦ τοῦ κόστους εἰς ἐκάστην περίπτωσιν κατὰ ποιότητα ὕλικου.

β) Αἰσθητικὴ τῆς ἐνδυμασίας. Τὸ ἔνδυμα καὶ ἡ ὁλοκλήρωσίς του ἐπὶ τοῦ ἀτόμου ὡς ἔκφρασις τῆς ἰδιαιτέρας του φυσιογνωμίας. Ὁ συρμὸς (μῦδα). Αἰσθητικὴ τοῦ συρμοῦ. Τὸ ἔνδυμα κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ὡς ἔκφρασις τῶν αἰσθητικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀντιλήψεων. Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἑλληνικῆς γυναικείας ἀμφιέσεως. Τὰ βασικὰ κέντρα καὶ οἱ τύποι τῶν ξένων συρμῶν καὶ τὰ σύγχρονα ἑλληνικὰ πρότυπα. Τὰ σχέδια τοῦ Ἑλληνικοῦ συρμοῦ.

γ) Σύνθετοι ἐργασίαι. Ἀσκησις ἐπὶ ἐργασιῶν ὅλων τῶν κατηγοριῶν, ὡς ὁρίζονται ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι καὶ ἐμβάθυνσις ἔνθα παρίσταται ἀνάγκη.

Προηγμένη τεχνικὴ τῆς ραφῆς διὰ ραπτομηχανῆς, κατασκευὴ ἐσωρούχων συνθετωτέρων μὲ ἰδιαιτέρως προστιθεμένας χειρίδας ἐπὶ τῇ βάσει ὑποδείγματος. Ἐπιδιορθώσεις ἀσπροροούχων διὰ χειρὸς ὑπὸ μορφὴν ἐντιθεμένων ἢ ἐπιτιθεμένων ἐμβαλωμάτων, Ἐπιδιορθώσεις δι' ἐνυφάνσεως (μαντάρισμα) ὑφαντῶν καὶ πλεκτῶν.

Μεταποιήσεις ἐνδυμάτων ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίας σχεδιασεως. Ἐπισκευὴ ἐφθαρμένων μερῶν διὰ μηχανῆς ὑφαντῶν καὶ πλεκτῶν.

Πλέξις γαντιῶν. Πλέξις ἀντικειμένων συνεχῶν ἢ

διατηρήτων (καλύματα, γιακάδες, πουλόβερ, ζακέτες). Πλέξις με λεπτήν κλωστήν.

Χειροτεχνήματα διά δελονίων λεπτής πλέξεως. Πλέξις δικτύων καὶ επιδιορθώσεις αὐτῶν. Λευκὸν κέντημα. Ἐργασίαι ἐπὶ ὀπῶν ὕφασμάτων. Πολύχρωμον κέντημα.

Β'. Διατροφή.

α) Γαλακτομία, τυροκομία. Βασικαὶ γνώσεις γαλακτοκομίας καὶ τυροκομίας πρὸς παρασκευὴν ὑγιεινῶν τροφῶν ἐκ γάλακτος. Παρασκευὴ βουτύρου καὶ τυροῦ.

β) Ποτοποιία. Βασικαὶ γνώσεις παρασκευῆς ποτῶν ἀναψυκτικῶν, ἡδυπότων, εὐφραντικῶν καὶ ποικίλων μειγμάτων.

γ) Διατήρησις τροφίμων. Τρόποι διατηρήσεως τροφίμων. Διατήρησις λαχανικῶν, ὀπωρῶν, κρεάτων, ἰχθύων κ.λ.π. διὰ ἀποξηράνσεως ἢ κονσερβοποιήσεως. Ψυγεία πάγου ἢ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Αἱ μορφαὶ ἀφ' ἧς προσφέρονται τὰ τρόφιμα, νωπά, ξηρά ἢ διατηρημένα εἰς τὴν ἀγοράν. Ἡ οἰκονομικὴ καὶ ὑγιεινολογικὴ σημασία τῆς προφυλάξεως καὶ διατηρήσεως τῶν τροφίμων τοῦ οἴκου. Νέαι μέθοδοι διατηρήσεως τροφίμων.

Γ'. Οἰκίσεις.

α) Σηροτροφία. Βασικαὶ ἀρχαὶ σηροτροφίας.

β) Ἐφαντουργία. Βασικαὶ ἀρχαὶ κατασκευῆς ἁπλῶν ταπήτων. Τρόποι διατηρήσεως καὶ ἐκλογῆς αὐτῶν. Μήσεις εἰς τὰς ὑφαντικὰς ἐργασίας.

γ) Διακοσμητικαὶ τέχναι. Σπουδὴ τῆς κεραμικῆς, τῆς ὑφαντικῆς, τῆς ὑαλουργίας, τοῦ χάρτου, τῆς πλαστικῆς, τοῦ φωτισμοῦ, τοῦ μετάλλου, τῶν χειροτεχνημάτων, τῶν συλλογῶν, τῆς διακοσμήσεως τῶν παραθύρων, τῶν παραπετασμάτων, τῶν κουρτινῶν, τῶν δαπέδων, τῶν τοίχων πρὸς σκοποὺς διακοσμητικούς.

Ἑσωτερικὴ διακόσμησις τῶν οἰκῶν, τῶν ξενοδοχείων, τῶν ἐστιατορίων, τῶν σχολείων, τῶν γραφείων, τῶν ἐργοστασίων.

Διακοσμητικὴ τῶν προθηκῶν. Διακοσμητικὴ τῶν ἐκθέσεων.

δ) Οἰκιακὸν φαρμακεῖον. Κατάρτισις πλήρους οἰκιακοῦ φαρμακείου μετὰ πλήρους καταλόγου τῶν φαρμάκων, τῶν τιμῶν ἐκάστου καὶ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐκπληροῖ. Τὰ κυριώτερα φάρμακα.

Δ' Οἰκογένεια.

α) Ἡ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν. Αἱ ἀγοραὶ Ὁ προϋπολογισμὸς. Τὰ οἰκονομικὰ σχέδια. Προϋπολογισμὸς μεγάλων οἰκογενειῶν. Ἡμερολόγιον διαχειρίσεως οἰκογενείας.

6) Ὁργάνωσις τροφοδοσίας μεγάλων κτιρίων (ξενοδοχείων ἐστιατορίων κ.τ.λ.). Τιμαί.

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ Β· Δ)τος 635)1961 «περὶ Ὁρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν Γυμνασίων κατευθύνσεως Οἰκιακῆς Οἰκονομίας (ΦΕΚ 154) καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1962—63.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμετέρον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962

ΠΑΥΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ)τῶν Ὑπουργὸς
ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Β.Δ. 191)1961Φ.Ε.Κ.55)18-3-1961, τ. Α'.)

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὠρολογίου προγράμματος τῆς
Δ' τάξεως Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως.

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (1)

Διδασκόμενα μαθήματα	Ἑβδομαδιαῖαι ὥραι διδασκαλίας		
	Τάξις Δ'	Τάξις Ε'	Τάξις ΣΤ'
1. Θρησκευτικὰ	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	6	6	6
3. Νέα Ἑλληνικά	3	3	3
4. Ἱστορία —			
Ἀγωγή Πολίτου	2	2	3
5. Φιλοσοφικά	—	2	2
6. Ξένη Γλῶσσα	3	3	3
7. Μαθηματικά	7	6	6
8. Κοσμογραφία	—	—	2
9. Φυσικά	6	6	6
10. Γεωγραφία	1	1	—
11. Τεχνικά	2	2	2
12. Ὀδική	1	—	—
13. Ὑγιεινή	—	1	—
14. Γυμναστική	3	3	3
Σύνολον	36	36	38

Ἄρθρον 1.

Καθορίζεται ὡς κάτωθι τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολογικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Τετάρτης (Δ') τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 2.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ. (Ὁραι καθ' ἑβδομάδα 2)

Ἱστορία α) τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας οὐσιωδῶν περιχοπῶν ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρουμένων ἰδίᾳ τῶν μεγάλων Θρησκευτικῶν φυσιογνωμιῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς χριστιανικῆς τέχνης, καὶ τονιζομένων τῶν

(1) Διὰ τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις ἰσχύει ἀντιστοίχως τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων τῆς πρώτης βαθμίδος, ὡς ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους 1963—64 (βλ. σελ. 3 κ. ἑ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου).

σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἄρθρον 3.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. (ῶραι καθ' ἑβδομάδα 6).

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φίλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως δοκίμου μεταφράσεως ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ Κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου, μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀνσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφορῶν γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὅρων, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ.

Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκούργος ὡς ρήτορες. Ἡ ρητορία ἐν Ἀθήναις.

6) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ἰανουάριον. Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα. Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ Ξενοφῶντα.

δ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ραφιδίας τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας καὶ μιᾶς ἐκ τῶν ραφιδιῶν τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν. Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συλλογὴν καὶ ταξινομήσιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαιτούντων εἰς αὐτά. Ὁ Ὀμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περαιτέ-

φω εξέλιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκτίμησις τῆς ἐξελίξεως.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἔπους καὶ δὴ τοῦ ἡρωϊκοῦ, καὶ τῶν μέσων τῆς ἐπικῆς ποιήσεως: Ὁ Ὀμηρὸς ὡς τὸ πρότυπον τῆς κῆς ποιήσεως. Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπικῆς ποιήσεως. πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἶδη (ιστορίαν, μυθιστορίαν, ρητορείαν καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας, καὶ δὴ τὴν πλαστικὴν καὶ γραφικὴν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγνωσσομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ᾠσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκαστοτε ἐρμηνευομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. α) Γραμματικὴ. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου σύντομος ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων.

β) Συντακτικόν. Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποικίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκαστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ἄρθρον 4.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. (Ὅροι καθ' ἑβδομάδα 3).

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἥ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων περὶ (ιδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἐκλογῶν ἐξ αὐτοβιογραφιῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ιδίως λυρικῶν) νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων. Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημοδεστέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, περὶ καὶ ἐμμέτρου.

Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσσομένων, ὡς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Κατεύθυνσις, τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ ὡς καὶ εἰς ζητήματα καθαρότητος τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Λογοτεχνική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν πεζολόγων (πυκνόν, νευρῶδες, ἀνθηρόν, ἀπλοῦν, ἐπιτηδευμένον, ἄτονον, πλαδαρόν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχοποικῆς.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινόμενας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Ἀσκήσις ἐπίσης τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διὰ συνεχοῦς λόγου ἔκθεσιν ἀτομικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν μὲ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων.

3. Γραπτὰ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδοῦς περιεχομένου κατ' ἐλευθέρην ἐγλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἐνὸς ἐκάστου τῶν μαθητῶν. Ἰδίως δὲ περιυλήψεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν, ταξινομήσεις διδαχθέντος ὅλικοῦ ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων, μικρὰ πραγματεῖα ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ομάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Ἄρθρον 5.

ΓΑΛΛΙΚΑ. (Ὅραι καθ' ἑβδομάδα (3).

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δοῶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἱστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν. Λογοτεχνικά ἀποσπάσματα ποιητικῶν περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελίαι ἀπὸ στήθους ἐνὶ ὧν ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπληρώσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγλήσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὥς εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὥς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ἄρθρον 6.

ΙΣΤΟΡΙΑ. (Ὅροι καθ' ἑβδομάδα 2).

Ἱστορία τῶν Μέσων Χρόνων, ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, ἐνδεύτερον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ἄρθρον 7.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ. (Ὅροι καθ' ἑβδομάδα 7)

Α' Ἀλγεβρα (Α' ἑξάμηνον 4 ὥραι, Β' ἑξάμηνον 2 ὥραι).

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον. Διερεύνησις τῆς $ax+b=0$.

Ἀπλὰ προβλήματα λυόμενα μὲ τὴν βοήθειαν τῆς $ax+b=0$.

Περὶ συναρτήσεως: ἔννοια τῆς συναρτήσεως, ἀπεικονίσις ζευγῶν (x, y) συναρτήσεως, γραφικὴ παράστασις τῆς $y = ax+b$, λύσις τῆς $ax+b=0$ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς γραφικῆς παραστάσεως.

Ἀνισότητες πρώτου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον.

Συστήματα δύο ἐξισώσεων πρώτου βαθμοῦ μὲ δύο ἀγνώστους, ἰδιώτητες, μέθοδοι λύσεως. Γραφικὴ λύσις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ δύο ἀγνώστους.

Ἀπλὰ συστήματα περισσότερων τῶν δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Ἀπλὰ προβλήματα λυόμενα μὲ τὴν βοήθειαν πρωτοβαθμίων συστημάτων.

Ἐξαγωγή τῆς τετραγωνικῆς ρίζης θετικῶν ἀριθμῶν. Ἀπλὰ ριζικά, ἔννοια ἀσυμμέτρων ἀριθμῶν. Ὁρισμὸς τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν, σημεῖα ὁριζόμενα διὰ τῶν μιγαδικῶν ἀριθμῶν.

Ἐξισώσεις δευτέρου βαθμοῦ μὲ ἓνα ἄγνωστον. Σχέσεις συντελεστῶν καὶ ριζῶν καὶ ἀνάλυσις εἰς γινόμενον πρωτοβαθμίων παραγόντων τοῦ τριωνύμου ax^2+bx+c . Διτετράγωνοι ἐξισώσεις. Ἐξισώσεις μὲ ἀπλὰ ριζικά.

Ἀπλᾶ συστήματα καὶ προβλήματα λυόμενα μὲ τὴν βοήθειαν δευτεροβαθμίων ἑξισώσεων.

Περὶ ἀριθμητικῶν καὶ γεωμετρικῶν προσόδων. Περὶ λογαρίθμων. Εὐρεσις ἀριθμητικῶν ἑξαγομένων μὲ τὴν βοήθειαν τῶν λογαρίθμων.

Β' Γεωμετρία. (Α' καὶ Β' ἑξάμηνον 3 ὥραι)

Αἱ παράλληλοι εὐθεῖαι: γνωρίσματα καὶ ιδιότητες παραλλήλων εὐθειῶν· γνωρίσματα τεμνομένων εὐθειῶν, ἐφαρμογαὶ τῶν παραλλήλων εὐθειῶν.

Τὰ παραλληλόγραμμα: ιδιότητες, γνωρίσματα, εἶδη παραλληλογράμμων. Ἐφαρμογαὶ τῶν ιδιοτήτων τῶν παραλληλογράμμων. Θέσεις εὐθείας πρὸς κύκλον. Θέσεις δύο μὴ ὁμοκέντρων περιφερειῶν.

Ἐγγεγραμμένα γωνία.—Ἐγγεγραμμένα καὶ περιγεγραμμένα εἰς κύκλους εὐθύγραμμα σχήματα: ιδιότητες Ἐγγεγραμμένων γωνιῶν, γραφικαὶ ἐφαρμογαί, ιδιότητες τῶν Ἐγγεγραμμένων τετραπλεῦρων.

Μέτρησις καὶ ἐμβαδὸν εὐθυγράμμων σχημάτων. Μετρικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν τῶν τριγώνων. Πυθαγόρειον θεώρημα καὶ ἀντίστοιχα πορίσματα· τὸ τετράγωνον τοῦ ἐπὶ τὴν ὑποτείνουσιν ὕψους ὀρθογωνίου τριγώνου, γραφικαὶ ἐφαρμογαί. Τὸ τρίγωνον πλευρᾶς πλαγιογωνίου τριγώνου, θεωρήματα τῶν διαμέσων, ἐμβαδὸν τριγώνου ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ.

Ἀνάλογα ποσά. Θεώρημα Θαλοῦ. Εὐθεῖα παράλληλος πρὸς τὴν μίαν τῶν πλευρῶν τριγώνου καὶ τέμνουσα τὰς δύο ἄλλας. Γραφικαὶ ἐφαρμογαί. Τὰ θεωρήματα ἐσωτερικῆς διχοτόμου τριγώνου.

Ὅμοια εὐθύγραμμα σχήματα: περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων, γενικαὶ ιδιότητες τῶν ὁμοίων εὐθυγράμμων σχημάτων, ἐφαρμογαὶ τῶν ὁμοίων σχημάτων (δόση εὐθειῶν, δύναμις σημείου πρὸς κύκλον).

Κανονικὰ εὐθύγραμμα σχήματα: ιδιότητες, γραφικαὶ ἐφαρμογαί. Μέτρησις περιφερείας. Μέτρησις κύκλου, τόξου καὶ κυκλικοῦ τομῆος.

Ἡ ἀναλυτικὴ καὶ συνθετικὴ μέθοδος. Γεωμετρικοὶ τύποι.

Γ' Τριγωνομετρία (Β' ἑξάμηνον 2 ὥραι)

α) Σύντομος ἀνασκόπησις τοῦ Πυθαγορείου θεωρήματος καὶ τῶν περὶ ὁμοιότητος τριγώνων ἐκ τῆς Γεωμετρίας.

6) Οἱ τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ (ἢ τριγωνομετρικοὶ λόγοι) ὡς λόγοι τῶν μηκῶν τῶν πλευρῶν ὀρθογωνίου τριγώνου, ἴητοι:

$$\begin{array}{ccccccc} & \beta & & \Gamma & & \beta & & \Gamma & & \eta\mu B \\ \eta\mu B = & \frac{\beta}{\alpha} & , & \text{συν} B = \frac{\Gamma}{\alpha} & , & \epsilon\phi B = \frac{\beta}{\gamma} & , & \sigma\phi B = \frac{\Gamma}{\beta} & , & \epsilon\phi B = \frac{\eta\mu B}{\sigma\phi B} \\ & & & \text{συν} B & & & & & & \end{array}$$

$$\sigma\phi B = \frac{\eta\mu B}{\sigma\phi B} = 1, \quad \epsilon\phi B \sigma\phi B = 1, \quad \eta\mu^2 B + \sigma\phi^2 B = 1, \quad \eta\mu B = \sigma\phi \Gamma$$

(ὅθεν αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν δύο συμπληρωματικῶν γωνιῶν). Ἀντίστοιχοι ἐκάστοτε ἐφαρμογαὶ εἰς ὑπολογισμοὺς εὐθυγράμμων μηκῶν καὶ γωνιῶν μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν πινάκων, οἱ ὅποιοι δίδουν ἀπ' εὐθείας τὰς τιμὰς τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν.

γ) Οἱ τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ ὡς μέτρα ἀνυσμάτων, βάσει τοῦ τριγωνομετρικοῦ κύκλου. Σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν συμπληρωματικῶν, παραπληρωματικῶν καὶ τῶν διαφερόντων κατὰ πτόξων ἢ γωνιῶν.

$$\text{Αἱ σχέσεις: } \frac{\alpha}{\eta\mu A} = \frac{\beta}{\eta\mu B} = \frac{\gamma}{\eta\mu \Gamma}, \quad \alpha^2 = \beta^2 + \gamma^2 - 2\beta\gamma \sigma\phi A$$

$E = \frac{1}{2} \beta\gamma \eta\mu A$ εἰς τὰ πλαγιογώνια τρίγωνα. Ἀπλᾶ ἐφαρμογαί, κατ' ἀρχὰς μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν πινάκων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν λογαριθμῶν.

Ἄρθρον 8.

ΦΥΣΙΚΑ. (*Ὁραὶ καθ' ἑβδομάδα 6).

Α' Ἀνθρωπολογία (Α' ἑξάμηνον 2 ὥραι)

Ἐπισκόπησις τῆς ἀνατομίας ἅμα καὶ τῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου ὥς καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον.

Β'. Γεωλογία καὶ Ὀρυζτολογία (1)

(Β' ἑξάμ. 2 ὥραι).

Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων

(1) Ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Β.Δ. 624)61 (Φ. Ε.Κ. 151) 12.9.1961, τ. Α'). ὅπερ καταχωρίζεται εἰς τὸ ἀνά χεῖρας διδλῖον εὐθὺς μετὰ τὸ ἀνωτέρω Β.Δ.

τῆς γῆς ἐν τῇ ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσει των. Ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς. Αἱ γεωλογικαὶ ἐποχαὶ καὶ τὰ γνωρίσματά των. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης των. Ἡ ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὁριζοντίου καὶ τοῦ καθέτου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὕδατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὸ κλίμα καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικαὶ ζῶναι. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς γῆς. Ἡ διανομὴ αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λόγοι ταύτης.

Γ'. Φυσικὴ Πειραματικὴ καὶ Χημεία (Α' καὶ Β' ἐξάμηνον 4 ὥραι)

1. Φυσικὴ. Εἰσαγωγή: Φύσις, σώματα, φαινόμενα (φυσικά, χημικά), παρατήρησις, πείραμα, νόμος, Γενικαὶ ιδιότητες τῶν σωμάτων.

Θερμαντικόν. Θερμότης. Πηγαὶ αὐτῆς. Διάδοσις θερμότητος (θερμαγωγόν, ἀκτινοβολία θερμότητος). Διαστολὴ τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς θερμότητος. Γραμμικὴ καὶ κυβικὴ διαστολὴ τῶν στερεῶν καὶ μέτροις αὐτῶν. Διαστολὴ τῶν ὑγρῶν ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ὕδατος. Θερμοκρασία, θερμόμετρα, πυρόμετρα.

Θερμιδομετρία. Θερμοχωρητικότης, εἰδικὴ θερμότης σώματος, προσδιορισμὸς ταύτης. Λανθάνουσα θερμότης μεταβολαὶ τῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς θερμότητος (πῆξις, τήξις, διάλυσις, κρυστάλλωσις). Ἐξαέρωσις (βρασμός, ἐξάτμισις) καὶ ὑγροποίησις (ἀπόσταξις).

Ἰδιότητες ἀτμῶν καὶ ἀερίων. Κρίσιμος θερμοκρασία. Τρυαρία ἀέρος, ὑγρόμετρα, ὕδατῶδη μετέωρα, παραγωγή ρευσμάτων, ἀνεμοί. Θεωρία περὶ τῆς θερμότητος.

Βαρύτης. Βάρος. Βάρος ὡς γενικὴ ιδιότης τῶν σωμάτων. Δύναμις. Χαρακτηριστικὰ τῆς βαρύτητος ὡς δυνάμεως (σημεῖον ἐφαρμογῆς, διεύθυνσις, ἔντασις). Μεταβολαὶ τοῦ βάρους ἐκ τοῦ ἔφους καὶ τοῦ πλάτους τοῦ τόπου. Κέντρον βάρους καὶ πειραματικὴ εὑρεσις αὐτοῦ. Ἴσορροπία τῶν στερεῶν (ἐδσταθῆς, ἀσταθῆς καὶ διάφορος). Μοχλός. Ζυγὸς καὶ εἶδη αὐτοῦ. Τροχαλία, πολύσπαστον, βαροῦλλον. Ἔργον τῶν δυνάμεων. Μονάδες ἔργου.

Χημεία. Βαθύτερα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει ἐκ τῆς ἀνοργάνου Χημείας διδαγθέντων περὶ τῶν ἀμετάλλων.

α) Εἰσαγωγή. Χημικὰ φαινόμενα καὶ εἶδη αὐτῶν.

Σώματα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα. Χημικὴ ἔνωσης καὶ μηχανικὸν μίγμα. Μέσα προζαλοῦντα χημικὰς ἀντιδράσεις, συνθέσεις καὶ ἀναλύσεις. Στοιχεῖα καὶ διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἀμέταλλα καὶ μέταλλα.

"Ατομα καὶ ἀτομικὸν βάρος. Χημικὰ σύμβολα καὶ χημικοὶ τύποι. Νόμος τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης. Χημικαὶ ἐξισώσεις. Χημικὴ συγγένεια. Χημικὴ ἀντικατάστασις. Σθένος στοιχείων. Νόμος ὁρισμένου ἀναλογίων. Προσδιορισμὸς ἀτομικῶν βαρῶν, ὑπόθεσις τοῦ ACOGRADO. Νόμος τοῦ GAY-LUSSAC.

6) Ἀμέταλλα. Ὑδρογ. Ὁξυγόνον. Ὑδρογόνον. Ὁξείδωσις. Ἀναγωγὴ (ὀξειδια, καῖσις, ὄξιν). Φλόξ (ἐξέτασις φλογὸς κηρίου ἢ φωταερίου). Ἡλεκτρολύσις τοῦ ὕδατος. ἀνασύνθεσις αὐτοῦ, κροτοδὴν ἀέριον (λυχνία κροτοῦντος ἀερίου).

Ἀτμοσφαιρικὸς αἶθρ. Ἀέριον, ἐνώσεις αὐτοῦ μετ' ὀξυγόνον. Νόμος πολλαπλῶν ἀναλογίων. Νιτρικὸν ὀξὺ ὀξεῖα, ἀμμωνία. Βάσεις. Ἐργενή ἀέρια. Στοιχεῖα ἀνάλογα. Χλώριον, ὕδροχλωρικὸν ὀξὺ, βασιλικὸν ὕδωρ. Βρομίον, ἰώδιον, ἄλλα.

Φθόριον, ὕδροφθόριον. Χάραξις ὑάλου. Θεῖον, ὕδροθειον, διοξειδίου τοῦ θεῖου. Θεϊκὸν ὀξὺ. Φώσφορος, ἀερῶδες φωσφοροῦχον ὕδρογόνον. Κατασκευὴ πυρρείων. Ἀρσενικὸν, ἀρσενικοῦχον ὕδρογόνον. Μέθοδος MARSCH. Ἀνθραξ, ἀνθρακες φυσικοὶ, τεχνητοί, ὀξειδίου τοῦ ἀνθρακος. Πυρίτιον, διοξειδίου τοῦ πυριτίου. Βόριον. Βοριζὸν ὀξὺ.

"Αἶθρον 9. (1)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ("Ωραι κατ' ἑβδομάδα 1)

Γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς ὅλης γῆς: Ἡ ἐξάρτησις τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐκ τῆς φύσεώς της ὡς οὐρανίου σώματος καὶ ἐκ τῶν σχέσεών της πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, καὶ ἰδίως τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα. Ἡ σφαιρικότης της. Μέγεθος τῆς γῆς (περίμετρος καὶ διάμετρος). Ἡκίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα (γῆνιος ἄξων, χρόνος, ἡμέρα, νύξ). Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος. Ἡ γῆ ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἰδίως τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Μέγεθος τοῦ

(1) Ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Β.Δ. 624/61 (Φ. Ε.Κ.151) 12.9.1961, τ. Α'.), ὅπερ βλ. εὐθὺς μετὰ τὸ ἀνωτέρω Β.Δ.

ἡλίου ἐν σχέσει πρὸς τὸ τῆς γῆς. Ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς. Κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μορφή τῆς τροχιάς τῆς γῆς. Διευθύνσεις τοῦ ἄξονός της. Τροπικοὶ καὶ πολικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ὁραὶ τοῦ ἔτους. Ἡ σελήνη, τὸ μέγεθός της, ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τῆς γῆς καὶ αἱ κινήσεις της. Αἱ φάσεις της. Χρόνος τῶν κινήσεων.

Ἀμπτωσις καὶ πλημμυρίς. Ἐκλείψεις ἡλίου καὶ σελήνης. Ἡμερολόγιον καὶ μέτρησις τοῦ χρόνου. Μεσευρωπαϊκὸς χρόνος.

Ἄρθρον 10.

ΤΕΧΝΙΚΑ. (Ἔραι κατ' ἑβδομάδα 2)

Γεωμετρικὸν σχέδιον. Ἡρώσις αὐτοῦ. Ὅργανα σχεδιασέως. Λύσις γεωμετρικῶν προβλημάτων δι' ἀπλῶν κατασκευῶν. Ἰγνογράφους ὑπὸ κλίμακα ἐπιπέδων σχημάτων. Γεωμετρία σχέδια διαπέδων καὶ ὀροφῶν. Προβολικὰ ἐπίπεδα. Προβολαὶ σημείων, γραμμῶν καὶ ἐπιπέδων σχημάτων. Σχεδιάσματα στερεῶν γεωμετρικῶν σωμάτων. ἔτι δὲ στερεῶν καὶ ἐπίπλων ἔχοντων γεωμετρικὸν σχῆμα.

Ἄρθρον 11.

ΩΔΙΚΗ. (Ἔραι καθ' ἑβδομάδα 1)

Αἱ μεῖζονες κλίμακες (Μι, ι, Φα, διεσ., Ντὸ διεσ., Λὰ ἔφ., Ρε ἔφ., Σολ, Ντὸ ἔφ.). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικὰ νεώτερα, κανόνες πολύφωνοι, Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν μεϊζόνων κλιμάκων, ἑναρμόνιοι κλίμακες. Κλειδι τοῦ Φα, σχετικὰ γυμνάσματα. Διπλὰ σημεία ἀλλοιώσεως. Αἱ λοιπαὶ ἑλασσονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα Ντο, Φα, Σι, ἔφ., Μι., Λα ἔφ.). Σχετικὰ τῶν κλιμάκων τούτων γυμνάσματα καὶ ᾄσματα μονόφωνα, δίφωνα καὶ τρίφωνα, κλασσικὰ καὶ νεώτερα καὶ δημόδη. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐφ' ὅλων τῶν κλιμάκων. Ἀσκήσεις εἰς τὸν φωνητικὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου ὅλων τῶν κλιμάκων, μεϊζόνων καὶ ἑλασσόνων.

Ἄρθρον 12.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ. (Ἔραι καθ' ἑβδομάδα 3)

Ἡ διδακτέα ὕλη τῆς Γυμναστικῆς συνισταμένη εἰς ἀσκήσεις τῆς ὑγιεινῆς Γυμναστικῆς, τῆς σχολικῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς κολυμβήσεως, εἰς παιδιὰς καὶ χοροὺς, εἰς ἐκδρομὰς καὶ πορείας, ἔτι δὲ εἰς ἀσκήσεις στρατιωτικῆς

προπαιδευσεως, ἔχει ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ οἰζεῖον Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα, τὸ ἐκδοθὲν εἰς ἴδιον τεύχος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁδηγὸς τοῦ Διδασκάλου τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς», καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται εἰς τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξατάξιων Γυμνασίων.

Ἀρθρον 13.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Β. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαρτίου 1961

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚ(Τ)ΩΝ
ΤΥΠ(Τ)ΩΣ
Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 624)1961

(ΦΕΚ 151)12.9.1961, τ. Α')

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191)61 Β. Δ. περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως καὶ καθορισμοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν τριῶν πρώτων τάξεων τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Γυμνασίων Κλασσικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὸ στοιχεῖον Β' τοῦ ἁρθρου 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191) 1961 Β. Δ) τοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

Β'. Γεωλογία καὶ Ὁρυκτολογία.

(Β' ἐξάμηνον 2 ὥραι)

α) Γεωλογία.

Ἡ ἱστορία τῆς Γῆς. Δομὴ τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ αὐτῆς καὶ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ. Ἐνδογενεὴ καὶ ἐξωγενεὴ γεωλογικὰ φαινόμενα. Τὰ πετρώματα καὶ τὰ κυριώτερα εἶδη τούτων. Ἀπολιθώματα. Γεωλογικοὶ αἰῶνες. Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σημασία τούτου διὰ τὰς γεωργικὰς καλλιέργειας.

β) Ὁρυκτολογία.

Ὁρυκτά. Ἡ μορφή ὀρυκτῶν. Κρύσταλλοι. Διάφοροι χροστάλλων. Διπλοθλαστικοὶ κρύσταλλοι. Φυσικαὶ ιδιότητες τῶν ὀρυκτῶν. Σκληρομετρικὴ κλίμαξ. Ταξινόμησις τῶν ὀρυκτῶν. Τὰ κυριώτερα ὀρυκτὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σημασία τούτων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας ἡμῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191)1961 Β. Δ) τοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

Γεωγραφία.

(1 ὥρα καθ' ἐβδομάδα).

Θέμα τῆς Γεωγραφίας καὶ κλάδοι αὐτῆς. Σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς Γῆς. Ἄξων καὶ πόλοι τῆς Γῆς, ἡμερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι. Ἀναπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, χάρται καὶ κατασκευὴ χαρτῶν. Ἡ Γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα, περιφορὰ τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἡμέρα καὶ νύξ. Ἀνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν. Τροπικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς Γῆς. Ἐποχὰι τοῦ ἔτους. Διεθνὴς ὥρα. Ἡ Σεληνή, μέγεθος αὐτῆς, κινήσεις καὶ φάσεις αὐτῆς. Ἐκλείψεις τοῦ ἡ-

λίου καὶ τῆς σελήνης. Διανομὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Μορφολογία τῆς ξηρᾶς. Ἡ θάλασσα καὶ αἱ κινήσεις αὐτῆς, κύματα, ρεύματα, παλίρροια. Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαίρας. Θεωρικαὶ ζῶναι τῆς Γῆς. Γενικοὶ νόμοι τῆς ἀτμοσφαιρικῆς κυκλοφορίας. Ζῶναι πίεσεων. Ἄνεμοι, κανονικοί, μεταβλητοί, τοπικοί. Νέφη, ὀμίχλη, βροχή. Ζῶναι βροχῶν. Ταξινομήσεις τῶν κλιμάτων. Οἱ παράγοντες τοῦ ὁρίζοντιου καὶ καταχορύφου διαμελισμοῦ τῆς Γῆς. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. Βιογεωγραφία, διανομὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Ἐπισκόπησις τῶν φυσικογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τὰς Α', Β' καὶ Γ' τάξεις τῶν Γυμνασίων, ὡς καὶ διὰ τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Γυμνασίων Κλασσικῆς κατευθύνσεως ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἀπὸ 5)9.11.1935 Β. Δ)γμα (ΦΕΚ 537)1935 — Τεύχος Α') «περὶ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Γυμνασίων» ὑπὸ τὰς ἀκολούθως τροποποιήσεις:

α) Εἰς ὅλας τὰς τάξεις αἱ ἑβδομαδιαῖαι ὥραι τῶν Νέων Ἑλληνικῶν ἀνξάνονται κατὰ μίαν, τῶν δὲ Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν περιορίζονται κατὰ μίαν.

β) Εἰς τὰς τάξεις Α', Γ' καὶ Δ' αἱ ἑβδομαδιαῖαι ὥραι τῶν Μαθηματικῶν ἀνξάνονται κατὰ μίαν.

γ) Εἰς τὴν Ε' τάξιν αἱ ἑβδομαδιαῖαι ὥραι τῶν Φυσικῶν ἀνξάνουν κατὰ μίαν καὶ

δ) Εἰς τὴν Δ' τάξιν ἡ ὥρα ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας μερίζεται.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον διδάσκεται προσαρμοζομένη πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος ὕλη τῆς Γεωγραφίας, κατὰ δὲ τὸ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος ὕλη τῆς Γεωλογίας καὶ Ὁρυκτολογίας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1961

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ.)των Ὑπουργὸς
Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Τάξεις Ε'

Β.Δ. 620)61(Φ.Ε.Κ. 151)12-9-1961, τ.Α')

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Ε' τάξεως Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Ε' τάξιν τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Ὡραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας

1. Θρησκευτικά	1	(1)
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	6	
3. Νέα Ἑλληνικά	3	
4. Ἱστορία	2	
5. Ξέναι γλῶσσαι (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά)	3	
6. Μαθηματικά	6	
7. Φυσιογνωστικά	6	
8. Γεωγραφία	1	
9. Ὑγιεινὴ	1	
10. Τεχνικά	2	
11. Φιλοσοφικά	2	
12. Σωματικὴ Ἀγωγή	3	

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Ε' τάξιν τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ - ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

Κτὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξαμήνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 5)9.11.1935Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὅλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

(1) Διὰ τοῦ Β.Δ. 507)63 (Φ.Ε.Κ. 144)63, τ. Α'.) ἄρθρου 1 ὁρίσθησαν εἰς δύο (2) ὥρας καθ' ἐβδομάδα.

(2) Ελ. Ἀνολυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ. ἐ. τοῦ ἀνά χείρας βιβλίου.

Ἄρθρον 4.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΓΑΛΛΙΚΑ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ
ΥΓΙΕΙΝΗ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ
ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
ἁρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 5)9.11.1935 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537)
προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνα-
σίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

Ἄρθρον 5.

ΤΕΧΝΙΚΑ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
ἀπὸ 12)24.11.34 Π. Δ)τος (ΦΕΚ 400) προβλεπομένη
διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν Πρακτικῶν Λυκείων ὕλη τοῦ μα-
θήματος τούτου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἁρ-
θρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζώμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας δι-
δασκαλίας. (2)

Ἄρθρον 6.

ΛΓΓΛΙΚΑ

1. Κείμενα: Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλή-
λου συλλογῆς περιχοῦσης ἀναγνώσματα καὶ ποιήματα
κατάλληλα πρὸς πληρεστέραν γνῶσιν τῆς Ἀγγλικῆς καὶ
Ἀμερικανικῆς ζωῆς, ἱστορίας καὶ πολιτισμοῦ, καθὼς καὶ
τινα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων προϊόντων τῆς νεωτέρας ἀγ-
γλοφώνου λογοτεχνίας καὶ ἐκ τῆς κλασσικῆς Ἀγγλικῆς
καὶ Ἀμερικανικῆς φιλολογίας.

(1) Βλ. Ὡσαύτως εἰς σελ. 81 τοῦ διδλίου τούτου.

(2) Τὸ Π.Δ. ἀπὸ 12)24.11.34 (Φ.Ε.Κ. 400) ὁρίζει τὴν
ὕλην τῶν τεχνικῶν ὡς κάτωθι:

1α. ΤΕΧΝΙΚΑ. (*Ὡραι 3 καθ' ἐβδομάδα)

(1) Βλ. Ὡσαύτως εἰς σελ. 80 κ. ἐ. τοῦ διδλίου τούτου.

2. Γεωμετρικῶν σχέδιον ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Ἐφαρμογαὶ τῆς
πρότυπα, φυσικά, τεχνητὰ καὶ φανταστικά ἀντικείμενα τέχνης, ὡς
δίων, κατὰ προτίμησιν ἀρχιτεκτονικῶν.

3. Χειροτεχνία:

Α'. Πλαστικὴ καὶ Γυψοτεχνία. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ φυσικοῦ μὲ
πρότυπα, φυσικά, τεχνητὰ καὶ φανταστικά ἀντικείμενα τέχνης, ὡς
ἀγγείων, στηλῶν, κίωνων διαφόρων ρυθμῶν, ἀπλῶν ἀρχιτεκτονι-
μάτων κλπ. Ἀπόδοσις διὰ γύψου πηλίνων ἔργων.

Β'. Συρματοπλεκτική καὶ μεταλλοτεχνία. Κατασκευὴ διὰ
λεπτοῦ σύρματος γεωμετρικῶν ἐπιπέδων σχημάτων καὶ στερεῶν,
σφυσκηλάτησις σύρματος γεωμετρικῶν καὶ συγκόλλησις μετάλλου,
βαφὴ σιδήρου, κατασκευὴ κοχλίων, κοπὴ, κάμψις καὶ σύνδεσις με-
τάλλου διὰ συγκολλήσεως καὶ κοχλιώσεως, κατασκευὴ ὀργάνων
Φυσικῆς καὶ Χημείας διὰ συνδυασμοῦ καὶ ἄλλων ὕλικῶν ξύλου, χαρ-
τονίου, σύρματος ὕαλου κλπ.).

Ειδιζώτερον τὸ περιεχόμενον τῶν κειμένων θὰ στρέφεται περὶ τὰ τοιαῦτα τῶν δύο μεγάλων ἀγγλοφώνων χωρῶν, τὰ κτίρια, τὰ μνημεῖα, τὰ ἥθη, τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ἰστορίας τῶν καὶ ἀπόψεις τῆς πνευματικῆς, κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τῶν. Μέρος τῶν λογοτεχνημάτων νὰ ἐκλεγῇ ἐκ τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

2. Γραμματικὴ καὶ Συντακτικόν: Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῶν διδασκέντων κατὰ τὰς προηγουμένας τάξεις μετ' ἰδιαίτερον ἐπιμονὴν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ῥηματικῶν τύπων ἐν γένει, τῶν ἀκρίτων λέξεων καὶ τῶν ἰδιωματικῶν ἐκφράσεων. Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Ἀγγλικῆς πρὸς ἀνάλογα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ἐνδεχομένως καὶ ἄλλης διδασκομένης γλώσσης καὶ κατὰδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν.

3. Προφορικαὶ ἀσκήσεις: Συνομιλαί, συζητήσεις, ἀπαγγελμαί μετ' ἐπιμόνου ἀσκήσεως εἰς τὴν ὁρθὴν προφορικὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης.

4. Γραπτὰ ἀσκήσεις: Ἀσκήσεις εἰς τὸ Ἀγγλιστὶ γράφειν, ἀπόδοσις Ἀγγλιστὶ τῆς ἐννοίας τῶν διδασκομένων, μεταφράσεις ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὰν ἀπάλιν, ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλαι συνθετικαὶ ἐργασίαι. Ἀσκήσεις εἰς τὴν περιληπτικὴν ἀπόδοσιν Ἀγγλιστὶ ἐκτενῶν ἀναγινωσκομένων κειμένων.

Ἄρθρον 7.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Ἀλγεβρα. (Μετὰ στοιχείων Ἀναλυτικῆς Γεωμετρίας καὶ θεωρίας τῶν συνόλων) 2 ὥραι κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα.

α) Συμπλήρωσις καὶ ἐπανάληψις τῆς διδασθείσης εἰς τὴν Δ' τάξιν ἔλης, δι' ἀσκήσεων καὶ προβλημάτων ἀναφερομένων εἰς τὰς καθ' ἑκαστον ἐνότητας.

6) Πρώτη ἔννοια τοῦ συνόλου (παραδείγματα) ἐκ τῆς Ἀριθμητικῆς, Ἀλγέβρας καὶ Γεωμετρίας) — Καθορισμὸς συνόλου — Σύνολα πεπερασμένου πλήθους στοιχείων — Ἀπειροσύνολα — Ἰσα σύνολα — Ὑποσύνολον — Συμπληρωματικὸν σύνολον. Ἐνῶσις δύο ἢ περισσοτέρων συνόλων — Διατομὴ συνόλων — οἱ θεμελιώδεις νόμοι ὡς πρὸς τὴν ἔνωσιν καὶ τὴν διατομὴν πρὸς συσχετισμὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν ἰσχύοντας παρομοίους νόμους.

γ) Ὁρισμός τῆς θέσεως σημείου ἐπὶ ἄξονος — ὁρισμός σημείου ἐπὶ ἐπιπέδου — Ἀξονες (Ὁρθογώνιοι — Πλαγιογώνιοι) — Συντελεστής κατευθύνσεως διανυσμάτων — Ἀλλαγὴ τῶν ἄξωνων (μεταφορά, στροφή, ἢ ἐν συνεχείᾳ ἐκτελείεις ἀμφοτέρων). Πολικαὶ συντεταγμέναι — Σχέσεις Καρτεσιανῶν καὶ πολικῶν συντεταγμένων — Ἀπλὰ προβλήματα.

Ἐξίσωσις τῆς εὐθείας πλήρης σπουδῇ τοῦ θέματος — Θέσις δύο εὐθειῶν κειμένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου πρὸς ἀλλήλας. Παράλληλια. Σύμπτωσις. Τομή. Προσδιορισμός τοῦ σημείου τῆς τομῆς. Πρώτη ἔννοια τῆς ὁρίζουσιν δευτέρου βαθμοῦ — Ὀρίζονσα τρίτου βαθμοῦ — Ἡ λύσις τοῦ γραμμικοῦ μετὰ δύο ἀγνώστων συστήματος διὰ τοῦ κανόνος τοῦ CRAMER — Ἐφαρμογὴ εἰς σύστημα μετὰ τριῶν ἀγνώστων — Ἐμβαδὸν τριγώνου ἐκ τῶν συντεταγμένων τῶν κορυφῶν του — Συνθήκη ἀλληλοτομίας τριῶν εὐθειῶν (εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον).

Σπουδὴ τοῦ δευτεροβαθμίου τριωνύμου (λεπτομερὲς μελέτη ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα τὴν γραφικὴν του παραστάσιν). Ἀπλὰ προβλήματα — Ἀπροσδιόριστος ἀνάλυσις πρώτου βαθμοῦ. Ἀπεικόνισις τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν. Ἀπεικόνισις τοῦ συνόλου τῶν φανταστικῶν ἀριθμῶν. Ἀπεικόνισις τῶν μιγάνδων. Ἰσομορφία τοῦ συνόλου τῶν μιγάνδων καὶ τοῦ συνόλου διανυσμάτων τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐχόντων κοινὴν ἀρχὴν, τὴν ἀρχὴν τῶν συντεταγμένων. Γινόμενον δύο μιγάνδων. Τύπος τοῦ MOIVRE δι' ἐκθέτην φυσικὸν ἢ ἀρνητικὸν ἀκέραιον.

Παρατηρήσεις:

α) Αἱ παρεμβαλλόμεναι ἔννοιαι τῶν συγχρόνων Μαθηματικῶν εἶναι δυνατόν καὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰς μέχρη καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ συμπληρωματικοῦ συνόλου.

Τὰ οὕτω ἐξοικονομούμενα μαθήματα θὰ διατεθῶσι διὰ τὴν διδασκαλίαν διαφόρων ἐφαρμογῶν καὶ ἀσκήσεων κατὰ προτίμησιν δὲ ἐφαρμογῶν εἰς τὴν Φυσ. Πειραματικὴν.

2. Γεωμετρία. (Μετὰ στοιχείων Διανυσματικοῦ Λογισμοῦ). 3 ὥραι κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον — 2 ὥραι κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον.

Συμπλήρωσις καὶ ἐπανάληψις τῆς εἰς τὴν Δ' τάξιν (Φ.Ε.Κ. 55)18.3.61 διδασκίας ὕλης, δι' ἀσκήσεων καὶ προβλημάτων καταβαλλομένης ἰδιαίτερως προσοχῆς εἰς

τά περὶ ἀναλυτικῆς μεθόδου, συνθετικῆς μεθόδου καὶ περὶ γεωμετρικῶν τόπων κεφάλαια. (1)

Στοιχεῖα Διανυσματικοῦ λογισμοῦ.

I. Διανυσματικὸς λογισμὸς ἐπ' εὐθείας. Διάνυσμα — Ἀπόλυτος τιμὴ διανύσματος — ἴσα διανύσματα — Κοινὴ ἀρχὴ τῶν διανυσμάτων — Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις δύο διανυσμάτων. Μηδενικὸν διάνυσμα. Νόμοι εἰς τὴν πρόσθεσιν. Θετικὸν ἀκέραιον πολ.)σιον διανύσματος. Ἀρνητικὰ διανύσματα — Μοναδιαῖον διάνυσμα — Ἐσωτερικὸν (ἀριθμητικὸν) γινόμενον δύο διανυσμάτων. Ἰδιότητες. Ἀντίστροφον δοθέντος διανύσματος — Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν Ἐπιπεδομετρίαν καὶ τὴν Φυσικὴν Πειραματικὴν.

II. Διανυσματικὸς λογισμὸς ἐπὶ ἐπιπέδῳ.

Διάνυσμα — Ὁμόρροπα καὶ ἀντίρροπα διανύσματα — ἴσα διανύσματα. Κοινὴ ἀρχὴ πάντων τῶν διανυσμάτων — Ἀθροισμα δύο διανυσμάτων — Ἀθροισμα περισσοτέρων. Ἀνάλυσις διανύσματος εἰς συνιστώσα διανύσματα. Γινόμενον διανύσματος ἐπὶ φυσικὸν (ἐπὶ πραγματικὸν) ἀριθμὸν. Ἐσωτερικὸν γινόμενον δύο διανυσμάτων.

Ἀσκήσεις καὶ ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν Ἐπιπεδομετρίαν καὶ τὴν Φυσικὴν Πειραματικὴν. Ἀπεικονίσεις τοῦ ἐπιπέδου ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Συμμετρία (ἐν ἐπιπέδῳ) ὡς πρὸς τὸ κέντρον.

Συμμετρία (ἐν ἐπιπέδῳ) ὡς πρὸς τὸν ἄξονα.

Μεταφορὰ (ἐν ἐπιπέδῳ).

Ὁμοθεσία (ἐν ἐπιπέδῳ).

Στερεομετρία.

Συνθήκη καθ' ἣν δύο ἐπίπεδα ταυτίζονται — Προσομοιωσιμὸς ἐπιπέδου. Θέσεις ἐπιπέδου καὶ εὐθείας (Εὐθεῖα κεῖται ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου, παραλλήλια, τομὴ). Κάθετος ἐπὶ ἐπιπέδου.

Πλάγαι ἐκ σημείου πρὸς ἐπίπεδον. Ἰδιότητες — Θεωρήματα τριῶν καθέτων — Κοινὴ κάθετος δύο ἀσυμβάτων εὐθειῶν. Θέσεις δύο ἐπιπέδων πρὸς ἄλληλα.

Παραλλήλια τομῶν παραλλήλου ἐπιπέδου ὑπὸ τρίτου. Εὐθεῖαι τεμνόμεναι ἐπὶ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Διανυσματικὸς λογισμὸς ἐν τῷ χώρῳ.

Ἐσωτερικὸν γινόμενον δύο διανυσμάτων κειμένων

(1) Βλ. εἰς σελ. 167 κ. ε. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου. Πρώτη μῆσις εἰς τὸν διανυσματικὸν χώρον δύο καὶ τριῶν διαστάσεων. Ἀσκήσεις καὶ ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν Ἐπιπεδομετρίαν καὶ τὴν Φυσικὴν.

Παρατηρήσεις:

1) Αἱ ἀπεικονίσεις (συμμετρία κλπ.) θὰ διδασθῶσι μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως οἱ μαθηταὶ ἀχθῶσιν εἰς τὴν διὰ τῶν ἀπεικονίσεων νεωτέρων θεώρησιν τῆς Γεωμετρίας.

2) Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου ἐξαμήνου αἱ διὰ τὴν Παραστατικὴν προβλεπόμεναι ὥραι θὰ διατεθῶσι διὰ τὴν Στερεομετρίαν ἕως ὅτου διδασθῇ καὶ ἡ ἔννοια τῆς καθέτου ἐπὶ ἐπίπεδον. Ἐν συνεχείᾳ αἱ διατεθεῖσαι ἐκ τῆς Παραστατικῆς θὰ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτήν.

3. Τριγωνομετρία: 1 ὥρα κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα.

Συμπλήρωσις τῆς διδασκτέας ὕλης εἰς τὴν Δ' τάξιν (ΦΕΚ 55) 18.3.61) καὶ ἐπανάληψις ταύτης διὰ καταλλήλων ασκήσεων καὶ προβλημάτων ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς μεταξὺ τῶν κυρίων στοιχείων τοῦ τριγώνου σχέσεις καὶ εἰς τὰς ἐπιλύσεις τῶν τριγώνων. (1)

Γενίσεις τῆς ἐννοίας τοῦ τόξου καὶ τῆς γωνίας — Συστήματα μετρήσεως καὶ τροπὴ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο — Τύποι χορηγοῦντες τόξα, τῶν ὁποίων τὰ πέρατα εὐρίσκονται εἰς ἀπλὴν σχέσιν θέσεως, ὥς πρὸς τοὺς ἄξονας. Κυκλικαὶ συναρτήσεις — Σπουδὴ τούτων κατὰ τὰς μεταβολὰς τοῦ τόξου.

Σχέσεις μεταξὺ τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου. Εὗρεσις τῶν λοιπῶν συναρτήσεων τοῦ ἐνός. Παρατηρήσεις — Δικαιολογίαι — Ἀντίστροφαι κυκλικαὶ συναρτήσεις — Ἀντίστοιχοι τύποι. Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ ἀθροίσματος καὶ διαφορᾶς τόξου. Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τοῦ διπλασίου, τοῦ τριπλασίου, τοῦ ἡμίσεος ἐνός τόξου γνωστῶν ὄντων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν τόξων ἢ ἐνός ἐκ τούτων. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τύπων. Ἀναγωγὴ τῶν τόξων εἰς τὸ α' τεταρτημόριον. Μετασχηματισμὸς παραστάσεων εἰς ἄλλας λογιστὰς διὰ τῶν λογαριθμῶν.

Παραστατικὴ Γεωμετρία, 2 ὥραι κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον.

Εἰσαγωγή: Σκοπὸς καὶ ἀντικείμενον τῆς Παραστα-

(1) Βλ. εἰς σελ. 167 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

τικῆς (θα τονισθῇ ἰδιαίτερος ἡ ἀνάγκη τῆς ἀπεικονίσεως τῶν στερεῶν κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν συναγωγὴν συμπερασμάτων διὰ τὸ ἀληθὲς σχῆμα καὶ μέγεθος τοῦ στερεοῦ, μνημονευομένων καὶ τρόπων διὰ τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτυγχάνεται τοῦτο).

Αἱ προβολαὶ ἐν γένει ὡς μέτρον ἀπεικονίσεως ἐπὶ ἐπιπέδου ἢ ἄλλης ἀναπτυσκτικῆς ἐπιφανείας. Τρόπος διασφαλίσεως τοῦ μονοτίμου καὶ ἀντιστοιχείου τῆς ἐπὶ ἐπιπέδου ἀπεικονίσεως διὰ τῶν προβολῶν. Ἡ ὀρθὴ προβολή. Ἡ κεντρικὴ προβολή. (Διάφορα εἶδη προοπτικῆς) — Ἀξονομερία.

Ὅρθη προβολή.

Ι. Ἀπεικονίσεις (Παράστασις) σημείου.

Προβολὴ σημείου ἐπὶ ἐπιπέδου — Προβολικὸν ἐπίπεδον.

α) Ὑψομετρικὴ Γεωμετρία. Ὑψόμετρον σημείου — Ἐπίπεδον συγκρίσεως. Ὁριζόντιον ἐπίπεδον.

β) Περισσότερα προβολικὰ ἐπίπεδα (Μέθοδος τοῦ MONGE).

Χρησὶς δευτέρου προβολικοῦ ἐπιπέδου — Ὁριζόντιον καὶ κατακόρυφον προβολικὸν ἐπίπεδον. Προβολικὰ ἡμιεπίπεδα. Ἀπαρίθμησις τῶν τεταρτημορίων. Κατάκλισις τῶν προβολῶν σημείων ὡς πρὸς τὸν ἄξονα, ὅταν τὸ σημεῖον κεῖται εἰς διαφόρους θέσεις. Εἰδικαὶ θέσεις τοῦ σημείου. Ἐπίπεδον συμμετρίας. Ἐπίπεδον σωματεῦσεως.

Ι. Ἀπεικονίσεις (παράστασις) εὐθείας.

Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίπεδον. Συμπληρωματικὸν στοιχεῖον ἐκτὸς τῆς προβολῆς.

α) Ὑψομετρικὴ Γεωμετρία. Κλίσις — Συντελεστὴς κλίσεως εὐθείας. Βῆμα εὐθείας — Ὑψακέραια σημεία — Χάραξις ὑψακεραίων σημείων τῆς εὐθείας (βαθμολόγησις).

Στοιχεῖα διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐν χώρῳ θέσεως τῆς εὐθείας — Πραγματικὸν μῆκος εὐθυγράμμου τμήματος. Διάφοροι θέσεις τῆς εὐθείας ἐν τῷ χώρῳ πρὸς τὸ προβολικὸν ἐπίπεδον. Θέσεις δύο εὐθειῶν πρὸς ἀλλήλας — Ἀνεύρεσις τῆς τομῆς. Ἀπλᾶ προβλήματα.

β) Περισσότερα προβολικὰ ἐπίπεδα. Μέθοδος τοῦ MONGE.

Πρώτη, δευτέρα προβολὴ εὐθείας — Ἰχνη τῆς εὐθείας. Ἀπλᾶ προβλήματα — θέσεις τῶν προβολῶν εὐθεί-

ας, εἰς τὸ ἐπίπεδον σχεδιάσεως, ὅταν ἡ εὐθεῖα κεῖται εἰς ἕναστος τῶν τεταρτημορίων. Εὗρεσις τῶν ἰχνῶν ἐκ τῶν προβολῶν καὶ ἀντιστρόφως.

Εἰδικαὶ θέσεις τῆς εὐθείας ὡς πρὸς τὰ προβολικά.

Θέσεις δύο εὐθειῶν πρὸς ἀλλήλας.

Συνθήκη παραλληλίας τομῆς. Γωνία κλίσεως εὐθείας.

Ἀπλᾶ προβλήματα.

III. Ἀπειρόνισις (παράστασις) ἐπιπέδου.

α) Ὑπομετρικὴ Γεωμετρία. Παράστασις ἐπιπέδου — Ἴχνος. Ἴχνοπαράλληλοι — Ἴχνοκάθετοι (εὐθεῖαι κλίσεως) — Διάφοροι τρόποι παραστάσεως τοῦ ἐπιπέδου. Ἡ δι' ἕναστος ἐκ τούτων χάραξις τῆς ἰχνοκαθέτου. Θέσεις ἐπιπέδου ὡς πρὸς τὸ προβολικόν. Θέσεις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον (παραλληλία, τομή). Ἀπλᾶ προβλήματα. Θέσεις δύο ἐπιπέδων πρὸς ἀλλήλα, (παραλληλία, τομή). Κατασκευὴ τῆς τομῆς εἰς διαφόρους περιπτώσεις.

Ἀρθρον 8.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

1. Φυσικὴ, 4 ὥραι κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα.

Εἰσαγωγή: Φυσικὰ μεγέθη καὶ μέτροις αὐτῶν. Θεμελιώδη καὶ παράγωγα μεγέθη. Μετρικὰ συστήματα (C. G. S. MKS. Τεχνικόν). Διαστάσεις μεγεθῶν. Πυκνότης καὶ εἰδικὸν βάρος τῶν σωμάτων. Ἀριθμητικὰ καὶ ἀνσφατικά μεγέθη. Πρόσθεσις καὶ ἀφαιρέσις ἀνσφαμάτων.

Στατικὴ στερεῶν. Ἡ ἔννοια τῆς δυνάμεως. Σύνθεσις καὶ ἀνάλυσις δυνάμεων. Κέντρον βάρους τριγώνου καὶ κέντρον βάρους τραπεζίου. Ροπή δυνάμεως ὡς πρὸς σημεῖον καὶ ἄξονα. Ζεύγος δυνάμεων. Θεώρημα τῶν ροπῶν. Ἴσορροπία στερεοῦ σώματος.

Ὑδροστατικὴ: Ἡ ἔννοια τῆς πίεσεως. Ἴσορροπία ὁμογενῶν καὶ ἑτερογενῶν ὑγρῶν, ὅροι αὐτῆς. Συγκοινωνοῦντα δοχεῖα. Πίσεις τῶν ὑγρῶν ἐπὶ τοῦ πυθμένος καὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν περιεχόντων ταῦτα ἀγγείων. Ἀρχὴ τοῦ Πασκάλ. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους καὶ συνέπειαι αὐτῆς. Εἰδικὸν βάρος τῶν στερεῶν καὶ ὑγρῶν σωμάτων. Πυκνόμετρα, ἀραιόμετρα καὶ οἰνοπνευματόμετρον τοῦ GAT LUSSAC. Συνοχὴ καὶ συνάφεια. Τριχοειδεῖς σωλῆνες. Διάχυσις καὶ διαπήδησις.

Ἀεροστατικὴ: Ἀτμόσφαιρα, πυκνότης, πίσεις καὶ ὕψος αὐτῆς. Βαρόμετρα. Ἀναγωγή τοῦ βαρομέτρου ὕψους

εἰς Ο. Ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους ἐν τοῖς ἀερίοις. Συνέπειαι ταύτης. Νόμος τοῦ BOTLE — MARIOTTE. Μανόμετρα. Συντελεστὴς τῆς διαστολῆς τῶν ἀερίων. Νόμος καὶ ἐξίσωσις τῶν τελείων ἀερίων. Ἀερίζον θερμοόμετρον. Μέτρησις τῆς πυκνότητος τῶν ἀερίων. Ἀεραντλία καὶ καταθλιπτικαὶ ἀντλία. Ὑδραντλία, σίφωνες, σιφώνιον.

Θερμότης: Ἀτμομηχαναί, μηχαναὶ ἐσωτερικῆς καύσεως.

Ἠλεκτρισμός: Τὰ οὐσιωδέστερα ἐκ τοῦ στατικοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τρόποι ἠλεκτρίσεως, καλοὶ ἢ κακοὶ ἄγωγοι ἠλεκτρισμοῦ. Μονωτήρες, ἠλεκτρικὰ διαφράγματα. Νόμος τοῦ COULOMB. Ἐξηγήσις τῶν φαινομένων τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὸ ἠλεκτρίζον ρεῖμα καὶ τὰ ἀποτελέσματά του. Ἠλεκτροκόλνους. Νόμος τοῦ OHM. Ἀντίστασις ἀγωγοῦ. Νόμος τοῦ JOULE. Γεννήτριαι καὶ ἀποδέκται. Στῆλαι καὶ συσσωρευταί.

Μαγνητισμός: Μαγνήται, πόλοι μαγνήτου. Νόμοι τοῦ COULOMB. Μαγνητικὸν πεδίου. Μαγνητικὴ ἐπαγωγή. Γῆινον μαγνητικὸν πεδίου.

Ἠλεκτρομαγνητισμός: Μαγνητικὰ πεδία δημιουργούμενα ὑπὸ τῶν ρευμάτων. Ἐπίδρασις μαγνήτου ἐπὶ ρεύματος. Ἐπίδρασις ρεύματος ἐπὶ μαγνήτου καὶ ἐπὶ ρεύματος. Μαγνήτισις. Ἠλεκτρομαγνήτης. Ἠλεκτρομαγνητικὴ ἐπαγωγή. Ρεύματα FAUCAULT. Ἠλεκτρικαὶ μετρήσεις.

Ὀπτική: Εὐθύγραμμος διάδοσις τοῦ φωτός, ἀποτελέσματα αὐτῆς. Ταχύτης τοῦ φωτός, φωτομετρία. Ἀνάκλασις τοῦ φωτός. Κάτοπτρα, ἐπίπεδα καὶ σφαιρικὰ εἰδωλα. Διάθλασις τοῦ φωτός, νόμοι, ὀπτικὴ ἀνάκλασις καὶ ὀρική γωνία. Διάθλασις τοῦ φωτός διὰ μέσου πλακὸς με παραλλήλους ἑδρας. Ὀπτικὸν πρῶσμα. Ἀνάλυσις τοῦ λευκοῦ φωτός. Φακοί, πορεία τῶν ἀκτίνων, εἰδωλα. Τύποι φακῶν. Μεγεθυντικὸς φακός, ἰσχὺς, μεγέθυνσις. Ἀρχὴ τοῦ μικροσκοπίου, ἰσχὺς καὶ μεγέθυνσις. Ἀρχὴ τῆς ἀστρονομικῆς διόπτρας, μεγέθυνσις. Ἀτμοσφαιρικὴ διάθλασις, ἀντικατοπτρισμός.

2. Χημεία: 2 ὥραι κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα.

Εἰσαγωγή: Ἑλληνικὴ καὶ σύγχρονος ἀτομικὴ θεωρία.

Δομή τοῦ ατόμου. Ἡλεκτρονική θεωρία τοῦ σθένους. Περιοδικὸν σύστημα τῶν στοιχείων. Διάφοροι τρόποι προσδιορισμοῦ μοριακῶν καὶ ατομικῶν βαρῶν. Ὑπολογισμὸς γραμμοατόμων καὶ γραμμομορίων. Εὗρεσις τοῦ ἐμπειρικοῦ καὶ μοριακοῦ τύπου μιᾶς χημικῆς ἐνώσεως. Θεωρία τῶν ἰόντων κατὰ τὴν ἠλεκτρολύσιν. Ἰσότοπα καὶ ραδιενεργὰ στοιχεῖα.

Μέταλλα: Προέλευσις, ἐξαγωγή καὶ ιδιότητες τῶν μετάλλων. Κράματα. Νάτριον. Κάλιον. Μαγνήσιον. Ἀσβέστιον - Ἀργίλιον. Χαλκός. Ἀργυρὸς. Ψευδάργυρος. Ὑδράργυρος. Μόλυβδος. Κασσίτερος. Σίδηρος καὶ μεταλλουργία τούτου. Χρῶμιον. Μαγγάνιον. Νικέλιον. Κοβάλτιον. Χρυσός. Λευκόχρυσος. Ράδιον. Οὐράνιον.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν αὐτὴν ἐκτελέσειν τοῦ παρόντος Βασ. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1961

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ(τ)ικῶν Ὑπουργός

Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Τάξις ΣΤ'

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 671)62

(Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962 τ. Α')

Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς
ΣΤ' τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Στ' τάξιν τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα	ὥραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας
1. Θρησκευτικά	2
2. Ἀρχαία Ἑλληνικά	6
3. Νέα Ἑλληνικά	3
4. Ξένη γλῶσσα (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά)	3
5. Ἱστορία καὶ Ἀγωγή τοῦ πολίτου	3
6. Μαθηματικά	6
7. Κοσμογραφία	2
8. Φυσιογνωστικά	6
9. Φιλοσοφικά	2
10. Τεχνικά	2
11. Σωματική Ἀγωγή	3

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Στ' τάξιν τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΝΕΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ. Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Π. Δ. τῆς 18-11-1931)13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9-11-1935 Β. Δ)τος (ΦΕΚ) 537 προβλεπομένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἐξατάξιων Γυμνασίων ὅλη ἐκάστων τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσης κατευθύνσεως εἰς σελ. 62 κ. ἐ. τοῦ παρόντος βιβλίου.

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνᾳ διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18-11-1931) 13-1-1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9-11-1935 Β. Δ) τος (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐλάσσον τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνᾳ διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Δ) τος τῆς 17) 10-19-11) 53 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπομένη διὰ τὴν Στ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

4. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

Ἀλγεβρα (μετὰ στοιχείων Ἀναλύσεως). Α' ἐξάμηνον 2. Β' ἐξάμηνον 3.

α) Συμπλήρωσις καὶ ἐπανάληψις διὰ προβλημάτων καὶ ἀσκήσεων τῆς ἐν τῇ Ε' τάξει διδαχθείσης ὕλης.

β) Ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως — Ἡ ἔννοια τῆς συναρτήσεως. — Ἡ ὑφισταμένη μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐννοιῶν διαφορά. Παραδείγματα. Ἀντίστροφαι συναρτήσεις. Παραδείγματα καὶ ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας.

γ) Στοιχειώδης θεωρία τῶν ἀκεραίων πολυωνύμων. Ἡ ἐπὶ τῆς βάσει τῆς θεωρίας ταύτης μέθοδος τῶν προσδιοριστέων συντελεστών. Ἀνάλυσις κλάσματος εἰς ἄλλα ἀπλοῦστερα. Ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας τῶν πολυωνύμων εἰς τὴν λύσιν εἰδικῶν ἐξισώσεων ἀνωτέρου βαθμοῦ.

δ) Βαθντέρα ἐπεξεργασία εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δευτεροβαθμοῦ τριωνύμου. Ἀνισότητες δευτέρου βαθμοῦ. Ἐφαρμογαὶ εἰς ἐξισώσεις δευτέρου βαθμοῦ μὲ παραδείγματα. (Εὐκταία ἡ διὰ τῆς χρησιμοποιούμενης τῆς θεωρίας τῶν συνόλων σπουδὴ τῶν ἐνοτήτων τούτων).

ε) Μέγιστα καὶ ἐλάχιστα. (Στοιχειώδης ἐπεξεργασία). Ἐφαρμογαὶ εἰς ἀριθμητικὰ καὶ ἰδίως εἰς γεωμετρικὰ προβλήματα.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατεύθυνσεως εἰς σελ. 65 κ. ἐ. τοῦ παρόντος βιβλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 133 κ. ἐ. τοῦ βιβλίου τούτου.

στ) Συνδυαστική ἀνάλυσις. — Τύπος τοῦ διωνύμου τοῦ Νεύτωνα. — Ἐφαρμογαί — Ἀσκήσεις.

ζ) 1) Διατεταγμένα ζεύγη τῶν ὁποίων τὰ στοιχεῖα ἀνήκουν εἰς τὰ αὐτὰ ἢ διάφορα σύνολα. 2) Καρτεσιανὸν γινόμενον δύο συνόλων. 3) Ἐφαρμογὴ τοῦ Καρτεσιανοῦ γινομένου προκειμένου περὶ συνόλων τῶν ὁποίων τὰ στοιχεῖα εἶναι ἀριθμοὶ (φυσικοὶ, ἀκέραιοι, ρητοί, πραγματικοί).

Παραδείγματα ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πλήρους κατανοήσεως τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ Καρτεσιανοῦ γινομένου ἐπὶ τοῦ επιπέδου. Παράλληλος θεωρήσις τῶν συντεταγμένων ἐνὸς σημείου.

η) Ἡ πρώτη μῆσις εἰς τὴν θεωρίαν τῶν πιθανοτήτων. (Δειγματικὸς χῶρος. Συμβάντα. Πιθανότης συμβάντων (ἢ διχοτόμος), ἐπιζωοτοῦσα τομὴ μέση τετραγωνικὴ ἀπόδηξιν καὶ σύνθετα πειράματα. Πιθανότης τομῆς συμβάντων.

Τυχαῖα μεταβληταί: Ἀριθμητικὸς μέσος, διάμεσος (ἢ διχοτόμος), ἐπιζωοτοῦσα τομὴ μέση τετραγωνικὴ ἀπόκλισις, σταθερὰ (ἢ τοπικὴ) ἀπόκλισις (Εὐκταία ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας τῶν συνόλων διδασκαλία).

θ) Ἐννοία τῆς παραγωγῆς ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐπανάληψως τῆς ὑπὸ στοιχείου γ' ἐνότητος. Γεωμετρικὴ εἰκὼν τῆς παραγωγῆς. Βασικαὶ ιδιότητες χρησιμεύουσας εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς παραγωγῆς συναρτήσεως μιᾶς μεταβλητῆς.

Ἀσκήσεις. Ἐφαρμογαί εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συναρτήσεων

$$\Psi = ax + b, \Psi = ax^2 + bx + \gamma, \quad \Psi + \frac{ax + b}{\gamma x + \delta}$$

$$\Psi = \frac{ax^2 + bx + \gamma}{\lambda x^2 + Bx + \Gamma}$$

καὶ τὴν γραφικὴν τούτων παραστάσεων.

Τὸ Διαφορικὸν συναρτήσεως. Ἡ ἀντίστροφος τῆς παραγωγίσεως πρᾶξις. Ὁλοκλήρωσις. Ὁρισμένον ὀλοκλήρωμα. Ἐφαρμογαί εἰς τὴν εὕρεσιν ἀπλῶν ἐμβαδῶν. Ἐφαρμογαί τῆς ὑπὸ στοιχείου Θ' ὕλης εἰς τὴν Φυσικὴν (Μηχανικὴν, Δυναμικὴν).

Γεωμετρία: Ὁροι 2.

Συμπλήρωσις καὶ ἐπανάληψις τῆς ἐν τῇ Ε' τάξει δι-

δαρθείσης ἐκ τῆς Γεωμετρίας ὕλης, καταβαλλομένης ἰδιαιτέρως προσοχῆς διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἐκ τοῦ «Δυανισματικοῦ λογισμοῦ» ὕλης.

Μετριζαί τινες σχέσεις εὐκταῖον εἶναι νὰ ἐξετασθῶσιν καὶ ὡς ἐφαρμογαὶ τοῦ δυανισματικοῦ λογισμοῦ, τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τινας ἐνότητας τῆς Φυσικῆς. (Σύνθεσις δυνάμεων κ.λ.π.).

Συμπλήρωσις ἐκ τῆς Στερεομετρίας ὕλης μέχρι ὁλοκληρώσεως ταύτης. Λόγος τομῆς σημείου πρὸς διάνυσμα (ἁπλοῦς λόγος). Ἀναρμονικὸς λόγος. (Διπλοῦς λόγος). Διάφοροι τιμαὶ τοῦτον. Ἀρμονικὴ διαίρεσις, Ἀρμονικὸς λόγος, Διατέμνουσαι.

Δύναμις σημείου ὡς πρὸς κέντρον. Ριζικὸς ἄξων. Ριζικὸν κέντρον. Περιφέρειαι τεμνόμεναι ὀρθογωνίως (ὀρθογωνισαί περιφέρονται).

Οἱ ἐν ἐπιπέδῳ μετασχηματισμοί: 1) Ὁμοιότης. 2) Ὁμοθεσία. 3) Ἀντιστροφή. Ὁμάδες προβλημάτων λυομένων διὰ τῶν ὡς ἄνω μετασχηματισμῶν.

Ἀσκήσεις καὶ προβλήματα ἐφ' ὧλης τῆς ὕλης τῆς Γεωμετρίας, διδομένης μεγαλυτέρας ἐμφάσεως εἰς τὴν κατασκευαστικὴν μέθοδον ἀποδείξεως (ἀνάλυσις, σύνθεσις) ἐπισημαινομένης τῆς ἐλληνικῆς (Εὐκλείδειον) καταγωγῆς τῆς.

Τριγωνομετρία Β'. Ἐξάμηρον ὥρα I.

Συμπλήρωσις καὶ ἐπανάληψις τῆς εἰς τὴν Ε' τάξιν διδαχθείσης ὕλης διὰ καταλλήλων προβλημάτων καὶ ἀσκήσεων (Μαθήματα 3 — 5).

Σχέσεις μεταξύ τῶν διατεταγμένων ἀσκήσεων τριγωνομετρίας (διάμεσοι, διχοτόμοι, ἀκτίνες κύκλου ἐγγεγραμμένον, περιγεγραμμένον κ.λ.π.).

Ἀνάλογα προβλήματα ἐπιλύσεων τριγώνων. — Τετράπλευρα.

Τριγωνομετρικαὶ ἐξισώσεις Ἀλγέβρας μορφῆς.

Ἄλλαι ἀπλᾶς τριγωνομετρικαὶ ἐξισώσεις καὶ συστήματα. (Μαθήματα 10).

Παραστάτις Α'. Ἐξάμηρον. Ὁρα 2.

Ι. Ἀπεικονίσις ἐπιπέδου. Περισσότερα προβολικά ἐπίπεδα. Ἰχνη ἐπιπέδου — Παραστάσις ἐπιπέδου διὰ τῶν ἰχνῶν του.

Ἄλλοι τρόποι παραστάσεως. Ἀνεύρεσις τῶν ἰχνῶν εἰς ἐκάστην περίπτωσιν. Ἐξέτις κειμένη ἐπὶ ἐπιπέδου — Δι-

άφοροι θέσεις επιπέδον ὡς πρὸς τὰ προβολικά. Χαρακτηριστικά εὐθείαι τοῦ επιπέδον. — Ἰχνοπαράλληλοι — Ἰγνόητοι θέσεις εὐθείας καὶ ἐπιπέδον (Παραλληλία, τομή). Κατασκευή τῆς τομῆς. Θέσεις τριῶν επιπέδων πρὸς ἄλληλα. Καθετότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδον — Ἀπλᾶ προβλήματα.

II. Μέθοδοι διάφοροι.

Μέθοδοι κατακλίσεων. — Μέθοδοι στροφῶν. — Ἀπλᾶ προβλήματα. — Ἀλλαγὴ προβολικῶν επιπέδων.

III. Πολύεδρα — Ἀναπτύγματα.

Κατασκευαὶ τῶν προβολῶν τῶν κυριωτέρων πολυέδρων (κυρτῶν) δι' ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω μεθόδων. Ἀναπτύγματα — Τομὴ εὐθείας καὶ πολυέδρου.

Ἐπίπεδοι τομαὶ πολυέδρων. — Πραγματικὸν σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς τομῆς.

Παρατήρησις. Ἡ διαπραγμάτευσις τοῦ I καὶ II μέρους θὰ γίνεταί καὶ διὰ τῆς ὑψομετρικῆς Γεωμετρίας καὶ διὰ τῆς μεθόδου τοῦ MONGE.

5. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ: α) Φυσικὴ ὥρα 4.

Μηχανικὴ. Σχετικότης τῆς κινήσεως, σύστημα ἀναφορᾶς. Εὐθύγραμμος ὁμαλὴ κίνησις. Εὐθύγραμμος μεταβαλλομένη κίνησις, στιγμιαία ταχύτης καὶ ἐπιτάχυνσις. Εὐθύγραμμος ὁμαλῶς μεταβαλλομένη κίνησις καὶ σπουδὴ τῆς ἐλευθέρως πτώσεως σώματος εἰς τὸ κενόν.

Ἀρχὴ τῆς ἀδρανείας, ἀδράνεια τῆς ὕλης, πειραματικὴ εὐρεσις τῆς ἐξισώσεως $F = Mg$, δυναμικὸς ὁρισμὸς τῆς μάζης, μεταβολὴ τῆς μάζης μετὰ τῆς ταχύτητος. Ἀρχὴ τῆς εἰδικῆς θεωρίας τῆς σχετικότητος. Δυνάμεις ἀδρανείας καὶ μελέτῃ τούτων εἰς σύστημα ἀναφορᾶς κινούμενον εὐθύγραμμως. Τριττὴ ὁλισθήσεως καὶ κυλίσεως.

Τὸ ἔργον σταθεροῦς καὶ μεταβλητῆς δυνάμεως. Τὸ ἔργον τοῦ βάρους σώματος. Ἔργον τῆς συνισταμένης δυνάμεως τῶν ἀντιστάσεων, ζεύγους καὶ τάσεως. Κινητὴ καὶ δυναμικὴ ἐνέργεια καὶ μετατροπαὶ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας, διατήρησις αὐτῆς. Ἰσοδυναμία μάζης καὶ ἐνεργείας. Ἀρχὴ τῶν δυνατῶν ἔργων καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς τὸν μολόν.

Σύνθεσις εὐθύγραμμων κινήσεων, βλητικὴ (κατακόρυφος, ὀριζοντία, πλαγία βολή).

Ὄρμη, νόμος μεταβολῆς τῆς ὀρμῆς, ἀρχὴ τῆς διατηρήσεως τῆς ὀρμῆς, ἐφαρμογαί, κύριος. Κεντρικὴ κρού-

σις τελείως πλαστιζὼν καὶ τελείως ἐλαστιζὼν σφαιρῶν.

Ἡ καμπυλόγραμμος κίνησις, στιγμιαία ταχύτης καὶ ἐπιτάχυνσις. Σπουδὴ τῆς κυκλικῆς ὁμαλῆς κινήσεως, κεντρομόλος δύναμις καὶ νόμοι αὐτῆς. Φυγόκεντρος δύναμις, στρεφόμενον σύστημα ἀναφορᾶς. Ἐφαρμογαὶ τῆς κυκλικῆς κινήσεως. Δύναμις CORIOLIS. Γήινα φαινόμενα καθ' ἃ ἐμφανίζονται ἡ φυγόκεντρος δύναμις καὶ ἡ δύναμις CORIOLIS.

Περιστροφικὴ κίνησις στερεοῦ σώματος, ροπή ἀδρανείας καὶ κινητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ. Σφόνδυλος. Θεμελιώδης ἐξίσωσις τῆς περιστροφικῆς κινήσεως. Στροφομῆ. Περιστροφή σώματος περὶ ἐλεύθερον ἄξονα, διατήρησις τοῦ ἄξονος, μετάπτωσις τοῦ ἄξονος, ἐφαρμογαὶ καὶ γυροσκόπιον.

Ὅμαλὴ ἐλικοειδὴς κίνησις, χοχλίας.

Νόμος τοῦ Νεύτωνος, καὶ ἐρμηνεία τοῦ βάρους τῶν σωμάτων, τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν καὶ τῶν δορυφόρων τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Πεδίον βαρύτητος καὶ ἰδιαίτερα σπουδὴ τοῦ γήινου πεδίου βαρύτητος, μεταβολαὶ τοῦ G, τεχνητοὶ δορυφόροι τῆς Γῆς, ἐλευθέρωσις ἀπὸ γήινην ἐλξιν.

Κίνησις τῶν ρευστῶν, νόμοι τῆς ροῆς. Ἀντίστασις τοῦ αἵρος, πτώσις τῶν σωμάτων ἐντὸς τοῦ αἵρος. Ἀρχὴ στηρίξεως τοῦ αἱεροπλάνου εἰς τὸν αἶρα. Συστήματα προωθήσεως τοῦ αἱεροπλάνου. Ὑδροκινητῆρες. Μοριακαὶ δυνάμεις, ἐλαστικότης, νόμος τοῦ HOOKE, ἐπιφανειακὴ τάσις, διάχυσις καὶ ὥσμωσις, ὥσμοτική πίεσις. Κρυσταλλικά καὶ κολλοειδῆ διαλύματα, γαλακτώματα, διαλύματα αερίων.

Μετατροπαὶ τῆς ἐνεργείας. Μορφαὶ ἐνεργείας καὶ μετατροπαὶ τούτων. Ἀρχὴ διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας. Ἰσοδυναμία θερμότητος καὶ μηχανικῆς ἐνεργείας. Σχέσις τῆς θερμότητος πρὸς τὴν κίνησιν τῶν μορίων αερίου.

Ἀρχὴ τῶν ὕδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων.

Περιοδικὰ φαινόμενα.

α) Γενικὰ καὶ ἐφαρμογὴ εἰς τὴν ἀκουστικὴν.

Περιοδικαὶ κινήσεις. Σπουδὴ τῆς ἀρμονικῆς ταλαντώσεως καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἐξισώσεων αὐτῆς εἰς τὸ ἅλπουν καὶ τὸ φυσικὸν ἐκκρεμές.

Σύνθεσις ἀρμονικῶν ταλαντώσεων καὶ ἀνάλυσις περι-

οδικῆς κινήσεως κατὰ FOURIER. Διάδοσις κυμάνσεως ἐντὸς ελαστικοῦ μέσου, ἐγκάρσια καὶ διαμήκη κύματα, πόλωσις τῶν ἐγκαρσίων κυμάτων.

Συμβολή δύο κυμάνσεων, κρούσοι συμβολῆς, ἀνάκλασις τῶν κυμάνσεων, στάσιμα κύματα. Ἀρχὴ τοῦ HUYGENS καὶ ἐρμηνεία τῆς ἀνακλάσεως, διαθλάσεως καὶ παραθλάσεως τῶν κυμάνσεων.

Ἐξηναγχασμέναι ταλαντώσεις καὶ συντονισμός.

Ἡ κυματικὴ φύσις τοῦ ἤχου. Ταχύτης διαδόσεως αὐτοῦ Ἀνάκλασις, διάθλασις καὶ παράθλασις τοῦ ἤχου. Φυσιο-λογικὰ χαρακτηριστικά τῶν ἤχων (ῥυθμός, ἔντασις, χροιά).

Ἵπερῆχοι. Ἀρχὴ τοῦ DOPPLER. Μουσικὰ διαστήματα, μουσικὴ κλίμαξ. Πηγαὶ τῶν μουσικῶν ἤχων (χορδαί, ἤχητοι σολήνες). Συντομωτάτη σπονδὴ τῆς διενεργείας ἡχητικῆς πηγῆς εἰς ἐξηναγχασμένας ἢ ἐκ συντονισμοῦ παλμικὰς κινήσεις τῆς.

6) Φυσικὴ Ὀπτικὴ. Συμβολή, παράθλασις καὶ πόλωσις τοῦ φωτός. Διπλὴ διάθλασις τοῦ φωτός. Πολωτικαὶ συσκευαί. Στροφὴ τοῦ ἐπιπέδου κραδασμῶν εἰς τὸ πεπελομένον φῶς, ὀπτικῶς ἐνεργὰ σώματα. Φάσματα ἐκπομπῆς καὶ ἀπορροφῆσεως, ὁραταὶ καὶ ἀόρατοι ἀκτινοβολίαι. Ἐκπομπὴ καὶ ἀπορροφῆσις τῶν ἀκτινοβολιῶν, θεωρία τῶν χβάντα, φωτόνια. Χρῶμα τῶν σωμάτων καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Φωτογραφία (μονοχρωματικὴ καὶ ἑγχρωμος).

γ) Ἐναλλασσόμενον ρεῦμα. Ἰδιότητες αὐτοῦ, ἐνεργὸς ἔντασις καὶ ἐνεργὸς τάσις. Επίδρασις τῆς χωρητικότητος καὶ τῆς αὐτεπαγωγῆς. Ὁ νόμος τοῦ OHM εἰς κύκλωμα ἐναλλασσομένου ρεύματος. Ἰσχύς καὶ συντελεστὴς ἰσχύος. Συντονισμός ἐντάσεως καὶ τάσεως. Τριφασικὸν ρεῦμα. Ἐναλλακτῆρες. Στροφόμενον μαγνητικὸν πεδίου. Τριφασικοὶ κινητῆρες. Μετασχηματισταί. Μεταφορὰ τῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ημιαγωγοί, ἀνορθωταί, κρυσταλλοδιόδοι Πιεζοηλεκτρισμός.

Ἠλεκτρικὰ Σωματιδιακὰ Φαινόμενα. α) Ἀγωγιμότης τῶν ἀερίων. Ἠλεκτρικαὶ ἐκκενώσεις ἐντὸς ἀραιῶν ἀερίων, καθοδικαὶ ἀκτίνες. Κίνησις ἡλεκτρονίου ἐντὸς ὁμογενοῦς ἡλεκτρικοῦ ἢ μαγνητικοῦ πεδίου. Θετικαὶ ἀκτίνες, φασματογράφος τῶν μαζῶν, ισοτόπα στοιχεῖα. Ἐφαρμογαὶ τῆς ἀγωγιμότητος τῶν ἀερίων. Γήινον ἡλεκτρικὸν πεδίου.

6) Ἀγωγιμότης εἰς τὸ κενόν. Θεωρικὴ ἐκπομπὴ ἡ-

λεκτρονίων δίοδος ηλεκτρονική λυχνία, σωλήν τοῦ BRAUN. Τοίσιδος ηλεκτρονική λυχνία καὶ κρυσταλλοτρίοδος. Φωτοηλεκτρισμὸν φαινόμενον. Φωτοστοιχείον. Φωτοπολλαπλασιαστικὴς. Ἡλεκτρικοὶ καὶ μαγνητικοὶ φακοί, ηλεκτρονικὸν μικροσκοπίον καὶ τηλεσκόπιον. Παραγωγὴ τῶν ἀκτίνων ROENTGEN (σωλήν COOLIDGE). ιδιότητες καὶ ἐφαρμογαὶ αὐτῶν, παράθλασις ὑπὸ τῶν κρυστάλλων, φασματοσκοπία τῶν ἀκτίνων ROENTGEN.

Ἡλεκτρομαγνητικὴ ἀκτινοβολία. Ἡλεκτρικαὶ ταλαντώσεις, γίνονται καὶ ἀμείωτοι ταλαντώσεις, ιδιότητες ὑψιούχων ρευμάτων. Ἐπαγωγικὴ σύζευξις κυκλωμάτων, συντονισμός. Παλλόμενον ηλεκτρισμὸν διπλὸν ἐκπομπὴ ηλεκτρομαγνητικῆς ἀκτινοβολίας, φαινόμενα τοῦ ZEEMAN καὶ τοῦ STARK. Ἐφαρμογαὶ τῶν ηλεκτρομαγνητικῶν κυμάτων, ἀσύρματος τηλεπικοινωνία, κατηγορία κυμάτων καὶ διάδοσις αὐτῶν, ραντάρ, τηλεόρασις, ραδιοστρόμοι.

Ἀτομικὴ Φυσικὴ. Δομὴ τοῦ ἀτόμου. Ἀτομικὴ μᾶζα καὶ μονὰς ἀτομικῶν μαζῶν, ἀτομικὸς καὶ μαζικὸς ἀριθμὸς, ηλεκτρισμὸν φορτίον τοῦ πυρήνος καὶ ἀριθμὸς πλανητικῶν ηλεκτρονίων. Ἡ κατανομὴ τῶν ηλεκτρονίων περὶ τῶν πυρήνα καὶ τὸ περιοδικὸν σύστημα. Σπουδὴ τοῦ ἀτόμου ὑδρογόνου, αἱ δύο κινήσεις τοῦ ηλεκτρονίου του, αἱ κβαντικαὶ συνθήκαι τοῦ BOHR, ἐξηγητὴς τῆς ἐκπομπῆς καὶ ἀπορροφῆσεως ἀκτινοβολιῶν ὑπὸ τοῦ ἀτόμου ὑδρογόνου. Οἱ τέσσαρες κβαντικοὶ ἀριθμοὶ τοῦ ηλεκτρονίου, ἡ ἀρχὴ τοῦ PAULI καὶ ἡ διαδοχικὴ συμπλήρωσις τῶν φλοιῶν. Διέγερσις καὶ ἰονισμός τοῦ ἀτόμου. Ἐκπομπὴ τῶν ἀκτίνων ROENTGEN ὑπὸ τοῦ ἀτόμου. Τὰ ηλεκτρόνια σθένους καὶ τὰ χημικὰ φαινόμενα. Φαινόμενον τοῦ COMPTON καὶ μηχανικαὶ ιδιότητες τοῦ φωτονίου. Ὑλικά κείμενα ἐντὸς τοῦ ἀτόμου. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀβεβαιότητος.

Περηνικὴ Φυσικὴ. α) Ἀνακάλυψις τοῦ πυρήνος ὑπὸ τοῦ RUTHERFORD, εἰστικὰ τοῦ πυρήνος (πρωτόνια, νετρόνια), ἔλλειμα μάζης τῶν πυρήνων, ἐνεργεια συνδέσεως τοῦ πυρήνος. Τὸ Ποζιτρόνιον, ἡ ταχεῖα ἐξαφάνισις αὐτοῦ καὶ ἡ ὑλοποίησις τῆς ἐνεργείας φωτονίου. β) Φυσικὴ ραδιενέργεια, ιδιότητες τῶν ἀκτίνων α, β, γ, νόμος τῆς ραδιενεργείας, ἐξηγητὴς τῆς

ραδιενεργείας α, β, γ, αί σειράί των φυσικῶν ραδιοϊσοτόπων.

γ) Ἡ μελέτη τῶν πυρηνικῶν ἀκτινοβολιῶν (ἀπαριθμητῆς GEIGER, θάλαμος ἰονισμοῦ, φωτοπαθὴ γαλακτώματα, θάλαμοι WILSON καὶ GLASER, σπινθηρισταί).

δ) Ἡ ἀναλογία τῶν πρωτονίων καὶ τῶν νετρονίων εἰς τοὺς φυσικοὺς πυρήνας, σταθεροὶ καὶ ἀσταθεῖς φυσικοὶ πυρῆνες, πυρηνικαὶ δυνάμεις. Ὑπόδειγματα ὁργανώσεως τοῦ πυρήνος.

ε) Τεχνητὴ ραδιενέργεια, ἐπιταχυνταὶ διὰ τὴν δημιουργίαν βλημάτων (γραμμικοὶ ἐπιταχυνταί, μηχανὴ VAN DE GRAAFF, κύκλωτρον, ἐπιταχυνταὶ ὑψηλῆς ἐνεργείας). Ὑπερουράνια στοιχεῖα.

στ) Ὁ πυρὴν ὡς πηγὴ ἐνεργείας, οἱ δύο τύποι ἐξωγενεργητικῶν πυρηνικῶν ἀντιδράσεων (σχάσις, σύντηξις). ἡ σχάσις τοῦ πυρήνος οὐρανίου 235 Ἀλυσωτὴ ἀντίδρασις καὶ διατήρησις αὐτῆς, ἀτομικὴ βόμβα Α καὶ πυρηνικὸς ἀντιδραστήρ, παραγωγή δι' αὐτοῦ ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ ραδιοϊσοτόπων. Ἡ σύντηξις ἐλαφρῶν πυρήνων, θερμοπυρηνικὴ ἀντίδρασις, ἡ βόμβα Η καὶ αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ἐλεγχομένην θερμοπυρηνικὴν ἀντίδρασιν. Ἡ ἠλιακὴ καὶ ἀστρική ἐνεργεια.

ζ) Κοσμικαὶ ἀκτῖνες, μεσόνια, ὑπερόνια, ἀντισωματίδια.

η) Αἱ πυρηνικαὶ ἀκτινοβολίαι καὶ ἡ ζωὴ, μονάδες ραδιενεργείας καὶ δόσις ἀκτινοβολίας, προστασία ἐκ τῶν ἀκτινοβολιῶν.

θ) Ἐφαρμογαὶ τῶν φυσικῶν καὶ τεχνητῶν ραδιοϊσοτόπων εἰς τὴν ἰατρικὴν, τὴν βιολογίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν τεχνικὴν.

ι) Ἐφαρμογαὶ τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας εἰς τὴν παραγωγὴν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ τὴν κίνησιν μεταφορικῶν μέσων.

6) ΧΗΜΕΙΑ: Ὡραι 2.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν ὁργανικὴν Χημείαν. Κεχορσεσμένα καὶ ἀκόρσεστα ὁργανικαὶ ἐνώσεις. Στοιχειώδης ἀνάλυσις ὁργανικῆς ἐνώσεως. Ἰσομέρεια καὶ πολυμέρεια. 1) Ἄκυκλοι ἐνώσεις: Ὑδρογονάνθρακες καὶ σπουδαιότεραι σειράι τούτων. Μεθάνιον, αἰθάνιον, πετρέλαιον, αἰθυλένιον, ὀξυλένιον φωταέριον. Ἀλκοόλαι. Φυράματα. Ἀλδεΐδαι καὶ κετόναι. Ὅργανικὰ ὀξέα καὶ παράγωγα τούτων. Ἐστέρες.

Αἶθρο. Στέατα, λίπη, σάπωνες. Ὑδατάνθρακες. Κυταρίνη. Τεχνηταὶ ὑφανταὶ ἔλαι. 2) Κυκλικαὶ ἐνώσεις: Βενζόλιον. Νιτροβενζόλιον. Ναφθαλίνη. Φαινόλαι. Ἀρωματικά καὶ ὀξεία. Ἀρωματικά ἀμῖναι. Τερεπενικά σώματα. Καρφοραί. Αἰθέρια ἔλαια. Ρητῖναι. Ἀλκαλοειδή. Προτεῖναι ἢ λευκώματα. Βιταμῖναι, ὁρμόναι.

6. ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΑ· Ὅσαι 2.

1. Γενικὴ Ἐπισκόπησις — Εἰσαγωγή.

Ἡ θεὰ τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ. Ἥλιος, Σελήνη, Πλανῆται, Δορυφόροι, Τεχνητοὶ δορυφόροι, Κομήται, Μετέωρα, Ἀπλανεῖς, Νεφέλωσιδες.

2. Γῆ καὶ Σελήνη.

Σχῆμα τῆς Γῆς. Πόλοι, ἰσημερινός, ζῶναι αὐτῆς. Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. Διαστάσεις καὶ βάρος αὐτῆς.

Κινήσεις τῆς Γῆς. Ημέρα καὶ νύξ. Ἐποχὰι τοῦ ἔτους.

Ἀτμόσφαιρα. Ἰονόσφαιρα. Ζῶναι ἀκτινοβολίας Βὰν Ἀλλεν. Μαγνητικὸν πεδίου καὶ πολιζὸν σέλας. Ἀτμοσφαιρικὴ διάθλασις. Ἡ σελήνη ὡς δορυφόρος τῆς Γῆς. Ἐπιφάνεια καὶ ἀτμόσφαιρα αὐτῆς. Διαστάσεις καὶ βάρος. Ἐκλείψεις Ἡλίου καὶ Σελήνης. Περιοδικότης τῶν φαινομένων. Παλίρροια. Ἡ Παλίρροια τοῦ Εὐρίπου. Ἀσκήσεις — Προβλήματα.

3. Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ διάστημα.

Νόμοι τοῦ Νεύτωνος καὶ Νόμοι τοῦ Κέπλερ.

Πύρανλοι καὶ τεχνητοὶ δορυφόροι διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ περὶ τῆς Γῆς χώρου. Κοσμικοὶ πύρανλοι. Φωτογράφησις τῆς σελήνης καὶ μελέτη τοῦ διαπλανητικοῦ χώρου. Ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς τροχιάς περὶ τὴν Γῆν. Ταξίδια εἰς τὴν Σελήνην καὶ τοὺς Πλανήτας.

4. Ὁ Ἥλιος ὡς ἀστήρ.

Μέγεθος, σχῆμα, ἀπόστασις καὶ πυκνότης τοῦ Ἡλίου.

Συστατικὰ μέρη τοῦ Ἡλίου. Περιγραφὴ τούτων. Θερμοκρασία καὶ ἀκτινοβολὸς ἐνέργεια αὐτοῦ. Ἡλιακὴ δραστηριότης καὶ ἐνδεσμετὴς κύκλος τῶν κηλίδων. Συσχέσις μετὰ γῆνα φαινόμενα. Ἐξελίξεις τοῦ Ἡλίου. Τὸ μέλλον του. Ἀσκήσεις — Προβλήματα.

5. Τὸ Ἡλιακὸν σύστημα.

Γενικὴ περιγραφὴ. Ἀπεστάσεις τῶν πλανητῶν ἀπὸ τοῦ Ἡλίου. Δορυφόροι τῶν πλανητῶν. Ἐομῆς. Ἀφροδί-

τη, Γῆ, Ἄρης, Ζεὺς, Κρόνος, Οὐρανός, Ποσειδών, Πλούτων.

Ἀστεροειδεῖς κομῆται, μετέωρα. Σχέσις κομητῶν καὶ διαπτόντων ἀστέρων. Ἀσκήσεις — Προβλήματα.

6. Ἀπλανεῖς ἀστέρες. Γαλαξίας, Νεφελοειδεῖς.

Μεγέθη καὶ ἀποστάσεις. Ἔτος φωτὸς PARSEC (3, 2 ἔτη φωτὸς) χρώματα καὶ τάξεις αὐτῶν. Φύσις τῶν ἀπλανῶν.

Ἀστερισμοί. Προσανατολισμός ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας. Κινήσεις ἀστέρων καὶ τοῦ Ἡλίου. Γίγαντες καὶ νάνοι. Διπλοὶ καὶ πολλαπλοὶ ἀστέρες. Μεταβλητοί. Ἀστρὶκά σμήνη. Νεφελώματα. Κοσμικὴ ὕλη.

Μορφή τοῦ Γαλαξίου μας καὶ περιστροφή αὐτοῦ. Ἐξωγαλαξιακοί, νεφελοειδεῖς. Μορφή τοῦ σύμπαντος.

Ἀσκήσεις — προβλήματα.

7. Φαινομένη κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Οὐράνιος σφαῖρα. Φαινομένη κινήσεις. Συντεταγμέναι. Σφαῖρα ὁρῶν, παράλληλος. Ἐγκεκλιμένη. Παράπολοι ἀστέρες. Φαινομένη κινήσεις τοῦ ἡλίου.

Ἀστροικὴ καὶ ἡλιακὴ ἡμέρα.

Χρόνος — Ἡμερολόγια — Ἑορτὴ τοῦ Πάσχα.

Φαινομένη κινήσεις τῆς Σελήνης καὶ τῶν Πλανητῶν. Συνδυασμοὶ καὶ ἀστρονομικὸς μῆν.

8. Σύντομος περιγραφή τῶν νεωτέρων ἀστρονομικῶν ὁργάνων καὶ ἀστεροσκοπειῶν, Γνώμων, Ἡλιακὰ ὠρολόγια, Χρονόμετρα, Ήλεκτροι. Ἐξᾶς, Θεοδόλιχος, Τηλεσκοπίον (Συντομωτάτη ἱστορία αὐτοῦ). Εἶδη τηλεσκοπίων (Γαλιλεϊκὰ, Νεύτωνικὰ, ραδιοτηλεσκοπία, ἡλεκτρονικά). Τὰ ἀστεροσκοπεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ τηλεσκοπία ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ μεγαλύτερα τηλεσκοπία τοῦ κόσμου.

9. Κοσμολογία.

Γενικὴ μορφή καὶ διάταξις τοῦ σύμπαντος. Δημιουργία τοῦ Σύμπαντος καὶ τῶν νεφελοειδῶν. Δημιουργία τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Παλαιότεραι καὶ νεώτεραι θεωρίαι. Ἀρίσταρχος, Πτολεμαῖος, Κοπέρνικος.

7. ΤΕΧΝΙΚΑ: Ὡραι 2.

Γεωμετρικῶν σχεδίων ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει. Ἀντίγραφα ὑπὸ κλίμακα ποιοῦσιν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων.

Ἐφαρμογαὶ τῆς παραστατικῆς διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ἀναπτυγμάτων τῶν πολυέδρων καὶ τῆς εὐρέσεως τῶν

VI. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ 197

προβολών τῆς τομῆς ὑπὸ ἐπιπέδου ὡς καὶ τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους ταύτης.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962.

ΠΑΥΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ.)των Ὑπουργός
ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘΜ. 669)62

(ΦΕΚ 173)29-10-1962 τ. Α')

Περὶ τοῦ ὥρολόγιου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (Γυμνασίον οἰκονομικῆς κατευθύνσεως)

Ἄρθρον 1. (1)

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα:

Ὅσαι ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας

Τάξις Δ' Τάξις Ε' Τάξις ΣΤ'

1. Θρησκευτικὰ	2	2	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	6	6	6
3. Νέα Ἑλληνικὰ	3	3	3
4. Ἱστορία	2	2	2
5. Φιλοσοφικὰ	—	1	1
6. Ἀγγλικά	4	3	3
7. Μαθηματικὰ — Κοσμογραφία	3	3	4
8. Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ	2	1	—
9. Φυσιογνωστικὰ	3	3	3
10. Γεωγραφία	1	1	—
11. Σωματικὴ Ἀγωγή	2	2	2
12. Ἐμπορευματολογία	—	1	1
13. Λογιστικὴ	4,1)2	5	5
14. Ψυχολογία τῶν πωλήσεων	—	1	—
15. Τεχνικὴ τῶν συναλλαγῶν (Ἐμποριολογία)	2	2	—
16. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία	—	1	1
17. Ἀγγλικὴ ἀλληλογραφία	—	—	1
18. Γενικαὶ ἀρχαὶ Δικαίου	1	—	—
19. Ἐμπορικὸν Δίκαιον	—	1	1
20. Ἐργατικὸν Δίκαιον	—	—	1
21. Φορολογικὸν Δίκαιον καὶ Δημόσιον Λογιστικὸν	1	—	1
22. Θεωρητικὴ καὶ ἐφηρμοσμένη Οἰκονομικὴ	—	1	1
23. Τεχνικὰ	1)2	—	—

(1) Διὰ τὰς τάξεις Α', Β' καὶ Γ' βλ. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τοῦ Γυμνασίου Πρώτης Βαθμίδος εἰς σελ. 3 κ. ε. τοῦ ἀνά χεῖρας βιβλίου.

24. Στενογραφία	1	—	—
25. Δακτυλογραφία — Μηχανολογιστική	1	—	—
26. Διακοσμητική — Διαφημιστική	—	—	1

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

Τάξις Δ'.

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ) τοῦ (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18)11.31)13.1.32 ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ) τοῦ (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

α) Ἀνθρωπολογία - Γενετὴ Βιολογία (ὥραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας 2).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ) τοῦ (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθη-

(1) Βλ. εἰς Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ. ἐ. τοῦ διδλίου τούτου.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 93 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας διδλίου.

200 VI. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

μάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διατιθέμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

6) Χημεία (ὥραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας 1).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β.Δ. (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (1)

4. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 17)10—19)11)53 (ΦΕΚ 334), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

5. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, εἰς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β.Δ. τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (3)

6) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον θὰ διδασκῶσιν ἐν δοκίμῳ φιλολογικῇ μεταφράσει ἐξ Ἀνθολογίας περιεχοῦσης ἀπαραιτήτως καὶ τὸ ἀρχαῖον κείμενον ὡς καὶ σύντομον ὑπομνηματισμὸν μετ' εἰσαγωγῶν καὶ περιλήψεων παραλειπομένων μερῶν, ὥστε νὰ ἀποκτῇται ἡ ἔννοια τῆς ὁλότητος, περιζοπαὶ ἐκ τοῦ τραπεζιτιχοῦ τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Οἰζονομικοῦ καὶ τῶν πόρων καὶ προσόδων τοῦ Ξενοφώντος, τῶν Γεωγραφικῶν τοῦ Στράβωνος καὶ τῆς Ἑλλάδος περιηγήσεις τοῦ Πανσανίου.

6. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν λογοτεχνημάτων (διηγήματα, περιγραφαί, αὐτοβιογρα-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως, εἰς σελ. 101 κ. ἐ. τοῦ ἀνά χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης εἰς σελ. 132 κ.ἐ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(3) Βλ. εἰς σελ. 70 κ.ἐ. τοῦ παρόντος.

φία, ἐπιστολαί, χαρακτηρισμοί, λυρικά ποιήματα). Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημοδεδεσμένου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου.

Περὶ διηγήματος. Ἐννοία τοῦ διηγήματος. Σκοπός. Μέρη. Ἀρχιτεκτονική. Εἶδη. Σκηνογραφικὸν ὄλκον. Πλοκή. Πρόσωπα. Σύγκρισις πρὸς μυθιστορήματα καὶ νουβέλλαν. Γλωσσική, μορφολογική, αἰσθητικὴ ἀνάλυσις. Περὶ περιγραφῆς. Ἐννοία τῆς περιγραφῆς. Σκοπός. Εἶδη. Ἀρχιτεκτονική. Μέρη. Πλοκή. Γλωσσική, μορφολογική, αἰσθητικὴ ἀνάλυσις.

Περὶ λυρικῆς ποιήσεως. Ἐννοία τῆς λυρικῆς ποιήσεως. Σκοπός. Εἶδη. Μορφολογική ἀνάλυσις. Γλωσσική ἀνάλυσις. Αἰσθητικὴ ἀνάλυσις.

Ἡ βιογραφία καὶ ἡ αὐτοβιογραφία ὡς λογοτεχνικὸν εἶδος. Σκοπός. Ἐννοία. Σημασία. Εἶδη. Ὁ συναισθηματικὸς τονισμὸς καὶ ἡ πραγματικότης.

Ἡ ἐπιστολή ὡς λογοτεχνικὸν εἶδος. Σκοπός. Ἐννοία. Σημασία. Εἶδη.

Περὶ χαρακτηρισμοῦ. Σκοπός. Ἐννοία. Σημασία. Εἶδη. Ἀτομικὸς χαρακτηρισμὸς καὶ ἡθογραφία. Πλοκή, συμπέρασμα.

Εἰσαγωγή εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἔφους.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα συμπληρωματικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἐκλεκτῶν λογοτεχνημάτων, τῆς ἑπτανησιακῆς ποιητικῆς σχολῆς, τοῦ Κ. Κουστάλλη, τοῦ Χρ. Χρηστοθεοδώρου, τοῦ Α. Μωραϊτίδου καὶ τοῦ Α. Παπαδιαμάντη.

6) Γραπταὶ συνθέσεις. Εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν ιδεῶν. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως εἰς τὴν σύνθεσιν. Μορφολογία τοῦ γραπτοῦ λόγου. Δημιουργία θεματικοῦ πυρῆνος καὶ κεντρικῆς ιδέας καὶ διατύπωσις αὐτῆς εἰς πλείονα σημεῖα. Ἀρεταὶ καὶ ἐλαττώματα τοῦ γραπτοῦ λόγου. Διάκρισις τοῦ ἔφους καὶ τοῦ τρόπου συνθέσεως εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν, εἰς τὸ διήγημα, εἰς τὴν ἐπιστολήν, εἰς τὴν περιγραφὴν. Ἐκτεταμέναι συνθέσεις.

γ) Προφορικαὶ συνθέσεις. «Ἀσκησις εἰς τὴν μετὰ λόγον» προφορικὴν ἔκφρασιν βάσει μιᾶς κεντρικῆς ιδέας ἢ πλείονων. Τρόπος ἀποφυγῆς μονολόγου κατὰ τὴν συζητήσιν.

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Τὰ ἐκ τῆς πρακτικῆς ἀριθμητικῆς διδασκόμενα περὶ

ἀπλὸν τόκον πρὸς ἐσωτερικὴν ἐπανάληψιν. Βαθύτερα ἐπεξεργασία τούτων ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μορφώσεως τῶν σχετικῶν ἀλγεβορικῶν τύπων, ὅταν ὁ χρόνος ἐκφράζεται εἰς ἔτη, μῆνας ἢ ἡμέρας.

Ἀντίστοιχοι τύποι δι' ἕν ἕκαστον τῶν εἰσερχομένων ποσῶν. Ἐφαρμογαὶ δι' ἀσκήσεων.

Περὶ τοκαριθμὸν καὶ σταθεροῦ διαιρέτου (ἔτος ἐμπορικὸν ἢ πολιτικόν). Τύπος χορηγῶν τὸν τόκον συναρτήσῃ τοῦ τοκαριθμοῦ καὶ σταθεροῦ διαιρέτου. Διάφορα προβλήματα. Προβλήματα εὐρέσεως τόκων, ὅταν περισσότερα κεφάλαια τοκίζονται πρὸς τὸ αὐτὸ ἐπιτόκιον εἰς διαφόρους χρόνους.

Διάφοροι κανόνες πρὸς σύντομον ὑπολογισμὸν τοῦ τόκου ἐπὶ διαφόρων περιπτώσεων.

Ἐφαρμογαὶ τοιούτων κανόνων εἰς τὴν μέθοδον τῶν ἀπλῶν μερῶν (κεφαλαίου, τόκου, ἐπιτοκίου).

Προβλήματα τόκου εἰς τὰ ὅποια εἶναι γνωστὸν τὸ ἄθροισμα τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου ἢ ἡ διαφορά μεταξὺ τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου. Σχετικοὶ τύποι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν πρακτικοὶ κανόνες. Ἐφαρμογαὶ (Μαθήματα 12).

Μέσον ἐπιτόκιον.

Περὶ προεξόφλησεως γενικῶς. Παρούσα ἀξία — Μέλλονσα ἀξία — Ὑφαίρεσις ἢ προεξόφλημα.

Πλήρης ἀλγεβορικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀντιστοιχῶν εἰς κάθε περίπτωσιν τύπων. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν διὰ τῶν τύπων ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων.

Τὸ ἀνωτέρω θέμα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι κατὰ τὴν προεξόφλησιν θεωροῦνται καὶ διάφορα ἔξοδα.

Ἐξόφλησις ὑποχρεώσεως διὰ γραμματίου μεταγενεστέρας λήξεως τῆς λήξεως τῆς ὑποχρεώσεως. Τὸ ἀντίστοιχον προκειμένον περὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεως. Σύνταξις ἐπισυναλλαγματικῆς.

Ἀντικατάστασις γραμματίου διὰ δύο ἢ περισσότερων ἄλλων. Ἰσοδυναμία. Ἀντίστοιχοι τύποι.

Κοινὴ λήξις γραμματίων. Σχετικὰ προβλήματα, ἀντίστοιχοι τύποι εἰς διαφόρους περιπτώσεις.

Ἀλληλόχρεοι τοκοφόροι λογαριασμοί. Διάφοροι μέθοδοι. Ἐπεξεργασία τοῦ θέματος εἰς ἐκάστην τῶν μεθόδων μὲ ἐπιτόκια: 1) Ἀμοιβαῖον καὶ σταθερὸν ἢ ἀμοι-

βαῖον καὶ μεταβαλλόμενον. 2) Μὴ ἀμοιβαῖον καὶ σταθερὸν ἢ μὴ ἀμοιβαῖον καὶ μεταβαλλόμενον.

8. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ (Α' ἐξάμηγον 4 ὥραι, Β' ἐξάμηγον 5 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

1. Οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί.

2. Περιουσία. Διάκρισις περιουσίας Ε.Π.Κ.Π. Διαχειρίσις περιουσίας.

3. Λογιστική. Ὅρισμός, ἀντιζείμενον, σκοπός, σημασία. Κλάδοι λογιστικῆς.

4. Ἀπογραφὴ - εἶδη ἀπογραφῆς. Νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀπογραφῆς. Περιπτώσεις οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἰσολογισμός.

5. Μεταβολαὶ περιουσίας. Διαδοχικοὶ ἰσολογισμοί. Διαχειριστικὴ χρῆσις.

6. Λογαριασμός - μορφαὶ λογαριασμῶν. Τεχνικοὶ ὅροι τηρήσεως λογαριασμῶν. Κατηγορίαι λογαριασμῶν. Κανόνες χρεώσεως καὶ πιστώσεως λογαριασμῶν. Ἐφαρμογαί.

7. Θεωρία διγραφικῆς μεθόδου. Μεταβολαί. Ἀνάλυσις οἰκονομικῶν πράξεων - διγραφικὴ διατύπωσις πράξεων. Μεταφορὰ εἰς τοὺς λογαριασμούς. Σύνταξις ἰσολογισμοῦ.

8. Συνήθεις λογαριασμοὶ ἐπιχειρήσεων Ε. Π. καὶ Κ. Π.

9. Διάκρισις τῶν λογαριασμῶν ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου τῶν: α) Γενικοὶ ἢ περιληπτικοὶ καὶ εἰδικοὶ ἢ ἀναλυτικοὶ λογαριασμοί. β) Λογαριασμοὶ ἀξιδίων. γ) Προσωπικοὶ λογαριασμοί. δ) Λογαριασμοὶ ἐσόδων. ε) Λογαριασμοὶ ἐξόδων. στ) Λογαριασμοὶ ἐκμεταλλεύσεως. ζ) Λογαριασμοὶ ἀποτελεσμάτων. η) Ἀμειβῆς καὶ μικτοὶ λογαριασμοί. θ) Ἀντίθετοι ἢ ἀρνητικοὶ λογαριασμοί. ι) Διᾶμεσοι λογαριασμοί. ια) Λογαριασμοὶ τάξεως. ιβ) Λογαριασμοὶ τακτοποιήσεως.

10. Ἐμπορικὰ βιβλία. Λογιστικὰ - μὴ λογιστικὰ. Ὑποχρεωτικὰ — προαιρετικὰ. Γενικὰ — εἰδικὰ. Βιβλίον ἀπογραφῶν καὶ ἰσολογισμῶν. Ἡμερολόγιον. Γενικὸν καθολικόν. Ἀναλυτικὰ καθολικὰ (προσωπικῶν λογαριασμῶν, ἐμπορευμάτων, ἄλλα ἀναλυτικὰ καθολικὰ). Βιβλίον ταμείου, βιβλία τάξεως (βιβλίον Γραμματίων εἰσπρακτέων - πληρωτέων - τρίτων κλπ.), βιβλίον ἰσοζυγίων κλπ. Νομικαὶ διατάξεις περὶ βιβλίων.

11. Δικαιολογητικά έγγραφα.

12. Έλεγχος εγγραφών. Λογιστικά σφάλματα, ισοζύγιον. Είδη ισοζυγίων, χρησιμότης ισοζυγίου. Ασκήσεις.

13. Ισολογισμός τέλους χρήσεως. Φύλλον εργασίας. Σύνταξις έσωτερικής απογραφής (Α' προσωρινού ισοζυγίου). Σύνταξις έξωτερικής απογραφής.

Εκτίμησις στοιχείων περιουσίας. Τρόποι αποτιμήσεως. Αποτίμησις κατά την νομοθεσίαν.

Παραβολή έσωτερικής και έξωτερικής απογραφής. Έγγραφαί τακτοποιήσεως. Λογαριασμοί. Ταμείον: Πλεόνασμα, έλλειμμα. Α)σμός, έμπορεύματα: Άμειγής - περιπτώσεις έλλείμματος, πλεονάσματος, αποτιμήσεως. Μικτός, αί αυτά περιπτώσεις. Έκκαθάρισις λ)σμός, πέλται - χρεώσται. Έκπτώσεις, διαφοραί, τοκοφόροι λ)σμοί. Ασφαλείς απαιτήσεις. Έπισφαλείς και ανεπίδεκτοι εισπράξεως απαιτήσεις. Α)σμός γραμμάτια εισπρακτέα: Άναγωγή γραμματίων. Α)σμός προμηθευται - πιστωται: Έκπτώσεις, διαφοραί, τοκοφόροι λ)σμοί. Α)σμός: γραμμάτια πληρωτέα. Άναγωγή γραμματίων. Α)σμοί έξόδων: Έξοδα δεδουλευμένα, μη δεδουλευμένα, όμαλά, άνόμαλα. Α)σμοί έσόδων: Έσοδα δεδουλευμένα, μη δεδουλευμένα, όμαλά, άνόμαλα. Ασκήσεις.

14. Πάγια στοιχεία ενεργητικού. Αποσβέσεις τούτων. Είδη αποσβέσεων. Μέθοδοι αποσβέσεων, έγγραφαί. Ασκήσεις.

15. Σχηματισμός λογαριασμών εξμεταλλεύσεως κατά περιπτώσιν - φύλλον μερισμού. Συγκέντρωσις αποτελεσματικών λογαριασμών. Έγγραφαί διαθέσεως αποτελεσμάτων. Ασκήσεις.

16. Σύνταξις όριστικού ισοζυγίου. Σύνταξις τελικού ισολογισμού και άνάλυσις αποτελεσμάτων χρήσεως. Ασκήσεις.

17. Κλείσιμον και άνοιγμα βιβλίων. Ασκήσεις.

9. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΝΑΛΛΑΓΩΝ (Έμποριο-λογία).

1. Όρισμός. Χρησιμότης. Άνάγκαι και διάκρισις τούτων. Μέσα θεραπείας τών αναγκών. Άγαθά και διάκρισις τούτων. Καταμερισμός τών έργων. Φυσική ανταλλαγή. Άξία. Δυσχέρεια φυσικής ανταλλαγής. Χρήμα - νόμισμα - νομισματική μονάς - τιμή.

2. Έμπόριον - έννοια έμπορίου. Λόγοι δημιουργίας

τοῦ ἐμπορίου. Αἷτια ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐλίδου-
σις τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν καθόλου οἰκονομίαν. Κατηγορίαι
ἐμπορίου. (Ἐν σχέσει πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀντιζευμένων
μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖται, πρὸς τὴν μεσολάβησιν ἐνὸς ἢ
περισσοτέρων προσώπων, πρὸς τὴν ἀκτίνα δράσεως, πρὸς
τὸ πάγιον ἢ μὴ τῆς ἐγκαταστάσεως, πρὸς τὴν προέλευσιν
καὶ τὸν προορισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων). Περιορισμοὶ τοῦ
ἐμπορίου. Σημασία τοῦ ἐμπορίου.

3. Ἐμπορεύματα. Πότε ἕνα ἀντιζεύμενον χαρακτη-
ρίζεται ὡς ἐμπόρευμα.

4. Ἐμπορικαὶ ἀγοραπωλησίαι. Ὅρισμός. Ἀντιζεύμε-
νον ἀγοραπωλησίας, τίμημα. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις
συμβαλλομένων.

5. Συμπληρωματικοὶ ὅροι ἀγοραπωλησιῶν: α) Ὅροι
προσδιορισμοῦ ποιότητος (δείγμα, σῆμα, τύπος, χημικὴ
ἀνάλυσις, ὑπὸ δοκιμῆν, ὑπὸ ἐξέτασιν. β) Ὅροι καθο-
ρισμοῦ ποσότητος (μονὰς βάρους, ὄγκου, μήκους κλπ.
κατ' ἀποκοπὴν). Μικτὸν βάρος, ἀπόβαρον, εἶδη ἀποβά-
ρου, καθαρὸν βάρος, μικτὸν διὰ καθαρὸν. Ἀπομείωσις
ἐκπτώσις. γ) Ὅροι συσκευασίας. δ) Ὅροι καθορισμοῦ
χρόνου παραδόσεως. Ἀμεσος παράδοσις, μελλοντικὴ πα-
ράδοσις, (εἰς ὥρισμένην ἡμέραν ἢ ἐντὸς ὥρισμένης προ-
θεσμίας). Τμηματικὴ παράδοσις, παράδοσις ἅμα τῇ αἰ-
σίᾳ ἀφίξει τοῦ ἀτμοπλοίου. ε) Ὅροι ἀναφερόμενοι εἰς
τὴν φόρτωσιν. Ἀμεσος φόρτωσις, ταχεῖα φόρτωσις. Φόρ-
τωσις εἰς ὥρισμένην ἡμέραν, φόρτωσις ἐντὸς ὥρισμένης
προθεσμίας, πρῶτον ἀτμόπλοιον, ὥρισμένον ἀτμόπλοιον,
φορτίον ἐν πλῶ, φορτίον ὑπὸ φόρτωσιν, φορτίον φορτω-
μένον. στ) Καθορισμὸς τόπου παραδόσεως. Ἐπὶ μεταφο-
ρᾷ διὰ σιδηροδρόμου. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πωλητοῦ.
Εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν
σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν
προορισμοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸ κατά-
στημα τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἐπὶ μεταφορᾷ διὰ θαλάσσης. Εἰς
τὴν προκυμαίαν τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως. Ἐπὶ τῆς
φορηγίδος εἰς τὸν λιμένα φορτώσεως SOTTO PALACO,
FOB, CIF. ζ) Ὅροι ἀναφερόμενοι εἰς τὸν χρόνον καὶ
τρόπον πληρωμῆς. Διακανονισμὸς τοῖς μετρητοῖς. Διακα-
νονισμὸς ἐπὶ πιστώσει. η) Προσδιορισμὸς τιμῆς. θ) Αἷ-
τια ἐπιτεράζοντα τὰς τιμὰς. ι) Διατελώσας ἀποστολῆς καὶ
παραλαβῆς. ια) Ἀμεσοὶ ἀγοραπωλησίαι. Ἐμμεσοὶ ἀγο-

ραπωλησίαι. ιβ) Ἀγοραπωλησίαι διὰ δημοπρασίας. Μειω-
δοτιζαί - πλειοδοτιζαί, ἐκούσαι, ἀναγκαστικά. ιγ) Ἐγ-
γραφα ἀγοραπωλησίας. Ἐγγραφα ἀποδεικνύοντα τὴν σύ-
ναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας, συμφωνητικὸν ἀγοραπωλησίας,
ἐπιστολὴ παραγγελία. Δελτίον παραγγελίας. Ἐγγραφα
ἐκδιδόμενα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγοραπωλησίας. (Ζε-
γολόγιον, μετρολόγιον, τιμολόγιον, ἀπόδειξις παραλαβῆς,
δελτίον εἰσαγωγῆς - ἐξαγωγῆς, πιστοποιητικὸν προελεύ-
σεως). Ἐγγραφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὸν διακανονισμόν τῆς
ἀγοραπωλησίας. Ἀπόδειξις πληρωμῆς. Γραμμάτιον εἰς-
πράξεως, ἔνταλμα πληρωμῆς. ιδ) Ἄλλα ἐμπορικὰ ἔγγραφα.
(Χρεωστικὸν σημείωμα. Πιστωτικὸν σημείωμα. Δελ-
τίον ἀποστολῆς. Ὑποδείγματα τούτων).

6. Ἀνταγωνισμὸς - ἀποτελέσματα ἀνταγωνισμοῦ. Θε-
μιτὸς καὶ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός. Νομοθετικὰ μέτρα κα-
τὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

7. Ἐμπορικὰ ἐπαγγέλματα. Κύρια καὶ βοηθητικὰ
πρόσωπα τοῦ ἐμπορίου. Ἐξηρητημένα: πωλητὴς - πλασιὲ
περιοδεύων. Ἀνεξάρτητα: παραγγελειοδόχος, μεσίτης, ἀν-
τιπρόσωπος.

8. Πίστις. Πίστωσης. Ἡ πίστις εἰς τὸ ἐμπόριον. Πι-
στωτικὰ ὄργανα. Γραμμάτιον εἰς διαταγὴν. Συναλλαγμα-
τική, ἐπιταγὴ (σημασία τούτων. Ὅχι νομικὴ ἄποψις).

9. Συγκοινωνία - Μέσα συγκοινωνίας. Σημασία συγ-
κοινωνίας. Μεταφοραὶ διὰ σιδηροδρόμων — αὐτοκινή-
των - πλοίων (διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς).

10. Ταχυδρομεία - ἐπιστολαί - δέματα - δειγμάτων -
ἐπιταγαί.

11. Τηλεγραφεῖα, τηλέφωνα - σημασία τούτων.

12. Τελωνεῖα. Σκοπός, σημασία, δασμοί, δασμολό-
γιον, διάκρισις ἐμπορευμάτων ἀπὸ τελωνειακῆς ἀπόψεως
ἐκτελωνισμός, διασαφῆσεις, εἰσαγωγή. Δικαιώματα ὑπε-
ρρημερίας - ἀζήτημα ἐμπορεύματα. Ἐξαγωγή. Ἀποτα-
μιευσις. Διαμετακόμισις. Μεταφορὰ. Τελωνειακαὶ ἀμφι-
σβητήσεις. Τελωνειακὴ στατιστικὴ.

13. Λαθρεμπόριον. Ἐλευθέρω Ζώνη. Ἐλεύθερος λι-
μὴν.

10. ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

1. Ὅρισμός - διαίρεσις (Δημόσιον - Ἰδιωτικόν).

2. Ἀστικὸν δίκαιον. Ὅρισμός. Πηγαί (Νόμοι - ἔ-
θιμα).

3. Κατάργησις κανόνος δικαίου.
4. Συρροή νόμων.
5. Εἶδη κανόνων δικαίου - ἐρμηνεία κανόνων δικαίου.
6. Δικαιώματα. Ὁρισμός. Εἶδη δικαιωμάτων, πραγματικά — προσωπικά. Εἶδη προσωπικῶν δικαιωμάτων, εἶδη πραγματικῶν δικαιωμάτων. Διαίρεσις δικαιωμάτων. Κτῆσις — ἀλλοίωσις, ἀπώλεια δικαιωμάτων.

7. Ἀξίωσις - ὁρισμός - διακρίσεις - ἀγωγή - ἔνστασις

8. Περί προσώπων. Φυσικά πρόσωπα. Ἀρχή τοῦ φυσικοῦ προσώπου, διατάξεις ἀσφαλιστικαὶ τῆς ζωῆς καὶ γεννήσεως τοῦ ἐμβρύου. Διατάξεις καθ' ἃς ὁ μελλογένητος θεωρεῖται ὡς γεννηθεὶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συμφέρον αὐτοῦ. Τέλος τοῦ φυσικοῦ προσώπου — θάνατος — ἀφάνεια.

9. Διακρίσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰ πρόσωπα. α) Ἰθαγένεια, β) διαφορὰ θρησκείας, γ) καταγωγή, δ) ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, ε) ὡς πρὸς τὸ φύλον, στ) ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, ζ) ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν, η) ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, θ) ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν, ι) δικαίωμα ἐπὶ προσωπικότητος, ια) τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, ιβ) συγγένεια, ιγ) διαφήμεσις.

10. Νομικά πρόσωπα - Ὁρισμός - Διακρίσεις. Βούλησις πρὸς τὸ δικαιοπρατεῖν. γ) Δήλωσις τῆς βουλῆς. Ἑρανικαὶ Ἐπιτροπαί.

1. Περί πραγμάτων - διακρίσεις τούτων.

12. Περί νομικῶν γεγονότων.

13. Δικαιοπραξίαι. Εἶδη δικαιοπραξιῶν, περιεχόμενον δικαιοπραξίῶν.

14. Προαπαιτούμενα δικαιοπραξιῶν. α) Ἰκανότης πρὸς τὸ πράττειν, (πρόσωπα, ἀπολύτως ἰκανὰ - πρόσωπα ἀνίκανα, πρόσωπα περιορισμένης ἰκανότητος. β) Βούλησις πρὸς τὸ δικαιοπρατεῖν. γ) Δήλωσις τῆς βουλῆσεως. δ) Συμφωνία δηλώσεως καὶ βουλῆσεως (πλάνη - φόβος). ε) Ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς δηλώσεως ὑπὸ τοῦ νόμου.

15. Αἰρέσεις, εἶδη αἱρέσεων - στάδια αἱρέσεων.

16. Προθεσμία.

17. Ὅροι ἢ τρόποι.

II. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. Κώδιξ φορολογικῶν στοιχείων.

1. Σκοπὸς καὶ ἐπιδιώξεις κώδικος φορολογικῶν στοιχείων.
2. Ὑπόχρεοι εἰς τήρησιν βιβλίων καὶ στοιχείων.
3. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ὑποχρέων πρώτης, δευτέρας, τρίτης καὶ τετάρτης κατηγορίας.
4. Βιβλίον ἀποθήκης - βιβλίον παραγωγῆς προϊόντων. Καταχώρισις συναλλαγματικῶν - καταχώρισις ἐπιταγῶν.
5. Ἀποδεικτικά δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.
6. Θεώρησις καὶ χαρτοσήμανσις βιβλίων.
7. Χρόνος ἐνημερώσεως βιβλίων.
8. Ἀπογραφὴ περιουσίας ἐπιχειρήσεως - ἀποτίμησις στοιχείων περιουσίας - ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως.
9. Τιμολόγιον χονδρικῆς ἀγορᾶς γεωργικῶν κ.λ.π. προϊόντων.
10. Τιμολόγια χονδρικῆς πωλήσεως ἀγαθῶν.
11. Τιμολόγια παροχῆς ὑπηρεσιῶν.
12. Δελτία ἀποστολῆς ἀγαθῶν εἰς τρίτους.
13. Φορτωτικά.
14. Δελτίον καὶ ἡμερολόγιον μεταφορᾶς ἀγαθῶν δι' αὐτοκινήτου ἰδιωτικῆς χρήσεως.
15. Ἀορίθμησις στοιχείων.
16. Βιβλία καὶ στοιχεῖα ἐλευθέρων ἐπαγγελματιῶν.
17. Διαφύλαξις βιβλίων καὶ στοιχείων.
18. Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ λογιστικῶν βιβλίων.
19. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰ τιμολόγια καὶ διατακτικάς.
20. Ὑποβολὴ στοιχείων διὰ τὰς ἐγκαταρτίσεις ἐπὶ πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς ἢ κατεργασίας κλπ. διὰ λογαριασμὸν τρίτων.
21. Ὑποβολὴ φορτωτικῶν καὶ ἡμερολογίου κινήσεως.
22. Ὑποβολὴ διασαφήσεων εἰσαγωγῆς - ἐξαγωγῆς.
23. Ὑποβολὴ καταστάσεων κλπ., διὰ τὰς ἀμοιβὰς τρίτων.
24. Ὑποβολὴ καταστάσεων διὰ προσθέτους ἀμοιβάς.
25. Ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἔφορος διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν στοιχείων.
26. Δικαιώματα οἰκονομικοῦ ἐφόρου.
27. Κυρώσεις.
28. ΤΕΧΝΙΚΑ (Α' ἑξάμηνον 1 ὥρα ἐβδομαδιαίως).
Καλλιγραφία - Γραμμογραφία - Ἐπιγραφοποιία.

13. ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Συστηματική διδασκαλία τῆς στενογραφίσεως γραμμάτων, μεμονομένων ἢ συμπλεγμάτων τοιούτων, λέξεων καὶ φράσεων. Ἐμπέδωσις τῶν ἐκάστοτε διδασκομένων δι' ἀσκήσεων προσφόρων, ἐπεξεργαζομένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ κατ' οἶκον.

Ἀσκήσεις εἰς στενογράφησιν περιζοπῶν ἐξ ἐγγράφων ἢ ἐπιστολῶν τοῦ ἐμπορίου.

14. ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΙΑ — ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

α) Πλήρης καὶ πρακτικὴ σπουδὴ τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐν τῷ σχολείῳ χρησιμοποιουμένων γραφομηχανῶν.

Ἀσκήσεις δεξιότητος τῶν δακτύλων. Σπουδὴ τοῦ ἀλφαβήτου (ἀπλοῦ καὶ διπλοῦ). Ἀπόστασις τῶν σειρῶν, περιθώρια, κίνησις τῆς ταινίας κλπ. Διορθώσεις. Γραφὴ φράσεων ἐμπορικῶν χαρακτῆρος καὶ συντόμων ἐπιστολῶν ἢ ἐγγράφων.

β) Ἀνάπτυξις ἀπλῆ καὶ συστηματικῆ τῶν ἀρχῶν, εἰς τὰς ὁποίας στηρίζεται ἡ λειτουργία πολυγραφικῶν μηχανῶν, τῶν συνηθεστάτων ἐν τῷ ἐμπορίῳ συστημάτων. Πρακτικαὶ ἀσκήσεις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πολυγράφων.

γ) Τεχνικαὶ γνώσεις ἐπὶ τοῦ χειρισμοῦ ἀθροιστικῶν καὶ ἐν γένει λογιστικῶν μηχανῶν. Ἐγγραφα εἰς πολλὰ ἀντίτυπα - σκοπὸς καὶ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.

Ε' Τάξεις

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνά διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξατάξιων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνά διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ Π.Δ. 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξ-
αταξίων Γυμνασίων ἕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημά-
των, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ πα-
ρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

α) Φυσικὴ (ὥραι 2).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροπο-
ποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)
τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξ-
αταξίων Γυμνασίων ἕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

β) Χημεία (ὥρα 1).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτρο-
ποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β.
Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν
ἐξαταξίων Γυμνασίων ἕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

4. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ
Β.Δ. τῆς 17)10—19.11.53 (ΦΕΚ 334) προβλεπομένη
διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ἕλη τοῦ μα-
θήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου
1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκα-
λίας. (3)

5. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ
τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο
ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35
(ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξ-
αταξίων Γυμνασίων ἕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρ-
μοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζό-
μενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

β) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δε-
καπενθήμερον θὰ διδασκῶσιν ἐν δοκίμῳ φιλολογικῇ με-
ταφράσει ἐξ Ἀνθολογίας περιοχοῦσης ἀπαραιτήτως καὶ τὸ
ἀρχαῖον κείμενον ὡς καὶ σύντομον ὑπομνηματισμὸν μετ'
εἰσαγωγῶν καὶ περιλήψεως παραλειπομένων μερῶν, ὥστε

(1) Βλ. εἰς σελ. 95 κ.έ.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 104 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(3) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης
εἰς σελ. 132 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

νὰ ἀποκτᾶται ἡ ἔννοια τῆς ὁλότητος, περικυπαί ἐκ τῆς Πολιτείας τῶν Νόμων καὶ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Πλάτωνος, τῆς Ἀθηναίων Πολιτείας καὶ τῶν Ἠθικῶν Νιζομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους.

6. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ καταλλήλου σλλογῆς ἢ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ 1453—1830 (ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοράτου) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων. Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων.

Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453 ἕως σήμερον. Αἱ σχολαὶ τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Ἐπιδράσεις.

Περὶ θεάτρου. Δράμα. Τραγωδία. Κωμωδία. Δραματικὴ ποίησις. Ἐπιδράσεις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἐπὶ τοῦ νεοελληνικοῦ καὶ συγχρόνου θεάτρου. Ἡ διαμόρφωσις τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου. Μεσαιωνικὰ δράματα. Τὸ σύγχρονον διεθνὲς θέατρον. Σύγχρονοι θεατρικοὶ συγγραφεῖς.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα συμπληρωματικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ θεατρικῶν ἔργων κλασσικῶν ἤδη γενομένων τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ παγκοσμίου θεάτρου ὥς καὶ ἐκ τῶν ποιητικῶν καὶ πεζῶν ἔργων τοῦ Σολωμοῦ καὶ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

6) Γραπτὰ συνθέσεις. Εἰσαγωγή εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς πραγματείας καὶ μελέτης. Εἶδη πραγματείας. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐννοιῶν. Διασάφησις γνώμης. Ἀποδεικτικαὶ πραγματεῖαι. Ἐρμηνευτικαὶ πραγματεῖαι. Ἱστορικαὶ πραγματεῖαι.

γ) Προφορικαὶ συνθέσεις. Διαμόρφωσις συζητήσεως ἐπὶ ἐπιστημονικῶν, οἰκονομικῶν, ἐμπορικῶν θεμάτων. Ἡ τέχνη τῆς διευθύνσεως τῆς συζητήσεως.

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

Περὶ ἀνατοκισμοῦ. Ἀλγεβρικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ τύπου. Περίπτωσις ὑπάρξεως χρόνου μὲ κλάσμα τῆς περιόδου. Διάφορα προβλήματα. Κοινὴ καὶ μέση λῆξις ἐπ' ἀνατοκισμῷ. Γενικώτατα περὶ ραντῶν. Γενικὰ περὶ χρεωλυσίας.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν Στατιστικὴν καὶ τὴν θεωρίαν πιθανοτήτων.

α) Ἀπλᾶ συμβάντα καὶ δειγματικὸς γῶρος ἐνώσεως ἀπλῶν συμβάντων. Πιθανότης συμβάντων. Σύνθετος πιθανότης. Πιθανότης ἐνώσεως δύο συμβάντων. 6) Κατανομή συχνότητος. Διαγράμματα. Ἀριθμητικὸς μέσος. Διάμεσος (διχοτόμος) ἐπικρατοῦσα τιμή. Ἀπόκλισις ὡς πρὸς τὸν μέσον, μέση τετραγωνικὴ ἀπόκλισις, σταθερὰ ἀπόκλισις.

8) ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.

Α) Ἀνόργανα ἐμπορεύματα.

1. Μέταλλα: Χρήσιμοι ἰδιότητες τῶν μετάλλων. Γενικαὶ μεταλλουργικαὶ μέθοδοι. Μεταλλεῖα καὶ μεταλλεύματα. Σίδηρος. Ὑψικάμινος. Εἶδη καὶ ἐμπόριον αὐτοῦ. Ἰδιότητες, χρήσεις καὶ πρᾶγματα τῶν μετάλλων. Χαλκός, μόλυβδος, κασσίτερος, ψευδάργυρος, νικέλιον, χρῶμιον, ἀργίλιον, μαγγάνιον, ἀντιμόνιον, βισμούθειον, μαγγνήσιον, ὕδραργυρος. Χρυσός, ἄργυρος, λευκόχρυσος.

2. Χημικὰ προϊόντα: Ὁξέα. Ὑδροχλωρικόν. Νιτρικόν καὶθεικόν ὀξύ. Ὑδροξειδίων τοῦ καλίου καὶ ὕδροξειδίων τοῦ νατρίου. Σόδα. Ποτάσσα. Νιτρικὰ ἄλατα. Θεικὸς σίδηρος καὶθεικὸς χαλκός.

3. Λιπάσματα: Φυσικά. Χημικὰ (ἄζωτουχα, φωσφορουχα, καλοῦχα). Χρήσεις καὶ ἐμπόριον αὐτῶν.

4. Δομήσιμοι ὕλοι: Δομήσιμοι λίθοι. Κονιάματα. Ἀσβεστός. Τοιμέντα. Θηραϊκὴ γῆ. Γύψος. Ἀσφαλτός.

5. Ἀργίλλος. Κεραμευτική. Ταλονοργία.

6. Χρώματα ἀνόργανα. Γενικὴ ἐξέτασις αὐτῶν.

Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ ἔποψιν μεταλλεολογικῆς καὶ ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Β) Ὁργανικὰ ἐμπορεύματα.

1. Ξυλεία: εἶδη ξυλείας. Ἐμπόριον αὐτῆς.

2. Κάρσιμοι ὕλοι: Ξύλα. Ἀνθρακες. Πετρέλαια. Φωταίριον, ὕγραίριον. Ὁρυκτέλαια καὶ πίσσα.

9. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.

Α. Θεωρία (3 1) 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

1. Λογιστικὴ κατάστασις τῶν κυρίως ἐμπορευμάτων ἐπιχειρήσεων. Λογαριασμοὶ ἐμπορεύματα. Ἀναλυτικὸς ἀμειγρῆς. Ἀναλυτικὸς μικτός.

2. Διακανονισμὸς ἀγοραπωλησιῶν τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς, εἰς ἀνοιχτὸν λογαριασμόν. Ἀποστολὴ φορτωτικῶν μέσω Τραπεζῆς (μετρητοῖς, ἐπὶ ἀποδοχῇ συναλλαγματικῆς). Προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτι-

κῶν. Ἐνοίγημα πιστώσεως.

3. Ἐμπορεύματα παρὰ γενικαῖς ἀποθήκαις. Ἐμπορεύματα παρὰ τρίτοις. Προαγοραί — προπωλήσεις. Ἐξοδα λογαριασμοῦ πελατῶν. Λιανικαὶ πωλήσεις. Λιανικαὶ πωλήσεις μὲ δόσεις.

Ἀσκήσεις.

4. Λογαριασμὸς Γραμμάτια εἰσπρακτέα. Ἐκδοσίς συναλλαγματικῆς, ἀνανέωσις, εἴσπραξις, διαμαρτύρησις. Παράδοσις πρὸς εἴσπραξιν, διαπραγματεύσεις. Συνάλλαγματικαὶ εὐχολίαι. Ἀσκήσεις.

5. Λογαριασμὸς Γραμμάτια πληρωτέα. Ἀποδοχὴ συναλλαγματικῆς. Πληρωμὴ, ἀνανέωσις διαμαρτύρησις. Ἀσκήσεις.

6. Λογαριασμοὶ εἰς ξένον νόμισμα, Μέθοδος τοῦ εἰς δραχμὰς ἀντιτίμου. Μέθοδος τοῦ λογιστικοῦ ἰσοτίμου. Ἀπαιτήσεις ἢ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς συνάλλαγμα. Διαφοραὶ συναλλάγματος. Ἀγορὰ ἐμπορευμάτων ἢ ἄλλων πραγμάτων εἰς συνάλλαγμα. Ἀσκήσεις.

7. Μέθοδοι λογιστικῆς. Ἀπλογραφία. Διπλογραφία.

8. Λογιστικὰ συστήματα. Κλασσικὸν ἢ Ἰταλικὸν σύστημα. Βιβλία. Πορεῖα λογιστικῶν ἐγγραφῶν κατὰ τὸ κλασσικὸν σύστημα. Συγκεντρωτικὸν σύστημα. Βιβλία. Δυσχέρεια συγκεντρωτικοῦ συστήματος. Συγκέντρωσις ἐγγραφῶν. Πορεῖα λογιστικῶν ἐγγραφῶν κατὰ τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα.

9. Παράλλαγαί συγκεντρωτικοῦ συστήματος. (Ἑλληνική, Ἀγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ἀμερικανικὸν σύστημα ὡς συνθετικόν, ἀναλυτικὸν καὶ ὡς ἀναλυτισοσυνθετικόν. Ἀσκήσεις ἐπὶ μονογραφικῶν.

10. Λογιστικὴ ἐπιχειρήσεως μετὰ ὑποκαταστημάτων. Ἐνιαία λογιστικὴ ὀργάνωσις. Ἰδιαίτερα λογιστικὴ ὀργάνωσις Δοσοληφία ὑποκαταστημάτων. Ἰσολογισμὸς ἐπιχειρήσεως.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

11. Λογιστικὴ παραγγελιοδόχον πωλήσεως, ἀγορᾶς, λογιστικὴ ἀντιπροσώπου. Ἀσκήσεις μέχρις ἐμπεδώσεως

12. Λογιστικὴ ἐπιτηδευματιῶν (μόνον βιβλίον ἀγορῶν). Ἀσκήσεις.

9. ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ (1, 1) 2 ὥραι ἐβδομαδιαίως).

Πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν διδαχθέντων, συντάσσονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν τιμολόγια, ζυγολόγια, πιστωτικά σημειώματα, ἀποδείξεις κλπ. δικαιολογητικά ἔγγραφα. Ὡσαύτως συντάσσονται ἰσοζύγια. Ἀπογραφαί, ἰσολογισμοὶ καὶ πάσης φύσεως λογιστικαὶ καταστάσεις. Ὅμοιως γραμμογραφοῦνται ὅλα τὰ ἀναλυτικὰ ἡμερολόγια καὶ γίνονται ἐγγραφαὶ εἰς αὐτά, ὥστε νὰ ἐμπεδωθῇ ἡ χρησιμοποίησις των. Μετὰ ταῦτα γίνεται λογιστικὴ ὁργάνωσις μᾶς ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως, 1) κατὰ τὸ κλασσικὸν σύστημα, 2) κατὰ τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα.

10. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ.

α) Ψυχολογία τῆς πώλησεως.

Ἡ πώλησις ὡς ψυχολογικὸν πρόβλημα. Παράγοντες πώλησεως, (ὁ πωλητὴς, ὁ πελάτης, ὁ χώρος, ὁ χρόνος).

Ὁ πωλητὴς καὶ αἱ ψυχολογικαὶ προϋποθέσεις. Ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Στοιχεῖα καὶ παράγοντες διαμορφώσεως αὐτῆς. Τύποι πωλητῶν.

Ὁ πελάτης καὶ αἱ ψυχολογικαὶ προϋποθέσεις. Ἡ προσωπικότης αὐτοῦ. Στοιχεῖα καὶ παράγοντες διαμορφώσεως αὐτῆς. Τύποι πελατῶν.

Ἡ πώλησις ὡς ψυχολογικὸν πρόβλημα. Ψυχολογικὴ διαμόρφωσις χώρου. Ψυχολογικὴ διαμόρφωσις ἐμπορικῶν διαλόγων. Ψυχολογικὴ διαμόρφωσις ἐμπορικῶν διαλόγων. (Ἐπιχειρήματα, κίνητρα, ψυχολογικὴ διαμόρφωσις λεκτικῶν κλπ.).

6) Ἀνθρώπιναι σχέσεις κατὰ τὴν ἐμπορίαν:

Ἔννοια, σημασία, ἀναγκαιότης ἀνθρώπινων σχέσεων.

Ἡ ἔννοια τῶν ἐκπτώσεων. Εἶδη καὶ τρόποι διαμορφώσεως.

Ψυχολογικοὶ τρόποι ἀναλύσεως τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς πελατείας.

Ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ τὰ εἶδη αὐτῆς.

Ἡ διαμόρφωσις τῆς ἐμπορικῆς πρωτοβουλίας.

Ψυχολογία τοῦ συναγωνισμοῦ.

Διαμόρφωσις ἀνθρώπινων σχέσεων ἐντὸς τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπιλογὴ συνεργατῶν καὶ προσώπου.

γ) Δημόσιαι σχέσεις.

Ἔννοια τῆς προβολῆς. Ψυχολογικοὶ παράγοντες (ἡ

σοβαρότης, ἡ τιμιότης, ἡ τάξις, ἡ ἀξιοπρέπεια προβαλλόμεναι εἰς τὸ κοινόν, τρόποι ἐπιτυχοῦς ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ κοινοῦ).

I. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΝΑΛΛΑΓΩΝ (ΕΜΠΟΡΙΟΛΟΓΙΑ).

1. Γενικαὶ ἀποθῆκαι. Σκοπὸς, σημασία. Προνομιούχος ἐταιρεία γενικῶν ἀποθηκῶν ἐν Ἑλλάδι. Διατυπώσεις ἀποθηκεύσεως. Τίτλοι ἀποθηκεύσεως. Ἀποθήκευτρα. Ἐνεχυρίασις ἐμπορευμάτων, πώλησις ἐμπορευμάτων, παραλαβὴ ἐμπορευμάτων. Δικαιώματα — ὑποχρεώσεις γενικῶν ἀποθηκῶν.

2. Ἐταιρεῖαι. Ἀστικά, Ἐμπορικά: διαφοραὶ τούτων. Ἐμπορικαὶ ἐταιρεῖαι. Ὁμόρρυθμος Ἐταιρεία. Ὁρισμὸς ἐπωνυμία — σύστασις. Πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τῆς ὁμορρύθμου ἐταιρείας — ἐπιχειρήσεις εἰς ἃς προσαρμόζεται, (τὰ αὐτὰ ἐπὶ ὅλων τῶν ἐταιρειῶν).

3. Περὶ ἀσφαλειῶν. Ἐννοία — σκοπὸς. Εἶδη ἀσφαλειῶν — ἀσφαλιστήριον. Ἀσφάλεια κατὰ ζημιῶν. Ἀσφάλεια ζωῆς (διὰ τὴν περὶπτωσιν τοῦ θανάτου, διὰ τὴν περὶπτωσιν τῆς ζωῆς).

4. Περὶ ἀγορῶν καὶ χρηματιστηρίων.

5. Αἰθουσαί πλειστηριασμοῦ. Ἀγοραὶ — ἐμποροπανηγύρεις.

6. Χρηματιστήρια — Διάκρισις ἀξιῶν — ἐμπορευμάτων — σύμβαισις — χρηματιστηριακὰ πράγματα. Χρηματισταὶ — μεσῖται. Σημασία Χρηματιστηρίων.

7. Βιομηχανία. Ἐννοία βιομηχανίας — Βιοτεχνίας. Διάκρισις βιομηχανιῶν. Βιομηχανικὰ σήματα. Προϋποθέσεις ἰδρύσεως βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ βιομηχανία ἐν Ἑλλάδι.

8. Τράπεζαι. Σημασία Τραπεζῶν, ἐργασίαι Τραπεζῶν (καταθέσεις — προεξοφλήσεις — προκαταβολαὶ ἐπὶ φορτωτικῶν ἐγγράφων. Δάνεια ἐπὶ προσωπικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων ἢ χρηματογράφων. Ἐνέγγυος πίστωσης. Ἐγγυητικά καὶ πιστωτικά ἐπιστολαί. Ἐκδοσις ἐπιταγῶν καὶ ἐντολῶν. Εἰσπραεῖς ἀξιῶν τρίτων. Ἀγορὰ χρεωγράφων διὰ λ)σμὸν τρίτων. Ἐνοικιάσεις χρηματοκιβωτίων. Παροχὴ πληροφοριῶν. Διάκρισις τῶν Τραπεζῶν ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ τῶν. Αἱ κυριώτεραι ἐν Ἑλλάδι Τράπεζαι.

9. Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια. Σκοπὸς τούτων. Ἐμπο-

οικοὶ ἀζόλουντο — Ἐμπορικὰ Μουσεῖα — ἐμπορικαὶ ἐκθέσεις — ἐμπορικοὶ Σύλλογοι. Κοινὴ ἀγορὰ — ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν οἰκονομικὴν κοινότητα. Ἡ ἀναγκαῖα ὀργάνωσις ὅλων τῶν παραγωγικῶν κλάδων.

12. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

1. Σκοπὸς καὶ σημασία τῆς ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας ἀλληλογραφίας.

2. Ὅρισμός, σημασία, μεταφορά, ἀπόρρητον, λογοκρισία. Διάκρισις ἀλληλογραφίας. Δημοσία — ἰδιωτικὴ.

3. Ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία. Ὅρισμός, χρησιμότης καὶ διάκρισις αὐτῆς (προσωπικαὶ καὶ ἐγκύκλιοι ἐπιστολαί). Ἐπιστολαί, δελτάρια, τηλεγράφημα, αἰτήσεις.

4. Ἐπιστολαί, χάρις, περιεχόμενον καὶ διάταξις ἐπιστολῆς. Τόπος καὶ χρονολογία ἐκδόσεως. Ἐσωτερικὴ διεύθυνσις παραλήπτου. Προσφώνησις, κείμενον, φιλοφρονήσεις, ὑπογραφή, συνημμένα, ὑστερόγραφον, ἐνδείξεις.

5. Δισέλιδος, πολυσέλιδος ἐπιστολή. Ἐπιστολαὶ ὁμοίου τύπου. Ὑπόμνησις.

6. Φάκελλος.

7. Ἐμπορικὰ δελτάρια, τηλεγραφήματα καὶ αἰτήσεις.

8. Εἰσερχομένη ἀλληλογραφία. Παραλαβή, ἀποσφράγισις, ἐνέργεια.

9. Ἐξερχομένη ἀλληλογραφία. Σύνταξις.

10. Καταχώρησις καὶ διεκπεραίωσις ἀλληλογραφίας. Πρωτόκολλον, Βιβλίον διεκπεραιώσεως.

11. Ἀποστολὴ ἀλληλογραφίας.

12. Νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀλληλογραφίας.

13. Ταξινόμησις καὶ ταξιθέτησις ἀλληλογραφίας. Φάκελοι ταξινομήσεως. Ταξιθέτησις φακέλων.

14. Σύνταξις ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς.

15. Ἀλληλογραφία. Σχέδιον ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς. Ἐγκύκλιοι ἐπιστολῆς. Ἐγκύκλιος ἀναγγέλουσα τὴν ἴδρυσιν ἐμπορικῶν οἴκων, τὴν ἴδρυσιν ἐξαγωγικοῦ οἴκου, τὴν ἴδρυσιν ὑποκαταστήματος, τὴν πρόσληψιν συνεταίρου, τὴν ἴδρυσιν ὑποκαταστήματος, τὴν πρόσληψιν συνεταίρου, τὴν ἴδρυσιν ὁμορρυθμοῦ εταιρείας, τὴν ἴδρυσιν ἐτερορρυθμοῦ εταιρείας, τὴν ἀποχώρησιν ἐταίρου, τὴν ἀλλαγὴν διευθύνσεως, τὸ ἐμπόριον τοῦ πατρὸς συνεχίζον οἱ υἱοί, τὴ διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν λόγῳ γήρατος, ἢ λόγῳ σοβαροῦς ἀσθενείας, ἢ λόγῳ θανάτου.

16. Προσφορά ἐμπορευμάτων. Προσφορά οἶνων. Ἀπάντησις. Προσφορά ἐλαίου. Ἀπάντησις. Τηλεγράφημα προσφοράς ἐμπορευμάτων. Ἀπάντησις. Ἐπιβεβαίωσις τηλεγραφήματος. Ἀπάντησις τηλεγραφικῶς. Ἐπιστολαὶ προσφοράς, ὑπηρεσιῶν. Λογιστὴς προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπάντησις εὐμενῆς—δυσμενῆς. Ἀντιπρόσωπος προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπάντησις εὐμενῆς — δυσμενῆς.

13. ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Γενικαὶ ἀρχαὶ ἐμπορικῶν Δικαίων.

1. Ὁρισμός. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις. Πηγαὶ τοῦ ἐμπορικῶν Δικαίου. Ἐμπορικὰ ἔθιμα, ἐμπορικαὶ συνήθειαι. Διάκρισις τοῦ ἐμπορικῶν Δικαίου.

2. Ἐμπορικαὶ πράξεις, θεωρία τῶν ἐμπορικῶν πράξεων. Διάκρισις τῶν ἐμπορικῶν πράξεων. Συνέπειαι τῆς διακρίσεως τῶν πράξεων εἰς ἐμπορικὰς καὶ ἀστικὰς.

Ἐτέρα διάκρισις τῶν ἐμπορικῶν πράξεων (μονομερῶς, ἀμφιμερῶς, ἐμπορικαὶ). Ἐμπορικαὶ πράξεις ἐξ ἀντικειμένου, σύντομος ἀπαρίθμησις καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν.

3. Ἀρχὴ τοῦ παρεπομένου.

4. Ἐμπορικαὶ πράξεις ἐξ ὑποκειμένου (τεκμήριον ἐμπορικότητος).

5. Ἐμπορος — ἀπόκτησις ιδιότητος τοῦ ἐμποροῦ. Νομικαὶ συνέπειαι τῆς κτήσεως τῆς ιδιότητος τοῦ ἐμποροῦ.

Περιορισμοὶ πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι. Ἰκανότης πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι. Ἀπώλεια τῆς ἐμπορικῆς ιδιότητος.

6. Ἐμπορικὰ βιβλία.

7. Περὶ προστασίας τοῦ ἐμπορικῶν ἐπαγγέλματος.

8. Ἐταιρεῖαι. Διάκρισις τούτων.

α) Ὁμόρρυθμος ἔταιρεία — Ὁρισμός — χαρακτηριστικά — ἔπωνυμία — σύστασις, λειτουργία τῆς ἑταιρείας — λύσις — ἐκκαθάρισις — διανομή.

β) Ἐτερόρρυθμος ἔταιρεία. Ὁρισμός — χαρακτηριστικά — σύστασις — ἔπωνυμία — διαχείρισις — λύσις — ἐκκαθάρισις — διανομή.

γ) Συμμετοχικὴ ἔταιρεία. Ὁρισμός — σύστασις — χαρακτηριστικά.

δ) Ἀνώνυμος ἔταιρεία. Ὁρισμός — σύστασις — ἑταιρικὸν κεφάλαιον, μετοχαὶ — δικαιώματα — ὑποχρεώσεις μετόχων — ἰδρυτικοὶ τίτλοι, Διοίξεις — Διοικη-

τιζόν Συμβούλιον — Γενική Συνέλευσις — ἐλεγχταί. Ἴσολογισμός. Ἀποθεματικά κεφάλαια. Λύσις — ἐκκαθάρισις — διανομή.

ε) Ἑταιρεία περιορισμένης εὐθύνης. Ὅρισμός — σύστασις — χαρακτηριστικά — ἐπωνυμία — κεφάλαιον — διαχείρισις — λύσις — ἐκκαθάρισις — διανομή.

στ) Συνεταιρισμοί. Ὅρισμός — σύστασις — ἐπωνυμία — κεφάλαιον — Διοικήσις — λύσις — ἐκκαθάρισις — διανομή.

14. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ (ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ).

1. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος.

Κοινωνικαὶ σχέσεις καὶ κοινωνικαὶ ἐπιστῆμαι.

Οἰκονομικαὶ ἐπιστῆμαι.

Οἰκονομικὴ τάξις — ἀνάγκαι, ἀγαθά.

Ἀρχὴ ἀνεπαρκείας — οἰκονομικὴ ἐνέργεια — οἰκονομία καὶ ὀργάνωσις αὐτῆς.

2. Θεμελιώδεις οἰκονομικαὶ ἔννοιαι.

Ἀνάγκαι, διάκρισις ἀναγκῶν — ιδιότητες ἀναγκῶν.

Ἀρχαὶ διέπονσαι τὰς ἀνάγκας.

Ἀγαθὰ — διάκρισις ἀγαθῶν.

Ἀξία — χοῦμα — τιμή.

Ὅρισμός πολιτικῆς οἰκονομίας — διαίρεσις αὐτῆς.

Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Χρησιμότης — διαίρεσις — ἀρχαιότης — Ἕλληνες — Ῥωμαῖοι.

Ἐμποροκράται — Φυσιοκράται — Κλασικοὶ — Σοσιαλισταί.

Λειτουργομένη οἰκονομία.

3. Συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς (φύσις, ἐργασία, κεφάλαιον).

Παραγωγή — παραγωγικότης — κέρδος.

α) Ἔδαφος. Τὸ ἔδαφος ὡς βάσις ἐγκαταστάσεως τῆς παραγωγῆς — γεωργικῆς — βιομηχανικῆς.

Τὸ ἔδαφος ὡς πηγὴ φυσικῶν ὑλῶν καὶ δυνάμεων.

β) Ἐργασία. Παραγωγικὴ καὶ μὴ παραγωγικὴ ἐργασία.

Διάκρισις ἐργασίας — διαθέσιμος ἐργασία — ἀποδοσίς ἐργασίας. Καταμερισμός τῆς ἐργασίας.

Μηχαναί.

γ) Κεφάλαιον. Διάκρισις κεφαλαίων — Τὸ κεφάλαιον ὡς συντελεστής τῆς παραγωγῆς — παραγωγικότης κεφαλαίου — δημιουργία κεφαλαίου. Ἀποταμίευσις — διάκρισις ἀποταμιεύσεως — ἐπένδυσις — κεφαλαιοκρατία.

4. Ὁργάνωσις τῆς παραγωγῆς.

Αὐτόνομος παραγωγή — ἐπιχειρήσεις — διάκρισις ἐπιχειρήσεων — οἰκονομικοὶ συνασπισμοὶ — Καρτέλ — Τράστ — ὀρθολογικὴ ὁργάνωσις ἐπιχειρήσεων.

Παραγωγή καὶ κράτος.

Ἄρθρον 5.

Τάξις ΣΤ'

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΦΤΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ (Φυσικὴ)...

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηναι διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ποιοιῆθαι καὶ συνεπληρώθῃ διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ) ἄρθρον 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐπρότερος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΙΣΤΟΡΙΑ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηναι διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρον 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.1931)13.1.1932, ὡς τοῦτο ἐπροποιοιῆθαι καὶ συνεπληρώθῃ διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.1935 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸ διὰ τοῦ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

9. ΑΓΓΛΙΚΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηναι διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 17)10—19.11.1953 (ΦΕΚ 334) προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου προσαρμοζομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ἄρ-

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.ε. τοῦ παρόντος διβλίου.

θρον 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

4. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρχθρον Π.Α. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Α)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσσαρμοζομένη εἰς τὸ διὰ τοῦ Ἀρχθρον 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

β) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον θὰ διδασκῶσιν ἐν δοξίμῳ φιλολογικῇ μεταφράσει ἐξ ἀνθολογίας περιεχοῦσης ἀπαραιτήτως καὶ τὸν ἀρχαῖον κείμενον ὡς καὶ σύντομον ὑπομνηματισμὸν μετ' εἰσαγωγῶν καὶ περὶλήψεων παραιρεπομένων μερῶν, ὥστε νὰ ἀποκρίνται ἡ ἔννοια τῆς ὁλότητος, περιζοπαὶ ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, τῶν κομωιδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδαρου, τῆς προσωκρατικῆς φιλοσοφίας, τῶν Στωϊκῶν καὶ τοῦ Ἐπικουρου.

5. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ καταλλήλων συλλογῆς ἥ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ 1830 — μέχρι σήμερον νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ὡς καὶ ἀξιολόγων ἔργων τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας.

Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας μέχρι σήμερον. Αἱ σχολαὶ αὐτῆς. Αἱ ποικίλαι τάσεις καὶ τὰ ρεύματα εἰς τὴν λογοτεχνίαν (ρομαντισμός, ρεαλισμός κ.τ.λ.).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα συμπληρωματικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἐβδομάδα ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας ὡς καὶ μεγάλων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ πεζῶν.

β) Γραπτὰ συνθέσεις. Ἐπιστ. καὶ οἰκον. πραγματεῖα καὶ μελέται ἀναφερόμεναι εἰς ποικίλα θέματα. Διαμόρφωσις οἰκονομικοῦ λόγου καὶ ὁμιλίας ἐπὶ πάσης φύσεως θεμάτων. Ἀνάλυσις εἰς τὸ ὁμιλεῖν ἐντέχνως καὶ οἰκονομεῖν τοῦλάχιστον ἐπὶ 15' τῆς ὥρας.

(1) Βλ. εἰς σελ. 133 κ.έ. τοῦ παρόντος βιβλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 74 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

6. ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.

Α) Όργανικά έμπορεύματα.

1. Φυτικά έμπορεύματα: Σιτηρά, όσπρια. Άποιμιακά. Οίνος και οίνοπνευματώδη ποτά. Έλαια και ρητίναι. Όπωραι και ξηροί καρποί. Φυτικά, βαφικά και θραντικά έλαια. Κπνός, χάρτης. Φαρμακευτικά φυτικά έμπορεύματα. Κόμμεα.

α) Σιτηρά: Δημητριακοί καρποί. Άμυλώδεις τροφαί και όιτος. Καλλιέργεια και τόποι παραγωγής. Άρτοποιία και φαρματοποιία. Άλλα σιτηρά, άραβόσιτος, σίκαλις, κριθή και βρώμη. Κονδυλώδη (γεώμηλα, μανιόκα). Όσπρια, θρεπτική τούτων δύναμις και έμποριον των κυριωτέρων (φασίολοι, έρέβινθοι, πύσα).

6) Άποιμιακά: Όρνιθα. Παραγωγή και μεταφορά όρνιθης. Έμποριον όρνιθης κατά ποιότητας. Κακάον και σοκολάτα. Καφές και τείον. Ζάχαρις και παρασκευή ταύτης εκ σακχαροκαλάμιον και τεύτλων. Τό μέγα έμποριον της σακχαρώος. Άλλα είδη σακχάρου, γλύκωμα και σακχαρίνη.

γ) Οίνος, οίνοπνευμα και συναφή οίνοπνευματώδη ποτά. Ζυθος.

δ) Έλαια. Έλαιον έλαίας και έλαιουργία. Σάπων και σαπωνοποιία εκ φυτικών ελαίων. Σησαμέλαιον, λινέλαιον και βαμβακέλαιον. Φαρμακευτικά και αϊθέρια έλαια. Άμυγδαλέλαιον, κιστέλαιον και ροδέλαιον. Τερρεβινθέλαιον και καπουρά. Ήλεκτρον.

ε) Όπωραι: Σταφίς και σύγα. Άμύγδαλα. Κάφρα. Κάστανα. Έσπεριδοειδή. Πορτοκάλια, λεμόνια και ζίτρα.

στ) Τραντικά: Βάμβαξ, λίνον και κνάβις. Κλωστικά και ύφανσις. Λυόμεναι των ύφασμάτων.

Ζωϊκά έμπορεύματα: Τρόφιμα ζωϊκής προελεύσεως. Ζωϊκων βιομηχανιών προϊόντα. Δέρματα. Ζωϊκά έλαια. Πολυτελείας έμπορεύματα.

α) Τρόφιμα: Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Βούτυρα και μαργαρίνη. Τρόψ. Όά. Κρέας. Ίχθεις και χολιόφι. Μέλι και κηρός.

6) Δέρματα: Σιστεργία και βερσοδεψία. Προϊόντα και έμποριον τούτων.

γ) Τραντικά: Έριον και μετάξα. Τεχνητά είδη

τούτων. Προϊόντα βιοτεχνίας καὶ μεταξουργίας, τάπητες.

δ) Σαπωνοποιὰ καὶ ἀπορρυπαντικὰ ὑλαι.

ε) Σπόγγοι.

Β) Ἀσκήσεις.

1. Ἀσκήσεις προσδιορισμοῦ εἰδιζοῦ βάρους στερεῶν καὶ ὑγρῶν.

2. Ὄξυμετρία καὶ ἀλκαλιμετρία.

3. Προσδιορισμὸς ὑγρασίας.

4. Διάκρισις πολυτίμων μετάλλων καὶ χρωμάτων.

5. Διάκρισις γαλβανισμένων φύλλων σιδήρου καὶ ψευδαργύρου.

6. Ἐξέτασις κονιαμάτων καὶ ἐν γένει οἰκοδομησίμων ὀλιζῶν.

7. Ἐξέτασις ἀνθράκων.

8. Ἐξέτασις πετρελαίου.

9. Ἐξέτασις μηχανελαίου.

10. Ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων ἀνοργάνων χρωμάτων.

11. Λειτουργολογία οὐτηρῶν καὶ ἐξετάσεις αὐτῶν (ιδίως σίτον καὶ κριθῆς).

12. Ἐξέτασις ὀλεσθῶν καὶ ἐξακριβώσεις διαφορᾶς ἢ ταυτότητος δειγμάτων.

13. Ἐξέτασις ὁμίλων.

14. Ἀντιδράσεις σακχάρων καὶ διάκρισις ἀπλῶν καὶ διπλῶν σακχάρων.

15. Ἐξέτασις χρέατος καὶ εἰδῶν ἀλλαντοποιίας.

16. Ἐξέτασις γάλακτος.

17. Ἐξέτασις βουτύρου καὶ λιπῶν.

18. Ἐξέτασις ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν.

19. Ἐξέτασις οἴνου.

20. Ἐξέτασις σταφίδος.

21. Ἐξέτασις σάπωνος.

22. Ἐξέτασις δερμάτων.

23. Ἐξέτασις νημάτων.

24. Ἐξέτασις ὑψασμάτων.

25. Διάκρισις τεχνιτῆς ἀπὸ φυσικῆς μετάξης.

26. Ἐξέτασις γάλατος.

7. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.

Α) Θεωρία (Ὅροι 3,1)2 ἑβδομαδιαίως).

Γενικά: Λογιστικὴ ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν. Ἀρχὴ τῆς

σταθερότητος τοῦ κεφαλαίου ἀπὸ λογιστικῆς ἀπόψεως. Λόγοι ἀπαιτοῦντες τὴν σταθερότητα τοῦ κεφαλαίου.

1. Λογιστικὴ τῶν ὁμορρυθμῶν ἐταιρειῶν. Ἐγγραφαὶ — συστάσεις. Ἀντικείμενον εἰσφορᾶς. Ἀρχικὸς ἰσολογισμὸς. Λογαριασμοὶ ἐταίρων. Σύνταξις τελικοῦ ἰσολογισμοῦ. Διανομὴ ἀποτελεσμάτων. Σύντασις ὁμορρυθμοῦ ἐταιρείας πρὸς συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰσφορὰ εἰς τὴν συνιστωμένην ἐταιρείαν τοῦ Ε καὶ ΙΙ τῆς ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως. Κλείσιμον διβλίων ἀτομικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐγγραφαὶ — συστάσεις ὁμορρυθμοῦ ἐταιρείας. Διάλυσις, ἐκκαθάρισις, διανομή. Ἐγγραφαὶ ἐκκαθαρίσεως καὶ διανομῆς.

2. Λογιστικὴ ἑτερορρυθμῶν ἐταιρειῶν. Διαφοραὶ ἀπὸ τὴν ὁμορρυθμῶν.

3. Λογιστικὴ συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Περιπτώσεις συστάσεως συμμετοχικῆς ἐταιρείας. Μορφαὶ συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Λογιστικαὶ μέθοδοι ἐπὶ τῶν συμμετοχικῶν ἐταιρειῶν. Μέθοδος τοῦ τελικοῦ μερισμοῦ μόνον. Ἀσκήσεις.

4. Λογιστικὴ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν. Ἐγγραφαὶ συστάσεως καὶ καταβολῆς τοῦ κεφαλαίου. Εἰδικοὶ λ)ομοὶ μετόχων. Ἐκδοσις μετοχῶν ὑπὲρ τὸ ἄρτιον. Μεταβίβασις μετοχῶν. Ἀπόσβεσις κεφαλαίου. Διάλυσις, ἐκκαθάρισις, διανομή. Ἀπογραφὴ — ἰσολογισμὸς. Ἀποτελέσματα χρήσεως, διάθεσις ἀποτελεσμάτων. Ἀποθεματικὰ κεφάλαια. Τακτικὸν — ἔκτακτον.

5. Λογιστικὴ ἐταιρειῶν περιορισμένης εὐθύνης. Ἐγγραφαὶ συστάσεως. Μεταβίβασις ἐταιρικοῦ μεριδίου. Συμπληρωματικαὶ εἰσφοραὶ ἐταίρων. Ἐξοδος καὶ ἀποκλεισμὸς ἐταίρων. Ἀπογραφὴ. Ἰσολογισμὸς — διάθεσις κερδῶν. Λύσις, ἐκκαθάρισις, διανομή.

6. Λογιστικὴ συνεταιρισμῶν. Ἐγγραφὴ συνεταιρῶν. Ἀποχώρησις, διαγραφὴ συνεταιρῶν, ἐγγραφὴ συνεταιρισμοῦ εἰς ἔνωσιν συνεταιρισμῶν. Κύρια ἐργασίαι γεωργικῶν συνεταιρισμῶν. Δάνεια πρὸς συνεταιρίζοντες ἐξ ἰδίων κεφαλαίων. Δάνεια πρὸς συνεταιρίζοντες, λαμβανόμενα διὰ γραμματίων ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν. Δάνεια συναπτόμενα διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν. Προμηθευτικαὶ ἐργασίαι συνεταιρισμῶν. Ἐκμεταλλεύσεις συνεταιρισμῶν. Συγκέντρωσις προϊόντων τῶν μελῶν τῶν πρὸς διάθεσιν. Διαχείρισις καὶ διάθεσις γεωργικῶν ἐφοδίων. Συγκέντρω-

σις προϊόντων λογαριασμῶ ΚΤΛΕΠ. Ἐγγραφαί τέλους χρήσεως. Ἰσολογισμὸς — διάθεσις κερδῶν.

7. Λογιστικὴ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἀντικείμενον βιομηχανικῆς λογιστικῆς. Κόστος. Εἶδη κόστους. Στοιχεῖα τοῦ κόστους ἀναλυτικῶς. Ὅλοι, πρῶτοι ὅλοι. Βοηθητικαὶ ὅλοι, καύσιμοι ὅλοι καὶ λιπαντικά. Ἀνταλλακτικὰ καὶ ἐργαλεῖα, ὅλιγα συσκευασίας. Ἀμοιβαὶ προσωπικοῦ. Καταστάσεις ἡμερομισθίων. Μισθοδοτικαὶ καταστάσεις. Ἀμοιβαὶ τρίτων. Γενικά ἔξοδα ἀγορῶν. Γενικά ἔξοδα πολλήσεων. Γενικά βιομηχανικά ἔξοδα. Γενικά ἔξοδα διοικήσεως, παραγωγῆ, φύλλον μερισμοῦ, φύλλον καταλογισμοῦ. Ἐμπορικὸν κόστος. Ἐφαρμογαὶ κοστολογήσεως. Παραγωγὴ ἐνὸς προϊόντος. Παραγωγὴ δύο ἢ περισσοτέρων προϊόντων. Προϊόντα. Ὑπολείμματα, ἐλαττωματικά, συμπαράγωγα. Παραγωγὴ ποικιλιῶν τοῦ αὐτοῦ προϊόντος. Παραγωγὴ διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παραγγελίαι τρίτων.

Β) Πρακτικὸν Γραφεῖον (ὥραι 1,1)2 ἑβδομαδιαίως).

1. Λογιστικὴ ὁργάνωσις ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸ κλασσικὸν καὶ συγκεντρωτικὸν σύστημα πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν διαδιδόντων κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη.

2. Λογιστικὴ ὁργάνωσις ἐπιχειρήσεως μετὰ ὑποκαταστημάτων.

3. Λογιστικὴ ὁργάνωσις ἐπιχειρήσεως μὲ πλείονας τοῦ ἐνὸς κλάδους ἐκμεταλλεύσεως.

4. Λογιστικὴ ὁργάνωσις βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, γνωστῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Γυμνασίου. Σύνταξις τῶν ἐνδεικνυμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων καὶ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς ταξινομήσεως αὐτῶν.

8. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

1. Ἐπιστολαὶ ἀναφερόμεναι:

Εἰς τὴν συζήτησιν δειγμάτων, τιμῶν καὶ ὄρων πωλήσεων.

Εἰς τὴν ἀποστολὴν δειγμάτων.

Εἰς τὴν ἐπίδοσιν παραγγελίας.

Εἰς τὴν εἰδοποίησιν λήψεως παραγγελίας.

Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελίας.

Εἰς τὴν εἰδοποίησιν περὶ ἀμέσου ἐκτελέσεως δοθείσης παραγγελίας.

Εἰς τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως παραγγελίας.

Εἰς τὴν ἀκέρωσιν δοθείσης παραγγελίας.

Εἰς τὴν εἰδοποίησιν περὶ ἀδυνάτου ἐκτελέσεως παραγγελίας.

Εἰς παράπονα διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν παραγγελίας.

Εἰς ἀποστολὴν ἐμπορευμάτων εἰς τρίτους πρὸς πώλησιν.

Εἰς τὴν ἀναγγελίαν παραλαβῆς ἐμπορευμάτων τρίτων πρὸς πώλησιν.

Εἰς τὴν ἀναγγελίαν πωλήσεως ἐμπορευμάτων τρίτων.

Εἰς τὴν ἀδυναμίαν πωλήσεως ἐμπορευμάτων τρίτων.

Εἰς παράπονα καὶ δικαιολογίας ἐπὶ ἐκτελεσθεῖσιν παραγγελιών.

2. Ἐπιστολαὶ ἀναφερόμεναι εἰς συμφωνίας καὶ διακανονισμοὺς λογαριασμῶν καὶ συναλλαγματιζῶν.

Ἀποστολὴ ἀντιγράφου λογαριασμοῦ. Ἀπάντησις: συμφωνία.

Ἐπύκει λάθος εἰς τὸ ὀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ.

Ἀπάντησις: ἀναγνωρίζεται τὸ λάθος — δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ λάθος.

Ἐπιστολὴ εἰς ἔντονον ὕψος περὶ ἐξοφλήσεως λ)σμοῦ — ὑπόμνησις ἐξοφλήσεως λ)σμοῦ — ἀπάντησις: ἀποστέλλεται ἡ ἐξόφλησις τῆς ἀξίας τοῦ τιμολογίου ἢ λ)σμοῦ. Ἐπύκεισις συντόμου ἐξοφλήσεως.

Ἐπιστολὴ εἰς ἔντονον ὕψος περὶ ἐξοφλήσεως λ)σμοῦ — ἀπάντησις δικαιολογία: πρότασις διακανονισμοῦ λ)σμοῦ διὰ συναλλαγματιζῆς.

Ἐκδοσις καὶ ἀποστολὴ συναλλαγματιζῆς πρὸς διακανονισμὸν λ)σμοῦ — ἀπάντησις: ἐπιστροφὴ συναλλαγματιζῆς ἀποδεδειγμένης. Ἐπόμνησις λήξεως συναλλαγματιζῆς.

Αἰτησις παρατάσεως χρόνον πληρωμῆς συναλλαγματιζῆς. Ἀπάντησις: δίδεται παρατάσις.

Αἰτησις ἀνανεώσεως συναλλαγματιζῆς. Ἀπάντησις: ἔκδοσις νέας συναλλαγματιζῆς καὶ ἐπιστροφὴ παλαιᾶς.

Ἀναγγελία διαμαρτυρήσεως συναλλαγματιζῆς. Ἀπάντησις: δικαιολογία.

3. Ἐπιστολαὶ πληροφοριῶν. Αἰτησις πληροφοριῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἥθους κλπ., ἐμπόρου πρὸς ἔμπορον, ἢ Τράπεζαν. Ἀπάντησις: εὐμενής — δυσμενής.

Αἰτησις πληροφοριῶν περὶ τῆς ἱκανότητος ἀντιπρο-

σώπου. Ἀπόντησις· ἐφμενής — δυσμενής.

4. Ἐπιστολαί μετὰ Τραπεζῶν.

Ζήτησις πληροφοριῶν παρὰ Τραπεζῆς περὶ τῆς φερεγγυότητος πελάτου κ.λ.τ.

9. ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

Ὁρολογία ἀγγλικῆς ἀλληλογραφίας. Τρόποι συντάξεως ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν. Μεταφορὰ ἐκ τῆς ἐλληνικῆς εἰς τὴν ἀγγλικὴν τῶν ἐν τῷ μαθήματι τῆς ἐμπορικῆς ἀλληλογραφίας καὶ ἐν τῷ πρακτικῷ γραφεῖω συνταχθεῖσων ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν καὶ ἐγγράφων εἴτε ὅλων εἰτεμέρους αὐτῶν.

10. ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

A) Πιστωτικοὶ τίτλοι.

1. Συναλλαγματική. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις. Ὁρισμός — στοιχεῖα συναλλαγματικῆς καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν — πρόσωπα — ὀπισθογραφίαις — ὑποδοχή. Διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ. Ἀποδοχὴ κατὰ παρέμβασιν. Τριτεγγύησις — πληρωμὴ — διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ. Παραγραφὴ.

2. Γραμμάτιον εἰς διαταγὴν. Ὁρισμός, στοιχεῖα, πρόσωπα.

3. Ἐπιταγή. Ὁρισμός, στοιχεῖα καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν. Μεταβίβασις ἐπιταγῆς — ἀντίρροσμα — πληρωμὴ. Σύμβασις μεταφοράς. Μεταφορὰ διὰ ξηρᾶς — Μεταφορὰ διὰ θαλάσσης.

B) Ἀσφαλιστικὸν δίκαιον.

4. Χερσαῖα ἀσφάλεια — σύμβασις ἀσφαλείας — οὐσιώδη στοιχεῖα συμβάσεως (κίνδυνος — ἀσφάλιστρον). Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις συμβαλλομένων. Ἀσφάλεια κατὰ ζημιῶν. Ἀσφάλεια πυρός. Ἀσφάλεια ζωῆς.

5. Θαλασσία ἀσφάλεια — ἀντικείμενον ἀσφαλείας — ἐπαλήθευσις κινδύνου — ἐγκατάλειψις.

Γ) Ναυτικὸν δίκαιον.

6. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις ναυτικοῦ δικαίου — πλοῖον — τρόποι κτήσεως τοῦ πλοίου. Πλοιοκτῆτης — συμπλοιοκτησία — πλοιορχός — πλήρωμα.

7. Ναυλώσις — οὐσίαισις τῆς συμβάσεως — ὑποχρεώσεις ἐκναυλωτοῦ — φορτωτικὴ, ὑποχρεώσεις ναυλωτοῦ.

8. Εὐθύνῃ θαλασσίου μεταφορέως — ναῦλος — ἀβαρίαί — κοινὴ ἀβαρία — κανονισμός συνεισφοράς.

Δ) Πτωχευτικὸν δίκαιον.

9. Τί εἶναι πτωχεύσις. Ὅροι κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως — ἀποφασίς δικαστηρίου. Ἀποτελέσματα τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως: α) ὡς πρὸς τὸ μέλλον, β) ὡς πρὸς τὸ παρελθόν — πρόσωπα ὄντων ἐν τῇ πτωχεύσει — διασφάλις καὶ διοικήσις ἐνεργητικοῦ τοῦ πτωχεύσαντος.

Ἐπίθεσις σφραγίδων καὶ ἀπογραφὴ. Συντηρητικαὶ πράξεις. Διοικήσις τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ἐπαλήθηνσις ἀπαιτήσεων. Ἀπλὴ καὶ δολία χρεωκοπία. Πέρας τῆς πτωχεύσεως — ἀπλοῦς συμβασμός. Ἐξώδικος ἢ φιλικὸς συμβιβασμός — συμβιβασμός ἐπὶ ἐγκαλείψει τῆς περιουσίας — ἔννοια πιστωτῶν — ἀποκατάστασις πτωχεύσαντος.

II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

1. Ὅρισμός, ἔννοια, περιεχόμενον καὶ προστασία αὐτῆς.

2. Σύμβασις ἐργασίας, περιεχόμενον καὶ προστασία αὐτῆς.

3. Διάφορα εἶδη ἐργασιακῶν συμβάσεων. (Συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου καὶ ὁρισμένου χρόνου).

4. Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν.

5. Χαρακτὴρ σχέσεων ἐργασίας ὡς προσωπικῆς.

6. Προστασία μισθωτῶν.

Ἀκυρότης παραιτήσεως τῶν μισθωτῶν ἐκ τῶν δικαιωμάτων των. Προϋποθέσεις κύρους συμβιβασμοῦ — ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσῆς μεταχειρῆσεως. Ἀπεργία, δικαίωμα μισθωτῶν.

7. Ὑγιεινὴ καὶ ἀσφάλεια ἐργαζομένων.

8. Ἑργατικά ἀντλήματα.

9. Περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ προστασία ἀνηλίκων (ἀπὸ ποίας ἡλικίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία, ὥροι καὶ ἡμέραι ἀπασχολήσεως ἀνηλίκων).

10. Προστασία γυναικῶν.

11. Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας.

12. Περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν μισθωτῶν.

13. Περιορισμοὶ ἐργασίας.

14. Ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐκτελείᾳ τῆς ἐργασίας.

15. Ἀποδοχαὶ ἐργαζομένων.

(Κανόνες ἰσχύοντες γενικῶς ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων).

16. Ἴσχυον σύστημα καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργαζομένων.

17. Ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ὀφείλεται ὁ μισθός. Πότε καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ μισθωτοῦ.

18. Ποινικαὶ ἐνδυνάμει ἐργοδοτῶν καθυστερούντων ἀποδοχὰς ἐργαζομένων.

19. Ἀδείαι ἐργαζομένων.

20. Λύσεις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Νόμος 2112)1920.

21. Ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ συνέπειαι αὐτῆς.

22. Προστασία στρατευομένων καὶ πολεμιστῶν.

23. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις — Ι.Κ.Α. Ποίους κινδύνους ἀσφαλίζει τὸ Ι.Κ.Α. Ἡ ἀσφάλις εἶναι ὑποχρεωτική. Ποιοὶ ἀσφαλίζονται στὸ Ι.Κ.Α. καὶ ποιοὶ ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως.

24. Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ.

25. Δικαιώματα ἠσφαλισμένων (ἀσθενείας — συντάξεως).

26. Ἀσφάλις κατὰ τῆς ἀνεργίας.

27. Ἄλλοι οἱ ὅργανοι ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως.

12. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ.

Α) Φορολογικὸν δίκαιον.

1. Ἐννοια καὶ σκοπός.

2. Φόρος — Γενικαὶ ἀρχαὶ φορολογίας — ἰντιζεϊμενον φορολογίας, ἐλάχιστον ὅριον συντηρήσεως.

3. Ἐπίπτωσις τοῦ φόρου.

4. Βεβαίωσις καὶ εἰσπραξις τῶν φόρων.

5. Διάκρισις τῶν φόρων.

6. Ἀμεσοὶ φόροι — ἔμμεσοι φόροι — πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα τούτων.

7. Φορολογικὰ κωστήματα.

8. Ἐννοια τοῦ εἰσοδήματος — ἔννοια τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν.

9. Φόρος εἰσοδήματος Ν.Δ. 3323)1955 — χαρακτηριστικά.

10. Φορολογία εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων.

11. Φορολογία εἰσοδήματος Νομικῶν προσώπων.

12. Φορολογία καὶ οἰκονομικὸν ἔτος.

13. Ἀπαλλαγὰ ἐκ τῆς φορολογίας.

14. Φορολογική υποχρέωσις καὶ φορολογικὴ εὐθύνη.
15. Ἐπιστροφή φόρου.
16. Παραγραφή καὶ διαγραφή τοῦ φόρου.
17. Ἀνάλυσις τοῦ Ν.Δ. 3323)1955 καὶ Ν.Δ. 3846)

1958.

Ἀντιζείμενον φόρον, υποζείμενον φόρον, εισόδημα, ἑξεύρεσις εισοδήματος, τεμαριτὸν εισόδημα — προθήκη εισοδήματος συζύγου καὶ ἀνηλίκων τέκνων — ἀπαλλαγὰ ἐκ τοῦ φόρου, ἐκπτώσεις ἐκ τοῦ εισοδήματος.

Ἑπολογισμὸς φόρου — ἐκπτώσεις ἐκ τοῦ φόρου καὶ καταβολὴ αὐτοῦ. Δήλωσις — προθεσμία καὶ περιεχόμενον δηλώσεως — ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἔφορος — μεταβολὴ ἀρμοδιότητος. Προκαταβολὴ φόρου. Μείωσις προκαταβλητέου φόρου.

Εἰσόδημα ἐξ οἰκοδομῶν — εἰσόδημα ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν.

Εἰσόδημα ἐξ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.

Β) Δημόσιον Λογιστικόν.

1. Ἕννοια καὶ σκοπός. Ὁρισμός.

2. Ὑπηρεσίαι δημοσίου Λογιστικοῦ (κεντρικαὶ — περιφέρειαι).

Γενικὴ Διεύθυνσις Δημοσίου Λογιστικοῦ. Ὑπηρεσία ἐντελλομένων ἐξόδων — εἰδικὰ λογιστήρια.

3. Ἀντιζείμενον Δημοσίου Λογιστικοῦ.

4. Χοῆσις — οἰκονομικὸν ἔτος.

5. Ἔσοδα τοῦ Κράτους.

6. Προϋπολογισμὸς — σύνταξις — ψήφισις — ἐκτέλεσις.

7. Πιστώσεις — διάκρισις πιστώσεων.

8. Ἔξοδα καὶ ἔσοδα προϋπολογισμοῦ. Πληρωτέα καὶ εἰσπραγτέα.

9. Διάθεσις πιστώσεως.

10. Διατυπώσεις διὰ τὴν πληρωμὴν δαπανῶν. Ἀνάληψις δαπανῶν — ἐγκαθάρσις — ἔνταλμα πληρωμῆς.

11. Προληπτικὸς ἔλεγχος.

12. Πληρωμαί.

13. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις προϋπολογισμοῦ (δωδεκατημόρια).

14. Ἀπολογισμός.

15. Γενικὸς Ἱσολογισμὸς.

16. Δημόσιοι ὑπόλογοι.

17. Ἐγγυοδοσίαι.

13. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ (ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ).

1. Κυκλοφορία τοῦ πλούτου.

Ἀνταλλαγή — συναλλαγή — τιμαὶ — ἔννοια τιμῆς — ζήτησις — καμπύλη ζητήσεως — ἐλαστικότης ζητήσεως — μεταβολαὶ προσφορᾶς — ἰσορροπία τιμῶν — διαμόρφωσις μεταβολαὶ προσφορᾶς — ἰσορροπία τιμῶν — διαμόρφωσις τιμῶν ἐπὶ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Διαμόρφωσις τιμῶν ἐπὶ μονοπωλείου — νόμος προσφορᾶς ἐπὶ ζητήσεως — νόμος τῆς ἀδιαφορίας τῶν τιμῶν — διαφορισμὸς τιμῶν — αἱ τιμαὶ συνδεδεμένων προϊόντων — διατιμήσεις — χρῆμα — φυσικὴ ἀνταλλαγή καὶ δυσχέρεια αὐτῆς. Χρηματικὴ ἀνταλλαγή καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῆς — λειτουργία τοῦ χρήματος. Ἐξέλιξις τῆς χρηματικῆς ὕλης — μεταλλικὸν χρῆμα — νόμισμα.

Νόμισμα καὶ Κράτος. Χάρτινα μέσα πληρωμῶν.

Νομισματικὰ συστήματα — λατινικὴ νομισματικὴ Ἔννοσις — Νόμος τοῦ GRESHAM.

Θεωρίαι περὶ χρήματος — θεωρία παραγωγικῶν ἐξόδων — ποσοτικὴ θεωρία — πληθωρισμὸς — ἀντιπληθωρισμὸς — τιμάρριθμος.

Συνάλλαγμα — τιμὴ συναλλάγματος — ἐξάρτησις τιμῆς συναλλάγματος.

2. Ἐμπόριον.

Ἔννοια — σημασία — διαίρεσις.

Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ σημασία του.

Θεωρίαι περὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου — ἐξωτερικὴ ἐμπορικὴ πολιτικὴ.

Ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον — ἰσοζύγιον λογαριασμῶν — ἰσοζύγιον πληρωμῶν.

3. Πίστις.

Πίστις — ὅρισμός — ἔννοια — πίστωσης — διάκρισις πιστώσεων.

Προϋποθέσεις χορηγήσεως πιστώσεων.

Τράπεζαι — σημασία Τραπεζῶν. Ἱστορικὴ ἐξέλιξις.

Τραπεζικαὶ ἐργασίαι. Διάκρισις Τραπεζῶν. Γραφεῖα συμψηφισμοῦ. Ὁργανισμοὶ τραπεζικοῦ χαρακτῆρος. Ταμείον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων — Ταχυδρομικὰ Ταμεινῆτρια, Ἐνεχυροδανειστήρια, Ὁργανισμὸς Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως (Ο.Χ.Ο.Α.) Ὁργανι-

σμός Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως (Ο.Β.Α.).

4. Διανομή τοῦ πλούτου.

Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι, περιορία, πρόσδοδος, εἰσόδημα, ἔθνικόν εἰσόδημα. Τὸ πρόβλημα τῆς διανομῆς. Εἰσοδήματα ἐξ ἐργασίας. Ἐργατικὸς μισθός, εἶδη ἐργατικοῦ μισθοῦ, εἰσόδημα ἐργάτου. Μέθοδοι ἀμοιβῆς τοῦ ἐργάτου. Θεωρίαι περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ.

Θεωρίαι: RICARDO — SMITH — THUNEN.

Σύγχρονοι ἀντιλήψεις περὶ ἐργατικοῦ μισθοῦ.

Τὸ κέρδος τοῦ ἐπιχειρηματίου — διαφορὰ κέρδους καὶ εἰσοδήματος — ἀμοιβὴ ἐπιχειρηματίου καὶ ἀνάλυσις ἐπιχειρηματικοῦ κέρδους. Διάκρισις κερδῶν ἐπιχειρηματίου. Θεωρίαι περὶ κέρδους — εἰσοδήματα ἐκ περιορίας. Τόκος — θεωρίαι περὶ τόκου. Ἐγγειος πρόσδοδος — εἶδη ἐγγείου προσόδου — θεωρίαι περὶ ἐγγείου προσόδου.

5. Οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις καὶ κρίσεις.

Οἰκονομικαὶ διακυμάνσεις καὶ πρόγνωσις οἰκονομικῶν διακυμάνσεων.

Οἰκονομικαὶ κρίσεις καὶ χαρακτηριστικὰ αὐτῶν. Θεωρίαι.

6. Κατανάλωσις πλούτου.

Ἔννοια καταναλώσεως — ἐξάρτησις καταναλώσεως.

7. Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ.

Κοινὴ Ἀγορὰ — ἔννοια — σημασία.

Σημασία τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Ε.Ο.Κ.

Προβλήματα ἐκ τῆς συνδέσεως — ἀποτελέσματα.

14. ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ — ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ.

Διαφημιστικαὶ εἰκόνες. Καλαισθητικὴ διακόσμησις προθηκῶν. Ὁργάνωσις διακοσμήσεως ἐσωτερικοῦ καταστημάτων.

Διαφημιστικὰ μέσα. Τύπος. Ραδιόφωνον. Κινηματογράφος (χρόνος, τύπος, μορφή). Τὰ χρώματα ὡς βάσις τῆς διακοσμήσεως καὶ τῆς διαφημίσεως. Διαφημιστικὴ πρωτοβουλία. Γενικὴ καὶ εἰδικὴ διαφήμισις.

Ὁργάνωσις ἐκθέσεων. Τρόπος. Εἶδη. Μέθοδοι ἐργασίας.

Ἡ μόδα καὶ τρόπος ἐκμεταλλεύσεως αὐτῆς διακοσμητικῶς καὶ διαφημιστικῶς. Ἀνάλυσις ἐφ' ὧν τῶν ἀνωτέρω.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμετέρον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημο-

σίειυσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962

ΠΑΤΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὑπουργὸς

ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗ' ΑΡΙΘ. 507)1963

(Φ.Ε.Κ. 144)13.9.1963, τ. Α')

Περὶ τροποποιήσεως τῶν ὁρολογίων καὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τῆς Ε' τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευθύνσεως καὶ τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων τῶν Ναυτικῶν Γυμνασίων (Ναυτικῆς Κατευθύνσεως).

Ἄρθρον 1.

Αἱ ὥραι διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν εἰς τὴν Ε' τάξιν τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως ὁρίζονται εἰς δύο καθ' ἑβδομάδα κατὰ τροποποίησιν τοῦ ἁρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 620)1961 Β. Διατάγματος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὁρολογίου προγράμματος τῆς Ε' τάξεως Γυμνασίων Πρακτικῆς κατευθύνσεως» (Φ.Ε.Κ. 151 Α').

Ἄρθρον 2.

Μαθήματα

Ὅροι ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας

Τάξις Δ' Τάξις Ε' Τάξις ΣΤ'
Α' ἐξ. Β' ἐξ. Α' ἐξ. Β' ἐξ.

1. Θρησκευτικά	2	2	2	1	1
2. Ἀρχ. Ἑλληνικά	7	7	7	6	6
3. Νέα Ἑλληνικά 1	3	3	3	3	3
4. Ἱστορία	2	2	2	2	2
5. Μαθηματικά	5	5	5	5	5
6. Φυσιογνωστικά	4	4	4	5	5
7. Ὑγιεινὴ	—	1	1	—	—
8. Σωματ. Ἀγωγή	3	3	3	3	3
9. Ἀγγλικά	5	5	5	5	5
10. Γεωγραφία	2	1	1	2	2
11. Κοσμογραφία	—	2	2	1	2
12. Ἱστορία Ἐμπορικῶν Ναυτικῶν	1	2	2	2	
13. Τεχνικά	1	—	—	—	
14. Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτ. Τέχνης	3	2	3	3	3
15. Ἐμπορικὸν Ναυτικὸν Δίκαιον	—	2	2	2	2
16. Στοιχεῖα Ναυπηγίας καὶ Μηχανῶν	—	—	—	1	2

2. Διὰ τὰς Α', Β' καὶ Γ' τάξεις τῶν Ναυτικῶν Γυμνασίων (Ναυτικῆς Κατευθύνσεως) ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Β.Δ. 624 (1961). (1)

3. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 31.1)3.3.1955 Β. Διατάγματος «περὶ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τοῦ ἐν Οἰνούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου» (Φ.Ε.Κ. 53, τ. Α'), καταργεῖται. (2)

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Δ' τάξιν τῶν Ναυτικῶν Γυμνασίων (Ναυτικῆς Κατευθύνσεως) καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΑΓΓΛΙΚΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 31.1)3.3.1955 Β. Διατάγματος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τοῦ ἐν Οἰνούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου» (Φ.Ε.Κ. 53) (1955) προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν ὅλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (2)

2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 31.1)3.3.1955 Β. Διατάγματος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τοῦ ἐν Οἰνούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου» (Φ.Ε.Κ. 53) (1955) προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν ὅλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος διατιθέμενον χρόνον. (1)

3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ:

α) Ἀλγεβρα (Α' ἑξάμηνον 3 ὥραι — Β' ἑξάμηνον 2 ὥραι).

β) Γεωμετρία (Α' ἑξάμηνον 2 ὥραι — Β' ἑξάμηνον 2 ὥραι).

γ) Τριγωνομετρία (Β' ἑξάμηνον 1 ὥρα).

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου πρακτικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 175 τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Ὁλόκληρον τὸ Β.Δ. ἀπὸ 31.1)3.3.1955 καταχωρίζεται εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον εὐθὺς μετὰ τὸ ἀνωτέρω Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν Ναυτικῶν Γυμνασίων.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191)1961 Β. Διατάγματος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Α' τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευθύνσεως» (Φ.Ε.Κ. 55)1961) προβλεπομένη ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος διατιθέμενον χρόνον. (1)

4. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ:

γ) Φυσικὴ Πειραματικὴ καὶ Χημεία (Α' ἑξάμηνον 3 ὥραι — Β' ἑξάμηνον 3 ὥραι).

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 191)1961 Β. Διατάγματος «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Α' τάξεως τῶν Γυμνασίων Πρακτικῆς Κατευθύνσεως» (Φ.Ε.Κ. 55)1961), ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 624)1961 Β. Διατάγματος (ΦΕΚ 151)1961), προβλεπομένη ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος διατιθέμενον χρόνον. (1)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Κερκύρα τῇ 15 Αὐγούστου 1963.

ΠΑΤΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ.)των Ὑπουργός.
Χ.Ρ. ΣΤΡΑΤΟΣ

Β.Δ. ἀπὸ 31-1)3-3-1955.

(ΦΕΚ 53)3-3-1955. τ. Α')

Περὶ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τοῦ ἐν Οἰνούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου (1)

Κανονίζομεν τὰ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τοῦ ἐν Οἰνούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου ὡς κατωθί:

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ διδασκτέα ὕλη τῶν εἰς τὰς ἑξ τάξεις τοῦ ἐν

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου πρακτικῆς κατευθύνσεως εἰς σελ. 167 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας διβλίου.

(1) Ἰσχύει τροποποιηθὲν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου Β.Δ. 507) 1963 (Φ.Ε.Κ. 144)12.9.63 τ. Α') καὶ διὰ τὰ ἄλλα Ναυτικά Γυμνάσια.

Οινούσαις Ναυτικοῦ Γυμνασίου μαθητῶν εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

Α' ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδασκτέα ὕλη, προσαρμοζομένης τῆς διδασκαλίας τῶν δύο τελευταίων τάξεων πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

Β'. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Διὰ τὰς τέσσαρας πρώτας τάξεις (Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδασκτέα ὕλη τῆς διδασκαλίας εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν προσαρμοζομένης πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον.

β) Διὰ τὰς δύο ἀνωτέρας τάξεις (Ζ' καὶ Η').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν τμημάτων πρακτικῆς κατευθύνσεως διδασκτέα ὕλη.

Γ'. ΙΣΤΟΡΙΑ.

α) Διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις (Γ', Δ' καὶ Ε').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδασκτέα ὕλη.

β) Διὰ τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις (ΣΤ', Ζ' καὶ Η').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν Πρακτικῶν Λυκείων (Πρόγρ. 1935) διδασκτέα ὕλη.

Δ'. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδασκτέα ὕλη.

Παρατήρησις: Συνιστᾶται ἡ ἐκτὸς τοῦ ἐγγεκριμένου βιβλίου Νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων ἀνάγνωσις καὶ κειμένων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ θαλάσσια ἔργα καὶ τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι σήμερον. Ἰδιαίτερα προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὴν κατανόησιν τῆς Ναυτικῆς ὁρολογίας καὶ εἰς τὴν μετὰ σαφειᾶς καὶ ἀκριβείας διατύπωσιν τῶν νοημάτων κατὰ τὰς ἐκθέσεις.

Ε'. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

α) Διὰ τὰς πρώτας τέσσαρας τάξεις (Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν

πρόγραμμα τῶν κλασικῶν Γυμνασίων.

Μεθοδική παρατήρησις: Τὰ περισσότερα τῶν προβλημάτων εἰς ὅλους τοὺς διδασκομένους κλάδους τῶν Μαθηματικῶν θὰ ἀναφέρονται, ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν, εἰς θέματα ἐκροῆς κροσίων, ἀντλίων, κινήσιν πλοίων, ἀνάλωσιν καυσίμων ὕλικων καὶ ὕδατος συνεπείᾳ μεσολαβοῦντος πλοῦ, μέτρησιν ἐπιφανειῶν καταστρωμάτων, ὄγκων δεξαμενῶν καὶ ἀποθηκῶν, χωρητικότητος κυτῶν κλπ.

6) Διὰ τὴν Ζ' τάξιν.

1) Ἀλγεβρα: Μὲ βάσιν τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ζ' τάξεως τῶν τμημάτων πρακτικῆς κατευθύνσεως ἐπιδιώκεται ἡ ἐξάντλησις τῆς ἐκ τῆς Ἀλγεβρας διδακτέας ὕλης, πλὴν τῶν περὶ συναρτήσεων θεμάτων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ περὶ ἐκθετικῶν καὶ λογαριθμικῶν ἐξισώσεων διδάσκονται ἐν τῇ τάξει ταύτῃ συντόμως.

(᾽Ωραι 2).

2) Γεωμετρία: Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ζ' τάξεως τῶν τμημάτων Πρακτικῆς κατευθύνσεως. (᾽Ωραι 2).

3) Τριγωνομετρία: Ὁμοίως ὡς ἂνω. (᾽Ωραι 1).

Μεθοδική παρατήρησις: Ἐπιδιώκεται ἡ ἐξάντλησις τῆς διδακτέας ὕλης τῆς θεωρητικῆς Ἐπιπεδομετρίας εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν. Ὡποσδῆποτε ὅμως ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου τοῦ διδ. ἔτους τῆς Ζ' τάξεως θὰ ἀρχίσῃ ἡ διδασκαλία τῆς Στερεομετρίας.

γ) Διὰ τὴν Η' τάξιν.

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Η' τάξεως τῶν τμημάτων Πρακτικῆς κατευθύνσεως.

1) Ἀλγεβρα: (᾽Ωραι 1). Τὰ περὶ συναρτήσεων. (Γραφικαὶ παραστάσεις καὶ σπουδὴ τούτων). Ἡ σπουδὴ τοῦ δευτεροβαθμίου τριωνύμου θὰ γίνῃ ὡς ἐφαρμογὴ τῆς σπουδῆς τῶν συναρτήσεων.

2) Γεωμετρία: (᾽Ωραι 2). Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν εἰς τὴν Ζ' τάξιν διδαχθεῖσαν ἐκ τῆς Στερεομετρίας ὕλην.

3) Τριγωνομετρία: (᾽Ωραι 2). Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Η' τάξεως τῶν τμημάτων Πρακτικῆς κατευθύνσεως καὶ ἐν

συνεχεία πρὸς τὴν διδασκείαν εἰς τὴν Ζ' τάξιν ὕλην
Συμπληρωματικὴ διδασκεία ὕλη.

1) Εἰς διδασκείαν ἐκ τῆς Γεωμετρίας ὕλην θὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ μέθοδος τοῦ SIMSON διὰ τὴν μέτρησιν τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τῶν στερεῶν.

2) Ἡ διδασκεία ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας ὕλη θὰ συμπληρωθῇ διὰ τῆς διδασκαλίας ὀλίγων τινῶν ἐκ τῆς Σφαιρικῆς Τριγωνομετρίας. (Σφαιρικά τρίγωνα — Τύποι καὶ κανόνες τοῦ NEPER — Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν).

Μεθοδικὴ παρατήρησις: Λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς ἀνωτέρω συμπληρώσεως τῆς Τριγωνομετρικῆς ὕλης, σκόπιμον εἶναι αἱ ιδιότητες τῶν τριέδρων στερεῶν γωνιῶν νὰ μὴ διδασκῶσι εἰς τὴν Στερομετρίαν, ἀλλ' ὡς εἰσαγωγή εἰς τὴν σφαιρικὴν Τριγωνομετρίαν θὰ δοθῇ τότε εὐκαιρία νὰ γίνῃ ὁ συσχετισμὸς τῆς τριέδρου στερεᾶς γωνίας καὶ τοῦ σφαιρικοῦ τριγώνου καὶ νὰ ἐξαχθῶσιν εὐχερῶς αἱ ιδιότητες τῶν σφαιρικῶν τριγώνων, παρεχομένης οὕτω πλήρους δικαιολογίας διὰ τοὺς εἰς τοὺς τύπους τοῦ NEPER εἰσερχομένους τριγωνομετρικοὺς ἀριθμοὺς τῶν πλευρῶν τοῦ σφαιρικοῦ τριγώνου.

ΣΤ' ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ (ΝΑΥΤΙΚΗ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ Τάξις Ζ'.

Ἡ γῆ — Σχῆμα, περιστροφὴ καὶ ἄξων — Γεωγραφικοὶ πόλοι, Ἰσημερινὸς — Μεσημβρινοὶ — Παράλληλοι — Γεωγραφικαὶ συνεταγμέναι — Διαφορὰ πλάτους καὶ μήκους — Πρακτικὸν σχῆμα τῆς γῆς. Οὐράνια συστήματα καὶ οὐράνιος σφαῖρα. Ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα — Ἀστέρες ἀπλανεῖς καὶ πλανῆται — Οὐράνια σώματα — Ἄξων τοῦ κόσμου καὶ πόλοι του — Οὐράνιοι Μεσημβρινοὶ καὶ Ἰσημερινοὶ — Ὁρθὴ καὶ ἀνάδρομος φορὰ ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας. Ἰσημεριναὶ συνεταγμέναι — Ὁριζόντιοι συνεταγμέναι.

Περιφορὰ τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον καὶ φαινομένη περιφορὰ τοῦ ἡλίου περὶ τὴν γῆν. Νόμοι τοῦ Κέπλερ — Περιῆλιον καὶ ἀφῆλιον — Ἐπίκεδον καὶ ἄξων ἐκλειπτικῆς — Λόξωσις — Γραμμὴ Ἰσημερινῶν καὶ τροπῶν — Ἰσημερινὰ σημεῖα καὶ τρόποι ἢ ἡλιοστάσια — Μεταβολαὶ ἀποκλίσεως τοῦ ἡλίου. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχαὶ τοῦ ἔτους. — Λυκαυγὲς καὶ λυκόφως (ἀστρονομικὸν καὶ ναυτικόν) — Νόμοι τοῦ Νεύτωνος — Μεταβολαὶ τῶν στοιχείων τῆς περὶ τὸν ἥλιον περιφορᾶς τῆς γῆς. Μεταβολαὶ

τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἄξονος τοῦ κόσμου καὶ τῶν συντεταγμένων τῶν οὐρανίων σωμάτων — Μετατροπὴ τῶν ἐκλειπτικῶν συντεταγμένων εἰς ἡμεριὰς καὶ ἀντιστροφῶς — Κατάλογοι ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ ἀστρονομικαὶ ἐφημερίδες — Κλόνις τοῦ ἄξονος τοῦ κόσμου (Γενικά). Σελήνη, περιφορὰ αὐτῆς περὶ τὴν γῆν — Σχῆμα καὶ διαστάσεις — Φάσεις — Περιτροπὴ καὶ λίκνις αὐτῆς.

Τάξις Η'.

Χρόνος — Ὁρικαὶ συντεταγμένοι — Μονὰς μετρήσεως χρόνου — Χρονικὴ στιγμή καὶ χρονικὸν διάλειμμα — Μέσος πολιτικὸς συμβατικὸς χρόνος τοῦ πρώτου Μεσημβριοῦ — Χρονόμετρα — Ἡμερολόγιον (Πολιτικὸν, Ἰουλιανόν, Γρηγοριανόν) — Ἀλλαγὴ ἡμερομηνίας εἰς μῆκος 1800 — Ὁρα ζώνης — Χαρακτηριστικὸν ἀτράκτου — Μετατροπαὶ τοῦ χρόνου — Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης (Γενικά περὶ αὐτῶν) — Παλίρροιαί — Γενικά περὶ αὐτῶν — Ἐπίδρασις ἡλίου καὶ σελήνης ἐπ' αὐτῶν.

Ζ' ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

α) Διὰ τὰς τέσσαρας πρώτας τάξεις (Γ', Δ', Ε' καὶ ΣΤ').

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα διὰ τὴν Ζ' καὶ Η' τάξιν τῶν τμημάτων Πρακτικῆς κατευθύνσεως· θὰ δοθῇ μεγαλύντερα προσοχὴ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Φυσικῆς καὶ ἰδιαιτέρως τῶν θεμάτων ἐκείνων, τὰ ὅποια εὐρίσκουν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ναυτιλίαν.

Μεθοδικὴ παρατήρησις: Λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ εἰδικοῦ θέματος «Στοιχεῖα Ναυπηγίας καὶ Μηχανῶν», τὸ ὅποιον περιλαμβάνεται εἰς τὰ διδακτέα εἰς τὰ Ναυτικὰ Γυμνάσια μαθήματα, δεόν ὁ διδάσκων κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Φυσικῆς νὰ ἀποφεύγῃ τὰς λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτυχθῶσιν εἰς τὸ εἰδικὸν μάθημα ἐπὶ θεμάτων διδασκομένων καὶ εἰς τὰ «Στοιχεῖα Ναυπηγίας καὶ Μηχανῶν». Τοιοῦτοτρόπως θὰ δοθῇ χρόνος διὰ τὴν ἐν τῇ Η' τάξει σύντομον ἐπανάληψιν τοῦ Ἠλεκτρισμοῦ.

Θ'. ὙΓΙΕΙΝΗ.

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχύον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδακτέα ὕλη. Προτιμωμένης τῆς ὕλης τῆς σχετικῆς πρὸς τὸν ναυτικὸν βίον.

Ι'. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ.

Ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος ἀναλυτικοῦ

προγράμματος τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων προβλεπομένων γυμναστικῶν ἀσκήσεων, ἀθλοπαιδιῶν κ.λ.π., δι' ἃς διατίθενται τινες τῶν ὥρῶν διδασκαλίας, οἱ μαθηταὶ διδάσκονται καὶ ἀσχοῦνται ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κολύμβησιν, τὴν κωπηλασίαν καὶ τὴν ἱστιοπλοίαν, δι' ἃς διατίθενται εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις ἀνὰ δύο συνεχεῖς ὥραι καθ' ἑβδομάδα καὶ εἰς τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις τὸ ἡμῖς τῶν προβλεπομένων ὥρῶν.

ΙΑ'. ΤΕΧΝΙΚΑ.

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἐκάστοτε ἰσχὺν ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων διδασκτέα ὕλη πλὴν τῆς Χειροτεχνίας.

Ἀντὶ τῆς Χειροτεχνίας οἱ μαθηταὶ ἀσχοῦνται εἰς τὴν ἀπόκτησιν εἰδικῶν δεξιοτήτων ἀναφερομένων εἰς τὰ πωροτικά ἔργα, διατιθεμένων πρὸς τοῦτο πασῶν τῶν ὥρῶν τῆς Ε' καὶ ἔργα, διατιθεμένων πρὸς τοῦτο πασῶν τῶν ὥρῶν τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως καὶ ἀνὰ μιᾶς ὥρας εἰς τὴν Γ' καὶ Δ' τάξιν.

ΙΒ'. ΑἶΓΛΑΙΚΑ

Ἡ συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 17.10.1953 — 19.11.1953 Β.Δ. «περὶ κανονισμοῦ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης» διδασκτέα ὕλη εἰς τὰ κλασσικὰ Γυμνάσια. (1)

Μεθοδικὴ παρατήρησις: Καταβάλλεται ἰδιαιτέρα φροντίς διὰ τὴν ἐκμάθησιν ναυτιλιακῶν ἐμπορικῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων καὶ τὴν εὐχερῇ χρησιμοποίησιν τούτων.

Χρησιμοποιοῦνται πρὸς τοῦτο κατάλληλα κείμενα ὡς καὶ χάρται τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου πρὸς ἐκμάθησιν τῶν συμβόλων ὁρολογίας καὶ τῆς συντμήσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν Ζ' καὶ Η' τάξιν οἱ μαθηταὶ ἀσχολοῦνται σὺν τοῖς ἄλλοις εἰς ἀνάγνωσιν καὶ μετάφρασιν ἐτύπων ναυλοσυμφῶνων ἢ ἀσφαλιστηρίων συμβολαίων.

ΙΓ'. ΝΑΥΤΙΚΗ — ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ — ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

α) Διὰ τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις (Γ', Δ' καὶ Ε').

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν Γυμνασίων προβλεπομένη διδασκτέα ὕλη.

β) Διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν. Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον β' τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἀναλυτικοῦ προγράμματος διὰ τὴν διδασκτέαν ὕλην τῆς ΣΤ' τάξεως καὶ ἐκ παραλλήλου τὰ κάτωθι:

Ὁκεανός, θάλασσα, πέλαγος, κόλπος, ὅρμος, λιμὴν,

(1) Βλ. εἰς σελ. 126 τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

μυζός, στενόν διώρυξ, πορθμός, ὕφαλος, σκόπελος (ἐννοῖται). Μεσόγειος καὶ Ἀδριατικὴ—Εὐξείνιος Πόντος—Οἰκονομικὴ ἐξέτασις τῶν περιβρεχομένων ὑπ' αὐτῶν χωρῶν (παραγωγή, φυσικὸς πλοῦτος, εἰσαγωγαί, ἐξαγωγαί, συγκοινωνίαι, νόμισμα) — Κύριοι λιμένες τῶν χωρῶν τούτων καὶ ἐμποροναυτιλιακὴ κίνησις αὐτῶν — Πλωτοὶ ποταμοὶ — Λιμένες ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐπισκευῆς πλοίων εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ αἷτια ἀναδείξεως αὐτῶν.

Εἰδικωτέρα ἐξέτασις τῆς Ἑλλάδος, τῶν λιμένων καὶ τῶν νήσων τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω — Βαθμὸς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων τομέων τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ παράγοντες ἐπιδρῶντες ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους. Ἐπίδρασις τῆς μορφολογίας τοῦ ἐδάφους καὶ ὑπεδάφους τῆς χώρας ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ναυτικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων.

γ) Διὰ τὴν Ζ' τάξιν.

Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον 1 τοῦ ἰσχύοντος ἀναλυτικοῦ προγράμματος διὰ τὴν εἰς τὴν Ζ' τάξιν διδασκτέαν ὕλην ὡς καὶ τὰ κάτωθι :

Χῶραι περιβρεχόμεναι παρ' ἐκάστου τῶν Ὁκεανῶν — Μεγάλα ὑπερωκεάνεια ρεύματα καὶ σημασίαι αὐτῶν διὰ τὴν ναυτιλίαν.

Μεγάλῃ Βρετανία — Γερμανία — Δανία — Νορβηγία — Σουηδία — Ὁλλανδία — Βέλγιον — Γαλλία — Πορτογαλία — Ἰταλία — Δ. Ἀφρικὴ — Ν. Ἀφρικὴ — Ν.Α. Ἀφρικὴ (ἐξέτασις οἰκονομικὴ, φυσικὸς πλοῦτος, παραγωγή, ἐμπόριον, συγκοινωνίαι, νομίσματα).

δ) Διὰ τὴν Η' τάξιν.

α) Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι — Καναδᾶς — Ἀργεντινὴ — Βραζιλία — Χιλή — Κούβα — Βενεζουέλα — Κεντρικὴ Ἀμερικὴ — Ἰνδία — Πακιστάν — Κεϋλάνη — Κίνα — Ἰαπωνία — Μαντζουρία — Ἰνδονησία — Ἰνδοκίνα — Αὐστραλία (οἰκονομικὴ ἐξέτασις ὡς ἄνω).

β) Πλωτοὶ ποταμοὶ — Χῶραι εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν — Σημασίαν τῶν διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ διεθνὲς ἐμπόριον — Μεγάλαι ποτάμιοι λιμένες — Λιμένες Ἀτλαντικοῦ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῆς παλιροῦς. Κύριαι χῶραι παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως ὑγρῶν καυσίμων. — Κύριαι ἐξαγωγικαὶ καὶ εἰσαγωγικαὶ χῶραι σιτηρῶν, λοιπῶν δημητριακῶν, μεταλλευμάτων, γαιανθρά-

νων, γεωργικῶν πρώτων ὄλων — ξυλίας — ζαχαρώσεως.

Ἐπίδοσις τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν κατὰ γεωγραφικὰς περιοχὰς ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καυσίμων καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῶν θαλασσίων μεταφορῶν.

ΙΑ'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ἡ ἀποκτήσις παρὰ τοῦ μαθητοῦ μιᾶς συνοπτικῆς ἀλλὰ ικανοποιητικῆς εἰκόνης τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμπορικοῦ πλοίου ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι καὶ τῆς σημερινῆς ἐπιδόσεως τῶν διαφόρων χωρῶν εἰς τὰ θαλάσσια ἔργα.

Διὰ ταῦτα, μετὰ τῶν θεμάτων τῆς διδασκαλίας ὕλης, θὰ εἶναι καὶ τὰ θέματα τῆς σημερινῆς συζητήσεως τῆς διεθνoῦς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ κατὰ σημαίας, τῆς ἐνεστώσης ὁργανώσεως τῶν διεθνῶν θαλασσίων μεταφορῶν κατὰ τομεῖς δραστηριότητος, τῶν χαρακτηριστικῶν στοιχείων ἐκάστης κατηγορίας (ἐλευθέρων φορηγῶν, πλοίων γραμμῶν, δεξαμενοπλοίων κλπ.), ἐν συναρτήσει πάντοτε πρὸς τὴν ἐνεστώσαν ὁργάνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Ἐνδεικτικῶς ἡ ὕλη δύναται νὰ κλιμακωθῇ ὡς κατωτέρω:

ΣΤ'. τάξεις: Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τοῦ μεσαίου αἰῶνος.

Ζ' τάξεις: Περίοδος τῶν μεγάλων θαλασσοπόρων μέχρι τοῦ 19ου αἰῶνος.

Η'. τάξεις: Σύγχρονος ἐποχή.

ΙΕ'. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ ΚΑΙ Ν. ΤΕΧΝΗΣ.

Σκοπὸς: Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου εἶναι ὅπως ὁ μαθητὴς ἀποκτήσῃ στοιχειώδεις τινὰς γνώσεις περὶ τῶν ἐννοιῶν τῆς ναυτιλίας ἐξ ἀναμετρούσεως καὶ ἀστρονομικῆς ναυτιλίας, περὶ τῶν ὁργάνων, ἐργαλείων κλπ., τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ τὸ ναυσιπλοεῖν ὡς καὶ γνώσεις τινὰς ἀναγομένας γενικώτερον εἰς τὴν ναυτικὴν τέχνην.

Διδακτέα ὕλη:

1) Διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν: Γεωγραφικοὶ ὁρισμοὶ καὶ συντεταγμέναι — Διαφορὰ μῆκους — Πλάτους Βορρᾶς ἀληθῆς — Ἀπόκλισις μαγνητικῆς βελόνης — Μαγνητικὸς

Βορρᾶς — Μεταβολὴ τῆς ἀποκλίσεως — Πυξίς μαγνητική — Βορρᾶς πυξίδος — Παρεκτροπὴ — Παραλλαγὴ — Ἀνεμολόγιον καὶ διαιρέσεις αὐτοῦ — Πλευσίς — Διόρθωσις πλευσέων — Ναυτικὸν μίλλιον — Κόμβος — Διάρμα — Δρομόμετρον — Εἶδη δρομομέτρων (Γενικά). Στροφόμετρον — Εἶδη πλοῦ — Γενικά περὶ ὀρθοδρομίας — Λοξοδρομίας — Ἀπλὴ σύγκρουσις αὐτῶν — Εὐθὺ καὶ ἀντίστροφον λοξοδρομικὸν πρόβλημα (Γενικά).

Κανὼν — Διαβήτης — Διαπαράλληλος — Μοιρογνωμόνιον — Διόπτρα πρισματική, ἀξιμουτική καὶ κοινὴ Διόπτρα — Πυξίς (περιγραφή καὶ χρησιμότης) — Διόπτεισις — Ναυτιλιακοὶ χάρται — Εἶδη αὐτῶν (Γενικά). Μερχατορικὸς χάρτης — Ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται — Κλίμακες καὶ μονάδες μήκους καὶ πλάτους — Σύμβολα καὶ ἐπιμήσεις ἐπὶ τοῦ χάρτου — Ἰσοβαθεῖς — Φάροι καὶ χαρακτηριστικά των — Ἀνάγνωσις χάρτου — Ἀνάγνωσις ἀκτῆς ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χρησιμοποίησις τοῦ χάρτου εἰς τὴν ναυτιλίαν. Καθορισμὸς συντεταγμένων σημείου τινὸς καὶ τοποθέτησις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χάρτου — Χάραξις πορείας ἐπὶ τοῦ χάρτου μετὰ διόρθωσιν αὐτῆς. Καθορισμὸς τῆς πλευσεως διὰ πλοῦν μεταξὺ δύο σημείων ἐπὶ τοῦ χάρτου — Μέτρησις ἀποστάσεων — Προσδιορισμὸς τῆς διαφορᾶς πλάτους καὶ μήκους μεταξὺ δύο σημείων — Ἐπίλυσις ἐπὶ τοῦ χάρτου τῶν λοξοδρομικῶν προβλημάτων — Ρεῦμα — Ἐκπτώσις — Προσδιορισμὸς τῆς ἐκπτώσεως πλοῦ ὑπὸ ρεῦμα (Γενικά) — Ναυτιλιακὰ βιβλία (Φαροδείκτης — Πλοηγὸς — Ἀγγελίαι τοῖς ναυτιλλομένοις κλπ.) καὶ χρησιμοποίησις αὐτῶν.

..2) Διὰ τὴν Ζ' τάξιν α) Σχοινία καὶ συρματοσχόινα — Κατασκευὴ — Διάφορα εἶδη — Συντήρησις αὐτῶν — Σύγκρισις συρματοσχόινων καὶ σχοινίων — Φορτωτὴρ (περιγραφή) — Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ γερανῶν — Ἀγκυραὶ — Τύποι ἀγκυρῶν — Ὀνοματολογία ἀγκυρῶν καὶ μέρη αὐτῶν. Σύγκρισις διαφόρων ἀγκυρῶν — Ναύδετα καὶ σημαντήρες — Τόποι ναυδέτων — Ἀγκυραὶ ναυδέτων — Ἀλύσεις — Ἀμματα — Μῆκος αὐτῶν — Διάφορα εἶδη κρίκων ἀλύσεων — Ἀριθμολόγησις σύνδεσις καὶ σημανσις ἀμμάτων — Λέμβοι — Τόποι λέμβων — Ἀριθμολόγησις καὶ ὀνομασία αὐτῶν ἐπὶ τῶν πλοίων — Σύντομος ὄνο-

ματολογία καὶ τρόπος κατασκευῆς λέμβου — Ἐπωτίδες καὶ ἀρτάναι λέμβου — Λέμβοι ζρεμασταὶ καὶ ἔνθετοι — Σωσσίβιοι λέμβοι — Προορισμός, ἐφοδιασμός των — Σωσσίβιοι ζῶναι — Διάφορα σωστικά μέσα ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἴστιοφόροι λέμβοι — Εἶδη ἱστίων — Διάφοροι ἱστιοδρομικαὶ λέμβοι — Ἴστιοφόρα πλοῖα — Συνήθειαι τύποι Ἑλληνικῶν ἱστιοφόρων — Χαρακτηριστικὰ αὐτῶν — Ἴστιοφορίαὶ καὶ ὀνοματολογία αὐτῶν.

6) Ἀκτοπλοῖα — Γραμμαὶ θέσεως ἀκτοπλοΐας — Ὅρισμοὶ — Ἀπαιτούμεναι δι' αὐτὰς παρατηρήσεις — Διοπτεύσεις ἀληθεῖς, μαγνητικαὶ καὶ πνέξιδος — Διορθώσεις διοπτύσεων — Μέτρησις ἀποστάσεων ἀπὸ θαλάσσης — Προσδιορισμός ἀποστάσεως ἀπὸ κατακορύφου ἀντικειμένου γνωστοῦ γραμμικοῦ ὕψους.

Ταξιμετρα — Βολίδες (ζοιναί, μηχανικαί, ἡχητικά καὶ καὶ ὑπερηχητικά).

Στῆγμα ἀκτοπλοΐας διὰ δύο διαδοχικῶν διοπτύσεων τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου μεσολαβούντος πλοῦ — Στῆγμα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν φάρου ἰσχυρᾶς ἀκτινοβολίας — Στῆγμα διὰ δύο ἢ περισσοτέρων διαδοχικῶν διοπτύσεων — Διοπτύσεις ἀσφαλείας — Προσδιορισμός τῆς πραγματικῆς πορείας ὑπὸ ρεῦμα διὰ τριῶν διαδοχικῶν διοπτύσεων τοῦ ἰδίου σημείου ξηρᾶς — Πλοῦς ἐν ὁμίχλῃ — Βολίσματα — Ἡχητικά σήματα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμίχλης..

3) Διὰ τὴν Η'. τάξιν: α) Σύντομος περιγραφὴ καὶ ὀνοματολογία τοῦ πλοίου — Σύγκρισις ἐλικοκινήτων πλοίων — Πλοῖα μονέλικα καὶ διπλέλικα.

Περὶ πηδαλίου — Μέρη τοῦ πηδαλίου — Εἶδη πηδαλίου — Ἀπλὴ ἐξήγησις τῆς ἐνεργείας τοῦ πηδαλίου κατὰ τὴν κίνησιν πρόσω καὶ ἀνάποδα — Πρόληψις τυχαῖᾶς ἐν τῷ πλοίῳ — Πυροσβεστικὰ μηχανήματα καὶ ληπτέαι κατὰ τὴν χοῆσιν των προφυλάξεις — Διεθνὴς κανονισμός πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως (Γενικά) καὶ εἰδικώτερον α) κανόνες διὰ τοὺς φανοὺς ἀτμοπλοίων, β) κανόνες διὰ τοὺς φανοὺς τῶν ἱστιοφόρων, γ) εἰδικοὶ κανόνες ὁμίχλης — ἀκυβερνήτου πλοίου, ρυμουλκοῦντος, ποντίζοντος καλῶδια — δ) κανόνες διὰ τὸν χειρισμὸν πλοίου ἐν πλῶ.

6) Λοξοδρομικὰ προβλήματα καὶ μέθοδοι ἐπιλύ-

σεως αὐτῶν — Πραγματικὸν σχῆμα τῆς γῆς — Πραγματικὴ καὶ γεωκεντρικὴ κατακόρυφος — Γενικὰ περὶ τῆς κατακόρυφου — Γεωκεντρικὸν πλάτος — Ναυτικὸν μίλλιον καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ εἰς τὰ διάφορα πλάτη. Ἰσημερινὸν μίλλιον — Κάθετοι κύκλοι — Πρῶτος κάθετος κύκλος — Πολοξενιθιακὴ, πολιτικὴ καὶ ξενιθιακὴ ἀπόστασις — Ἀξιμουθ' ἀστέρος, εὗρος καὶ ἕξαγμα πόλου — Φαινομένη περιστροφή οὐρανίου σφαίρας — Παράλληλοι ἀστέρων — Ἄνω καὶ κάτω μεσημβρινὴ διάβασις — Συνθῆκαι ὁρατότητος ἀστέρων — Ὅριχοὶ κύκλοι — Ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ ὠρικὴ γωνία — Τρίγωνον θέσεως καὶ στοιχεῖα αὐτοῦ — Ὅρικὴ διὰ τὸν τόπον καὶ ὠρικὴ διὰ τὸ Γκρήνουϊτς γωνία τοῦ ἡλίου — Διαφορὰ μεταξὺ των — Προσδιορισμὸς των ἀπὸ τῶν ἀστρονομικῶν ἡμεριδίων καὶ συσχετισμὸς των πρὸς τὴν ὠρικὴν γωνίαν τοῦ τριγώνου θέσεως — Ἐξὰς — Στοιχειώδης περιγραφή — Ἀνάγνωσις Ἐξάντος — Βερνιέρος — Παρατηρήσεις διὰ τοῦ ἔξάντος πρὸς εὐρεσιν τοῦ ὕψους ἀστέρος — Προσδιορισμὸς τοῦ πλάτους διὰ τοῦ Μεσημβρινοῦ ὕψους τοῦ ἡλίου ἢ διὰ τοῦ ὕψους τοῦ πολικοῦ.

Στοιχειώδη περὶ ραδιογωνιομέτρου καὶ γυροσκοπικῆς πυξίδος καὶ ραδιοπτύσεων.

Παρατήρησις: Ἡ 1 ἐκ τῶν διατιθεμένων καθ' ἑβδομάδα ὥρῶν διδασκαλίας εἰς ΣΤ', Ζ' καὶ Η' τάξιν διατίθεται διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως ἐπιστολῶν ἐμποροναυτικοῦ περιεχομένων καὶ ἡμερολογίου πλοίου.

ΙΣΤ'. ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

Σκοπός: Διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐμπορίου ναυτικοῦ δικαίου ἐπιδιώκεται νὰ ἀποκτήσῃ ὁ μαθητὴς στοιχεῖα τινα ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα γνώσεων τοῦ δικαίου τούτου.

Διδακτέα ὅλη:

α) Διὰ τὴν Ζ' τάξιν: Δίκαιον — Ἐννοια — Διακρίσεις δικαίου (Ἀστικὸν — Ποινικὸν — Ἐμπορικὸν — Διοικητικὸν — Διεθνές — Δημόσιον Ἰδιωτικὸν) — Ἐμπορικὸν Δίκαιον — Ναυτικὸν Δίκαιον (διακρίσεις Ναυτικοῦ Δικαίου — Ὅρισμοί) — Ἐμπορος — Ἐμπορικαὶ πράξεις — Ἐμπορικὰ Βιβλία — Ἀτομικὴ ἐπιχείρησις — Ἐταιρεία ὁμόρρυθμος — Ἐ-

τερόρουθμος — Ἀνώνυμος Μετοχική (Συμπλοιοκτησία).

Συναλλαγματική — Γραμμάτιον — Ἐπιταγή (Ἐννοια, χρησιμότης, τρόπος μεταβιβάσεως αὐτῶν).

Ἐμπορικὸν πλοῖον — Πλοιάριον — Συνέπειαι διακρίσεως — Παρακολουθήματα τοῦ πλοίου — Ἐθνικότης — Ἐγγραφοὶ ἐθνικότητος — Καταμέτρησις — νηολόγησις (ὅρισμοί) — Διακρίσεις νηολογίων — Διεθνὲς Διακριτικὸν σῆμα — Χαρακτηριστικὰ τοῦ πλοίου — Διεθνὴς Κώδιξ σημάτων.

Κανόνες καταμετρούσεως (Γενικά) — Χωρητικότης ὀλική — Καθαρά — Νεκρὸν βάρος — Ἐκτόπισμα — Νηολόγια (ὅρισμοί — Διακρίσεις) — Χρησιμότης ὑπολογίων — Τί ἐγγράφεται ἐν αὐταῖς — Ναυτική Ὑποθήκη — Ἀντικείμενον αὐτῆς — Ἰδιομορφία — Πῶς συνιστᾶται — Ὑποθηκολόγια — Κατηγορίαι αὐτῶν — Κατάσχεσις συντηρητική, ἀναγκαστική ἐπὶ πλοίοις (Γενικά) — Ναυτικά προνόμια — Ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τοῦ πλοίου — Ἀπαρίθμησις — σκοπὸς αὐτῶν — Τρόποι χρήσεως καὶ τηρήσεως — Διατάξεις ἀφορῶσαι αὐτά.

Διοικήσις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ — Ὑπηρεσίαι συνιστῶσαι αὐτὴν — Λιμενικὸν σῶμα — Βαθμοὶ τῶν εἰς αὐτὸ ἀνήκόντων (Γενικά).

6) Διὰ τὴν Η' τάξιν: Ἀπογραφὴ μαθητευομένων ναυτικῶν καὶ ναυτικῶν Βιβλιάριον μαθητευομένων καὶ φυλλάδιον ναυτικῶν — Προϋποθέσεις πρὸς ἀπογραφὴν — Ἀποδεικτικὰ ναυτικῆς ἱκανότητος (Γενικά περὶ αὐτῶν) — Ἐπ'ἀνδρωσις τοῦ πλοίου — Γενικά περὶ συνθέσεως τῶν πληρωμάτων — Σύμβασις Ν. Ἐργασίας (Γενικά) — Προστασία καὶ πρόνοια ναυτικῶν — Τρόπος καθ' ὃν παρέρχεται αὕτη — Ν.Α.Τ. — Ο.Ν. — Ταμεῖα Προνοίας — Πλοιάρχος — Ἐκλογή — Διορισμός — Ἀπόλυσις — Εὐθῆναι — Δικαιοδοσία τοῦ Πλοιάρχου ἐπὶ τοῦ πλοίου — Ὑποχρέωσις τοῦ πλοιάρχου κατὰ τὸν κατάπλουν καὶ ἀπόπλουν ἔναντι τῶν ἀρχῶν — Θέσις τοῦ πλοιάρχου ἐν τῷ πλοίῳ — Ὑποχρεώσεις τοῦ πλοιάρχου ἔναντι τοῦ πλοιοκτήτου — Ὁ πλοιάρχος εἶναι ἔμπορος; — Κανονισμοὶ λιμένων — Σκοπὸς — Θέματα τὰ ὅποια ρυθμίζουν.

Ποινικὸς καὶ πειθαρχικὸς κώδιξ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ (Γενικά περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν σκοπῶν τούτῳ ὁποί-

ους ἐπιδιώκει) — Κύρια ναυτικά ἀδίκηματα.

Ναυλώσις τοῦ πλοίου — Πῶς ἐνεργεῖται — Ναυλο-
συμφωνητικὸν — Τρόποι ναυλώσεως τοῦ πλοίου κατὰ τα-
ξείδιον — — χρονία κλπ.). — Χαρακτηριστικὰ ἐκάστου
τρόπου ναυλώσεως — Ναυλος (Γενικά περὶ αὐτοῦ).

Περὶ φορτωτικῆς — Παράδοσις φορτίου Εἰς ποῖον
παραδίδει ὁ πλοίαρχος — Προθεσμίαι φορτώσεως καὶ ὑ-
πηρεσίαι.

Ἀσφάλεια ναυσιπλοΐας — Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικῶν
πλοίων (Γενικά περὶ τῶν διεπουσῶν αὐτὴν διατάξεων καὶ
τοῦ σκοποῦ αὐτῆς) — Νηογνώμονες — Σκοπὸς καὶ τρό-
πος ἐργασίας αὐτῶν — Ποῖοι οἱ κύριοι νηογνώμονες —
Γραμμὴ φορτώσεως (Γενικά περὶ αὐτῆς) — Θαλασσία
ἀσφάλειαι (Σχετικαὶ διατάξεις στοιχειωδῶς) — Ἀσφαλι-
ζόμενοι κίνδυνοι — Ποῖα τὰ ἀσφαλίσιμα συμφέροντα —
Πῶς γίνονται αἱ ἀσφαλίσεις εἰς τὴν ναυτιλίαν (Γενικά)
— Ἐγκαταλείψεις πλοίου — Πότε ἐπιτρέπεται καὶ εἰς
ποῖον — Ἐπιθαλάσσιος ἀρωγὴ καὶ ναυαγιαίρεσις — Γε-
νικά περὶ αὐτῶν — Ἀβαρία — Γενική — Μερικὴ
(Στοιχειωδῶς) — Κανόνες ρυθμιζόντες τὰ τῆς ἀβαρίας
(Στοιχειωδῶς).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑΥΠΗΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΩΝ

Σκοπὸς: Διὰ τῆς εἰς τὴν II' τάξιν διδασκαλίας τοῦ
μαθήματος τούτου ἐπιδιώκεται ἡ στοιχειώδης ἐνημέρωσις
τοῦ μαθητοῦ μὲ τὰς γνώσεις τῆς ναυπηγίας καὶ τῶν μη-
χανῶν τῶν πλοίων.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΤΑΙ

α) Ναυπηγία. Σύντομος περιγραφὴ καὶ ὀνοματολογία
τοῦ πλοίου ἀπο ναυπηγικῆς ἀπόψεως — Γραμμαὶ τοῦ
πλοίου — Κύριαι διαστάσεις τοῦ σκάφους — Διάφοροι
τύποι φορτηγῶν πλοίων ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς
τῶν (κατὰ LLOYD'S REGISTERS OF SHIPING).

Ἀποτελέσματα πυκνότητος ὕδατος ἐπὶ τοῦ βυθίσμα-
τος — Ἀπορρῆ κλυκῆος ὕδατος — Νόμοι ἐπιπλεόντων σω-
μάτων — Ἄντωση — Βάρος τοῦ πλοίου — Ἐκτόπισμα
Χωρητικότης ολικὴ καθαρὰ — Μονάδες μετρήσεως αὐ-
τῶν — Συντελεστὴς γάστρας (ἔννοια) — Ἄντωση καὶ
ἐφεδρική ἄντωση — Ζεύγος — ἀνόρθωσις ἐπὶ κεκλιμέ-
νῳ συνεπείᾳ ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως πλοίου — Στεγανὴ
ἐποδιαίρεσις τοῦ σκάφους — Λιπαρὴ καὶ ἐγκάρσια δια-
γράμματα — Στεγανὰ διαμερίσματα — Στεγανὰ θύραι

καὶ κάθοδοι — Μέθοδοι κατασκευῆς τοῦ σκάφους — Σύνδεσις διὰ καρφώσεως δι' ἡλεκτροσυγκολλήσεως (Γενικὰ περὶ τῶν δύο μεθόδων καὶ σύγκρισις αὐτῶν) — Μέταλλα χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου — Χαρακτηριστικὰ αὐτῶν (Στοιχειωδῶς) — Γενικὴ συντήρησις τοῦ σκάφους ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς — Κοπανισμός — Ξέσις (Σύγχρονοι μέθοδοι αὐτῶν) — Χρωματισμοὶ — Προετοιμασία τῶν χωρημάτων — Δεξαμενισμός.

Πηδάλια — Μέθοδοι συνδέσεως αὐτῶν (Γενικά).

Στοιχειώδεις κατευθύνσεις διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ χοῦσιν σχεδίων φορτώσεως πλοίου τινός, ἰδίᾳ διὰ γενικοῦ φορτίου — Πῶς ναυπηγεῖται ἓν πλοῖον (σειρὰ τῶν ἐργασιῶν στοιχειωδῶς).

β) Μηχαναὶ περὶ ἀτμοπαράγωγῆς — Λέβητες — Κύρια εἶδη λεβήτων χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν ναυτιλίαν — Στοιχειώδης περιγραφὴ κυλινδρικοῦ καὶ ὀδρανλικοῦ λέβητος — Σύγκρισις αὐτῶν.

— Παλινδρομικὴ ἀτμομηχανή, — Στοιχειώδης περιγραφὴ αὐτῆς καὶ τρόπος λειτουργίας της — Κύκλος ἐνεργείας ἀτμοῦ — Ἀτμοστροβίλοι — Ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὀπιούν στηρίζονται — Περιγραφὴ καὶ τρόπος λειτουργίας αὐτῶν (Στοιχειωδῶς) — Στροβίλοι δράσεως καὶ ἀντιδράσεως — Σύνδεσις στροβίλου πρὸς ἡλεκτρογεννήτριαν διὰ τὴν πρόωσιν τῶν πλοίων (στοιχεῖα) — Μηχαναὶ ἐσωτερικῆς καύσεως — Κινητῆρες ἐκρήξεως καὶ καύσεως — Περιγραφὴ καὶ τρόπος λειτουργίας τῶν — Μηχαναὶ δίχρονοι τετράχρονοι κλπ. (στοιχειωδῶς) — Κύριοι τύποι Μ.Ε.Κ. χρησιμοποιούμενοι εἰς τὴν ναυτιλίαν. Σύνδεσις τῆς Μ.Ε.Κ. μετ' ἡλεκτροπαράγωγὸν ζεῦγος διὰ τὴν πρόωσιν τοῦ πλοίου.

— Καύσιμα καὶ λιπαντικὰ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ σύγκρισις αὐτῶν.

— Σύγκρισις τῶν κυρίων Μηχανῶν προώσεως πλοίων — Πλεονεκτήματα — Μειονεκτήματα.

Ἄρθρον 2. (1)

Ὁρολόγιον πρόγραμμα.

(1) Τὸ ἄρθρον τοῦτο κατηγγήθη ὑπὸ τοῦ προηγουμένου Β. Δ. 507/63 (Φ.Ε.Κ. 144) 13.9.1963, τ. Α').

Ἄρθρον 3.

Πρωτεύοντα μαθήματα.

1. Διὰ τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις τοῦ Ναυτικοῦ Γυμνασίου πρωτεύοντα μαθήματα εἶναι: Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, τὰ Μαθηματικά καὶ τὸ μάθημα τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

2. Διὰ τὰς τρεῖς ἐνωτέρας τάξεις τοῦ Ναυτικοῦ Γυμνασίου πρωτεύοντα μαθήματα εἶναι : 1) Τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, 2) τὰ Μαθηματικά, 3) τὰ Φυσιογνωστικά, 4) ἡ Ἀγγλικὴ γλώσσα, 5) Στοιχεῖα Ναυτιλίας καὶ Ναυτικῆς Τέχνης, 6) Ναυτικὸν Ἑμπορικὸν Δίκαιον.

Ἄρθρον 4

Ἐγγραφή — Προαγωγή — Ἀπόλυσις.

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 31—1)1.2.1954 Β.Δ. ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17.7 — 7.8.1954 Β. Δ. αἱ ἀναφερόμεναι εἰς θέματα ἐγγραφῆς, τακτικῆς ἢ ἑλλιποῦς φοιτήσεως Μαθητῶν τῶν γυμνασίων κλπ. ἔχουσιν ἰσχὺν καὶ διὰ τοὺς μοθητὰς τοῦ Ναυτικοῦ Γυμνασίου πλὴν τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. 3988)6.10.1954 (Φ.Ε.Κ. 249) 11.10.1954) συνημιζόμενου θέματος τῆς Μετεγγραφῆς εἰς τὸ Ναυτικὸν γυμνάσιον ἢ ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ Γυμνασίου εἰς ἄλλα Γυνάσια.

2. Προκειμένου περὶ τῆς προαγωγῆς τῶν μαθητῶν ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεως ὡς καὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν τῆς Η' τάξεως ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ ἀπὸ 31 — 1)1.2.1954 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17.7—7.8.1954 Β. Δ., μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι, ὅπου εἰς τὰς διατάξεις ταύτας γίνεται μνεία περὶ ἑνὸς πρωτεύοντος μαθήματος θὰ ἀντικαθίστανται διὰ τῆς φράσεως «Δύο πρωτεύοντα μαθήματα».

3. Προκειμένου περὶ τῆς προαγωγῆς τῶν μαθητῶν τῶν τριῶν κατωτέρων τάξεων ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 31.1—1.2.1954 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17.7—7.8.54 Β. Διατάγματος.

4. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑδαφ. ζ' τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ ἀπὸ 31.1.—1.2.1954 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17.7.—7.8.1954 Β. Διατάγματος οἱ μαθηταὶ τῆς ΣΤ', Ζ' καὶ Η' τάξεως τοῦ Ναυτικοῦ Γυμνασίου θεωροῦνται ὡς μαθηταὶ τμημάτων τῆς Πρακτικῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 5.

Κατατακτικὸς ἐξέτασις.

1. Ἡ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἑδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 3088)1954 προβλεπομένη κατὰ τακτὴν ἐξέτασις συνίσταται: Εἰς γραπτὴν ἐξέτασιν ἐπὶ τῆς διδασθείσης ἐν τῷ Ναυτικῷ γυμνασίῳ ὕλης τῶν Μαθημάτων 1) Ἱστορίας τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, 2) Στοιχείων Ναυτικῆς καὶ Ναυτικῆς Τέχνης καὶ 3) Ἀγγλικῆς γλώσσης.

2. Ἡ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἑδαφ. 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. 3088)1954 προβλεπομένη ἐπιτυχὴς ἐξέτασις εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν συνίσταται εἰς γραπτὴν καὶ προφορικὴν ἐξέτασιν ἐπὶ τῆς διδασθείσης ἐν τῷ Ναυτικῷ Γυμνασίῳ ὕλης τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης.

3. Διὰ τὸν τρόπον τῆς διενεργείας τῶν ὑπὸ τῶν ἑδαφ. 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένων ἐξετάσεων ὡς καὶ τὸν τρόπον βαθμολογίας τῶν γραπτῶν δοκιμῶν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 31.1—1.2.1954 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17.7.—7.7.1954 Β. Διατάγματος.

4. Διὰ νὰ θεωρηθῇ τις ἐπιτυχὼν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐξετάσεις δεῖν νὰ τύχῃ τῆς χάσεως πλήρους (10) δέκα εἰς ἔλαστον τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων.

Ἄρθρον 6.

Ἰσχὺς.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Β.Δ. ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσίεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτικῆς Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰανουαρίου 1955.

ΠΑΥΛΟΣ.

Β.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας

Α. ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτικῆς

Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (1)

Ἐσπερινῶν Γυμνασίων, Νυκτερινῶν Παραρτημάτων καὶ

Ἐσπερινῶν Ἰδιωτικῶν Γυμνασίων

Μαθήματα	Ὅροι καθ' ἑβδομάδα καὶ τάξεις.						
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Ζ'
1. Ὀρθοκευτικά	1	1	1	2	1	1	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	6	6	6	6	6	6	6
3. Νέα Ἑλληνικά	3	3	3	3	3	3	2
4. Ἱστορία	2	2	2	2	2	2	3
5. Λατινικά	—	—	2	2	2	2	2
6. Φιλοσοφικά	—	—	—	—	—	1	1
7. Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά	2	2	2	2	3	2	2
8. Μαθηματ. - Κοσμογρ.	4	3	3	3	3	3	3
9. Φυσιογνωστικά	2	2	3	2	2	2	2
10. Γεωγρ. ἢ Γεωλ. ἢ Ὅρυκτ.	1	1	1	1	1	—	—
11. Σπουδὴ τοῦ Περιβάλλοντος (2)	—	1	—	—	—	—	—
12. Ὑγιεινὴ	—	—	—	—	—	1	—
13. Σωματικὴ Ἀγωγή	1	1	1	1	1	1	1
14. Τεχνικά	1	1	—	—	—	—	—
15. Ὡδική	1	1	—	—	—	—	—

Α' Κλασσικῆς Κατευθύνσεως

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗ' ΑΡΙΘΜ. 617)61

(ΦΕΚ 149)11-9-1961, τ. Α')

Περὶ καθορισμοῦ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Ἐσπερινῶν Γυμνασίων, τῆς ἀντιστοιχίας τῶν τάξεων αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων καὶ συνθήσεως τῆς ἐν γένει λειτουργίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 1.

Τὰ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν ἐπτατάξιων ἐσπερινῶν Γυμνασίων, τὰ τῆς ἀντιστοιχίας τῶν τάξεων αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν Ἡμερησίων Γυμ-

(1) Ἐκοινοποιήθη εἰς τὰ Γυμνάσια διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 117. 315) ἐγκ. 107)18.10.1963 δ)γῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρθοκευμάτων.

(2) Ὡς πρὸς τὴν διδακτέαν ὕλην τοῦ μαθήματος «Σπουδὴ τοῦ Περιβάλλοντος» τοῦ προβλεπομένου διὰ τὴν Β' τάξιν ἔχει ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Β.Δ. 672)1961 «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ ὥρολογίου προγράμματος τῶν Γυμνασίων τῆς πρώτης βαθμίδας» (βλ. σ. 31 κ.ε. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου) κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρω δ)γῇ ὀριζόμενα.

νασίων καὶ τὰ τῆς ἐν γένει λειτουργίας αὐτῶν ρυθμίζονται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀρθροῖς τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

Σχολικὸν καὶ διδασκικὸν ἔτος.

1. Τὸ Σχολικὸν ἔτος διὰ τὰ ἑσπερινὰ Γυμνάσια ἀρχεται τὴν 5ην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 4ην Σεπτεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

2. Τὸ διδασκικὸν ἔτος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεξάγονται αἱ διδασκαλὶαι τῶν μαθητῶν καὶ αἱ διάφοροι δοκιμασίαι, ἀρχεται τὴν 5ην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 10ην Ἰουλίου τοῦ ἐπομένου ἔτους. Κατὰ τὸ ἀπὸ 11 Ἰουλίου μέχρι 5 Σεπτεμβρίου χρονικὸν διάστημα δὲν διεξάγονται οὔτε διδασκαλὶαι μαθημάτων οὔτε δοκιμασίαι τῶν μαθητῶν.

3. Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἀρχεται τὴν 21ην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 15ην Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

4. Αἱ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις τοῦ 6' ἐξαμήνου, ὡς καὶ αἱ ἀπολυτήριαι ἐξετάσεις διενεργοῦνται ἀπὸ τῆς 16ης Ἰουνίου μέχρι τῆς 5ης Ἰουλίου, αἱ δὲ ἐπαναληπτικαὶ τοιαῦται ἀπὸ τῆς 5ης Σεπτεμβρίου μέχρι καὶ τῆς 15ης τοῦ αὐτοῦ μηνός.

5. Αἱ εἰσιτήριαι ἐξετάσεις διενεργοῦνται κατ' Ἰούλιον μὲν ἐντὸς τοῦ δευτέρου πενθημέρου τοῦ μηνός τούτου, κατὰ Σεπτέμβριον δὲ ἐντὸς τοῦ τετάρτου πενθημέρου τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Ἄρθρον 3.

Ἀντιστοιχία τάξεων Ἑσπερινῶν καὶ Ἡμερησίων Γυμνασίων.

1. Αἱ Α', Β', καὶ Γ', τάξεις τῶν ἑσπερινῶν Γυμνασίων ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς Α', Β' καὶ Γ' τάξεις τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων.

2. Αἱ Δ', Ε', ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεις τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς Δ' Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Ἡμερησίων Γυμνασίων κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζούμενα:

α) Μαθητὴς κεντημένος ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς Δ' τάξεως Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου δύνανται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν Ε' τάξιν Ἡμερησίου Γυμνασίου μετ' ἐπιτυχῆ γραπτὴν κατατακτήριον δοκιμασίαν ἐπὶ τῆς διδασκτέας ἑλῆς τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Ἡμερησίου

Γυμνασίου. Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας του δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν Δ' τάξιν τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν φάτῃσίν του εἰς τὴν Ε' τάξιν τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου. Μαθητὴς κεκτημένος ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς Ε' τάξεως τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν Ε' τάξιν τοῦ Ἡμερ. Γυμν., μαθητὴς δὲ κεκτημένος ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου καὶ β) Μαθητὴς κεκτημένος ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς Δ' τάξεως τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν Ε' τάξιν τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου, μαθητὴς δὲ κεκτημένος ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς Ε' τάξεως τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου δύναται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου.

Ἄρθρον 4.

Ἐγγραφαὶ μαθητῶν.

1. Αἱ εἰς τὰ Ἑσπερινὰ Γυμνάσια ἐγγραφαὶ μαθητῶν ἐνεργοῦνται ἀπὸ τῆς ἐνόρξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

2. Εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων ἐγγράφονται οἱ ἐπιτυχόντες εἰς τὴν οἰκείαν εἰσιτήριον ἐξετάσιν, οἱ ἀπορριφθέντες τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς καὶ οἱ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, εἰς δὲ τὰς Β' καὶ Γ' τάξεις οἱ προαχθέντες ἐκ τῶν προηγουμένων τάξεων, οἱ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων καταγέντες εἰς τὰς αὐτὰς τάξεις, ὡς καὶ οἱ ἀπορριφθέντες τῶν τάξεων τούτων. Εἰς τὴν Δ' τάξιν ἐγγράφονται οἱ προαχθέντες ἐκ τῆς Γ' τάξεως τοῦ Ἑσπερινοῦ ἢ Ἡμερησίου Γυμνασίου, οἱ ἀπορριφθέντες τῆς αὐτῆς τάξεως Ἑσπερινοῦ ἢ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ὡς καὶ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν. Εἰς τὴν Ε' τάξιν ἐγγράφονται οἱ προαχθέντες ἐκ τῆς Δ' τάξεως Ἑσπερινοῦ ἢ Ἡμερησίου Γυμνασίου, οἱ ἀπορριφθέντες ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως Ἑσπερινοῦ ἢ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ὡς καὶ οἱ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν. Εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν ἐγγράφονται οἱ προαχθέντες ἐκ τῆς Ε' τάξεως Ἑσπερινοῦ ἢ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ὡς καὶ οἱ κατόπιν κατατακτηρίων ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν. Εἰς τὴν Ζ' τάξιν ἐγγράφονται

οἱ προαχθέντες ἐκ τῆς ΣΤ' τάξεως Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου, οἱ ἀπορριφθέντες ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως ἢ ἐκ τῆς ΣΤ' τάξεως Ἡμερησίου Γυμνασίου, ὡς καὶ οἱ κατόπιν κατατακτῆριόν ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὴν τάξιν αὐτήν.

3. Αἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐγγράφαι διενεργοῦνται κατόπιν προσαγωγῆς τῶν τίτλων σπουδῶν τῶν ἀποδεικνύντων τὰς ὡς ἄνω προϋποθέσεις.

4. Εἰς τὰ Ἑσπερινὰ Γυμνάσια ἐγγράφονται μαθηταὶ ἐργαζόμενοι βιοποριστικῶς ἢ μαθητευόμενοι. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, δέον ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ προσάγῃ καθ' ἐκάστην ἐγγράφην βεβαίωσιν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

5. Ἐπίσης ἐγγράφονται εἰς τὰ Ἑσπερινὰ Γυμνάσια οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωματίων Ἀσφαλείας, οἱ Ἱερομένοι, οἱ Δημοῖοι, Δημοτικοὶ καὶ Κοινοτικοὶ Ὑπάλληλοι, Νομιζῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζῶν καὶ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας προσκομίζοντες βεβαίωσιν τῆς οἰκειᾶς ὑπηρεσίας περὶ τῆς ιδιότητος τῶν ταύτης.

Ἄρθρον 5.

Μετεγγραφὰ μαθητῶν

1. Μετεγγραφὴ μαθητοῦ Δημοσίου Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἰς ἕτερον Γυμνάσιον ἐπιτρέπεται εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Εἰς ἕτερον Δημοσίον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ἐν περιπτώσει μετοικίσεως τῆς οἰκογενείας τοῦ μαθητοῦ ἢ καὶ τοῦ μαθητοῦ μόνον, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι ἐνήλιξ, εἰς ἕτερον πόλιν ἢ εἰς ἕτερον δῆμον τῆς αὐτῆς πόλεως ἢ ἐν περιπτώσει καταργήσεως τοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἰς ὃ φοιτᾷ ὁ μαθητὴς ἢ τιμωρίας τοῦτον δι' ἀποβολῆς πλὴν τῶν δέκα πέντε ἡμερῶν ἢ χαρακτηρισμοῦ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ ὡς ἐπιμέλπου ἢ κακῆς.

β) Εἰς ἕτερον Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς προηγουμένης περιπτώσεως καὶ ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ ἐν τῇ πόλει Δημοσίον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον.

γ) Εἰς τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 6 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὀριζομένην τάξιν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ἐφ' ὅσον ὁ μαθητὴς ἐπαύσατο ἐργαζόμενος.

2. Μετεγγραφή μαθητοῦ Ἰδιωτικοῦ Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἰς ἕτερον Γυμνάσιον ἐπιτρέπεται εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις.

α) Εἰς ἕτερον Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς περιπτώσεως α' τῆς παραγρ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ.

β) Εἰς Δημόσιον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ κατόπιν ἐπιτυχοῦς κατατακτικοῦ ἐξετάσεως διενεργουμένης κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις.

γ) Εἰς τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 6 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζομένην τάξιν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου, ἐφ' ὅσον ὁ μαθητὴς ἐπαύσατο ἐργαζόμενος, κατόπιν ἐπιτυχοῦς κατακτητορίου ἐξετάσεως διενεργουμένης κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις.

3. Μετεγγραφή μαθητοῦ Δημοσίου Ἡμερησίου Γυμνασίου εἰς Δημόσιον ἢ Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ἐπιτρέπεται εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Εἰς Δημόσιον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ἐν περιπτώσει ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ ἐργασίας ἐπὶ ἐξάωρον τοῦλάχιστον καθ' ἡμέραν, καὶ

β) Εἰς Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς προηγουμένης περιπτώσεως καὶ ἐφ' ὅσον δὲν λειτουργεῖ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Δημόσιον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον.

4. Μετεγγραφή μαθητοῦ Ἰδιωτικοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου εἰς Δημόσιον ἢ Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ἐπιτρέπεται εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Εἰς Ἰδιωτικὸν Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ἐν περιπτώσει ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ ἐργασίας ἐπὶ ἐξάωρον τοῦλάχιστον καθ' ἡμέραν, καὶ

β) Εἰς Δημόσιον Ἑσπερινὸν Γυμνάσιον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ κατόπιν ἐπιτυχοῦς κατατακτικοῦ ἐξετάσεως διενεργουμένης κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις.

5. Κατὰ τὴν μετεγγραφὴν μαθητῶν ἐξ Ἑσπερινῶν Γυμνασίων εἰς Ἡμερήσια ἢ ἀντιστοιχία τῶν τάξεων ὀρίζεται ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐκ τῶν Α', Β' καὶ Γ' τάξεων Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἶναι δυνατὴν μετεγγραφή εἰς τὰς ἀντιστίχους Α', Β' καὶ Γ' τάξεις Ἡμερησίου Γυμνασίου.

β) Ἐκ τῆς Δ' τάξεως Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἶναι δυνατὴ μετεγγραφή εἰς τὴν Δ' τάξιν Ἡμερησίου Γυμνασίου τῆς αὐτῆς κατευθύνσεως μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ἐπιτρέπεται μετεγγραφή τοῦ μαθητοῦ ὑποχρεομένου νὰ ὑποστῇ γραπτὴν κατατακτήριον ἐξέτασιν: αα) ἐπὶ τῆς μέχρι τῆς μετεγγραφῆς διδαχθείσης ὕλης τῶν μαθητῶν τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ἐφ' ὅσον ἡ μετεγγραφή συντελεσθῇ πρὸ τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων τοῦ Α' ἑξαμήνου, τῆς βαθμολογίας τῆς ἐξετάσεως ταύτης θεωρουμένης ὡς προφορικῆς βαθμολογίας Α' ἑξαμήνου καὶ ββ) ἐπὶ τῆς μέχρι τῆς μετεγγραφῆς διδαχθείσης ὕλης τῶν μαθημάτων τοῦ Ἡμερησίου Γυμνασίου, ἐφ' ὅσον ἡ μετεγγραφή συντελεσθῇ μετὰ τὰς γραπτὰς ἐξετάσεις τοῦ Α' ἑξαμήνου τῆς βαθμολογίας τῆς ἐξετάσεως ταύτης θεωρουμένης ὡς βαθμολογίας Α' ἑξαμήνου. Διὰ τοὺς μετεγγραφομένους ἐξ Ἑσπερινῶν Δημοσίων ἢ Ἰδιωτικῶν Γυμνασίων εἰς ἡμερησίᾳ Ἰδιωτικὰ γυμνάσια μαθητὰς ἢ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κατατακτήριος ἐξετάσεως διενεργεῖται ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ δημοσίων εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ.

γ) Ἐκ τῆς Ε' τάξεως Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἶναι δυνατὴ μετεγγραφή εἰς τὴν Δ' τάξιν Ἡμερησίου Γυμνασίου τῆς αὐτῆς κατευθύνσεως. Ἐπίσης ἐκ τῆς ΣΤ' τάξεως Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου εἰς τὴν Ε' τάξιν Ἡμερησίου Γυμνασίου τῆς αὐτῆς κατευθύνσεως καὶ ἐκ τῆς Ζ' τάξεως Ἑσπερινοῦ εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν Ἡμερησίου τῆς αὐτῆς ὡσαύτως κατευθύνσεως.

6. Κατὰ τὴν μετεγγραφὴν τῶν μαθητῶν ἐξ Ἡμερησίων Γυμνασίων εἰς Ἑσπερινὰ Γυμνάσια ἡ ἀντιστοιχία τῶν τάξεων ὁρίζεται ὡς ἑξοχολούτως:

α) Ἐκ τῶ Α', Β' καὶ Γ' τάξεων Ἡμερησίων Γυμνασίων εἶναι δυνατὴ μετεγγραφή εἰς τὰς ἀντιστοίχους Α', Β' καὶ Γ' τάξεις Ἑσπερινοῦ, καὶ

β) Ἐκ τῶν Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων Ἡμερησίων Γυμνασίων εἶναι δυνατὴ μετεγγραφή εἰς τὰς Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου τῆς αὐτῆς κατευθύνσεως.

Ἄρθρον 6.

Χαρακτηρισμός ἐλλιποῦς φοιτήσεως καὶ συνέπεια αὐτῆς.

1. Ἡ φοίτησις τῶν μαθητῶν λογίζεται ἐλλιπής, ἂν καθ' ἅπαν τὸ διδασκικὸν ἔτος αἱ ἐξ οἰασδῆποτε αἰτίας ἀπουσίαι αὐτῶν ὑπερβαίνουσι ἢ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν μαθημάτων τὰς ἑκατὸν πενήκοντα (150) ἢ α) τὰς τεσσαράκοντα ὁπόταν ἂν τὸ μάθημα διδάσκηται ἐπὶ ἔξ (6) τοῦλάχιστον ὥρας ἑβδομαδιαίως, β) τὰς τεσσαράκοντα (40) ἂν διδάσκηται ἐπὶ πέντε (5) ὥρας, γ) τὰς τριάκοντα δύο ἂν ἐπὶ τέσσαρας (4), δ) τὰς εἴκοσι τέσσαρας (24) ἂν ἐπὶ τρεῖς (3), ε) τὰς δέκα ἔξ (16) ἂν ἐπὶ δύο (2) καὶ στ) τὰς ὁπόταν (8) ἂν ἐπὶ μίαν (1) ὥραν.

2. Μαθηταὶ οἵτινες ἐσημείωσαν ἀριθμὸν ἀπουσιῶν ἐν συνόλῳ μεγαλύτερον τῶν διακοσίων τριάκοντα (230) ἐντὸς τοῦ διδασκικοῦ ἔτους ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως ὅπωςδῆποτε, ἀσχετῶς δὴλον ὅτι πρὸς τὴν αἰτίαν ἐκ τῆς ὁποίας αἱ ἀπουσίαι αὐταὶ προῆλθον.

3. Μαθηταὶ οἵτινες ἐσημείωσαν ἐντὸς τοῦ διδασκικοῦ ἔτους ἀπουσίας οὐχὶ περισσότερας τῶν ἑκατὸν πενήκοντα (150), ἀνεξαρκῆτως αἰτίας, ἐξετάζονται κατ' Ἰούνιον, οἱ ὑπερβαίνοντες τὰς ἑκατὸν πενήκοντα, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς διακοσίας τριάκοντα, παραπέμπονται εἰς ὀλιγὴν κατὰ Σεπτέμβριον ἐξετάσιν, ἢ φ' ὅσον τὰ 2)3 τοῦλάχιστον τοῦ συνόλου τῶν ἀπουσιῶν ὑφίστανται εἰς ἀσθένειαν βεβαιουμένην κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις, ἄλλως ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως.

4. Μαθηταὶ οἵτινες ἐσημείωσαν ἐν συνόλῳ ἀπουσίας οὐχὶ περισσότερας τῶν ἑκατὸν πενήκοντα, παραπέμπονται εἰς ἐξετάσιν κατὰ Σεπτέμβριον εἰς ἃ μαθήματα ἐσημείωσαν τυχὸν ἀριθμὸν ἀπουσιῶν ὑπερβαίνοντα τὸ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς ποσότης παραγράφου τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζόμενον ἀνώτατον ὅριον.

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1961 — 1962 διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Ε' τάξεως καὶ κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1961 — 1962 καὶ 1962 — 1963 διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἐξαταξίων Νυκτερινῶν Παραρτημάτων καὶ τῶν Ἰδιωτικῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων ἔχουσι ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐλλιποῦς φοιτήσεως καὶ

τὰς συνεπείας ταύτης αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 26 καὶ 28 τοῦ ἀπὸ 20)6 — 8.7.1955 Βασ. Διατάγματος (ΦΕΚ 173 τεύχος Α').

Ἄρθρον 7.

Ρύθμισις λοιπῶν θεμάτων.

Πάντα τὰ λοιπὰ θέματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐγγραφάς, μετεγγραφάς, φοίτησιν, ποινάς, ἐξετάσεις κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων τὰ μὴ ρυθμιζόμενα διὰ τοῦ παρόντος διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 20—6)8.7.1955 Βασ. Διατάγματος (ΦΕΚ 173 τεύχος Α') ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 8.

Ὁρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

Τὸ ἑβδομαδιαῖον ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων τῶν τριῶν πρώτων τάξεων τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

	Τάξις Α'	Τάξις Β'	τάξις Γ'
	ὥραι	ὥραι	ὥραι
α) Θερησκευτικά	1	1	1
β) Ἀρχ. Ἑλληνικά	6	6	6
γ) Νέα Ἑλληνικά	3	3	3
δ) Ἱστορία	2	2	2
ε) Ἀγωγή τοῦ πολίτου	—	—	1
στ) Σπουδὴ τοῦ περιβ.	—	1	—
ζ) Ξέναι γλῶσσαι	2	2	2
π) Μαθηματικά	4	3	4
θ) Φυσικά	2	2	3
ι) Γεωγραφία	1	1	1
ια) Σωματικὴ Ἀγωγή καὶ πρῶται βοηθεῖται	1	1	1
ιβ) Τεχνικά	1	1	1
ιγ) Ὀδισκία	1	1	—

2. Εἰς τὴν Β' τάξιν τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων ἀντὶ τοῦ μαθήματος τῆς Σπουδῆς τοῦ περιβάλλοντος δέλει διδασθῆ κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1961 — 1962 καὶ 1962 — 1963 ἐπὶ τέσσαρας ὥρας τῆς ἑβδομάδος τὸ μάθημα τῶν Μαθηματικῶν ἀντὶ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου τριῶν ὥρων καὶ εἰς τὴν Γ' τάξιν κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1961 — 1962, 1962 — 1963 καὶ 1963 — 1964 τὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν ἐπὶ δύο ὥρας.

έβδομαδιαίως ἀντὶ τοῦ μαθήματος τῆς Ἀγωγῆς τοῦ πολίτου, περιοριζομένων ἅμα τῶν ὥρων διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Μαθηματικῶν ἀπὸ τέσσαρας εἰς τρεῖς ὥρας ἐβδομαδιαίως.

3. Διὰ τὰς Α', Β' καὶ Ι' τάξεις τῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων ἔχει εφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1961 — 1962 τὸ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 5) 9.11.35 Βασ. Διατάγματος (ΦΕΚ 537 τεῦχος Α') προβλεπόμενον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα, ποσοφοιοζομένης τῆς διδακτέας ὕλης πρὸς τὸν διατιθέμενον χρόνον. (1)

4. Διὰ τὰς τάξεις Δ' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1961 — 1962, Ε' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1962 — 1963, ΣΤ', ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1963 — 1964 καὶ Ζ' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964 — 1965 ἔχουσι ἐφαρμογὴν τὰ εἰδικὰ ἀναλυτικὰ καὶ ὠρολόγια προγράμματα τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων ἐπτατάξιου Ἑσπερινοῦ Γυμνασίου.

Ἄρθρον 9.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

1. Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1961 — 1962 θέλει λειτουργήσει ἡ Ε' τάξις τῶν ἑξατάξιων Νυκτερινῶν Παραρτημάτων τῶν ἑξατάξιων Ἰδιωτικῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων, κατὰ τὰ σχολικὰ δὲ ἔτη 1961 — 62 καὶ 1962 — 63 καὶ ἡ ΣΤ' τάξις τῶν αὐτῶν σχολείων.

2. Διὰ τὰς ὡς ἄνω τίξεις ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 5) 9.11.35 Β. Α) τοῦ (ΦΕΚ 537, τεῦχος Α') προβλεπόμενον ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ Ἑξατάξιου Ἡμερησίου Γυμνασίου, ὑπὸ τὰς ἀκολουθοῦντας τροποποιήσεις: (1)

α) Διὰ τὴν Ε' τάξιν ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν καὶ Γυμναστικῆς περιορίζεται εἰς ἑπτὰ, δύο καὶ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἀντιστοίχως καταργουμένων ἅμα τοῦ μαθήματος τῶν Τεχνικῶν.

6) Διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν, Ἱστορίας καὶ Γυμναστικῆς περιορίζεται εἰς ἑπτὰ, δύο, δύο καὶ μίαν ὥραν καθ' ἑβδομάδα ἀντιστοίχως.

3. Εἰς τὰς ὡς ἄνω Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Ἑξατάξιων Νυκτερινῶν Παραρτημάτων καὶ τῶν Ἑξατάξιων

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 61 κ.έ. τοῦ ἀνά χεῖρας διδλίου.

Ἰδιωτικῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων ἐγγράφονται οἱ προαχθέντες ἐκ τῶν Α' καὶ Ε' τάξεων Ἐξαταξίων Γυμνασίων, οἱ ἀπορριφθέντες μαθηταὶ τῶν Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων καὶ αἱ κατόπιν κατατακτικῶν ἐξετάσεων καταταγέντες εἰς τὰς τάξεις ταύτας.

4. Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1962 — 63 οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς Ε' τάξεως καὶ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1963 — 63 οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν Ἐξαταξίων Νυκτερινῶν Γυμνασιακῶν Παραρτημάτων καὶ τῶν Ἐξαταξίων Ἰδιωτικῶν Νυκτερινῶν Γυμνασίων δύνανται νὰ ἐγγράφονται ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὰς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεις τῶν Ἡμερησίων δημοσίων ἢ Ἰδιωτικῶν Γυμνασίων ἀντιστοίχως ἢ εἰς εἰς τὰς ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεις τῶν ἑπταταξίων Δημοσίων ἢ Ἰδιωτικῶν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1961

ΠΑΥΛΟΣ

Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργός

Γ. ΒΟΥΛΑΤΖΗΣ

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 634)61

(Φ.Ε.Κ. 154)13.9.1961, τ. Α')

Τάξις Δ'.

Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν ἑπταταξίων ἑσπερινῶν Γυμνασίων.

Ἀρθρον 1.

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μα-

θημάτων εἰς τὴν Δ'. τάξιν τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

ὥραι ἐβδομαδιαίας
διδασκαλίας

1. Θρησκευτικά	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	6
3. Νέα Ἑλληνικά	3
4. Λατινικά	2
5. Ἱστορία	2
6. Ξῆναι Γλῶσσαι (Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά)	2
7. Μαθηματικά	3
8. Φυσιογνώστικά	2
9. Γεωγραφία (Α' ἐξάμηνον)	1
10 Γεωλογία καὶ Ὄρυκτολογία (Β' ἐξάμηνον)	1
11. Σωματική Ἀγωγή	1

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 2.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ — ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 18.11.1931 — 13.1.1932, ὡς τοῦτο συνεπλήρωθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπόμενη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπταταξίων Γυμνασίων ὅλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

Ἄρθρον 4.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ — ΓΑΛΛΙΚΑ — ΣΩΜ. ΑΓΩΓΗ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 18.11.1931 — 13.1.1932 ὡς τοῦτο συνεπλήρωθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 51 κ. ἐ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος διατιθέμενον χρόνον. (1)

Ἄρθρον 5.

ΑΓΓΛΙΚΑ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου — 19 Νοεμβρίου 1953 Β. Δ)τος προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ ἀνωτέρω μαθήματος προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος διατιθέμενον χρόνον. (2)

Ἄρθρον 6.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους, ὡς καὶ ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐνοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφορῶν γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλπ. Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκούργος ὡς ρήτορες. Ἡ ρητορία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων ἐνιαῖα τμήματα. Λογικὴ καὶ Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγινωσκομένων. Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικός συγγραφεύς. Γενικὴ τις σύγκρισις πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ Ξενοφῶντα.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία.

(1) Βλ. εἰς σελ. 103, 90, 122 τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. εἰς σελ. 132 τοῦ βιβλίου τούτου.

α) Γραμματική.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

β) Συντακτικόν.

Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποιζίλαι ἐργασίαι τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Ἄρθρον 7.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Ἀλγεβρα.

Σύντομος ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς προβλεπόμενης διὰ τὴν προηγουμένην τάξιν διδακτέας ἔλης. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαριθμούς ἀγνώστους. Ρίζαι καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Αἱ ρίζαι ὡς δυνατόν καὶ ἀντιστρόφως. Ἀρρητοὶ ἀριθμοὶ καὶ δεκαδικοὶ κατὰ τὴν προσέγγισιν, παράστασις αὐτῶν. Μιγαδικοὶ ἀριθμοὶ. Λύσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἓνα ἄγνωστον.

2. Γεωμετρία.

Σύντομος ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς προβλεπόμενης διὰ τὴν προηγουμένην τάξιν διδακτέας ἔλης. Ἐμβαδὸν εὐθυγράμμων σχημάτων, τὸ Πυθαγόρειον θεώρημα καὶ αἱ ἐπεκτάσεις αὐτοῦ. Θεώρημα τοῦ Θαλῆ. Παράλληλοι εὐθεῖαι τεμνόμεναι ἐπὶ εὐθειῶν διερχομένων διὰ τοῦ αὐτοῦ σημείου. Ὁμοιότης τριγώνων καὶ πολυγώνων. Λόγος περιμέτρων καὶ λόγος ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγώνων.

Ἄρθρον 8

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι καὶ τῆς 4ης Σταυροφορίας ἐδούτερον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κων)πόλεως ἐπὶ τῶν σταυροφορῶν.

Ἄρθρον 9

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Κατὰ τὸ Α' ἔξάμηνον συνεχίζεται καὶ συμπληροῦται ἡ διδασκαλία τῆς ἐπὶ τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.1931 —

13.1.1932, ὥς τοῦτο συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 5)11-1935 (ΦΕΚ 537) προβλεπομένης διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν ἑξατάξιων Γυμνασίων ὅλης τοῦ ἀνωτέρου μαθήματος.

Κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὥς ἂν Β. Δ)τος προβλεπομένη διὰ τὸ Α' ἑξάμηνον τῆς Δ' τάξεως τῶν ἑξατάξιων Γυμνασίων ὅλη τοῦ ἀνωτέρου μαθήματος. (1)

Ἄρθρον 10.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ

1. Γεωγραφία (Α' ἑξάμηνον 1 ὥρα καθ' ἑβδομάδα).

Θέμα τῆς Γεωγραφίας καὶ κλάδοι αὐτῆς. Σχῆμα καὶ μέγεθος τῆς γῆς. Ἄξων καὶ πόλοι τῆς γῆς, ἡμερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι κύκλοι. Γεωγραφικοὶ συντεταγμένοι. Ἀναπαράστασις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Χάρται καὶ κατασκευὴ χαρτῶν. Ἡ γῆ ὥς οὐράκιον σῶμα, περιφορὰ τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἡμέρα καὶ νύξ. Ἀνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν. Τροπικοὶ κύκλοι. Ζῶναι τῆς γῆς. Ἐποχαὶ τοῦ ἔτους. Διεθνὴς ὥρα. Ἡ Σελήνη, μέγεθος αὐτῆς, κινήσεις καὶ φάσεις αὐτῆς. Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης. Διανομὴ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Μορφολογία τῆς ξηρᾶς. Ἡ θάλασσα καὶ αἱ κινήσεις αὐτῆς, κύματα, ρεύματα, παλίρροια. Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαίρας. Θερμικαὶ ζῶναι τῆς γῆς. Γενικοὶ νόμοι τῆς ἀτμοσφαιρικῆς κυκλοφορίας. Ζῶναι πιέσεων. Ἄνεμοι, κανονικοὶ, μεταβλητοί, τοπικοί. Νέφη, ομίχλη, βροχή. Ζῶναι βροχῶν. Ταξινόμησις τῶν κλιμάτων. Οἱ παράγοντες τοῦ ὀριζοῦτιου καὶ κατακορύφου διαμελισμοῦ τῆς γῆς. Ἡ γεωγραφικὴ διάδοσις τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. Βαγεωγραφία, διανομὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Ἐπισκόπησις τῶν φυσικογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς Ἑλλάδος.

2. Γεωλογία καὶ Ὀρυκτολογία (Β' ἑξάμηνον 1 ὥρα καθ' ἑβδομάδα).

α) Γεωλογία :

Ἡ ἱστορία τῆς γῆς. Δομὴ τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ αὐτῆς καὶ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ. Ἐνδογενὴ καὶ ἑξωγενὴ γεωλογικὰ φαινόμενα. Τὰ πετρώματα καὶ τὰ κυριώτερα εἶ-

(1) Βλ. εἰς σελ. 83 κ.ε. τοῦ ἀνὰ χεῖρας 616λίου.

δη τούτων. Ἀπολιθώματα. Γεωλογικοὶ αἰῶνες. Ἡ Ἑλλάς ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σημασία τούτου διὰ τὰς γεωργικὰς καλλιέργειας.

Ὅρυκτά. Ἡ μορφή τῶν ὀρυκτῶν. Κρύσταλλοι. Διά-
 Ὅρυκτά. Ἡ μορφή τῶν ὀρυκτῶν. Κρύσταλλοι. Διά-
 κρισις κρυστάλλων. Διπλοθλαστικοὶ κρύσταλλοι. Φυσικαὶ
 ιδιότητες τῶν ὀρυκτῶν. Σκληρομετρικὴ κλίμαξ. Ταξινό-
 μησις τῶν ὀρυκτῶν. Τὰ κυριώτερα ὀρυκτὰ τῆς Ἑλλά-
 δος καὶ ἡ σημασία τούτων διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας
 ἡμῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρη-
 σκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ
 ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Β. Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1961

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸς
 Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Β.Δ. 673)62 (Φ.Ε.Κ. 173)29-10-1962, τ.Α')

Τάξις Ε'.

Περὶ τοῦ Ὁρολογίου καὶ Ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Ε' τάξεως τῶν ἐπαταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων.

Τὸ Ὁρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐπαταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα	Ὁραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας
1. Θρησκευτικὰ	1
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	6
3. Νέα Ἑλληνικὰ	3
4. Λατινικὰ	2
5. Ἱστορία	2
6. Ξένη Γλῶσσα, Γαλλικὰ ἢ Ἀγγλικά	3
7. Γεωγραφία	1
8. Μαθηματικὰ	3
9. Φυσιογνωστικὰ	2
10. Σωματικὴ Ἀγωγή	1

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Ε' τῶν ἐπαταξίων ἐσπερινῶν Γυμνασίων καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

Θρησκευτικὰ

Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἑκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας. (1)

Ἄρθρον 4.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων

α' Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν Α' καὶ Β' ἐπιστολῶν τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον μέχρι τῶν μέσων Νο-

(1) Διὰ δημοσιευμένου Β.Δ. τροποποιεῖται. Σύντομῃ ἀνὸν τῶν τροποποιήσεως ἐξαιρετικῶς κατὰ ἀρξάμενον σχολ. ἔτος (1963—64) εἰς πέμπτην καὶ ἑκτὴν τάξιν Ἑσπερινῶν Γυμνασίων καὶ Νυκτερινῶν Γυμνασιακῶν Παραστημάτων εἰς μάθημα Θρησκευτικῶν διδασθῇ Ὁρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποίησεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξαχθεῖσων θρησκευτικῶν ἀληθειῶν. (Δ)γὴ Ὑπ' γείου Παιδείας ὑπ' αριθ. 117313)19-10-1963).

εμβρίου. Λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων.

β' Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἢ δύο ἐκ τῶν ἀπλουστείων παρὰ τῷ Θούκυδιδῃ δημηγοριῶν μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων.

γ' Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον. Λογική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγὴν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν Σωκράτους — Πλάτωνος καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν. Σύγκρισις τοῦ Κρίτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ διδαχθέντα μέχρι τοῦδε ἔργα τοῦ πεζοῦ γόγον καὶ καθορισμὸς τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων αὐτοῦ πρὸς σχηματισμὸν σαφοῦς ἐννοίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

δ' Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Ὀμηρικὴν ποιήσιν ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἢ δύο ραψωδιῶν τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας. Λογική ἐπεξεργασία πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν. Πραγματικὴ ἐπεξεργασία πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινομήσιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ. Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἐξαμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἔμμετρον ἀνάγνωσιν.

Γλωσσικὴ διδασκαλία

α' Γραμματικὴ: Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου ἐπανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐμπέδωσιν ὥς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει. Ἐξ ἀφορμῆς ἀναγνώσεως τῆς Ὀδυσσεΐας σύγτομος ἀντιπαραβολὴ τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διὰ λέξτου.

β' Συντακτικόν: Συμπληρωματικὴ ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ποιεῖν ἐργασίαι τῶν μαθητῶν ὥς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

Ἄρθρον 5.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453 —

1830 νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων. Γλωσσική, λογική καὶ πραγματική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Λογοτεχνική ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων καὶ πληροφορία περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν. Εὔρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στοιχεικτικῆς ἐκάστου τῶν διδασκομένων ποιημάτων.

Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453 μέχρι τοῦ 1830.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

3. Γράπται ἐκθέσεις ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει, ἔτι δὲ ἀναπτύξεις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων καὶ κριτικαὶ ἔργων ἀτομικῶς ἢ ὁμαδικῶς ἀναγινωσθέντων.

Ἄρθρον 6.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μέχρι τέλους Δεκεμβρίου συνεχίζεται καὶ συμπληροῦται ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ τῶν Βίων τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς «HISTORIA ALEXANDRI MAGNI MECEDONIS» τοῦ Κουρτίου Ρούφου ἢ ἐκ τῶν «COMMENTARII DE BELLO CIVILI» τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων μερῶν τὸ μὲν πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς εἰκόνης τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, τὸ δὲ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων ἐκπολιτιστικῶν καὶ ἠθικῶν στοιχείων. Ἀντιπαραβολὴ τῆς ἱστορίας τοῦ Κουρτίου Ρούφου πρὸς τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Ἀριανοῦ καὶ συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς ἱστοριογραφίας διὰ τῶν εἰδῶν τῆς Βιογραφίας καὶ τῶν ἀπομνημονευμάτων.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία:

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.1931) 13.1.1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9.11.1935 Β.Δ. (Φ.Ε.Κ. 537) προβλεπομένη ὑπὸ στοιχείων 2 διὰ τὴν

Δ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου: (1)

Ἄρθρον 7.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς Δ' Σταυροφορίας μέχρι τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης, ἐνδρύτερον ἐκτιθεμένης τῆς ιστορίας τῆς τελευταίας περιόδου τοῦ Βυζαντίου μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κων)πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς Τουρκοκρατίας μέχρι τῶν παραμονῶν τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἄρθρον 8.

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

1. Γαλλικά

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18—11—1931)13—1—1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9—11—1953 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 357), προβλεπόμενα διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

2. Ἀγγλικά

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17)10—19)11)1953 (ΦΕΚ. 334), προβλεπόμενη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον διδασκαλίας. (2)

Ἄρθρον 9.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἑξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18—11—1931)13—1—1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9 11—1935 Β. Δ)τος (ΦΕΚ. 537), προβλεπόμενη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου (3)

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθύνσεως εἰς σελ. 85 τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(1) Βλ. εἰς σελ. 90 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(2) Βλ. εἰς σελ. 132 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(3) Βλ. εἰς σελ. 111 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ἄρθρον 10.

1. Ἀλγεβρα

Διερευνήσις τύπων λύσεων τῶν δευτεροβαθμίων ἐξισώσεων. Ἄθροισμα καὶ γινόμενον τῶν ριζῶν τῆς $ax^2 + bx + \gamma = 0$.

Εἶδος καὶ πρόσημον τῶν ριζῶν. Διερευνήσις τῆς ἀνωτέρω ἐξισώσεως ὡς πρὸς τὰς τιμὰς τῆς παραμέτρου.

Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου τοῦ Β' βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσεως τῶν ριζῶν αὐτοῦ. Σπουδὴ τοῦ αὐτοῦ τριωνύμου διὰ τὰς πραγματικὰς τιμὰς τοῦ χ .

Γραφικαὶ παραστάσεις καὶ σπουδὴ τῶν μεταβολῶν τῶν συναρτήσεων

$$\Psi = ax^2 + bx + \gamma.$$

$$\Psi = \frac{ax+b}{\gamma x+\delta}$$

2. Γεωμετρία.

α. Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας.

Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς ὕλης τῆς Ἐπιπεδομετρίας.

β. Ἐκ τῆς Στερεομετρίας.

Ἐπίπεδον καὶ εὐθεΐα. Προσδιορισμὸς ἐπιπέδου. Τομὴ ἐπιπέδου καὶ εὐθείας, τομὴ δύο ἐπιπέδων. Παραλλήλότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου. Κάθετος καὶ πλάγια ἐκ σημείου ἐπὶ ἐπίπεδον καὶ ιδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον.

Προβολὴ εὐθείας καὶ ἐπίπεδου, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ τρίτου, ἀδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Διέδροι γωνίαι, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι.

Ἄρθρον 11.

ΦΤΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

Βαθύτερα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει τῶν ἑξατάξιων Γυμνασίων διδασκόμενων ἐκ τῆς Μηχανικῆς (στερεῶν, ὑγρῶν, ἀερίων), τῶν Κυμάνσεων καὶ τῆς Ἀκουστικῆς.

Ἄρθρον 12.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18—11—1931—)13—1—1932, ὥς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9—11—1935 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Δ)τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962

ΠΑΥΛΟΣ
Β'

Ὁ Ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸς
ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

(1) Βλ. εἰς σελ. 122 τοῦ παρόντος βιβλίου.

B.Δ. 620)63 (Φ.Ε.Κ. 182)22.10.1963, τ. Α')

Περὶ τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεων τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν γυμνασίων.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὥρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεις τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν γυμνασίων, καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα	Ὁραι ἐβδομαδιαίας διδ)λίας	
	Τάξις ΣΤ'	Τάξις Ζ'
1. Θρησκευτικά	1	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά	6	6
3. Νέα Ἑλληνικά	3	2
4. Λατινικά	2	2
5. Ἱστορία	2	3
6. Ξένη γλῶσσα (Γαλλικά ἢ Ἀγγλικά)	2	2
7. Μαθηματικά	3	2
8. Κοσμογραφία	—	1
9. Φυσιογνωστικά	2	2
10. Φιλοσοφικά	1	1
11. Ὑγιεινὴ	1	—
12. Σωματικὴ Ἀγωγή	1	1

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς ΣΤ' καὶ Ζ' τάξεις τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν γυμνασίων, καθορίζεται ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 3.

Τάξις ΣΤ'.

Α'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας.

Β'. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

Α'. Ἐξάμηνον: 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς Πλάτωνος Ἀπολογίας Σωκράτους (ὥραι 2). Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συναγωγὴν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους — Πλά-

τωνος καὶ ἐκτίμῃσιν αὐτῶν.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς εἰσέτι τῶν ἀπλουστέρων δημηγοριῶν τοῦ Θουκυδίδου (ῥοαί 2). Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Ἡ ἱστοριογραφία ἐν Ἰωνίᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις, ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεὺς. Γενικὴ τις σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα, ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων πρὸς τὸν Κ. Παπαρηγόπουλον.

3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς εἰσέτι ραψωδίας τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας, ἐκ τοῦ β' μέρους αὐτῆς, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει, καὶ ὁλοκλήρωσις τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔτους διὰ γλαφυρῶν περιλήψεων πρὸς συνολικὴν ἐκτίμῃσιν αὐτοῦ (ῥοαί 1 ἐβδομαδιαίως).

Β'. Ἐξάμηνον: 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς ἐν Ταύροις Ἰφιγενείας τοῦ Εὐριπίδου (ῥοαί 3). Ἐπεξεργασία ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν προϊόντων τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως (ῥοαί 1). Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τοῦ ἀναγινωσκομένου.

Γένεσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως καὶ εἶδη αὐτῆς — Κυριώτεροι ἐκπρόσωποι. Διαφοραὶ μεταξὺ ἐπικῆς καὶ λυρικῆς ποιήσεως ὡς καὶ μεταξὺ ἀρχαίας καὶ νέας τοιαύτης. Σύγκρισις τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ποίησιν τῶν Βυζαντινῶν χρόνων.

3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῆς ραψωδίας Α' τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος ἐκ τοῦ Α' μέρους (ῥοαί 1 ἐβδομαδιαίως).

Γλωσσικὴ διδασκαλία: Ἐξ ἀρχῆς τοῦ σχολικοῦ ἔτους (1 ῥοαί ἐβδομαδιαίως) θεματογραφία ἐν τῷ σχολείῳ πρὸς ἐπανεξέτασιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν σπουδαιότερων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου. Γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία ἐνίων γραμματικῶν φαινομένων. (Ἀντιπαράβολή τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου ἐξ ἀφορμῆς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας).

Γ'. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

1) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων

ειδῶν τῆς νεοελληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας τοῦ 19ου αἰῶνος.

Γλωσσικὴ, λογικὴ, πραγματικὴ καὶ λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων.

Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τέλους τοῦ 19ου αἰῶνος.

Μετρικὴ, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει.

2) Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει. Μικραὶ διαλέξεις ὑπ' αὐτῶν. Ἡ τέχνη τῆς διαλέξεως.

3) Γραπτὰ ἐκθέσεις, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει, ἔτι δὲ καὶ περιγραφαὶ καὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης. Ποιητικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

Δ'. ΛΑΤΙΝΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας.(1)

Ε'. ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ἀνασκόπησις τῶν κατὰ τὸν ἠθικὸν καὶ ὀλικὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Ἑθνους κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα μέχρι τῆς Ἐπαναστάσεως (ἀνάπτυξις τῆς Παιδείας — Ναυτιλία — Ἐμπόριον — Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες — Κοινότητες). Ἐν συνεχείᾳ ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑθνους μέχρι τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὀθωνος συμπεριλαμβανομένης.

ΣΤ'. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ.

1) ΓΑΛΛΙΚΑ

Κατὰ τὸ Α' ἑξάμηνον συμπληροῦται καὶ ὁλοκληροῦται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου.

(1) Βλ. εἰς σελ. 85 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας 616λίου.

Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Β. Δ)τος προβλεπομένη διὰ τὸ Α' ἐξάμηνον τῆς τάξεως τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθή-
τος τούτου. (1)

2) ΑΓΓΛΙΚΑ

Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον συμπληροῦται καὶ ὁλοκληροῦ-
ται ἡ ὑπὸ τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17.10 — 19.11.53 (Φ.Ε.Κ. 334) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ αὐ-
τοῦ ὡς ἄνω Β. Δ)τος προβλεπομένη διὰ τὸ Α' ἐξά-
μηνον τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὕλη
τοῦ μαθήματος τούτου.

Ζ'. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

1) Ἀλγεβρα: Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως
 $\alpha\chi$ 6
 $\psi = \frac{\alpha\chi}{\alpha\chi + 6}$ καὶ γραφικὴ παράστασις αὐτῆς. Λιτεράγω-
 $\alpha\chi$ 6
 νοι, ἀντίστροφοι καὶ διώνυμοι ἐξισώσεις.

Συστήματα ἐξισώσεων Βου καὶ ἀνωτέρου βαθμοῦ.
 Ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαὶ πρόοδοι, θεωρία τῶν λο-
 γαριθμῶν καὶ χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκ-
 θετικαὶ καὶ λογαριθμικαὶ ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικὰ συ-
 στήματα. Ἀνατοκισμὸς, ἴσαι καταθέσεις, χρεωλύσια. Προ-
 βλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης.

2) Στερεομετρία.

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος πρὸς
 ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδοῦ ἐπιπέδου σχήματος καὶ τῆς
 προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπε-
 δον. Στερεαὶ γωνίαι, σχέσις ἔδρας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροι-
 σμα καὶ τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅριον ἄθροίσματος στερεᾶς γωνίας. Παραπληρω-
 ματικαὶ καὶ συμμετρικαὶ τριέδροι. Περίπτωσις ἰσότητος
 ἢ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομαὶ στερεῶν γωνιῶν
 ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλασσ. κατευθ.
 εἰς σελ. 90 κ.έ. τοῦ παρόντος διδλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 132 κ.έ. τοῦ διδλίου τούτου.

H'. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ.

1) Φυσική.

Βαθύτερα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασχέντων ἐκ τῆς Θεοριότητος καὶ Ὀπτικῆς.

2) Χημεία.

Βαθύτερα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασχέντων ἐκ τῆς Ἀνοργάνου Χημείας.

Θ'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537) προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

Ι'. ΤΓΓΕΙΝΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνια διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου.

ΙΑ'. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὸ Α' ἐξάμηνον συμπληροῦται καὶ ολοκληροῦται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν Ε' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου. (1)

* Ἀρθρον 4.

Κατὰ τὸ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. προβλεπομένη διὰ τὸ Α' ἐξάμηνον τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον διδασκαλίας.

(1) Βλ. ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσο. κατευθύνσεως εἰς σελ. 113 κ.έ. τοῦ ἀνά χεῖρας διδλίου.

(1) Βλ. Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα Γυμνασίου κλάσσο. κατευθύνσεως εἰς σελ. 122 κ.έ. τοῦ παρόντος διδλίου.

Τάξις Ζ'.

Α'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31/13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τοῦτου. (1)

Β'. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

Α' Ἑξάμηνον: 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐν τῇ σχολείῳ ἐκ δοκίμου μεταφράσεως μιᾶς εἰσέτι τραγωδίας εἴτε τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, εἴτε τοῦ Αἰσχύλου (ὥραι 3). Ὡς πρὸς τὴν λογικὴν καὶ καλαισθητικὴν ἐπεξεργασίαν ἰσχύουν τὰ ἐν τῇ προγράμματι τοῦ 1935 διαλαμβανόμενα.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκυδίδη Ἑπιταφίου τοῦ Περικλέους (ὥραι 2 ἐβδομαδιαίως).

Λογικὴ κλπ. ἐπεξεργασία, συμφώνως τῷ προγράμματι τοῦ 1935.

Β' Ἑξάμηνον: 1) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν τοῦ Πρωταγόρου ἢ τοῦ Φαίδωνος τοῦ Πλάτωνος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν πρὸς συνολικὴν ἐκτίμησιν τοῦ διαλόγου (ὥραι 4). Ἑπεξεργασία κλπ., ὡς ἐν τῷ προγράμματι τοῦ 1935.

2) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία Εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχολικοῦ ἔτους (ὥρα 1 ἐβδομαδιαίως).

3) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ραφιδιῶν τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος κατὰ μὲν τὸ Α' ἑξάμηνον ἐκ τοῦ πρώτου μέρους αὐτῆς, κατὰ δὲ τὸ Β' ἑξάμηνον ἐκ τοῦ δευτέρου, συμπληρουμένη διὰ γλαφυρῶν περιλήψεων τοῦ περιοριζομένου τοῦ ὅλου ἔπους πρὸς συνολικὴν ἐκτίμησιν αὐτοῦ. Ἑπεξεργασία, ὡς ἐν τῷ προγράμματι τοῦ 1935 (ὥρα 1). (2)

Γλωσσικὴ διδασκαλία ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει.

Γ'. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

1) Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων

(1) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 61 κ.έ. τοῦ βιβλίου τοῦτου.

(2) Βλ. εἰς σελ. 74 κ.έ. τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

εἰδῶν τῆς νεοελληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

Γλωσσική, λογική, πραγματική καὶ λογοτεχνική ἐπεξεργασία ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει.

Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

2) Προφορικαὶ καὶ γραπτὰ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν ὡς ἐν τῇ ΣΤ' τάξει.

Δ'. ΛΑΤΙΝΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31) 13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5) 9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

Ε'. ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦ Γεωργίου Α' μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ.

1) ΓΑΛΛΙΚΑ.

Μετὰ συμπλήρωσιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος προβλεπομένης διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἑπταταξίων ἐσπερινῶν γυμνασίων ὕλης τοῦ Β. φ)τος 1935 (ΦΕΚ 537) προβλεπομένης διὰ τὸ Β' ἑξάμηνον τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλης τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

2) ΑΓΓΛΙΚΑ.

Μετὰ συμπλήρωσιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος προβλεπομένης διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἑπταταξίων ἐσπερινῶν γυμνασίων ὕλης τοῦ μαθήματος τούτου διδασκαλία τῆς ὑπὸ τοῦ Β. Δ)τος τῆς 17.10 — 19.11.53 (ΦΕΚ 334) προβλεπομένης διὰ τὸ Β'

(1) Βλ. εἰς σελ. 86 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(2) Βλ. εἰς σελ. 91 κ.έ. τοῦ ἀνά χεῖρας βιβλίου.

ἐξάμηνον τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλης τοῦ μαθήματος τούτου. (1)

Ζ'. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

1. Τριγωνομετρία.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχολικοῦ ἔτους καὶ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας.

2. Στερεομετρία (Β' ἐξάμηνον).

Πολύεδρα. Σφαῖρα. Θέσεις ἐπιπέδου ὡς πρὸς σφαῖραν. Κύλινδρος. Κῶνος. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς. Ὅγκοι καὶ ἐπιφάνεια τούτων.

3. Ἀλγεβρα.

Κατὰ Ἰανουάριον διδάσκονται ὀλίγα τινὰ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένης διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλης τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

Η'. ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἐξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ὅλη τοῦ μαθήματος τούτου. (2)

Θ'. ΦΥΣΙΚΗ.

Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασθέντων ἐκ τοῦ Μαγνητισμοῦ καὶ Ἠλεκτρισμοῦ.

2. ΧΗΜΕΙΑ.

Βαθυτέρα ἐξέτασις καὶ συμπλήρωσις τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασθέντων ἐκ τῆς Ὄργανικῆς Χημείας.

(1) Βλ. εἰς σελ. 133 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

(2) Βλ. εἰς σελ. 101 κ.έ. τοῦ βιβλίου τούτου.

I'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὴν ΣΤ' τάξιν τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

ΙΑ'. ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὸ Α' καὶ Β' ἑξάμηνον διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 18.11.31)13.1.32, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 5)9.11.35 Β. Δ)τος (ΦΕΚ 537), προβλεπομένη διὰ τὸ Β' ἑξάμηνον τῆς ΣΤ' τάξεως τῶν ἑξαταξίων γυμνασίων ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου προσαρμοζομένη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος ὀριζόμενον χρόνον ἑβδομαδιαίας διδασκαλίας. (2)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ἐπιδιοκτὺν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1963

ΠΑΤΡΟΣ Β'.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ. τῶν Ἐπιδιοκτῶν
ΙΩΑΝ. ΣΟΝΤΗΣ

(1) Βλ. εἰς σελ. 114 τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου.

(2) Βλ. ὡσαύτως εἰς σελ. 122 κ.έ.

B'. Οικονομικῆς Κατευθύνσεως

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 674)62

(Φ.Ε.Κ. 173)29.10.1962, τ.Α')

Περὶ τοῦ ὁρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Δ' τάξεως τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (Γυμνασίων Οἰκονομικῆς κατευθύνσεως).

Ἄρθρον 1.

Τὸ ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (Γυμνασίων Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως) καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Μαθήματα

Ὡραι ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας

1. Θρησκευτικὰ	2
2. Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ	5
3. Νέα Ἑλληνικὰ	2
4. Ἱστορία	1
5. Ἀγγλικά	2
6. Μαθηματικὰ	2
7. Οἰκονομικὰ Μαθήματα	1
8. Φυσιογνωστικὰ	2
9. Γεωγραφία (Α' ἐξάμηνον)	1
10. Γεωλογία καὶ Ὄρυκτολογία (Β' ἐξάμηνον)	1
11. Σωματικὴ Ἀγωγή	1
12' Λογιστικὴ	3
13. Τεχνικὴ τῶν Συναλλαγῶν (Ἐμπορολογία)	1
14. Γενικαὶ ἀρχαὶ Δικαίου	1
15. Τεχνικὰ (Α' ἐξάμηνον)	1
16. Δακτυλογραφία (Β' ἐξάμηνον)	1

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπταταξίων ἐσπερινῶν Οἰκονομικῶν Γυμνασίων (Γυμνασίων Οἰκονομικῆς κατευθύνσεως) καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ, ΑΓΓΛΙΚΑ, ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 634)1961 Β. Δ)τος (Φ.Ε.Κ. 154) προβλεπο-

μένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπτατάξιων ἐσπερινῶν Γυμνασίων (κλασσικῆς κατευθύνσεως) ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων. (1)

2. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 634)1961 (ΦΕΚ)154) προβλεπομένη διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπτατάξιων ἐσπερινῶν γυμνασίων (κλασσικῆς κατευθύνσεως) ὕλη ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

3. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

) Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα διδάσκεται ἡ ὑπὸ τοῦ 634)1961 Β Δ.)τος (Φ.Ε.Κ. 154) διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐπτατάξιων ἐσπερινῶν Γυμνασίων (κλασσικῆς κατευθύνσεως) προβλεπομένη ὕλη τοῦ μαθήματος τούτου, προσαρμοζομένη πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενον χρόνον ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας. (1)

6) Καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον θὰ διδαχθῶσιν ἐν δοκίμῳ φιλολογικῇ μεταφράσει ἐξ Ἀνθολογίας περιεχούσης ἀπαραιτήτους καὶ τὸ ἀρχαῖον κείμενον ὡς καὶ σύντομον ὑπομνηματισμὸν μετ' εἰσαγωγῶν καὶ περιλήψεων παραλειπομένων μερῶν, ὥστε νὰ ἀποκτῇται ἡ ἔννοια τῆς ὁλότητος, περικοπαὶ ἐκ τοῦ τραπεζιτιχοῦ τοῦ Ἰσοκράτους καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ τῶν πόρων καὶ προσόδων τοῦ Ξενοφώντος.

4. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν καὶ ποιητικῶν λογοτεχνημάτων (διηγήματα, περιγραφαί, αὐτοβιογραφίαι, ἐπιστολαί, χαρακτηρισμοὶ, λυρικά ποιήματα).

Περὶ διηγήματος. Ἐννοια τοῦ διηγήματος. Σκοπὸς. Μέρη. Ἀρχιτεκτονικὴ. Εἶδη. Σχηνογραφικὸν ὕλικον. Πλοκή. Πρόσωπα. Σύγκρισις πρὸς μυθιστόρημα καὶ νουβέλλαν. Γλωσσικὴ, μορφολογικὴ, αἰσθητικὴ ἀνάλυσις. Περὶ περιγραφῆς. Ἐννοια τῆς περιγραφῆς. Σκοπὸς. Εἶδη. Ἀρχιτεκτονικὴ. Μέρη. Πλοκή. Γλωσσικὴ, μορφολογικὴ, αἰσθητικὴ ἀνάλυσις.

(1) Βλ. εἰς σελ. 261 κ.έ. τοῦ παρόντος βιβλίου.

Περὶ λυρικῆς ποιήσεως. Ἐννοία τῆς λυρικῆς ποιήσεως. Σκοπός. Εἶδη. Μορφολογικὴ ἀνάλυσις. Γλωσσικὴ ἀνάλυσις. Αἰσθητικὴ ἀνάλυσις.

Κατὰ τὰ Α' καὶ Β' ἐξάμηνα συμπληρωματικὴ ἀνάγνωσις ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ δεκαπενθήμερον ἐκλεκτῶν λογοτεχνημάτων, τοῦ Κ. Κρυστάλλη, τοῦ Χρ. Χριστοβασίλη, τοῦ Α. Μωραϊτίδου καὶ τοῦ Α. Παπαδιαμάντη.

6) Γραπτὰ συνθέσεις. Εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν ἰδεῶν. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως εἰς τὴν σύνθεσιν. Μορφολογία τοῦ γραπτοῦ λόγου. Δημιουργία θεματικοῦ πυρῆνος καὶ κεντρικῆς ιδέας καὶ διατύπωσις αὐτῆς εἰς πλείονα σημεία. Ἀρεταὶ καὶ ἐλαττώματα τοῦ γραπτοῦ λόγου. Διάκρισις τοῦ τρόπου συνθέσεως εἰς τὸ διήγημα καὶ τὴν περιγραφὴν. Ἐκτεταμέναι συνθέσεις. γ) Προφορικαὶ συνθέσεις. «Ἀσκησις εἰς τὴν μετὰ λόγου» προφορικὴν ἔκφρασιν βάσει μιᾶς κεντρικῆς ιδέας ἢ πλειόνων. Τρόπος ἀποφυγῆς τοῦ μονολόγου κατὰ τὴν συζήτησιν.

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

Τὰ ἐκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς διδαχθέντα περὶ ἀπλοῦ τόκου πρὸς ἐσωτερικὴν ἐπανάληψιν. Βαθυτέρα ἐπεξεργασία τούτων ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μορφώσεως τῶν σχετικῶν ἀλγεβρικῶν τύπων, ὅταν ὁ χρόνος ἐκφράζεται εἰς ἔτη, μῆνας ἢ ἡμέρας.

Ἀντίστοιχοι τύποι δι' ἕν ἕκαστον τῶν εἰσερχομένων ποσῶν. Ἐφαρμογαὶ δι' ἀσκήσεων.

Περὶ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου (ἔτος ἐμπορικὸν ἢ πολιτικόν). Τύπος χορηγῶν τὸν τόκον συναρτῆσει τοῦ τοκαρίθμου καὶ σταθεροῦ διαιρέτου. Διάφορα προβλήματα. Προβλήματα εὐρέσεως τόκου, ὅταν περιοσσότερα κεφάλαια τοκίζονται πρὸς τὸ αὐτὸ ἐπιτόκιον εἰς διαφόρους χρόνους.

Διάφοροι κανόνες πρὸς σύντομον ὑπολογισμὸν τοῦ τόκου ἐπὶ διαφόρων περιπτώσεων.

Ἐφαρμογαὶ τοιούτων κανόνων εἰς τὴν μέθοδον τῶν ἀπλῶν (κεφαλαίου, τόκου, ἐπιτοκίου).

Προβλήματα τόκου εἰς τὰ ὅποια εἶναι γνωστὸν τὸ ἄθροισμα τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου ἢ ἡ διαφορὰ μετὰ τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου. Σχετικοὶ τύποι καὶ

οί ἐξ αὐτῶν πρακτικοὶ κανόνες. Ἐφαρμογαὶ (μαθήματα 12).

Μέσον ἐπιτόκιον.

Περὶ προεξοφλήσεως γενικῶς. Παροῦσα ἀξία — Μέλλουσα ἀξία — Ὑφαίρεσις ἢ προεξόφλημα.

Πλήρης ἀλγεβρικὴ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀντιστοίχων εἰς κάθε περίπτωσιν τύπων. Ἐφαρμογαὶ εἰς τὴν διὰ τῶν τύπων ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων.

Τὸ ἀνωτέρω θέμα ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι κατὰ τὴν προεξόφλησιν θεωροῦνται καὶ διάφορα ἔξοδα.

6. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.

1. Οἰκονομικοὶ ὀργανισμοί.

2. Περιουσία. Διάκρισις περιουσίας Ε.Π. — Κ.Π. Διαχειρήσεις περιουσίας.

3. Λογιστικὴ. Ὅρισμός — ἀντιτείμενον — σκοπὸς — σημασία. Κλάδοι λογιστικῆς.

4. Ἀπογραφὴ — ἔϊδη ἀπογραφῆς. Νομικαὶ διατάξεις περὶ ἀπογραφῆς. Περίπτωσις οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἰσολογισμός.

5. Μεταβολαὶ περιουσίας — Διαδοχικοὶ ἰσολογισμοί. Διαχειριστικὴ χρῆσις.

6. Λογαριασμός — μορφαὶ λογαριασμῶν. Τεχνικοὶ ὅροι τήρησεως λογαριασμῶν. Κατηγορίαι. Α)σμῶν. Κανόνες χρεώσεως καὶ πιστώσεως Α)σμῶν. Ἐφαρμογαί.

7. Θεωρία διαγραφικῆς μεθόδου. Μεταβολαί. Ἀνάλυσις οἰκονομικῶν πράξεων — διγραφικὴ διατύπωσις πράξεων. Μεταφορὰ εἰς τοὺς λογαριασμούς. Σύνταξις ἰσολογισμοῦ.

8. Συνήθεις λογαριασμοὶ ἐπιχειρήσεων Ε.Π. καὶ Κ.Π.

9. Διάκρισις τῶν λογαριασμῶν ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου των: α) Γενικοὶ ἢ περιληπτικοὶ καὶ εἰδικοὶ ἢ ἀναλυτικοὶ λογαριασμοί. β) Λογαριασμοὶ ἀξιῶν. γ) Προσωπικοὶ λογαριασμοί. δ) Λογαριασμοὶ ἀξιῶν. γ) Προσωπικοὶ λογαριασμοί. δ) Λογαριασμοὶ ἐσόδων. ε) Λογαριασμοὶ ἐξόδων. στ) Λογαριασμοὶ ἐκμεταλλεύσεως. ζ) Λογαριασμοὶ ἀποτελεσμάτων. η) Ἀμιγεῖς καὶ μικτοὶ λογαριασμοί. θ) Ἀντίθετοι ἢ ἀρνητικοὶ λογαριασμοί. ι) Διάμεσοι λογαριασμοί. ια) Λογαριασμοὶ τάξεως. ιβ) Λογαριασμοὶ τακτοποιήσεως.

7. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΣΤΗΝΑΛΛΑΓΩΝ (ΕΜΠΟΡΙΟΛΟΓΙΑ).

1. Ὅρισμός. Χρησιμότης. Ἀνάγκαι καὶ διάφορσις τούτων. Μέσα θεραπείας τῶν ἀναγκῶν. Ἀγαθὰ καὶ διάφορσις τούτων. Καταμερισμός τῶν ἔργων. Φυσικὴ ἀνταλλαγὴ. Ἀξία. Δυσχέρειαι φυσικῆς ἀνταλλαγῆς. Χρῆμα—νομισματικὴ μονάς — τιμὴ.

2. Ἐμπορίον — Ἐννοία ἐμπορίου. Λόγοι δημιουργίας τοῦ ἐμπορίου. Αἷτια ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου. Ἐπίδρασις τοῦ ἐμπορίου εἰς τὴν καθόλου οἰκονομίαν. Κατηγορίαι ἐμπορίου. (Ἐν σχέσει πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀντικειμένων μὲ τὰ ὅποια ἀσχολεῖται, πρὸς τὴν μεσολάβησιν ἑνὸς ἢ περισσοτέρων προσώπων, πρὸς τὴν ἀκτίνα δράσεως, πρὸς τὸ πᾶν ἢ μὴ τῆς ἐγκαταστάσεως, πρὸς τὴν προέλευσιν καὶ τὸν προορισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων). Περιορισμοὶ τοῦ ἐμπορίου. Σημασία τοῦ ἐμπορίου.

3. Ἐμπορεύματα — Πότε ἔνα ἀντικείμενον χαρακτηρίζεται ὡς ἐμπόρευμα.

4. Ἐμπορικαὶ ἀγοραπωλησίαι. Ὅρισμός. Ἀντικείμενον ἀγοραπωλησίας. Τίμημα. Δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις συμβαλλομένων.

5. Συμπληρωματικοὶ ὅροι ἀγοραπωλησιῶν: α) Ὅροι προσδιορισμοῦ ποιότητος (δείγμα, σῆμα, τύπος, χημικὴ ἀνάλυσις, ὑπὸ δοκιμὴν, ὑπὸ ἐξέτασιν). β) Ὅροι καθορισμοῦ ποσότητος (μονὰς βάρους, ὄγκου, μήκους κ.λ.π. κατ' ἀποκοπὴν). Μικτὸν βάρος, ἀπόβαρον, εἶδη ἀποβάρον, καθαρὸν βάρος, μικτὸν διὰ καθαρόν. Ἀπομείωσις, ἔκπτωσις. γ) Ὅροι συσχετισίας. δ) Ὅροι καθορισμοῦ χρόνου παραδόσεως. Ἀμεσος παράδοσις, μελλοντικὴ παράδοσις (εἰς ὥρισμένην ἡμέραν ἢ ἐντὸς ὥρισμένης προθεσμίας). Τμηματικὴ παράδοσις, παράδοσις ἅμα τῇ αἰδίᾳ ἀφίξει τοῦ ἀτμοπλοίου. ε) Ὅροι ἀναφερόμενοι εἰς τὴν φόρτωσιν. Ἀμεσος φόρτωσις, ταχεῖα φόρτωσις. Φόρτωσις εἰς ὥρισμένην ἡμέραν, φόρτωσις ἐντὸς ὥρισμένης προθεσμίας, πρῶτον ἀτμοπλοῖον, ὥρισμένον ἀτμοπλοῖον, φορτίον ἐν πλῶ, φορτίον ὑπὸ φόρτωσιν, φορτίον φορτωμένον. στ) Καθορισμός τόπου παραδόσεως. Ἐπὶ μεταφορᾷ διὰ σιδηροδρόμου. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ πωλητοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν φορτώσεως. Ἐπὶ τοῦ βαγονίου εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸν σταθμὸν προορισμοῦ. Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ἀγοραστοῦ.

Ἐπὶ μεταφορᾷ διὰ θαλάσσης. Εἰς τὴν προκυμαίαν τοῦ λιμένος τῆς φορτώσεως. Ἐπὶ τῆς φορτηγίδος εἰς τὸν λιμένα φορτώσεως SOTTO PALAGO, F.O.B., C.I.F. ζ) Ὅροι ἀναφερόμενοι εἰς τὸν χρόνον καὶ τόπον πληρωμῆς. Διακανονισμὸς τοῖς μετρητοῖς. Διακανονισμὸς ἐπὶ πιστώσει. η) Προσδιορισμὸς τιμῆς. θ) Αἷτια ἐπηρεάζοντα τὰς τιμὰς. ι) Διατυπώσεις ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς. ια) Ἄμεσοι ἀγοραπωλησίαι. Ἐμμεσοὶ ἀγοραπωλησίαι. ιβ) Ἀγοραπωλησίαι διὰ δημοπρασίας. Μειοδοτικά — πλειοδοτικά, ἐκούσαι — ἀναγκαστικά. ιγ) Ἐγγράφα ἀγοραπωλησίας. Ἐγγράφα ἀποδεικνύοντα τὴν σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας, συμφωνητικὸν ἀγοραπωλησίας, ἐπιστολή, παραγγελία. Δελτίον παραγγελίας. Ἐγγράφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγοραπωλησίας (Ζυγολόγιον, μετρολόγιον, τιμολόγιον, ἀπόδειξις παραλαβῆς, δελτίον εἰσαγωγῆς — ἐξαγωγῆς πιστοποιητικὸν προελεύσεως). Ἐγγράφα ἐκδιδόμενα κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς ἀγοραπωλησίας. Ἀποδείξεις πληρωμῆς. Γραμμάτιον εἰσπράξεως, ἔνταλμα πληρωμῆς. ιδ) Ἄλλα ἐμπορικὰ ἔγγραφα. (Χρεωστικὸν σημεῖωμα. Πιστωτικὸν σημεῖωμα. Δελτίον ἀποστολῆς. Ὑποδείγματα τούτων).

8. ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΤ.

1. Ὅρισμός — διαίρεσις (Δημόσιον — Ἰδιωτικὸν).
2. Ἀστικὸν δίκαιον. Ὅρισμός. Πηγαι (Νόμοι — ἔθιμα).

3. Κατάργησις κανόνος δικαίου.

4. Συρροή νόμων.

5. Εἶδη κανόνων δικαίου — ἐρμηνεία κανόνων δικαίου.

6. Δικαιώματα. Ὅρισμός. Εἶδη δικαιωμάτων, πραγματικά προσωπικά. Εἶδη προσωπικῶν δικαιωμάτων, εἶδη πραγματικῶν δικαιωμάτων. Διαίρεσις δικαιωμάτων. Κτήσις — ἀλλοίωσις, ἀπώλεια δικαιωμάτων.

7. Ἀξίωσις — ὁρισμός — διακρίσεις — ἀγωγή — ἐνστάσις.

8. Περὶ προσώπων. Φυσικὰ πρόσωπα. Ἀρχὴ τοῦ φυσικοῦ προσώπου, διατάξεις ἀσφαλιστικαὶ τῆς ζωῆς καὶ γεννήσεως τοῦ ἐμβρύου. Διατάξεις καθ' ἃς ὁ μελλονγενὴς θεωρεῖται ὡς γεννηθεὶς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ συμφέρον αὐτοῦ. Τέλος τοῦ φυσικοῦ προσώπου — θάνατος — ἀφάνεια.

9. Διακρίσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰ πρόσωπα. α) Ἰθαγένεια, β) διαφορὰ θρησκείας, γ) καταγωγή, δ) ὑπαλλήμι-

κή ιδιότης, ε) ὡς πρὸς τὸ φύλον, στ) ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, ζ) ὡς πρὸς τὴν κατοικίαν, η) ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν, θ) ὡς πρὸς τὴν ὑγίαν, ι) δικαίωμα ἐπὶ προσωπικότητος, ια) τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωμα, ιβ) συγγένεια, ιγ) διαφήμισις.

10. Νομικά πρόσωπα — Ὅρισμός — Διάκρισις. Βούλησις τοῦ Νομικοῦ προσώπου. Σωματεῖον — Ἰδρυμα — Ἑρανικαὶ Ἐπιτροπαί.

11. Περὶ πραγμάτων — διάκρισις τούτων.

12. Περὶ νομικῶν γεγονότων.

13. Δικαιοπραξίαι. Εἶδη δικαιοπραξιῶν, περιεχόμενον δικαιοπραξιῶν.

14. Προσπατούμενα δικαιοπραξιῶν α) Ἰκανότης πρὸς τὸ πράττειν, (πρόσωπα ἀπολύτως ἱκανά — πρόσωπα ἀνίκανα, πρόσωπα περιορισμένης ἱκανότητος), β) Βούλησις πρὸς τὸ Δικαιοπρατεῖν, γ) Δήλωσις τῆς βουλήσεως, Συμφωνία δηλώσεως καὶ βουλήσεως (πλάνη — φόβος), ε) Ἀναγνώρισις τοῦ περιεχομένου τῆς δηλώσεως ὑπὸ τοῦ νόμου.

15. Αἰρέσεις — εἶδη αἱρέσεων — στάδια αἱρέσεων.

16. Προθεσμία.

17. Ὅροι ἢ τρόποι.

9. ΤΕΧΝΙΚΑ.

Καλλιγραφία, Γραμμογραφία, Ἐπιγραφοποιία.

10. ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΙΑ.

Πλήρης καὶ πρακτικὴ σπουδὴ τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐν τῷ σχολείῳ χρησιμοποιουμένων γραφομηχανῶν. Ἀσκήσεις δεξιότητος τῶν δακτύλων. Σπουδὴ τοῦ ἀλφαβήτου (ἀπλοῦ καὶ διπλοῦ). Ἀπόστασις τῶν σειρῶν, περιθώρια, κίνησις τῆς ταινίας κ.λ.π., Διορθώσεις. Γραφὴ φράσεων Ἐμπορικῶν χαρακτῆρος καὶ συντόμων ἐπιστολῶν ἢ ἐγγράφων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἡμέτερον Ἐπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1962

ΠΑΤΛΟΣ

Β'

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκ.) των Ἐπουργὸς
ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

Σημείωσις: Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν τάξεων Ε' καὶ ΣΤ' εὑρίσκεται ὑπὸ κατάρτισιν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 72, 87 διορθωτέα ή επικεφαλίδες εις ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Σελ. 234 ΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ή παραπομπή διορθωτέα εις (2)

Σελ. 254 μέχρι και της σελ. 274 διορθωτέα ή επικεφαλίδες εις ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΕΠΤΑΤΑΞΙΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

ΠΑΡΟΡΑΤΑ

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει τα παραρτήματα της μελέτης, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έρευνας. Τα παραρτήματα αυτά περιλαμβάνουν:

